اطلاعات

یکشنبه ۱۲ آبان ۱۳۹۸ – ۵ ربیع الاول ۱۴۴۱ – ۳ نوامبر ۲۰۱۹ – سال نود وچهارم – شماره ۲۷۴۱۶ – ۱۲ صفحه به همراه ۸ صفحه ضمیمه – تک شماره ۱۰۰۰ تومان

راهپیمایی ۱۳ آبان در یکهزار شهر برگزار می‌شود

* قائم مقام شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی: مراسم ۱۳آبان در تهران ساعت ۹:۳۰ در مقابل لانه جاسوسی برگزار می‌شود و سخنران راهپیمایی، امیرسرلشکر موسوی فرمانده ارتش است

صفحه ۲

۱۰۰ هزار کشته حاصل ۴ سال تجاوز آل‌سعود به یمن

* گاردین: ۱۲ هزار غیرنظامی یمنی در حملات مستقیم عربستان کشته شده‌اند
* بیشتر قربانیان این حملات از استان‌های «تعز»، «الحدیده» و «الجوف» هستند
* انصارالله: از ابتدای جنگ یمن ۸ هزار مزدور سودانی عضو ائتلاف کشته یا زخمی شده‌اند

صفحه ۱۲

دکتر جهانگیری در اجلاس نخست وزیران سازمان همکاری شانگهای:

نظام جهانی در برابر مسائل نوظهور ناگزیر به چندجانبه گرایی است

* همه کشورها باید در برابر اقدامات یکجانبه‌گرایانه مقاومت کنند
* از آنجا که سازمان‌های منطقه‌ای نقش مهمی در پیشبرد رویکرد چند جانبه‌گرایانه در نظام بین‌الملل دارند، سازمان همکاری شانگهای می‌تواند در این مسیر پیشگام باشد
* نظام جهانی ناگزیر است در مواجهه با مسائل نوظهور اقلیمی، بین‌المللی و منطقه‌ای برپایه چندجانبه‌گرایی و همکاری‌های مشترک تمامی اعضای جامعه جهانی عمل کند
* ضرورت دارد همه کشورها بر اساس مسئولیت خود برای حفظ صلح و امنیت و نظم پایدار بین‌المللی در مقابل هرگونه اقدام یکجانبه‌گرایانه مقاومت کنند
* ایران همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی را برای مبارزه با تروریسم و تضمین صلح و امنیت بین‌المللی حائز اهمیت می‌داند
* استمرار برجام فقط با تعادل در اجرای تعهدات از سوی تمامی طرف‌ها و برخورداری ایران از مزایای اقتصادی برجام مقدور خواهد بود
* برجام یک الگوی کارآمد و موفق دیپلماسی چندجانبه است که در چارچوب مذاکرات دشوار و طولانی ایران با ۶ قدرت مؤثر جهان به نتیجه رسید
* راه توسعه و رفاه کشورهای منطقه از مسیر همکاری‌های اقتصادی و تجاری می‌گذرد
* موقعیت ایران و پتانسیل ممتاز آن در منابع انسانی و مادی عناصری اعتباربخش به هرگونه همکاری و ائتلاف بین‌المللی و تأمین منافع مشترک است

صفحه ۲

مراسم چهارمین دوره جایزه بین‌المللی خشت طلایی در تهران برگزار شد عکس از سهیل صحرانورد - فارس

وزیر ارتباطات: شتاب رشد جمعیت، هوشمندسازی کلانشهرها را گریزناپذیر می‌کند

صفحه ۲

رئیس قوه قضائیه: علت بسیاری از دین گریزی‌ها بی‌عدالتی است

* فقر محصول بی‌عدالتی‌های اجتماعی و اقتصادی است
* آمار فعلی آسیب‌های اجتماعی، زیبنده نظام اسلامی نیست
* در حوزه آسیب‌های اجتماعی نباید خوش‌بینی، بدبینی، افراط و تفریط داشت، بلکه باید واقعیات را دید و آسیب‌شناسانه عمل کرد

سرویس خبر: رئیس قوه قضائیه گفت: دستگاه‌های مجری و سیاستگذاران باید توجه کنند که همه سیاستگذاری‌ها و اقدامات با نگاه کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی در جامعه باشد.

حجت الاسلام والمسلمین ابراهیم رئیسی در نشست هم اندیشی نخبگان و فعالان حوزه آسیب‌های اجتماعی با تأکید بر ارتباط دستگاه قضا با دانشگاه ادامه داد: این ارتباط در حوزه نظارت و قضاوت مورد تأکید است.

با توجه به وظیفه‌ای که قانون اساسی برای قوه قضائیه در حوزه پیشگیری از وقوع جرم مشخص کرده است، حتماً این ارتباط می تواند تأثیرگذار باشد تا یک کار علمی و با اتقان بیشتری انجام شود، هر چه کار متقن تر باشد اثر بخش تر خواهد بود.

وی تأکید کرد: اصل آسیب‌های اجتماعی یک واقعیت انکارناپذیر است و دور از هرگونه سیاه نمایی باید واقعیات را دید و واقع نگر بود، در این قضیه

بقیه در صفحه ۹

کلانتری: تولید سواری دیزل تکرار اشتباه ۳ دهه پیش اروپاست

* چند سال پس از تولید خودروهای سواری دیزلی در اروپا اثرات منفی این سیاست با آلوده شدن هوای شهرهای بزرگ و پرجمعیت بروز کرد
* هرگونه رشد اقتصادی در صورتی که باعث تخریب محیط زیست شود، موجب توسعه ناپایدار می‌شود

صفحه ۲

دکتر گلشنی: نظام سهمیه‌بندی در دانشگاه‌ها باید تغییر کند

* دکتر گلشنی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی: من با این‌که رتبه دوم کنکور با رتبه ۸۷ هزارم سهمیه ایثارگران سر کلاس پزشکی با هم تحصیل کنند، کاملاً مخالفم
* عدالت آموزشی در کشور ما رعایت نمی‌شود و برای پذیرش دانشجو در برخی از دانشگاه‌ها و رشته‌ها پارتی‌بازی حاکم است

صفحه ۳

محک — خوشی‌ها و درک تجربه آدمیان — ابوالقاسم قاسم‌زاده

ریشه فساد در عراق و افغانستان

صفحه ۲

گزارش

ارتقای سطح سلامت کودکان ایرانی

صفحه ۵

نظرها و اندیشه ها

فریاد!

دکتر محمدعلی سلطانی

صفحه ۶

اقتصادی

اتحادیه اوراسیا کلید عبور از تنگناهای اقتصادی

صفحه ۷

اخبار شهرستانها

مهندس رزم حسینی: «اقتصاد فرهنگ» باید در جامعه بسط یابد

صفحه ۸

دانش

آیا سیارات فراخورشیدی بهتر از زمین هم وجود دارند؟

ویژه دانش ضمیمه اطلاعات امروز

محک
خوش بود گر محک تجربه آید به میان
ابوالقاسم قاسم‌زاده

ریشه فساد در عراق و افغانستان

این روزها مردم عراق از سر مشکلات شدید مالی ـ اقتصادی و به ویژه معیشتی به خیابان‌ها آمده‌اند و با اعتراض به فساد و بی‌کفایتی دلتمردان، خواهان تغییر در اداره و مدیریت کلان کشور شده‌اند.

چند هفته‌ای از ادامه این اعتراض‌ها گذشته است، اما جالب توجه اینکه در داخل عراق، همه سیاستمداران، مسؤولان، شخصیت‌های برجسته احزاب و سران طوائف از گروه‌های قومی و مذهبی، به صورت یکپارچه اعتراض‌های مردم را بر حق دانسته‌اند تا آنجا که به قول ضرب‌المثل فارسی هر کدام که پای مصاحبه خبری یا پیام به مردم می‌رسند، یک جمله مشترک دارند و آن «کی بود، کی بود، من نبودم!» این هم تجربه دیگری است در کشور همسایه ما عراق؛ همچون در داخل کشور خودمان! آنگاه که «طاعون فساد» آشکار شد و مبارزه با آن در صدر شعارهای مسؤولان قرار گرفت، کمتر فرد یا مسؤولی جریان سازی فساد را ناشی از سوء مدیریت خود دانسته و به تن گرفته است، حتی اگر در محکمه قضایی فرا خوانده شده‌اند، چنان آسمان و ریسمان به هم می‌بافند که خود را مبرا از ثروت اندوزی‌ها از مسیر فساد و رانت خواری‌ها می‌دانند!

بازهم این تجربه تاریخی ـ اجتماعی دیگری است که در ضرب‌المثل فارسی نیز آمده است «پیدا کن پرتقال فروش را!»

مردم ایران و عراق در این باور اشتراک نظر دارند که شهروندان دو کشور ثروتمندند اما هر دو ملت با سابقه طولانی مبارزاتی برای کسب استقلال و آزادی، از مسیر تلخ سالهای سال رانت خواری‌ها آن هم از درون بخش‌های مهمی از درون مدیریت کلان کشور، فاسد و فقر زده شده‌اند! اعتراض‌های مردم ما و عراق همگونی‌هایی دارند که از مهم‌ترین آنها، سوء استفاده از مدار قدرت و مسؤولیت تا ساختن طبقه جدید از طریق جریان‌سازی رانت‌خواری‌ها در مدار غارت منافع ملی است که محصول آن انفکاک جامعه به دو طبقه بسیار مرفه فاسد و دیگری دچار فقرزدگی مرگ‌آور شده است. اما تفاوت دو کشور در این است که در ایران مسؤولان زنگ خطر و هشدارهای مردم را خیلی زودتر از عراق دریافتند و مبارزه با «فساد» را در صدر برنامه‌های خود، به‌ویژه در قوه قضائیه قرار دادند. دیروز رئیس قوه قضائیه گفت: «مبارزه با فساد حرکت تشریفاتی و سیاسی نیست. راهبرد نظام، ایجاد امید در میدان عمل و اجرا است.» به نظر می‌رسد مبارزه با فساد از نگاه مسؤولان و در قوه قضائیه در صدر اولویت‌های کاری قرار گرفته است. تا آنجا که دادستان کل کشور از پاکسازی درون قوه قضائیه خبر داد و گفت: «با قاضی فاسد برخورد می‌کنیم. حکم قضایی برای انفصال خدمت ۶ قاضی فاسد از دستگاه قضا در ۱۵ روز گذشته صادر شده است و پرونده اتهامی ۷ تا ۱۰ قاضی دیگر، آماده رسیدگی در دادگاه عالی است.»

در عراق گویا سران مدیریت این کشور، دیر از خواب غفلت بیدار شده‌اند؛ آنگاه که مردم به خیابان‌ها آمده‌اند و خواهان پاکسازی کشور خود از فراگیری فساد در مجموعه مدیریت‌ها شده‌اند. سخنان رئیس‌جمهور عراق «برهم‌صالح» در پیامی به مردم عراق این بود که مجلس و دولت عراق هشدارهای به حق مردم را شنیده‌اند و درخواست آنها برای پاکسازی کشور از فساد را برحق می‌دانند. اصلاح دولت و امور کشور در اولویت قرار گرفته است و ما گام به گام برای ریشه‌کنی فساد در مدیریت اجرایی کشور اقدام خواهیم کرد.

این بخشی از صورت مسأله در عراق است. بخش مهم دیگر آن همگونی سیاست و بسترسازی فساد از سوی آمریکا در دو کشور افغانستان و عراق است. این هر دو کشور سال‌هاست که در اشغال سیاسی، نظامی آمریکا قرار دارند. در این سال‌ها هر دو کشور در دایره و سیطره اشغال آمریکا و دستورات فرماندهی آن مدیریت و اداره شده‌اند، هر دو کشور سال‌های سال از روال اشغال آمریکا، فقرزده و دارای مدیریت فسادآور شده‌اند. تا امروز و هنوز هم بعد از سال‌ها اشغال عراق از سوی آمریکا، سلطه و نظارت شدید مالی بر این کشور از سوی آمریکا اعمال می‌شود تا آنجا که سفارت آمریکا در بغداد بر درآمدهای نفتی عراق سیطره و تسلط دارد. آمریکایی‌هادر عراق میدان رانت‌خواری‌های مالی را نهادینه کردند. در افغانستان نیز همین شیوه و روال از سوی آمریکایی‌ها رواج پیدا کرد. اکنون برخی از گزارشگران مستقل غربی آمار می‌دهند که بیش از ۳۰ درصد مردم افغانستان زیر خط مطلق فقر زندگی می‌کنند؛ آن هم در حالی‌که سراسر افغانستان گرفتار جنگ داخلی و کشتار است. ترامپ قبل از انتخاب به ریاست جمهوری و چندین بار در سه سال گذشته از دوران ریاست جمهوری‌اش گفته است، «ما (آمریکا) بیش از ۷ تریلیون دلار در افغانستان و عراق دلار خرج کردیم اما هیچ نتیجه‌ای نگرفتیم!» محصول آن فساد و فقر زدگی عمومی شده است. واقعیت این است که هر کشوری در سیطره یا به اشغال آمریکا درآید علاوه بر اینکه استقلال خود را از دست می‌دهد و در گروگان آمریکا در می‌آید، فقر زدگی و فساد را نیز به ارمغان می‌برد. اکنون آمریکا با ادامه اشغال عراق مرحله به مرحله فساد را در این کشور و در افغانستان رایج و عمومی کرده است.

هوالباقی

درگذشت بانوی بانوان ایران

سرکار خانم اعظم طالقانی (ره)

یادگار افتخارآفرین مجاهد نستوه مرحوم آیت‌الله طالقانی همه ارادتمندان و دوستان و آشنایان بیت شریف آیت‌الله طالقانی را غرق تأثر و اندوه کرد.

ما که خود را عزادار این مصیبت می‌دانیم ضمن ابراز همدردی با خاندان آن مرحومه، برای عموم عزاداران صبر و اجر و برای روح آن بانوی فداکار و خدمتگزار از درگاه باریتعالی طلب مغفرت می‌کنیم.

محمدجواد حجتی کرمانی ـ محمد حجتی کرمانی ـ خانواده حجتی کرمانی و...

موسوی: آمریکا از توهمات خود ساخته درباره ایران دست بردارد

سید عباس موسوی، سخنگوی وزارت امور خارجه در واکنش به تحریم بخش عمرانی ایران توسط آمریکا اظهار داشت: این گونه اقدامات نشانه ضعف و ناکارآمدی این کشور در دیپلماسی است.

وی افزود: متاسفانه دستگاه دیپلماسی آمریکا ناتوان از انجام ابتکار و راهکارهای دیپلماتیک و معقول بوده و تنها اتکای آنها به زور و تروریسم اقتصادی است.موسوی بابیان این که دیپلماسی قلدر مآبانه ایالات متحده که در ارتباط با سایر کشورها و حتی سازو کارهای بین‌المللی و چند جانبه هم به کار گرفته می‌شود، به یک معضل جهانی تبدیل شده است افزود: بهتر است ایالات متحده به جای تحریم‌های تکراری و غوغا سالاری که قطعا آنها را به اهدافشان نخواهد رساند، از غوطه ور شدن هر چه بیشتر در توهمات خود ساخته دست بردارد و به اجرای تعهدات خود در برجام باز گردد.دراین حال،نماینده ویژه دولت آمریکا در امور ایران گفت: واشنگتن چندی پیش با کشورهای اروپایی بر سر این که مبادلات از کانال اینستکس نباید مشمول کالاهای تحت تحریم آمریکا شود، به تفاهم دست یافته است. به گزارش فارس، «برایان هوک» که در عربستان سعودی با شبکه تلویزیون العربیه مصاحبه می‌کرد در پاسخ به سئوالی در باره اقدام اروپایی‌ها برای راه‌اندازی ساز و کار اینستکس با هدف ادعایی تسهیل مبادله با ایران گفت: «ما شاهد انجام هیچ معامله‌ای از طریق اینستکس یا ساز و کار ویژه‌ای که انگلیس، فرانسه و آلمان راه‌اندازی کرده‌اند نبوده‌ایم.»

وی اضافه کرد: «پیش‌بینی نمی‌کنیم که در هیچ مقطعی، از طریق این کانال فعالیتی که مشمول تحریم‌های آمریکاست انجام شود. ما به سه کشور اروپایی بسیار روشن گفته‌ایم که این کانال می‌تواند ساز و کاری برای تسهیل مبادلات غذا، دارو، دستگاه‌های پزشکی یا محصولات کشاورزی باشد، ولی نمی‌تواند مشمول فعالیت‌های قابل‌تحریم شود و فکر می‌کنم مدتی پیش بر سر این به تفاهم دست پیدا کردیم؛بنابراین، اروپایی‌ها این ساز و کار را برای تسهیل مبادلات کالاهای قانونی راه‌اندازی کرده‌اند.»

برایان هوک مدعی شد به این مساله که ایران ساز و کار متناظر اینستکس را راه‌اندازی بکند هم شک دارد. وی گفت: «فکر نمی‌کنم ایران هیچ‌وقت ساز و کار متناظر آن را ایجاد کند، چون اگر این کار را بخواهند انجام دهند، به شفافیت نیاز خواهد داشت.»

«عبدالناصر همتی»، رئیس بانک مرکزی ایران هم چندی پیش در مصاحبه‌ای با یک رسانه آمریکایی گفت که ایران به این نتیجه رسیده که مشکل ساز و کار اینستکس این است که اروپایی‌ها برای برنامه‌هایشان به اجازه آمریکا نیاز دارند.وی در مصاحبه با المانیتور گفت: «ما برای این که بهانه‌ای دست اروپایی‌ها ندهیم نهاد متناظر اینستکس را زودتر از اروپایی‌ها راه‌اندازی و مدیر آن را مشخص کردیم و سرمایه لازم برای آن را اختصاص دادیم.»

همتی اضافه کرد: «اروپایی‌ها بعد از تأخیر طولانی مدت چهار ماهه آماده شدند و یک مبادله ۴میلیون دلاری از طریق اینستکس انجام شد که از طریق آن ما اقدام به خرید دارو برای یکی از استان‌ها کردیم. بعد از آن هیچ مبادله‌ای انجام نشده است.»

جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی با حضور سران قوا

چهل و یکمین جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی دیروز با حضور سران سه قوه و اعضا تشکیل شد.

در این جلسه در ادامه مباحث پیرامون اصلاحات ساختاری بودجه، رئیس سازمان برنامه و بودجه گزارشی از اقدامات صورت گرفته ارائه کرد.

همچنین سیاست‌های اصلاح ساختار نظام مالیاتی مبتنی بر افزایش پایه مالیاتی و نسبت آن با درآمد ناخالص ملی و تأمین منابع پایدار و جهتگیری‌های مالیاتی در حمایت از افزایش تولید و حمایت از اقشار کم‌درآمد، در این جلسه مورد بحث و بررسی قرار گرفت.قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی هم دراین جلسه گزارشی از عملکرد این وزارتخانه در حوزه واردات و صادرات ارائه کرد و مقرر شد ورود کالاهایی که امکان تولید داخلی آن و تأمین نیازهای بازار وجود دارد، در حمایت از تولیدگران داخلی و افزایش اشتغال ممنوع شود.

راهپیمایی ۱۳ آبان در یکهزار شهر برگزار می‌شود

قائم مقام شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی، شعار راهپیمایی یوم الله ۱۳ آبان امسال را "استکبارستیزی و مقاومت اسلامی، سرآغاز افول و فروپاشی آمریکا" اعلام کرد و گفت: این مراسم در یکهزار شهر و شهرستان برگزار می‌شود .

به گزارش خبرنگارما، نصرت‌الله لطفی در نشست خبری که به منظور تشریح برنامه‌های راهپیمایی۱۳آبان برگزار شد، اظهار داشت: مراسم ۱۳آبان در تهران ساعت ۹:۳۰در مقابل لانه جاسوسی (سفارت سابق آمریکا در تهران)برگزار می‌شود و سخنران راهپیمایی تهران ، امیرسرلشکر موسوی فرمانده ارتش است.

وی تاکید کرد: هر سال حضور اقشار مختلف مردم در راهپیمایی ۱۳آبان پررنگ تر می‌شود و این راهپیمایی دیگر فقط معطوف به حضور دانش‌آموزان نیست.

لطفی با بیان این که ۱۵۰خبرنگار ، عکاس و تصویربردار رسانه‌های خارجی مراسم ۱۳آبان را پوشش خبری می‌دهند، خاطرنشان کرد: در کل ۲۵۰۰خبرنگار، عکاس و تصویربردار مراسم این روز را در سراسر کشور پوشش خبری می‌دهندو به روال هر سال هم امروز نمایندگانی از دانش‌آموزان و دانشجویان به مناسبت ۱۳آبان با مقام معظم رهبری دیدار می‌کنند.

قائم مقام شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی در ادامه نشست خبری خود در ادامه با بیان این‌که در راهپیمایی ۱۳آبان در تهران بیانیه‌های دانشجویی و دانش‌آموزی قرائت و در پایان مراسم قطعنامه سراسری این مراسم خوانده خواهد شد، ادامه داد: در صبح روز دوشنبه ۱۳آبان به صورت همزمان در ۱۱۰هزار مدرسه در سراسر کشور زنگ ملی مبارزه با استکبار جهانی نواخته خواهد شد.

لطفی همچنین با بیان این‌که نمایشگاه عکسی با موضوع استکبارستیزی و یوم‌الله ۱۳آبان در محل لانه جاسوسی برگزار خواهد شد، افزود: ورود برای عموم به منظور بازدید از این نمایشگاه آزاد است.

این مقام مسئول در شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی‌با دعوت از اقشار مختلف مردم برای شرکت در راهپیمایی ۱۳آبان گفت: این مطالبه جدی وجود دارد که در این مراسم شاهد حضور گسترده‌تر مدیران و مقامات کشوری و لشکری باشیم، چرا که روز ۱۳آبان یکی از یوم‌الله مهم در کشور است.

وی همچنین اعلام کرد: طبق برنامه‌ریزی انجام شده سردار سرلشکر رحیم صفوی به عنوان سخنران در راهپیمایی ۱۳آبان‌ماه در مشهد، منوچهر متکی در کرمان، حجت‌الاسلام والمسلمین علوی وزیر اطلاعات در زنجان، حجت‌الاسلام والمسلمین سعیدی رئیس عقیدتی – سیاسی ستاد کل نیروهای مسلح در قزوین و حجت‌الاسلام والمسلمین صادقی نماینده ولی فقیه در سپاه در قم سخنرانی خواهند کرد.

لطفی با بیان این که روح استکبارستیزی در ماهیت مردم‌ایران نهفته و دشمنی آمریکا با ایران اسلامی‌راهبردی است نه تاکتیکی، افزود: آنها با اصل جمهوری اسلامی‌که استکبار ستیز است، مشکل دارند.

مسیرهای راهپیمایی ۱۳ آبان استان تهران

رئیس ستاد برگزاری مراسم ۱۳آبان استان تهران هم مسیرهای راهپیمایی را اعلام کرد.

حجت الاسلام سید محسن محمودی در جمع خبرنگاران اظهار داشت: راهپیمایی۱۳آبان در۴۰نقطه استان تهران برگزار می‌شود و مردم شهرستان‌های استان خود را آماده و مهیای خلق یک حماسه دیگر می‌کنند.

محمودی مسیرهای راهپیمایی یوم الله ۱۳آبان در شهرستان‌های استان تهران را به شرح زیر اعلام کرد:

ورامین:
از میدان امام حسین(ع) به سوی میدان امام خمینی(ره)

شهریار:
از مقابل مصلا به سوی میدان شهدای گمنام و مقابل امامزاده اسماعیل(ع)

اسلامشهر:
از مقابل ناحیه مقاومت بسیج به سوی خیابان امام حسن مجتبی(ع) جنب آموزش و پرورش

قرچک:
از میدان کلانتری تا مصلا

پیشوا:
از مسجد امام خمینی(ره) تا مصلا

بهارستان:
راهپیمایی ۱۳ آبان در گلستان، از فلکه اول گلستان به سوی مدرسه علامه امینی و در نسیم شهر از میدان شهید رجایی به سوی شهرداری

پردیس:
از میدان عدالت تا میدان امام(ره)

ملارد:
از میدان ارغوان به سمت مصلا

قدس:
از خیابان دکتر بهشتی به سوی خیابان شهید نبوی مقابل آموزش و پرورش

فیروزکوه:
از میدان سپاه به سوی میدان معلم و سپس میدان راه آهن

دماوند:
از میدان امام(ره) به سوی مصلا

شهرری:
خیابان فداییان اسلام ازمقابل کانون سمیه به سمت میدان اصلی شهرری

پاکدشت: تجمع در میدان آزادگان

شمیرانات(لواسان و فشم)
لواسان کوچک ، بلوار امام خمینی(ره) ، میدان گلندوئک / فشم: از میدان امام خمینی(ره) تا ابتدای بلوار امام خمینی(ره)

رباط کریم:
بلوار آزادگان، از مقابل مسجد النبی(ص) به سمت مصلا

سردار سلامی: آمریکا دچار زوال قدرت شده است

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب با اشاره به‌این که آمریکا در مارپیچ نزولی قدرت قرار گرفته است، گفت: ما به اندازه نیاز موشک ذخیره کرده‌ایم اما ابتدا با منطق خود با جهان سخن می‌گوییم.

به گزارش ایسنا، سردار حسین سلامی‌صبح دیروز در مراسم رونمایی از دیوار نگاره‌های لانه جاسوسی سابق آمریکا با بیان این که این مکان سال‌ها مرکز طراحی سیاست‌های خصمانه آمریکا علیه ملت ایران بوده است، اظهار داشت: می‌توان آمریکا را دارای هویتی متناقض تعریف کرد. در اکثر جنگ‌های بزرگ جهان و در تمامی‌جنگ‌های ۴۰ سال گذشته در جهان اسلام، آمریکا مستقیم یا با واسطه نقش ایفا کرده و بیش از هشت و نیم میلیون کشته حاصل مداخلات آمریکا در نقاط مختلف دنیاست.

وی ادامه داد: آمریکا بزرگترین صادرکننده اسلحه است اما روی کاغذ و در گفتار مقامات این کشور، از امن شدن جهان سخن می‌گویند. آمریکا از مقابله با توسعه سلاح‌های کشتار جمعی صحبت می‌کند اما تنها کشوری است که از بمب هسته ای استفاده کرد و صدها هزار نفر را در کسری از ثانیه کشت. این کشور توانایی انهدام چند بار کره زمین را دارد اما مانع توسعه انرژی صلح آمیز هسته ای برای ایران می‌شود. از حقوق بشر صحبت می‌کند، اما شبانه به خانه‌های مردم عراق یا عروسی‌های افغانستان حمله می‌کند.

فرمانده کل سپاه با اشاره به این که از دید آمریکا همه جهان باید هزینه ابرقدرتی این کشور را بپردازند، تصریح کرد: همه دستگاه‌های شکنجه توسط آمریکا ساخته شده است و به کشورهای دیکتاتوری ارسال می‌شود. از دموکراسی صحبت می‌کند اما همه دیکتاتورها مهره‌های این کشور هستند. طراحی بیشتر کودتاهای جهان توسط آمریکا انجام شده است. آیا رژیمی‌که طراح کودتاها و برانداز حکومت‌های دموکراتیک است، می‌تواند حامی‌دموکراسی باشد؟از مبارزه با تروریسم سخن می‌گوید اما رئیس جمهوری فعلی آمریکا می‌گوید که اوباما خالق داعش است.آواره شدن مردم سوریه، ایجاد ناامنی در عراق و سقوط هواپیمای مسافربری ایرانی نشانه‌هایی از هویت آمریکا نیست؟

سردار سلامی‌همچنین بیان کرد: از ابتدای پیروزی انقلاب، آمریکا در فرسایش قدرت قرار گرفته است. آگاه‌شدن ملت‌ها و خیزش آنها علیه آمریکا، موجب شده است قدرت نظامی‌خود را گسترش دهند، اما آمریکایی‌ها در مارپیچ نزولی قدرت قرار گرفته اند و هرچه بیشتر هزینه می‌کنند، بیشتر شکست می‌خورند. آمریکا هزینه می‌کند اما دشمنان آمریکا موفق می‌شوند. آمریکا در فلسفه سیاسی خود شکست خورده است زیرا فلسفه آنها مبتنی بر غارت منابع کشورهاست، اما چنین فلسفه ای تولید مقاومت می‌کند. اکنون مقاومت علیه آمریکا سازماندهی شده است و آمریکا نمی‌تواند از هزینه‌های خود، سود ببرد.

فرمانده کل سپاه با اشاره به این که آمریکا استراتژی برای ادامه حرکت خود ندارد، گفت: آنها دارای قدرت هستند اما توانایی استفاده از آن را ندارند و این یعنی زوال قدرت.

دکتر جهانگیری: نظام جهانی در برابر مسائل نوظهور ناگزیر به چندجانبه گرایی است

معاون اول رئیس جمهوری در هجدهمین اجلاس نخست وزیران سازمان همکاری شانگهای درازبکستان با تاکید بر این که ایران جایگاه ویژه‌ای برای همکاری‌های منطقه‌ای قائل است، تصریح کرد:ازآنجا که سازمان‌های منطقه ای نقش مهمی درپیشبرد رویکرد چندجانبه‌گرایانه در نظام بین الملل دارند، سازمان همکاری شانگهای می تواند در این مسیر پیشگام باشد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی معاون اول رئیس جمهوری، اسحاق جهانگیری اضافه کرد: نظام جهانی ناگزیر است در مواجهه با مسائل نوظهوراقلیمی، بین المللی و منطقه ای برپایه چندجانبه گرایی و همکاری‌های مشترک تمامی اعضای جامعه جهانی عمل کند و ضرورت دارد همه کشورها براساس مسئولیت خود برای حفظ صلح و امنیت و نظم پایدار بین‌المللی در مقابل هرگونه اقدام یکجانبه‌گرایانه مقاومت کنند.

جهانگیری تصریح کرد: ایران همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی را برای مبارزه با تروریسم و تضمین صلح و امنیت بین‌المللی حائز اهمیت می‌داند و بر مقابله جمعی با این پدیده مجرمانه تأکید دارد و تعهد مبارزه با تروریسم و تلاش برای دستیابی به جهانی عاری از خشونت و افراطی گری را محصول خواست ملت خود می‌داند.

معاون اول رئیس جمهوری گفت: دولت ایران متأسف است که تحت تأثیر سیاست‌های زورگویانه دولت آمریکا، برخی سازمان‌های رسمی و موثر در مبارزه با تروریسم در کشورهای مستقل در معرض اتهام ناروای تروریستی بودن قرار می‌گیرند و مشمول معیارهای دوگانه در سیاست‌های مبارزه با تروریسم می‌شوند.

به گفته وی، استمرار برجام فقط با تعادل در اجرای تعهدات از سوی تمامی طرف‌ها و برخورداری ایران از مزایای اقتصادی برجام مقدور خواهد بود .

جهانگیری افزود: برجام یک الگوی کارآمد و موفق دیپلماسی چندجانبه است که در چارچوب مذاکرات دشوار و طولانی ایران با شش قدرت موثر جهان به نتیجه رسید و قطعنامه ۲۲۳۱شورای امنیت سازمان ملل متحد هم پشتوانه آن شد،اما دولت فعلی آمریکا در اقدامی بی‌سابقه از توافقنامه برجام خارج شد و درصدد برآمد که با اعمال تحریم‌های مالی، بانکی، قوانین داخلی و تکنولوژی خود، راه همکاری اقتصادی تمام کشورهای جهان از جمله اعضای متعهد به برجام را به روی ایران ببندد.معاون اول رئیس جمهوری خاطرنشان کرد: اقدامات زورمدارانه و یکجانبه آمریکا در اعمال تحریم‌های ظالمانه علیه ملت ایران، مصداق بارز تروریسم اقتصادی و نقض فاحش اصول حقوق بین الملل و منشور ملل متحد است و از این رو جامعه بین‌المللی در این زمینه مسئولیت دارد.

تاکید بر امنیت دریانوردی

وی همچنین با اشاره به این که امنیت

دریانوردی به عنوان اصل شناخته شده حقوق بین الملل، همواره مورد تأکید ایران بوده است گفت: نظام دریانوردی در تنگه هرمز بر پایه «عبور بی ضرر» تمامی شناورها، بدون تبعیض بوده و ایران هرگونه اقدام لازم به منظور حفاظت از امنیت این تنگه و حراست از مرزهای آبی خود را از جزو حقوق حاکمیتی اش می‌داند و هرگونه اقدام در مسیر امنیتی سازی دریانوردی آزاد را نمی پذیرد.معاون اول رئیس جمهوری اظهار داشت: طرح ابتکاری "صلح هرمز" که توسط رئیس جمهوری ایران در اجلاس اخیر مجمع عمومی سازمان ملل متحد ارائه شد ، فرصت مناسبی برای دستیابی به صلح پایدار، همکاری و مشارکت جمعی کشورهای منطقه، تضمین امنیت انتقال انرژی و کشتیرانی و تبادلات تجاری جهان با منطقه است که انتظار حمایت جامعه بین‌المللی و سازمان‌های منطقه ای از این طرح را داریم.

جهانگیری یادآورشد: ایران بر این باور است که راه توسعه و رفاه کشورهای منطقه از مسیر همکاری‌های اقتصادی و تجاری می گذرد و ایران آماده است با ابتکارات منطقه ای در این زمینه همکاری لازم را داشته باشد.

معاون اول رئیس جمهوری باتاکیدبراین که تعامل و مشارکت ایران در چارچوب سازمان همکاری شانگهای موجب تقویت این ائتلاف بین‌المللی برای ارتقای صلح و همزیستی پایدار و کسب و خلق فرصت‌های جدید توسعه و ارتقاء سطح آسایش و رضایت مردم کشورهای عضو و جهان می‌شودگفت: موقعیت ژئوپلتیک و ژئواکونومیک ایران و پتانسیل ممتاز آن در منابع انسانی و مادی به ویژه انرژی عناصری موثر و اعتباربخش به هر گونه همکاری و ائتلاف بین‌المللی و تأمین منافع مشترک است.

دیدارهای معاون اول رئیس جمهوری

معاون اول رئیس جمهوری سپس در دیدار عبدالله عارف اف نخست وزیر ازبکستان با تاکید بر ضرورت گسترش روابط و مناسبات تجاری دوکشور گفت: وجود زمینه‌های همکاری متعدد و اراده کافی در مسئولان دو کشور ایجاب می‌کند سطح مناسبات تجاری و روابط اقتصادی تهران ـ تاشکند ارتقاء پیدا کند.

جهانگیری ، ترانزیت و حمل و نقل را یکی از زمینه‌های همکاری مشترک برشمرد و با اشاره به این که حمل و نقل تاثیر فراوانی در هزینه کالا دارد، از آمادگی ایران برای همکاری با ازبکستان در بخش حمل و نقل و ترانزیت خبر داد.

نخست وزیر ازبکستان هم از علاقمندی کشورش برای استفاده از مسیرهای ترانزیتی ایران خبر داد و گفت: ازبکستان علاقمند است از کریدورهای حمل و نقل و مسیرهای ترانزیتی ایران برای حمل و نقل و صادرات کالا به اقصی نقاط جهان استفاد ه کند.

عبدالله عارف اف با بیان اینکه بیش از ۱۰۰۰ شرکت و بخش خصوصی ایرانی در ازبکستان فعالیت دارند، خاطر نشان کرد: تاشکند برای گسترش مناسبات اقتصادی و تجاری خود با تهران، درها را به روی بخش خصوصی و تجار ایرانی باز کرده است و از حضور و فعالیت شرکت‌های ایرانی در ازبکستان استقبال می کند.

جهانگیری دردیدار نخست وزیر قرقیزستان هم با بیان این که کمیسیون مشترک دو کشور باید در رفع موانع پیش رو تلاش کند، گفت: از وزیر راه و شهرسازی ایران که مسئول کمیسیون مشترک است می خواهم که برای بهبود روابط از همه ظرفیت‌ها استفاده کند.

وی با اشاره به این که اقتصاد دو کشور می توانند مکمل یکدیگر باشند، اظهار داشت: امضای توافق اخیر ایران با اتحادیه اقتصادی اوراسیا مبنای خوبی برای توسعه روابط با این اتحادیه است.جهانگیری بر افزایش همکاری‌های بانکی، گردشگری و ارتباطات مردمی میان تهران و بیشکک تاکید کرد و گفت: ایران آمادگی لازم را دارد با ارائه تسهیلات روادید به گسترش مناسبات میان دو کشور کمک کند.

نخست وزیر قرقیزستان هم در این دیدار با اشاره به اهمیت ایران در سیاست خارجی کشورش گفت: ایران از جمله نخستین کشورهایی بود که استقلال قرقیزستان را به رسمیت شناخت و این روابط تا به امروز همواره رو به گسترش بوده است.

وی با دعوت از معاون اول رئیس جمهوری برای سفر به قرقیزستان گفت: امیدوارم با تقویت کمیسیون مشترک شاهد گسترش همکاری‌های اقتصادی باشیم.

وزیر ارتباطات: شتاب رشد جمعیت، هوشمندسازی کلانشهرها را گریزناپذیر می‌کند

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات گفت: جایزه جهانی خشت طلایی تهران به بروز خلاقیت‌ها و ارائه مهارت‌ها در شهرها کمک می‌کند.

به گزارش شهرنوشت، محمدجواد آذری جهرمی دیروز در نشست شهرهای هوشمند که پیش از برگزاری چهارمین دوره جایزه بین المللی خشت طلایی تهران و با حضور مدیران دولتی، اعضای شورای‌شهر، مسئولان و نمایندگان سازمان‌های بین‌المللی و شهرداران شهرهای خارجی در مرکز همایش‌های برج میلاد برگزار شد ، با بیان این نکته که «شهر چیزی جز مردم نیست» گفت:این نکته‌ای است که باید به آن توجه کنیم و اساس تغییرات و برنامه‌ریزی‌های خود را بر این مبنا قرار دهیم. در این صورت است که بسیاری از موضوعات قابل حل خواهد بود.

وی با بیان این که تا سال ۲۰۵۰ ، ۸۵ درصد از جمعیت مردم کشور شهرنشین خواهند شد، تصریح کرد: به دنبال این موضوع، به طور حتم مشکلات شهرنشینی از جمله حمل‌ونقل، ترافیک، آلودگی‌ها، دفع پسماند و مشکلات زیست‌محیطی بیشتر خواهد شد.

آذری جهرمی با تأکید بر این نکته که هوشمندسازی شهرها برای یک عده از مسئولان به یک دکور و شعار تبدیل شده است، اضافه کرد: عده‌ای از مسئولان گمان می‌کنند در حالی که شهرشان هیچ مشکلی هم ندارد باید هوشمند شود و این موضوع به شعار تبدیل شده است. اگرچه بدون هوشمندسازی برخی از شهرها از جمله تبریز، تهران، شیراز و مشهد امکان اداره کردن این شهرها وجود ندارد. شهرداری تهران هم باید با استفاده از کلان‌داده‌ها، شهر را مدیریت کند. اگر این اتفاق نیفتد نمی‌تواند برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهد.وی با تأکید بر این که خروجی تمام تصمیم‌گیری‌ها و اجرای پروژه‌ها باید بهبود زندگی مردم باشد، تصریح کرد: وقتی پروژه‌ای را اجرا می‌کنیم نباید مالیات مردم، وقت خودمان و انرژی شهرها هدر رود.

وی با تأکید بر این نکته که جایزه جهانی خشت طلایی تهران به این سمت حرکت می‌کند و مسابقه‌ای است تا به بروز خلاقیت‌ها و ارائه مهارت‌ها بپردازد افزود: برای اجرای این برنامه، خدمات‌دهی بهتر به مردم تقویت می‌شود و کلانشهرها می‌توانند متناسب با فرهنگ، ظرفیت و مشکلات خود از شیوه‌های هوشمندسازی برای ارائه خدمات بهتر به شهروندان استفاده کنند.

جایگاه ویژه جایزه خشت طلایی در تقویت صلح و دوستی

سخنگو و رئیس مرکز دیپلماسی عمومی و رسانه‌ای وزارت امور خارجه هم در این مراسم با اشاره به ۲۵۰۰ قرارداد خواهرخواندگی بین شهرهای جهان گفت: قراردادهای خواهرخواندگی زمینه‌ای برای توسعه دیپلماسی شهری است.سید عباس موسوی گفت: اگر در گذشته دیپلماسی صرفاً در اختیار دولت‌ها بود، اکنون طیف وسیعی از کنشگران وارد این عرصه شده‌اند و از ابزارهای مختلف برای چانه‌زنی در موضوعات متعدد استفاده می‌کنند.

وی افزود: دیپلماسی مدرن پدیده‌ای جدید و مکمل دیپلماسی سنتی است که وارد عرصه روابط بین‌المللی شده و دلیل آن هم افزایش چالش‌های گوناگون و مسائل جدید در روابط انسانی است.

موسوی با بیان این که با شمار قابل توجهی از کنشگران در عرصه اجتماعی روبرو هستیم، ادامه داد: مهمترین بازیگر عصر جدید، افکار عمومی و مردم هستند. برخلاف یک قرن پیش که افکار عمومی محلی از اعراب و تأثیری در سیاست‌های دولت‌ها نداشتند، امروز مؤلفه مردم و افکار عمومی نقشی بسیار تعیین‌کننده دارد.موسوی درباره چهارمین جایزه خشت طلایی تهران هم گفت: جایزه خشت طلایی تهران یکی از نمونه‌های این دیپلماسی است که می‌تواند در تقویت صلح و دوستی با دیگر ملت‌ها نقش ویژه‌ای ایفا کند.

استفاده از دیپلماسی شهری برای مقابله با تحریم‌های ظالمانه

رئیس شورای شهر تهران هم از وزارت خارجه خواست از دیپلماسی شهری برای گرفتن حق ایران در برابر تحریم‌های ظالمانه استفاده کند. محسن هاشمی گفت:دیپلماسی شهری یکی از شیوه‌های دیپلماسی عمومی است و اصولا سیاست خارجی ما از دو طریق مسائل را دنبال می کند. یکی دیپلماسی کلاسیک یعنی همان کاری که مذاکرات از طریق دیپلمات‌ها صورت می گیرد و وزارت خارجه در آن تبحر دارد و دوم دیپلماسی عمومی که متعلق به منافع عمومی مردم کشورهاست.

وی افزود:درابعاد مختلف دیپلماسی عمومی می توان دیپلماسی رسانه‌ای، مدنی وشهری را از متعارف‌ترین موارد مطرح کرد. دیپلماسی رسانه ای همان استفاده از افکار عمومی و استفاده از رسانه‌های داخلی و خارجی است که تاثیر زیادی در جوامع مختلف دارد.

رئیس شورای شهر ادامه داد: امروزکه از نظر جهانی مورد بی‌رحمانه‌ترین تحریم‌های غیرقانونی هستیم می توانیم از دیپلماسی شهری برای احقاق حق خود، استفاده کنیم و صدایمان را به جهان برسانیم.

هاشمی به هوشمندسازی در شهرها اشاره کرد و گفت: در حوزه هوشمندسازی در شهر تهران برنامه‌های ویژه ای آغاز شده است که سامانه "تهران من" یکی از این محورهاست.

فرصتی برای افزایش کیفیت زندگی شهری

شهردار تهران هم این رویداد بین‌المللی را فرصتی برای افزایش کیفیت زندگی شهری و قدردانی از تلاش‌های مجموعه‌های جهانی مدیریت بر کلانشهرها دانست.

پیروز حناچی گفت: ورودتان را به شهر تهران خوش‌آمد می گویم؛ شهری که از نوادر جهانی است؛ در شمال شهر تهران ارتفاعاتی داریم که نقطه نهایی آن ۴۴۰۰ متر بالاتر از سطح دریاست و دمای کمتر از ۱۵ درجه زیر صفر دارد. از سوی دیگر در مناطق جنوبی شهر شن‌های روانی داریم که بستر پرورش شتر است. این تنوع اقلیمی از خصایص کمیاب تهران است؛ پایتخت ۲۰۰ ساله ایران.

وی ادامه داد: تا دهه ۳۰ در ایران فقط یک کلانشهر داشتیم و امروز با ۱۵ کلانشهر یا شهرهایی در آستانه کلانشهر شدن مواجهیم. در دهه ۳۰ نسبت جمعیت شهری به جمعیت روستایی کشور ۳۰ به ۷۰ بود و براساس آخرین سرشماری‌های رسمی، این نسبت کاملا برعکس شده است؛ این اتفاق با آهنگی کندتر در جهان هم در حال اتفاق افتادن است.

شهردار تهران آلودگی هوا و ترافیک و تغییرات آب و هوایی را مشکلات اغلب کلانشهرهای دنیا دانست و گفت: تلاش کرده‌ایم این جایزه را فرصتی برای بالا بردن کیفیت شهر خود و ارج نهادن به زحمات همکاران خوبمان در اقصی‌نقاط جهان بدانیم. این جایزه در سال‌های ۹۳ تا ۹۵ برگزار شده بود و امسال هم با شعار «شهرهایی هوشمند، تاب‌آور و زیست‌پذیر برای همه» در آن حضور داریم.

همکاری‌های بین‌المللی برای کاهش چالش‌های شهری

رئیس مرکز ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تهران هم با پیام توسعه تعاملات و همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، مراسم اختتامیه چهارمین دوره جایزه جهانی خشت طلایی تهران را آغاز کرد.

دبیرخانه چهارمین دوره جایزه خشت طلایی تهران در دو بخش داخلی و بین‌المللی و در ۷ محور اصلی اقدام به جذب پروژه‌ها و تجربیات شهری کرد. در این میان پروژه‌های ارسالی از حوزه‌های معماری، شهرسازی، میراث‌فرهنگی و بازآفرینی شهری سهم بیشتری را به خود اختصاص داده بودند. در بخش داخلی تعداد ۱۹۷ پروژه از ۲۴ شهر ایران دریافت شد و در بخش بین‌الملل ۳۲۲ پروژه از ۲۰۷ شهر دنیا موفق به ثبت‌نام در این رقابت شدند. در بخش داوری، از کمک متخصصان و داوران حوزه‌های مختلف استفاده شد و در هر محور ۳ اثر برگزیده انتخاب شدند که در مجموع به ۲۱ پروژه برتر جایزه اهدا شد. همچنین ۲۱ اثر هم از مجموع آثار ارسالی شایسته تقدیر شناخته شدند.

دبیرکل سازمان ملل متحدهم در پیامی که توسط مهمت آکدوغان نماینده برنامه اسکان بشر ملل متحد در تهران قرائت شد اعلام کرد: شهرها تعیین‌کننده موفقیت یا شکست ما در برابر کنترل تغییرات اقلیمی خواهند بود.در پیام آنتونیو گوترش آمده است: امروز بیش از نیمی از جمعیت جهان در شهرها زندگی می‌کنند و تخمین زده می‌شود تا پایان سال ۲۰۵۰ این نسبت به دوسوم برسد. هنوز بسیاری از سازه‌هایی که برای انسان و ارائه خدمت به این جمعیت شهرنشین رو به افزایش نیاز است، ساخته نشده و حتی ساخت شهرهای جدید دیگری هم موردنیاز خواهد بود. این امر فرصت‌های بسیاری را برای ایجاد راه‌حل‌های کارآمد در باره موضوعاتی مانند تغییرات اقلیمی فراهم آورده است و راهکارهای جدیدی را به سمت آینده‌ای پایدارتر به روی ما می‌گشاید.

در این مراسم با حضور مسئولان ازنماد شهرهای خواهر خواندگی تهران و سمبل دیوار خشت طلا رونمایی شد.

کلانتری: تولید سواری دیزل، تکرار اشتباه ۳دهه پیش اروپاست

معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست در نامه‌ای به مصطفی میرسلیم، موسس شرکت تحقیقات، طراحی و تولید موتور ایران خودرو بار دیگر مخالفت خود را با تولیدسواری دیزلی اعلام کرد و گفت: تولید خودروهای سواری دیزلی در اروپا در اواخر دهه ۹۰و اوایل قرن ۲۱میلادی رواج پیدا کرد که پس از اجرای این تصمیم و به فاصله چند سال نخستین اثرات منفی این سیاست با آلوده شدن هوای اکثر شهرهای بزرگ و پرجمعیت در اروپا بروز کرد و امروز تلاش ایران خودرو برای تولید سواری دیزل، تکرار همان اشتباه سه دهه پیش اروپاست.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی سازمان حفاظت محیط‌زیست، دکتر عیسی کلانتری در نامه‌اش یادآورشد: بی‌تردید رشد و بالندگی این سرزمین در همه زمینه‌ها و ابعاد، آمال و آرزوی همه ماست و برای تحقق اهداف بلندمدت و کوتاه مدت این مهم، تمامی ارگان‌های دولتی و غیردولتی باید با پشتوانه حمایت مردم و آحاد جامعه و با بهره‌گیری از تجارب و دانش نخبگانی چون جنابعالی و سایر دلسوزان به این کشور اقدامات لازم را صورت دهند. دغدغه جنابعالی و سایر همکارانتان هم معطوف به همین موضوع است و همه ما به دنبال یک هدف هستیم.

در بخش دیگری از نامه کلانتری آمده است: تجارب جهانی و ملی بر این باور صحه گذاشته است که هرگونه رشد اقتصادی در صورتی که باعث تخریب محیط‌زیست شود، موجب توسعه ناپایدار می‌شود و در بلندمدت هم تأثیرات منفی آن بروز خواهد کرد، بنابراین پایه‌های توسعه اقتصادی باید بر حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی استوار شود تا رشد حاصله پایدار و تأثیرگذاری لازم را داشته باشد.

معاون رئیس جمهوری با اشاره به این که برای بررسی تولید خودروهای سواری دیزلی، منابع و تجربه‌های بسیار خوبی در دسترس است که می‌توان با درک صحیح آنها در زمینه این موضوع تصمیم گیری کرد، افزود: بسیاری از کشورهای اروپایی قوانین محدودکننده‌ای برای استفاده از خودروهای دیزلی اعمال کرده‌اند و اشتوتگارت، دوسلدورف، بروکسل و... نمونه شهرهایی هستند که ورود خودروهای دیزلی به آنها ممنوع است و سایر شهرهای بزرگ مانند لندن، رم، مادرید، مونیخ و ... هم در سال‌های آینده برنامه ممنوعیت ورود ناوگان خودروهای دیزلی به شهرهایشان را در دست اجرا دارند. در همین زمان، محدودیت‌های دیگری مانند سختگیری معاینه فنی، افزایش مالیات و عوارض، ممنوعیت پارک و سایر قوانین محدود کننده برای خودروهای دیزلی در شهرهای مختلف اروپایی به اجرا درآمده است.

وی تصریح کرد: این روند نشان می دهد کشورهای اروپایی که سالیان دراز تجربه تولید و استفاده از خودروهای دیزلی را دارند، یگانه راه چاره را ممنوعیت تولید و حذف این خودروها از ناوگانشان دیده‌اند که می‌تواند به عنوان یک الگو برای دستیابی به تجارب کشورهای موفق و با کمترین هزینه و بدون آزمون و خطا مورد توجه سیاستگذاران کشور ما قرار گیرد .

کلانتری تاکید کرد: نباید از این واقعیت چشم‌پوشی کنیم که صنعت خودروسازی در ایران نسبت به اروپا عقب‌تر است، اما با تصمیم‌های هوشمندانه می‌توان این فاصله را به‌شدت کاهش داد. خودروسازان ما باید با شناخت و ترسیم مسیری که همتایان پیشرفته‌تر خود در اروپا پیموده‌اند، قسمتی از این مسیر را که به عقیده همان خودروسازان اشتباه پیموده شده بود، حذف کنند و با تغییر جهت حرکت به سمت مسیری که اکنون خودروسازان مطرح دنیا به دنبال آن هستند، از فاصله خود نسبت به آنها بکاهند و خود را به مرزهای تکنولوژی نزدیک کنند.

وی افزود: چیزی که در تمامی محافل علمی و سیاسی به آن اذعان می شود این است که صنعت خودرو در دنیا به سمت توسعه خودروهای برقی و به ویژه هیبریدی در حال حرکت است. به‌طوری‌که در سال ۲۰۱۸بیش از ۵/۲ درصد کل تولیدهای خودرو در جهان متعلق به خودروهای برقی بود و این سهم در حال افزایش است.

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست تصریح کرد: حال بهتر بود هزینه‌ای که برای توسعه و طراحی موتور سواری دیزلی در آن مجموعه صورت گرفت، برای طراحی و پایه‌ریزی تولید خودروهای برقی صرف می‌شد که هم به لحاظ صرفه‌جویی در مصرف سوخت و هم از سایر مناظر محیط زیستی و آینده‌نگری برای کشور مفیدتر است.

براساس ادعای مدیران پروژه، حدود ۵۰میلیون یورو برای طراحی و تولید این موتور دیزلی هزینه شده است. با این مقدار هزینه می توان حدود ۸۰۰۰خودرو برقی به ناوگان تاکسیرانی شهرهای بزرگ اضافه کرد که به‌طور یقین تأثیر مثبتی در کاهش آلودگی هوای کلانشهرها و تضمین کننده محیط زیست نسل‌های آینده خواهد بود.

وی افزود: طبق محاسبات، فایده اقتصادی ناشی از جایگزینی یک خودرو دیزلی سبک با یک خودرو بنزینی براثر کاهش مصرف سوخت آن حدود ۱۶۰دلار آمریکا در سال است، در حالی که ضرر اقتصادی ناشی از این تصمیم با توجه به افزایش هزینه‌های آلایندگی و تعمیر و نگهداری، سالانه حدود ۱۸۰دلار برای یک خودرو است، بنابراین مشاهده می‌کنیم شاید در ظاهر طرح تولید خودرو سواری دیزلی به لحاظ اقتصادی مفید باشد، اما با بررسی دقیق‌تر مشاهده می‌کنیم که نه فقط مفید نیست بلکه به لحاظ اقتصادی به زیان کشور است. همین دلیل هم موجب شد تا شورای عالی اقتصاد با طرح حمایت از تولید خودروهای مذکور مخالفت کند .

طرح جامع پدافند غیرعامل استان‌ها تا پایان سال نهایی می‌شود

رئیس سازمان پدافند غیرعامل از نهایی‌شدن طرح جامع پدافند غیرعامل استان‌ها تا پایان سال خبر داد و گفت: صیانت از زیرساخت‌ها و حفاظت از مردم اولویت سازمان پدافند غیرعامل کشور است و تلاش داریم با ارتقای پایداری و آمادگی‌ها، سطح آسیب‌پذیری‌ها را به حداقل ممکن برسانیم.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور، سردار غلامرضا جلالی دراجلاس سراسری کمیته پدافندغیرعامل استانها با تاکید بر ضرورت برپایی مستمر رزمایش‌ها و ارزیابی وضع آمادگی نیروهای پدافند گفت: این رزمایش‌ها سبب تشخیص و رفع اشکالات احتمالی می شود.وی با اشاره به این که استان‌ها باید برنامه‌های مشخص حفاظت از مردم در شرایط بحران را در دستور کار قرار دهند، گفت: شهرهای بزرگ باید فضاهای مناسبی جهت اسکان مردم در شرایط اضطراری تهیه کنند. همچنین تاب‌آوری سیستم‌های سایبری باید ارتقا یابد.

مراسم گرامیداشت یاد اعظم طالقانی فردا برگزار می‌شود

خانواده آیت‌الله طالقانی با قدردانی از حضور و همراهی در مراسم تشییع، اعلام کرد که مراسم بزرگداشت اعظم طالقانی فردا در کانون توحید برگزار می‌شود.

به گزارش ایسنا، متن اطلاعیه خانواده آیت‌الله طالقانی به این شرح است:

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً

اینک که نفس آرام و مطمئن بانوی نستوه در جوار رحمت حق آسود، با قدردانی و سپاس از حضور و همراهی همه کسانی که در مراسم تشییع در کنار ما بودند، به استحضار می‌رساند مراسم بزرگداشت فقید زنده‌یاد سرکار خانم «اعظم علایی طالقانی» فردا از ساعت ۱۵ الی ۱۷ در "کانون توحید" به آدرس: میدان توحید، خیابان پرچم برگزار می‌شود.

اعظم طالقانی در شب هشتم آبان ماه به دنبال یک دوره بیماری به دلیل عارضه مغزی در یکی از بیمارستان های تهران درگذشت.

پیام تسلیت خانم زهرا رهنورد

در پی در گذشت اعظم طالقانی پیشکسوت مبارزات سیاسی ، خانم زهرا رهنورد پیام تسلیتی منتشر کرد.

در این پیام که در صفحه اینستاگرام دخترش نرگس موسوی منتشر شد، آمده است: خانم اعظم طالقانی – پیشتاز تفسیر غیرجنسیتی از واژه ی«رجل سیاسی» مندرج در قانون اساسی است، واژه ی دوپهلویی در قانون‌اساسی که ریاست جمهوری را به عنوان حقی مردانه تثبیت کرده است.

واژه ای که سایه ی سنگینش در طول چهل سال حکومت اسلامی قوانین و فرهنگ حوزه ی زنان را در شکاف جنسیتی غیرقابل قبول و باور غوطه‌ور کرده است.

مقاومت و رفتار آزادی‌خواهانه‌ی اعظم طالقانی، فرایند پیچیده‌ای است از دانش آکادمیک او در دانشکده ی حقوق، تجربه ی سخت زندان و میراث پدرمرحومش آیت‌الله طالقانی. فعالیت‌های این بانوی فقید با وجود بیماری‌های جسمی و مسئولیت‌های سنگین مادری و تألمات روحی ناشی از پریشانی‌ها و نابسامانی‌های ملی، از او اسوه‌ای بی‌بدیل اما قابل پیروی ساخته‌است.اولین تجربیاتم با او تشکیل جمعیت زنان انقلاب اسلامی از پیش از انقلاب بود، دوستی ادامه‌دار تا همراهی و همدلی‌هایش در جنبش سبز ودلجویی از خانواده‌های زندانی.حالا من در این حصر بی‌سرانجام با او که بالاخره سرانجام یافت همچنان همراه و همدرد هستم در جهت احقاق حقوق برابر زن و مرد و همه آن دغدغه های جدی و بارزش.اکنون فقدان تاسف و تاثر آور این دوست دیرین شخصیت بزرگ و فهیم را به همگان بخصوص خانواده ایشان و دوستان تسلیت می گویم.

زهرا رهنورد، آبان ۱۳۹۸

کوتاه فرهنگی

بزرگداشت علی تجویدی در تالار وحدت

آیین نکوداشت صدمین سالروز تولد استاد علی تجویدی، آهنگساز و نوازنده فقید موسیقی ایران در تالار وحدت تهران برگزار می‌شود.

به گزارش ایرنا، آیین نکوداشت صدمین سالروز تولد استاد علی تجویدی، آهنگساز و نوازنده صاحب نام موسیقی ایران ساعت ۲۱:۳۰روز پنجشنبه شانزدهم آبان ماه به همت مؤسسه فرهنگی هنری «راد نواندیش» و مشارکت بنیاد فرهنگی هنری رودکی در تالار وحدت تهران برگزار می‌شود.

در این مراسم که با حضور تعدادی از هنرمندان شاخص و پیشکسوت موسیقی کشورمان برگزار می‌شود، روزبه کلانتر، نوازنده ویولن و از شاگردان استادعلی تجویدی به همراه داود یاسری، نوازنده پیشکسوت تمبک به اجرای دو نوازی می‌پردازند.در ادامه این برنامه بردیا صدرنوری، نوازنده پیانو نیز بر اساس آثاری از استاد تجویدی به بداهه‌نوازی پیانو می‌پردازد و در پایان هم اکسترملی مهر به رهبری ناصر ایزدی و خوانندگی محمد صرفه‌جو چند اثر از این هنرمند سرشناس را اجرا خواهد کرد.در این برنامه نماهنگی نیز درباره زندگی و آثار استاد علی تجویدی پخش می‌شود که در آن خانواده زنده یاد تجویدی و چند هنرمند برجسته موسیقی سخن خواهند گفت.

اجرای آثار لوریس چکناواریان در تالار وحدت

ارکستر سمفونیک تهران آثار لوریس چکناواریان را هشتم آذرماه در تالار وحدت اجرا می‌کند.

به گزارش هنرآنلاین ، ارکستر سمفونیک تهران در سه شب پیاپی آثاری از لوریس چکناواریان، آهنگساز و رهبر ارکستر برجسته کشورمان را اجرا می‌کند. این برنامه هشتم آذرماه از ساعت ۲۱:۳۰ به رهبری مهمان چکناواریان در تالار وحدت برگزار می‌شود.

ارسال ۵۰ مستند قوم‌شناسی به «سینماحقیقت»

۵۰ مستند قوم‌شناسی و مردم‌نگاری برای حضور در سیزدهمین دوره جشنواره «سینماحقیقت» درخواست دادند.

ژانر قوم‌شناسی و مردم‌نگاری از گونه‌های مهم سینمای مستند به شمار می‌روند که امسال، کارگردانان ۵۰ فیلم مستند این ۲گونه متقاضی شرکت در بخش مسابقه ملی سیزدهمین دوره جشنواره بین‌المللی «سینماحقیقت» شده‌اند. با توجه به ثبت ۶۸۷فیلم مستند در دبیرخانه این دوره جشنواره، بیش از ۷درصد این آثار، مستندهای قوم‌شناسی و مردم‌نگاری هستند.برخی از این فیلم‌های مستند که به سیزدهمین دوره جشنواره «سینماحقیقت» ارائه شده‌اند، از مضامینی چون ایل قشقایی، آداب و رسوم منطقه زریبار، مراسم عروسی در کرمان، نوجوانان منطقه نسارکوه، کوچ در گروه بزرگی از جامعه ایرانی، فرهنگ و آداب و رسوم بومیان کیش، عشایر ترکاشوند، آیین نخل خرما، قوم لک، فرهنگ منطقه ممسنی، ایل بختیاری، مردمان شهر دریان، خانه، خانواده، طایفه و ایل ترکمن‌ها با معرفی یکی از آخرین اجُق‌های موسیقایی ترکمن‌صحرا برخوردار هستند.سیزدهمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران «سینماحقیقت» طی روزهای ۱۸تا ۲۵آذرماه ۱۳۹۸به دبیری محمد حمیدی‌مقدم در تهران برگزار خواهد شد.

یادمان حمید سهیلی برگزار می‌شود

به همت مؤسسه «هنر و تجربه» و انجمن صنفی کارگردانان سینمای مستند یادمان تحت عنوان «حمید سهیلی، چهل روز بعد» در خانه هنرمندان ایران برگزار می‌شود.

به گزارش ایرنا، مراسم یادمان حمید سهیلی، چهل روز بعد از سوی گروه سینمایی هنر و تجربه و انجمن صنفی کارگردانان سینمای مستند و به مناسبت چهلمین روز درگذشت این مستندساز روز سه‌شنبه ۱۴آبان ماه ساعت ۱۹:۳۰در خانه هنرمندان ایران برگزار می‌شود.در این مراسم که مصطفی شیری، مستندساز به عنوان مجری حضور دارد، جعفر صانعی مقدم مدیرعامل مؤسسه هنر و تجربه، ارد عطارپور، مستندساز و پژوهشگر و نسرین شکیب همسر زنده یاد حمید سهیلی درباره این هنرمند فقید و آثارش سخنرانی خواهند کرد.

«خانه سینما» خواستار دیدار با رئیس قوه قضاییه شد

خانه سینما طی نامه‌ای خواهان دیدار فوری با ریاست محترم قوه قضاییه شد.

به گزارش مهر، در این نامه آمده است: ما مطلع هستیم که حضرتعالی در دوره کوتاه مسؤولیت ریاست قوه قضاییه با دشواری‌های جدی مواجه هستید. آیا مطلع هستید که سینمای ایران در مقام بازتاب‌دهنده صدا و تصویر مردم ایران با چه دشواری‌هایی روبروست؟ اقدامات اخیر همکاران محترم شما امنیت و از آن مهم‌تر احساس امنیت شغلی اهالی سینما را دچار خدشه کرده است. ما با این پرسش بی‌پاسخ روبرو هستیم که چه دست‌هایی مانع از این است که جامعه فرهنگی- هنری و به ویژه فیلمسازان احساس آرامش کنند و چه دست‌هایی در پی گسترش و تشدید دوگانگی در حاکمیت فرهنگی کشورند؟ ما خواهان حاکمیت قانون بدون تفسیرهای یکسویه هستیم. مرجع قانونی تا کنون، قوانین حاکم بر تأسیس و اداره وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده و ما بر اساس آن عمل کرده‌ایم. آیا این مرجعیت از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بر اساس «گزارش ناظران» به قوه قضاییه منتقل شده است؟ خواهان دیداری فوری با حضرتعالی هستیم تا در یک محیط متکی بر صدق بر حیثیت سینمای ایران تأکید کنیم و در پناه قانون، خادم توسعه کشور و مانع گسترش تلقی دو قطبی در فضای فرهنگی و هنری کشور باشیم.

معاون فرهنگی وزارت علوم: ورود نخبگان به علوم انسانی ضروری است

معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با تأکید بر ضرورت ورود نخبگان به علوم انسانی گفت: علوم انسانی در حوزه نظری و سیاسی پرکاربرد است و جشنواره بین‌المللی فارابی به رونق بخشی علوم انسانی و اسلامی کمک می کند.

به گزارش خبرنگارما،غلامرضا غفاری در نشست خبری یازدهمین جشنواره بین المللی فارابی که در پژوهشکده مطالعات فرهنگی واجتماعی وزارت علوم برگزار شد، گفت: برگزاری جشنواره فارابی به ترغیب جوانان به علوم انسانی کمک می‌کند و در دوره تحصیلات تکمیلی توجه به علوم انسانی زیاد است. شاهدیم حتی دانشجویانی که در رشته‌های غیر علوم انسانی تحصیل کرده‌اند علاقه‌مند ورود به این حوزه هستند.

دکتر حسین میرزایی، رئیس پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی و رئیس دبیرخانه یازدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی هم با اشاره به آثار ارسال شده برای دبیرخانه این جشنواره افزود: این جشنواره در قالب چهار محور طرح پژوهشی خاتمه یافته، کتاب پژوهشی، رساله‌های دکتری و پایان نامه کارشناسی ارشد برگزار می‌شود.

رئیس پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم درباره تعداد آثار ارسال شده به دبیرخانه توضیح داد: تعداد پنج هزار و ۷۶۹ اثر در دبیرخانه جشنواره به ثبت رسید که از این تعداد ۲هزار و ۵۹۴ کتاب پژوهشی، ۵۳۶ اثر طرح پژوهشی خاتمه یافته، هزار

و ۲۲۱رساله دکتری و هزار و ۴۱۸ اثر هم به پایان نامه‌های کارشناسی ارشد اختصاص دارد.

وی به رشد ۱۱درصدی استقبال از جشنواره یازدهم فارابی اشاره کرد و گفت: گروه علوم تربیتی، روانشناسی و علوم ورزشی ۶۷۱ اثر، گروه علوم اقتصادی، مدیریت و امور مالی ۶۱۰ اثر و گروه زبان، ادبیات و زبان‌شناسی ۵۸۱ اثر دریافت کردند که پر اثرترین گروه‌های جشنواره از میان ۱۶ گروه شناخته شدند.

رئیس پژوهشکده مطالعات اجتماعی و فرهنگی با تأکید بر این که حوزه علوم انسانی دارای بیش از ۱۰۰رشته می‌شود، یادآوری کرد: مشارکت دانشگاه‌ها در این دوره از جشنواره بسیار قابل تحسین است.

همچنین براساس ضوابط جشنواره فارابی آثاری که حدنصاب امتیازات لازم را در بخش داوری چندگانه کسب کرده باشند به عنوان طرح‌های برتر معرفی خواهند شد.

میرزایی همچنین با اشاره به تعداد طرح‌های برتر معرفی شده در این جشنواره توضیح داد: هدف گذاری ما آن است که در گروه‌های پانزده گانه این جشنواره در بخش بزرگسال و جوان ۳۰نفر به عنوان پژوهشگران برتر معرفی شوند ولی در برخی از موارد که آثار برجسته و فاخر بیشتر باشد، تعداد برگزیدگان از ۳۰نفر فراتر خواهد رفت.

به گفته دکتر میرزایی، جشنواره فارابی ویژه تحقیقات علوم انسانی و اسلامی بهار ۹۹برگزار می‌شود.

تشریح جزئیات برگزاری جایزه فناوری مصطفی(ص)

رئیس کارگروه‌علمی جایزه‌مصطفی(ص) تشریح جزئیات برگزاری این جایزه گفت: مراسم اصلی اعطای جایزه ۲۰آبان ماه همزمان با ولادت پیامبر اکرم(ص) با حضور دانشمندان برجسته علمی برگزار می‌شود.

حسن ظهور رئیس کارگروه علمی جایزه مصطفی (ص) در نشست خبری دیروز با بیان جزئیات برگزاری جایزه مصطفی(ص) گفت: برای سومین دوره اعطای جایزه مصطفی (ص) به ۲۰۲نهاد و ۵۱۲ دانشمند برجسته در ۵۲کشور فراخوان اعلام کردیم که براین اساس مجموع آثار ارسال شده به دبیرخانه ۱۶۴۹اثر بود.

وی با بیان اینکه مراسم اصلی اعطای جایزه و اعلام اسامی برندگان ۲۰آبان ماه همزمان با ولادت پیامبر اکرم (ص) با حضور دانشمندان برجسته علمی برگزار می‌شود، افزود: از این تعداد ۱۹۹ اثر مربوط به فناوری اطلاعات، ۶۱۴ اثر مربوط به زیستی و پزشکی، ۱۷۲ اثر مربوط به نانو و ۶۱۴ اثر مربوط به تمامی زمینه‌ها بوده است که در حوزه فناوری اطلاعات چهار اثر، در حوزه زیستی و پزشکی چهار اثر، در زمینه‌های کلی علم و فناوری ۲اثر به

مرحله داوری نهایی رسیدند.

ظهور عنوان کرد: در بررسی‌های نهایی بنا شده که در حوزه علم و فناوری زیستی و پزشکی یک جایزه به ۲اثر اعطا شود؛ افراد برگزیده در این بخش مقیم کشورهای اسلامی نیستند، همچنین در بخش عمومی که دانشمندان مقیم کشورهای اسلامی هستند سه نفر به صورت مشترک جایزه را دریافت خواهند کرد.

وی با بیان اینکه بیشتر افراد برگزیده در این دوره از جایزه از کشورهای ایران و ترکیه هستند، گفت: ۵۰۰ داور و مشاور برجسته علمی از ۲۰۰دانشگاه، طرح‌های دریافتی را مورد ارزیابی قرار داده‌اند و برگزیدگان را انتخاب کرده‌اند.

رئیس کارگروه علمی جایزه مصطفی(ص) افزود: همچنین در بخش عمومی که دانشمندان مقیم کشورهای اسلامی هستند سه نفر به صورت مشترک جایزه را دریافت خواهند کرد.

مهدی صفاری‌نیا، دبیر شورای سیاستگذاری جایزه مصطفی (ص) هم با اشاره به اینکه دولت هیچ نقشی در تأمین مالی این جایزه علمی نداشته، گفت: ۳۹۰میلیارد ریال در صندوق سرمایه‌گذاری جایزه مصطفی (ص) تأمین مالی شده است.وی افزود: ۳۷۰نفر از افراد حقیقی و حقوقی در جایزه مصطفی (ص) مشارکت مالی داشتند.وی بیان کرد: همه این تأمین مالی به صورت وقف و هبه نبوده بلکه به صورت قرض‌الحسنه نیز برای پیشرفت علم و فناوری در جهان اسلام بوده است.

صفاری نیا ادامه داد: امسال سومین دوره از اعطای جایزه با حضور ۱۰۰مهمان از دانشگاه‌ها و مراکز علمی از ۳۰کشور جهان برگزار خواهد شد.وی توضیح داد: هفته جایزه مصطفی (ص) از روز شنبه ۱۸آبان با انجام مراسمی در دانشگاه الزهرا آغاز خواهد شد.

در این هفته ششمین نشست تبادل علم و فناوری (استپ) در دانشگاه‌های الزهرا، صنعتی شریف، علوم پزشکی، امام صادق(ع)، صدا و سیما و ۹دانشگاه و پژوهشگاه دیگر در سایر شهرستان‌ها برگزار می‌شود.صفاری نیا گفت: نقش بانوان در علم و فناوری و تبادل مالی علم و فناوری از موضوعاتی است که در نشست‌های این دوره بررسی خواهد شد. در این دوره دانشمندان ۲۷کشور حضور دارند.

همچنین نشست آشنایی صنایع باجهان اسلام به این منظور برگزار خواهد شد که دانشمندان جهان اسلام تجربیات خود را در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهند. در این نشست ۴۰شرکت کننده از ۱۲کشور حضور خواهند داشت. این نشست، چهارمین دوره نشست سرمایه‌گذاران با دانشمندان جهان اسلام است.

دبیر شورای سیاستگذاری جایزه مصطفی (ص) ادامه داد: مهمان‌هایی که در این دوره از اعطای جایزه حضور خواهند یافت، علاوه بر شرکت در نشست‌های تبادل تجربیات علم و فناوری و نیز نشست سرمایه‌گذاری حوزه دانش‌بنیان‌ها، از مراکز آزمایشگاه‌های علوم پزشکی و نمایشگاه بین‌المللی لیزر نیز بازدید خواهند داشت.

همچنین مهمانان سومین دوره اعطای جایزه مصطفی (ص) از ظرفیت‌های فناوری کشور از جمله پارک فناوری پردیس دیدن خواهند کرد و بازدید از موزه‌ها و مراکز فرهنگی کشور برای آشنایی آنها با تمدن کهن ایران اسلامی نیز پیش‌بینی شده است.

۳۰۰متخلف جدید علمی شناسایی شدند

مدیر کل دفتر حقوقی وزارت علوم از ارسال فهرست جدیدی از متخلفان علمی به دانشگاه‌ها خبر داد و گفت: به تازگی اطلاعات حدود ۳۰۰دانشجو برای ما احراز شده است.

حسین آقابابایی در گفتگو با مهر، درباره آخرین وضعیت رسیدگی به تخلفات علمی و پیگیری آنها، اعلام کرد: چندی پیش فهرستی از آن دسته از دانشجویانی که اطلاعات قابل بررسی داشتند را به منظور بازنگری و بررسی دقیق و در صورت لزوم برخورد انضباطی، به دانشگاه‌ها ارسال کردیم که متعاقبا برخی دانشگاه‌ها از ما اطلاعات تکمیلی خواستند و ما نیز در پاسخ، هر آنچه در دست داشتیم؛ شامل قراردادها و مستندهای تکمیلی برایشان فرستادیم.

مدیر کل دفتر حقوقی وزارت علوم افزود: در ادامه، فهرست دیگری را نیز به سازمان سنجش ارسال و درخواست کردیم تا اطلاعات مرتبط با اسامی ارسالی را برایمان استخراج کنند. در این میان، اطلاعاتی که از این طریق در اختیار ما قرار گرفت، کامل نبود و احتمالا حسب احتیاط، امکان ارسال همه موارد بصورت صریح از جانب سازمان سنجش، وجود نداشته است، با این وجود اما اطلاعات حدود ۳۰۰نفر را برای ما احراز کردند که این موارد را هم بتازگی به دانشگاه‌ها (۱۰دانشگاه که غالبا در تهران هستند) ارسال کردیم.

وی با تأکید بر اینکه چند ماه از ارسال نامه و فهرست‌های اولیه به این دانشگاه‌ها گذشته و سری دوم اسامی نیز به تازگی برایشان فرستاده شده است، افزود: فهرست اول شامل اسامی حدوداً یک‌هزار نفر و لیست دوم نیز حاوی اسامی ۳۰۰نفر بوده است. البته نامه، ارسال شده و از آنجا که فهرست اسامی محرمانه است، طی همان نامه درخواست کرده ایم که نماینده دانشگاه مورد اشاره به منظور دریافت لیست اسامی، حضورا به وزارتخانه مراجعه کند.

افتتاح نمایشگاه «فارس، مهد تمدن ایران زمین» در کتابخانه ملی

استاندار فارس این استان را مهد فرهنگ و تمدن ایران زمین دانست و بر لزوم توجه بیشتر به داشته‌های فارس تاکید کرد .

به گزارش ایسنا، عنایت‌الله رحیمی در آیین افتتاح نمایشگاه تاریخی محلی استان فارس که همزمان با آغاز هفته تاریخ و فرهنگ فارس با شعار«فارس، مهد تمدن ایران زمین» و با حضور محمدجواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و جمعی از مسؤولان و فرهیختگان استان فارس در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد، با اشاره به اینکه همگان از قدمت دیرینه فارس به عنوان مهد تمدن و فرهنگ ایران اسلامی آگاه هستند، گفت: این دیار کهن از دیرباز خاستگاه امپراتوری‌های بزرگی همچون هخامنشیان و ساسانیان بوده که در آن زمان ایران و ایرانی و فرهنگ انسان دوستی و کشورداری را به دنیا نشان داده‌اند.

نماینده عالی دولت در استان فارس با بیان اینکه مردمان فارس از ابتدای اعلام موجودیت اسلام همواره عشقی وافر به خاندان نبوت و رسالت و دین مبین اسلام داشته‌اند، پیوستن سلمان فارسی از این سرزمین به صحابه حضرت رسول (ص) را مصداقی از این ارادت دانست.

وی با تأکید بر نقش و اثرگذاری استان فارس در دوران اسلامی، شکل‌گیری انقلاب اسلامی، استقرار و تداوم نظام مقدس جمهوری اسلامی و دفاع مقدس، تقدیم ۱۴هزار و ۵۰۰ شهید گلگون کفن در راه حفظ کیان دین و کشور را نمایانگر این جایگاه ارزشمند برشمرد و اعلام کرد: بی‌تردید همه ما به پرورش چنین فرزندان شریفی در خطه فارس می‌بالیم. رحیمی با اشاره به اینکه از گذشته‌های دور تا کنون ایران را با نام‌های مختلفی از جمله فارس، پارس و پرسپولیس می‌شناسند، توضیح داد: استان فارس پرچمدار تاریخ، فرهنگ و تمدن کشور و معرف امروز ایران اسلامی در اقصی نقاط جهان است. همچنین آثار به یادگار مانده‌ای همچون نقش رستم، تخت جمشید، پاسارگاد و آتشکده و کاخ‌های ساسانی و هخامنشی که به عنوان آثار جهانی به ثبت رسیده‌اند، قدمت چند هزار ساله در دیار فارس را نشان می‌دهند و امروز نیز این دارایی‌های کهن را پاس می‌داریم.

استاندار فارس با تأکید بر اینکه علاوه بر افتخار به گذشته با ارزش فارس، باید بایسته‌ها و آینده استان را نیز مورد کنکاش قرار دهیم تا با اندیشه‌ورزی و تدبیر بتوانیم فردایی بهتر برای مردم رقم بزنیم،به پتانسیل‌ها و توانمندی‌های فراوان این خطه اشاره و ابراز امیدواری کرد با بهره‌گیری از خرد جمعی و همراهی بزرگان و صاحبنظران بتوانیم از این سرمایه‌ها برای اعتلای استان، مردم و کشور استفاده کنیم. رحیمی گفت: باید به سمتی حرکت کنیم که توسعه محلی و منطقه‌ای به توسعه ملی گره زده شود و دستیابی به این هدف با حمایت بزرگان فارس میسر خواهد بود.

دکتر گلشنی: نظام سهمیه‌بندی در دانشگاه‌ها باید تغییر کند

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی شریف گفت: اکنون که دیگر مسأله جنگ مطرح نیست، به نظرم باید سهمیه‌ها تقلیل پیدا کنند و دانشجویانی که حقشان است و برای درس خواندن زحمت کشیده‌اند، وارد گود شوند. یک زمانی شرایط متفاوت بود، ولی الان آن شرایط نیست، بنابراین باید وضعیت دانش‌آموزان و دانشجویان شایسته رعایت شود.

دکتر مهدی گلشنی در گفتگو با ایلنا درباره پذیرش فرزندان هیأت علمی در دانشگاه‌های برتر کشور گفت: پیش‌تر قانونی (بومی گزینی) بود که اگر فرزند هیأت علمی در شهرستانی قبول می‌شد و پدر و مادر در جای دیگری بودند، می‌توانست به محل اشتغال پدر و مادر منتقل شود، اما باید از نظر نمره و امتیاز، سقف مورد نیاز را کسب می‌کرد و نمی‌توانست به هر رشته‌ای که می‌خواهد، تغییر رشته دهد، مگر اینکه امتیاز و نمره مورد نظر را کسب می‌کرد و این امتیاز برای فرزندان اعضای هیأت‌علمی است، زیرا امتیازات زیادی برای آنها در نظر گرفته نشده است. ضمنا این حق‌کشی نیست که اگر شخصی در شهرستان قبول شده بخواهد برای ادامه تحصیل در همان رشته به یک دانشگاه دیگر برود. اگر به همین شیوه پیش بروند خوب است، اما من با امتیازات بیش از این موافق نیستم.

وی ادامه داد: قانون قبلی و امتیازی که برای اعضای هیأت‌علمی دانشگاه‌ها در نظر گرفته شده بود، معتدل بود ولی اکنون اینطور نیست، زیرا یک سری اقدامات تعادل را بهم زده و وضعیت دانشگاه‌ها را به شدت با چالش مواجه می‌کند.

گلشنی در واکنش به صحبت‌های رئیس دانشگاه علوم پزشکی که گفته شده بود؛ رتبه دو و رتبه ۸۷هزار هر دو در رشته پزشکی تحصیل می‌کنند و همکلاسی هستند و البته رتبه ۸۷هزار با سهمیه ۲۵درصدی ایثارگران توانسته در کنکور قبول شود، گفت: این اقدام کاملا اشتباه است و من اصلا با آن موافق نیستم. این که یک دانشجوی فوق‌العاده ضعیف را در کنار یک دانشجوی قوی بنشانند، موجب ضعیف شدن کلاس‌های درس می‌شود و من موافق این اقدام نیستم و حتی این مدل به مجموعه پزشکی هم آسیب می‌زند.

این عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره عدالت آموزشی در کشور توضیح داد: عدالت آموزشی در کشور ما، همه جا رعایت نمی‌شود؛ به ویژه در برخی از دانشگاه‌ها و بعضی رشته‌ها پارتی بازی و رفاقت بازی حاکم است که باید جلوی آن گرفته شود. من بارها گفتم که وزارت علوم باید یک سیستم دادرسی تنظیم کند و اگر به هیأت‌علمی یا دانشجویی در این زمینه ظلم شد، این مسأله از این طریق مورد رسیدگی قرار گیرد. در حال حاضر به این مسأله رسیدگی نمی‌شود، من هم به وضوح دیده‌ام که به برخی از افراد شایسته ظلم می‌شود.

وی تأکید کرد: در حال حاضر صحبت‌ها حاکی از آن است که در آینده نزدیک کنکور حذف خواهد شد. کنکور اشکالات زیادی داشت به عنوان مثال موجب راه اندازی کلاس‌های کنکور شد، ولی به هر حال دانشجویان خوب و زبده قبول می‌شدند، اما اگر قرار است پذیرش دانشجو را به عهده دانشگاه‌ها بگذارند؛ از آنجا که در سال‌های اخیر رفاقت‌بازی‌های زیادی در دانشگاه‌ها حاکم شده است، من از این خوف دارم که حق یک سری از دانشجویان زبده ضایع شود.

گلشنی ادامه داد: بنابراین باید اول یک سیستم بر مبنای عدالت برقرار کنند که اگر در حق کسی ظلم شد، بتواند شکایت کند و بعد برای حذف کنکور اقدام کنند. من در دانشگاه خودمان و همچنین در دانشگاه‌های دیگر دیده‌ام که برخی از دانشجویان خیلی خوب ذبح شدند.

«منصور غلامی» وزیر علوم، تحقیقات و فناوری هم به ایلنا گفت: سهمیه اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی است و چندین سال است که اجرا می‌شود.

وزیر علوم همچنین درباره تغییر رشته این افراد تصریح کرد: در این میان افرادی که از این امتیاز استفاده می‌کنند، تعداد کمی تغییر رشته داشته‌اند. سال گذشته ۱۵۰۰دانشجو از این امتیاز استفاده کردند که اغلب از استانی به استان دیگر جابه‌جا شده و ۶۰۰نفر نیز از این ۱۵۰۰نفر تغییر رشته داشته‌اند.وی همچنین درباره بازبینی انواع سهمیه در کنکور توضیح داد: سهمیه ایثارگران مصوبه قانونی مجلس را دارد و برای هر تغییری در این سهمیه‌ها نیز مجلس باید وارد شود. البته ما نیز سال گذشته یک لایحه برای تغییر بعضی از این شرایط به مجلس ارائه دادیم که برای بررسی رأی نیاورد، امسال هم برنامه‌ای در دستور داریم که در دولت هم مطرح شده است، قصد داریم لایحه‌ای تنظیم کنیم و به مجلس ارائه دهیم.

«جواد محمدی» دبیر هیأت عالی جذب شورای عالی انقلاب فرهنگی نظر متفاوتی نسبت به مهدی گلشنی دارد. او معتقد است سهمیه به فرزندان هیأت علمی تنها امتیاز به آنهاست و حالا برخی تلاش دارند، همین امتیاز را هم حذف کنند.

وی افزود: این طرح در واقع سهمیه نیست، مثل این است که بگوییم ما در یک رشته پنج نفر ظرفیت داریم و با وجود فرزندان هیأت علمی ظرفیت این پنج نفر به شش نفر برسد نه اینکه بگوییم از این پنج نفر یک نفر باید از فرزندان هیأت علمی باشد، چرا که این پنج نفر سرجای خودشان هستند و فقط یک نفر از فرزندان هیأت علمی به آنها اضافه خواهد شد؛ آن هم به شرطی که ۸۰درصد امتیاز دانشگاه مربوطه را کسب کند نه اینکه شخص ضعیف باشد و بدون آوردن امتیاز به راحتی وارد دانشگاه شود.

سرمایه گذاری ۱۱ میلیارد یورویی در بخش زیرساخت های معدنی

رئیس سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) خواستار واگذاری تمامی پهنه‌های اکتشافی معدنی در سطح کشور به این سازمان شد تا پس از شناسایی ذخایر مربوطه در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد.

به گزارش ایرنا، خداداد غریب پور دیروز در نشست تخصصی بخش معدن و صنایع معدنی در پانزدهمین نمایشگاه بین المللی معدن و صنایع معدنی، ماشین آلات، تجهیزات و صنایع وابسته در محل دائمی نمایشگاه‌های بین المللی تهران افزود: ایمیدرو در دولت یازدهم برنامه اکتشافی در گستره ۲۵۰ هزار کیلومتر مربع را اجرا کرد و اکنون ۴۰۰ هزار کیلومتر مربع در دستور کار قرار دارد که در مجموع ۶۵۰ هزار کیلومتر از پهنه‌های قابل اکتشاف را در بر می‌گیرد.

وی با بیان اینکه امروز در ۳۰ استان پهنه‌ها در اختیار قرار گرفته و کنسرسیوم بخش خصوصی هم در زمینه اکتشاف وارد عمل شده و این، پایه کار معدنی است و باید به شکل مستمر تداوم یابد،گفت: تا پایان سال ۱۴۰۴ بالغ بر ۱۶ میلیارد دلار سرمایه گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی پیش‌بینی شده که موجب اشتغال بیش از ۷۰۰ هزار نفر خواهد شد و از این رقم امسال حداقل ۳/۵ میلیارد دلار طرح به بهره برداری می‌رسد.

معاون وزیر صنعت برنامه ایمیدرو در دولت دوازدهم را سرمایه‌گذاری ۱۱ میلیارد یورویی ذکر کرد که در بخش زیر ساخت از جمله ریل، جاده، برق و آب صرف خواهد شد که راه آهن بافق- یزد به سنگان در خراسان رضوی به طول ۸۰۰ کیلومتر یکی از پروژه‌هاست.

وی با اشاره به اینکه موضوع فراهم سازی زیربناها اهمیت بالایی دارد و سازمان ایمیدرو برای این منظور اعتبارات این بخش را چهار برابر کرده است، به صنایع معدنی توصیه کرد: به جای تقسیم سود بین سهامداران، منابع را برای توسعه فعالیت‌ها سرمایه‌گذاری کنند چنانکه شرکت مس در سال مالی ۹۸- ۱۳۹۷ بیش از ۴۶۰۰ میلیارد تومان افزایش سرمایه داده و فولاد مبارکه ۸ هزار میلیارد تومان طرح تعریف کرده است و این دو واحد بزرگ صنعتی به ترتیب در ۶ و هفت ماهه امسال برابر با کل فروش پارسال محصول فروخته‌اند که افزایش سود خواهند داشت.

غریب پور تاکید کرد: امروز پیامی که به بازار سرمایه داریم، این است که شرکت‌ها منابع حاصل از فعالیت خود را صرف توسعه کنند تا ضمن رونق بخشیدن به تولید و رشد اشتغال، بازارهای صادراتی را هدف بگیرند.

وی اضافه کرد: امروز ۲۵ درصد بازار سرمایه مربوط به بخش معدن و صنایع معدنی است و در عین حال واحدهای حاضر این بخش در بورس ۳۶ درصد سود را به خود اختصاص داده‌اند.

رئیس هیات عامل ایمیدرو همچنین درحاشیه بازدید از پانزدهمین نمایشگاه بین المللی معدن و صنایع معدنی، ماشین آلات، تجهیزات و صنایع وابسته گفت: امسال سازمان ایمیدرو به میزان یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن سنگ آهن مورد نیاز ذوب آهن را تامین می‌کند و انتظار می‌رود بخشی از نیاز این شرکت توسط سنگ آهن مرکزی که وابسته به وزارت تعاون،کار و رفاه اجتماعی است، تامین شود.

وی در جمع خبرنگاران با اظهار اینکه سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) از هر اقدامی برای حمایت از ذوب آهن دریغ نخواهد کرد، ابراز امیدواری کرد: زنجیره ارزش برای هم‌پوشانی و تداوم تولید باید در امتداد هم شکل بگیرد و در بخش فولاد این مساله اهمیت بسزایی دارد و اکنون فولاد مبارکه برای تامین خوراک مورد نیاز خود در منطقه سنگان (خراسان رضوی) سرمایه‌گذاری کرده و این امر به تامین پایدار سنگ آهن مورد نیازش کمک خواهد کرد.

همچنین منصور یزدی زاده مدیرعامل ذوب آهن اصفهان گفت: ایمیدرو تامین ۴۰ درصد خوراک مورد نیاز این واحد را تضمین کرده، اما ۶۰ درصد بقیه همچنان مورد درخواست است که مشخص نیست، چگونه تامین شود.

وی با بیان اینکه مشکل تامین سنگ آهن علاوه بر واحدهای بزرگ فولاد سازی مانند ذوب آهن و مبارکه، واحدهای کوچک را هم تحت تاثیر قرار داده است، یادآور شد: وزارت صنعت فرصت ۲ ماهه (مهر و آبان ۹۸) را برای ارزیابی اعمال وضع عوارض ۲۵ درصدی برای صادرات سنگ آهن تعیین کرده که پس از آن نسبت به تداوم یا لغو آن تصمیم‌گیری خواهد کرد.

مدیرعامل ذوب آهن اصفهان همچنین گفت: براساس برنامه امسال، دستیابی به صادرات یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن از سوی این واحد صنعتی هدف گذاری شده که تا پایان هفت ماهه با صدور ۶۷۵ هزار تن، بیش از ۵۶ درصد از برنامه تحقق یافته است . چنانچه ذوب آهن نسبت به صدور یک میلیون و ۵۰ هزار تن هم تا پایان امسال برسد، نیاز ارزی خود را تامین کرده و در این زمینه مشکلی نخواهد داشت.

وی در ارتباط با موضوع عوارض ۲۵ درصدی برای صادرات سنگ‌آهن هم توضیح داد: براساس اعلام معاون امور معادن وصنایع معدنی وزارت صنعت، اعمال عوارض ۲۵ درصدی بازدارنده نبوده و اکنون روزانه ۲ تا سه فروند کشتی حامل سنگ آهن به مقصد مربوطه از آبهای سرزمینی کشورمان خارج می شود.

یزدی زاده در ارتباط با تشدید تحریم ها و اینکه بر روند تولید موثر بوده یا خیر تصریح کرد: تحریم ها مدت ۴۰ سال برای تولید کشور نقش آفرینی می کند و موضوع جدیدی نیست و با این وجود میزان واردات زغالسنگ مورد نیاز از سهم ۳۵ تا ۴۰ درصدی به ۲۵ تا ۳۰ درصد کاهش یافته است و در ارتباط با صادرات هم با وجود موانع، این مهم انجام می شود، اما هزینه‌ها را افزایش داده است.

آغاز شناسایی و مصون سازی تأسیسات زیربنایی تهران در برابر حوادث

استان تهران به عنوان مرکزجمعیتی،سیاسی، تجاری و خدماتی کشور دارای تأسیسات و ابنیه مهمی است که اختلال عملکرد آنها در مواقع بحران های طبیعی یا غیرطبیعی می تواند امور سایر بخش های کشور را تحت تأثیر قراردهد و دامنه اختلالات را گسترده تر از مقیاس منطقه ای کند.

وجود صدها ساختمان مهم ستادی و قرار گرفتن در نقطه تلاقی شبکه های اصلی ارتباطات و حمل و نقل باعث شده است تا موضوع آمادگی تهران برای مقابله با حوادث طبیعی و غیر طبیعی بیش از سایر نقاط کشور باشد؛ از این رو دولت با درک این حساسیت تصمیم گرفته است تا توانایی استان تهران را برای پدافندغیرعامل و آمادگی پیشگیری و مقابله با بحران ها افزایش دهد.

مهندس امیرحسین آزاد دوار دبیر کارگروه تخصصی کالبدی و زیربنایی و سرپرست مدیریت بحران و پدافندغیرعامل راه و شهرسازی استان تهران همزمان با هفته پدافندغیرعامل و در تشریح این برنامه مدیریتی به خبرنگار اطلاعات گفت: پدافند غیرعامل به عنوان یک موضوع مهم مدیریتی در افکار عمومی ناشناخته و مغفول مانده است؛ در حالی که بدون مشارکت عامه مردم نمی‌توان برنامه های پدافندی برای خنثی کردن یا کاهش تاثیرات حملات دشمن را در مراکز مختلف به اجرا گذاشت. بنابر این باید برای ترویج فرهنگ پدافند غیرعامل و آمادگی مقابله با حملات دشمن و مدیریت مناسب بحران ها در کشور ضرورت دارد تا ابتدا فرهنگ سازی کرد. وی گفت: پدافند غیرعامل به مجموعه اقداماتی اطلاق می‌شود که مستلزم بکارگیری جنگ افراز نبوده و با اجرای آن می‌توان از وارد شدن خسارات مالی به تجهیزات و تاسیسات حیاتی و حساس و تلفات انسانی جلوگیری کرده یا میزان این خسارات و تلفات را به حداقل ممکن کاهش داد. این اقدامات در واقع نوعی دفاع غیرنظامی برای تقلیل خسارات مالی و صدمات جانی وارده بر تاسیسات و غیرنظامیان در جنگ هستند.

سرپرست مدیریت بحران و پدافندغیرعامل راه و شهرسازی استان تهران گفت: اهمیت استراتژیک جمهوری اسلامی ایران در منطقه خاورمیانه ایجاب می کند تا همواره برای خنثی کردن هرگونه تهدید نظامی، امنیتی و سایبری آمادگی داشته باشیم؛ از طرف دیگر دستیابی به توانایی مناسب برای خنثی سازی تهدیدات خارجی، قدرت مقابله با بحران‌های مختلف طبیعی را هم در کشور افزایش می دهد.

وی افزود: قابل انکار نیست که استان تهران به عنوان مرکز جمعیتی، سیاسی، تجاری، خدماتی و نظامی کشور مهمترین هدف تهدیدات خارجی است و از سوی دیگر هرگونه بحران طبیعی نظیر سیل، زلزله و ... در این استان می تواند آثاری فراگیر بر عملکرد مدیریتی سایر استان ها داشته باشد. تصور کنید به هر دلیل عملکرد خدماتی یکی از تأسیسات مهم استان تهران نظیر آزاد راه تهران– کرج، فرودگاه مهرآباد، سد کرج، ساختمان های ستادی دستگاه های اجرایی یا خطوط انتقال آب و برق دچار اختلال شود؛ بدیهی است که تأثیر این نقصان به سرعت سایر مناطق کشور را دربرمی‌گیرد و موجب اختلال عملکرد آنها خواهد شد.

به گفته نامبرده، برای آمادگی در برابر چنین رخدادهایی باید ابتدا ساختمان ها و تأسیسات مهم شناسایی و از نظر کارآیی رتبه بندی شوند. یعنی مشخص شود که کدام تأسیسات برای ادامه عملکرد خدماتی در کشور دارای اهمیت حیاتی هستند. زیرا بروز اختلال در عملکرد چنین تأسیساتی منجر به اختلال در تمامی کشور خواهد شد و به همین دلیل باید بالاترین میزان آمادگی را در این ابنیه و تأسیسات ایجاد کرد. همچنین باید سایر تأسیسات حساس و مهم که اختلال عملکرد آنها دارای درجه تأثیرگذاری کمتری نسبت به مراکز حیاتی است، مورد شناسایی قرار گیرند.

وی افزود: بسیاری از ضوابط پدافندغیرعامل و توانایی‌های مقابله با تهدیدات مختلف را می توان پیش از ساخت تأسیسات جدید ایجاد کرد تا در آینده از ضریب ایمنی بالایی برای مقابله با تمامی تهدیدات طبیعی و غیر طبیعی برخوردار باشیم. آزاددوار گفت: رعایت این ضوابط اینک به قدری اهمیت یافته که بخشی از آن به عنوان مبحث بیست و یکم مقررات ملی ساختمان از سوی وزارت راه و شهرسازی به تصویب رسیده و مهندسان در طراحی، ساخت و نظارت بر ایجاد تأسیسات جدید موظف به رعایت آنها شده اند. ضوابط مذکور فراگیر هستند و تمامی ابعاد ایجاد سازه های شهری را در بر می گیرند. از این منظر هنگام ساخت ابنیه جدید حتی حریم آوار آنها هم باید مورد توجه قرار گیرد. یعنی در یک معبر باریک که هنگام بروز بحران احتمال مسدود شدن آن بالاست، نمی توان ساختمان های بلندمرتبه ای ایجاد کرد که فضای کافی برای آواربرداری ندارند.

وی تصریح کرد: این مهم هنگام صدور مجوز ساخت باید با نظارت دستگاه های مسئول مورد توجه قرار گیرد و در اطراف هر ساختمان حداقل به اندازه یک سوم ارتفاع آن باید حریم آوار ایجاد شود. در حالی که اکنون برج های بلندی در معابر باریک تهران ساخته شده یا درحال ساخت هستند که هنگام بروز حوادث طبیعی یا غیر طبیعی امکان کمک رسانی و آوار برداری آنها وجود ندارد.

دبیر کارگروه تخصصی کالبدی و زیربنایی گفت: البته اغلب زیرساخت های حیاتی استان تهران و پایتخت پیش از صدور این ضوابط ساخته شده اند و اینک تغییر در آنها بسیار هزینه بر است، اما می توان در ایجاد تأسیسات جدید به این اصول توجه کرد. وی گفت: از سوی سازمان پدافند غیرعامل مسئولیت تخصصی مصون سازی بخش های مختلف کشور به دستگاه های مختلف اجرایی واگذار شده و مسئولیت کارگروه تخصصی کالبدی و زیربنایی هم بر عهده اداره کل راه و شهرسازی استان تهران است. در این کارگروه نمایندگان ۱۵ دستگاه اجرایی از قبیل شهرداری، راه آهن، استانداری، بنیاد مسکن، فرودگاه ها، سازمان نظام مهندسی و نهادهای نظامی و انتظامی عضویت دارند که بر اساس دستورالعمل احصایی از سازمان پدافندغیر عامل موظفند حداکثر تا ماه آینده لیست تمامی مراکز حیاتی، حساس و مهم استان تهران را تهیه و سطح بندی کنند و گزارش آن را به این کارگروه ارائه دهند.

آزاد دوار ادامه داد: به موازات این اقدام مسئولیت برگزاری نخستین همایش ملی کالبدی و زیربنایی پدافند غیرعامل کشور به این اداره واگذار شده و بنا داریم این همایش را با حضور مقامات ارشد دستگاه های مختلف ظرف هفته اول آذر در تهران برگزار کنیم. این همایش بطور تخصصی به موضوع پدافند غیرعامل در حوزه راه، شهرسازی و مکان یابی ابنیه و تأسیسات مهم می پردازد.

به گفته وی، خوشبختانه مطالعات پدافندی در ساخت پروژه های زیربنایی مهم نظیر کمربندی دوم تهران و مسیر کنارگذر پاکدشت تکمیل شده است و نظیر این مطالعات باید در مورد سایر زیرساخت های کالبدی تهران صورت گیرد تا در مواقع بحران بیشترین سرعت مدیریت را داشته باشیم.

بهره‌برداری از نخستین واحد نیروگاهی کلاس F تا پایان سال

اولین واحد نیروگاهی گازی کشور با توربین کلاس F طی چند هفته آینده در مدار بهره برداری قرار می گیرد و عملیات نصب توربین دوم هم بلافاصله بعد از توربین اول انجام می‌شود.

علیرضا نصراللهی مجری طرح‌های نیروگاهی سیکل ترکیبی شرکت تولید نیروی برق حرارتی در حاشیه نوزدهمین نمایشگاه بین المللی صنعت برق ایران با اعلام این مطلب در جمع خبرنگاران گفت: اگرچه تحریم‌ها بی تأثیر نبوده اما با تدابیری که در وزارت نیرو، شرکت تولید نیروی برق حرارتی و پیمانکاران و مشاوران انجام شده، نگرانی برای ادامه مسیر ورود و داخلی سازی توربین های کلاس F در صنعت برق حرارتی کشور نداریم.

مجری طرح‌های نیروگاهی سیکل ترکیبی شرکت تولید نیروی برق حرارتی تصریح کرد: بحث توربین‌های کلاس F یک پروژه بزرگ محسوب می‌شود چرا که پیشرفته‌ترین مجموعه سیکل ترکیبی نیروگاهی جهان قرار است وارد کشور ما شود و انتقال تکنولوژی و بهره برداری صورت بگیرد و این دستاورد بزرگی است.

وی ادامه داد: در قرارداد پنج هزار مگاوات نیروگاه سیکل ترکیبی کلاس F قرار بر انتقال تکنولوژی است و در این قرارداد باید ۱۱ توربین کلاس F گازی را در داخل کشور شروع به ساخت کنیم که دو واحد نخست آن به طور مستقیم از کارخانه زیمنس آمده و در نیروگاه بندرعباس نصب شده و کارهای مونتاژ توربین سوم که مربوط به نیروگاه اندیمشک است، با درصد کمی از ساخت داخل انجام شد.نصراللهی با بیان اینکه توربین چهارم مربوط به نیروگاه سیکل ترکیبی سهند است، گفت: در این توربین درصد بیشتری از ساخت داخل اتفاق می‌افتد؛ این توربین اکنون در گمرک کشور است و منتظریم تا شرایط ترخیص آن فراهم شده و به کارخانه منتقل شود. وی گفت: توربین های پنج و ۶ کلاس F هم تاکنون در طی فرآیند حمل هستند؛ از این رو در اجرای فاز اول قرارداد توربین‌های کلاس F مشکلی نداریم.

ارائه تسهیلات برای خرید خانه‌های ۲۵ و ۳۰ سال ساخت

جزئیات پرداخت تسهیلات مسکن برای خرید ساختمان‌های ۲۵ و ۳۰ سال قدمت از محل اوراق حق تقدم در حالت انفرادی و برای زوجین در تهران، مراکز استان‌ها و شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر جمعیت اعلام شد.

ابوالقاسم رحیمی‌انارکی مدیرعامل بانک‌مسکن درباره تخصیص وام مسکن به واحدهای مسکونی با قدمت ۲۵ و ۳۰ سال گفت: بانک مسکن پیش‌تر تسهیلات خود را به واحدهای تا ۲۰ سال ساخت پرداخت می‌کرد که همچنان این تسهیلات از محل اوراق حق تقدم در حالت انفرادی و زوجین با رقم حداکثری برای آن واحدها پرداخت می‌شود.

به گزارش پایگاه خبری بانک مسکن، وی یادآور شد: با افزایش قیمت‌هایی که در یکسال اخیر به وقوع پیوست عملا قدرت خرید بسیاری از طبقه متوسط و کم‌درآمد کاهش یافت و این سیاستگذاری با هدف خانه دار کردن این اقشار طراحی و اجرایی شده است.

مدیرعامل بانک‌مسکن با اشاره به اینکه سیاست ارایه تسهیلات به واحدهای مسکونی تا ۲۵ و ۳۰ سال قدمت برای فراهم کردن امکان بیشتر معاملات مسکن طراحی و اجرایی شده است، تصریح‌کرد: این اقدام به طور غیرمستقیم موجب رونق در بازار معاملات مسکن خواهد شد و اقشار بیشتری را صاحب خانه می‌کند.وی درباره جزئیات این طرح گفت: سقف تسهیلات اعطایی از محل اوراق حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن در شهر تهران، مراکز استان ها و شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر جمعیت و سایر مناطق برای واحدهای حداکثر تا ۲۵ سال قدمت در تسهیلات انفرادی به ترتیب ۶۰، ۵۰ و ۴۰ میلیون تومان و برای زوجین ۱۰۰، ۸۰ و ۶۰ میلیون تومان است. به گفته رحیمی انارکی، در املاک با قدمت تا ۳۰ سال، سقف تسهیلات در تهران، مراکز استان ها و شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر جمعیت در تسهیلات انفرادی به ترتیب ۴۵، ۴۰ و ۳۵ میلیون تومان و برای زوجین به ترتیب ۸۰، ۷۰ و ۵۰ میلیون تومان تعیین شده است.وی توضیح داد: پرداخت تسهیلات بدون سپرده به استفاده کنندگان از سقف تسهیلات اوراق گواهی حق‌تقدم استفاده از تسهیلات مسکن در تسهیلات انفرادی ۱۰ میلیون تومان و در تسهیلات زوجین تا مبلغ ۲۰ میلیون تومان است.

مدیرعامل بانک‌مسکن با اشاره به اینکه در املاک بیش از ۲۵ سال ساخت که تسهیلات کمتری تخصیص می‌یابد پرداخت ۱۰ و ۲۰ میلیون تومان تسهیلات بدون‌سپرده امکانپذیر نیست.

کاهش ۱۵ درصدی مصرف سی‌ان‌جی در کشور

رئیس انجمن صنفی جایگاه‌داران سی.ان.جی با اشاره به افزایش قیمت سی.ان.جی از ابتدای خرداد امسال، گفت: افزایش قیمت باعث کاهش ۱۰ تا ۱۵ درصدی مصرف سی.ان.جی در کشور شده است.

اردشیر دادرس درگفتگو با ایرنا با بیان اینکه سالانه شاهد مصرف سی.ان.جی با رشد ۱۵ درصدی بودیم، افزود: این روند امسال معکوس شد و به جای رشد به همین میزان افت ثبت شد و در مجموع ۲۰ تا ۳۰ درصد در روند سالانه، مصرف سی.ان.جی کاهش پیدا کرد که این امر باعث افزایش مصرف بنزین تا پایان سال خواهد شد.

به گفته وی، افزایش قیمت سی.ان.جی و ثابت ماندن قیمت بنزین می‌تواند موجب رشد ۱۵ درصدی مصرف بنزین شود و مصرف روزانه را تا بیش از ۱۰۰ میلیون لیتر در روز برساند.

رئیس انجمن صنفی جایگاه‌داران سی.ان.جی تاکید کرد: افزایش قیمت مناسب و سهمیه‌بندی بنزین و تناسب قیمت حامل‌های انرژی به نسبت یکدیگر می‌تواند در این زمینه کمک‌کننده باشد. وی لزوم ارائه بسته‌های حمایتی برای صنعت سی.ان.جی را یادآور شد و گفت: در این بسته‌ها قرار بود مردم و مصرف‌کنندگان عمده و پرمصرف مانند تاکسی‌ها و ناوگان حمل و نقل عمومی، کارت اعتباری سوخت به ارزش ۱۸۰ هزار تومان را به جای یارانه نقدی دریافت کنند.

نفت ، طلا ، سکه و ارز

بازار جهانی

هر بشکه نفت سبک آمریکا (وست تگزاس)	۵۶/۲۰ دلار
هر بشکه نفت دریای شمال (برنت)	۶۱/۶۹ دلار
متوسط سبد نفت کشورهای اوپک	۶۱/۲۴ دلار
هر اونس (۳۱/۱ گرم) طلا	۱۵۱۴/۲۶ دلار

بازار داخلی

سکه طلا طرح قدیم (به وزن ۸/۱۳ گرم)	۳۹۶۰۰۰۰ تومان
سکه طلا طرح جدید (به وزن ۸/۱۳ گرم)	۳۹۹۰۰۰۰ تومان
نیم سکه طلا (به وزن ۴/۰۶گرم)	۲۰۷۲۰۰۰ تومان
ربع سکه طلا (به وزن ۲/۰۳ گرم)	۱۲۷۲۰۰۰ تومان
سکه یک گرمی	۸۴۱۰۰۰ تومان
هر گرم طلای ۱۸ عیار (بدون مزد ساخت)	۴۰۵۹۰۰ تومان
دلار آمریکا(نرخ سیستم بانکی برای کالاهای اساسی)	۴۲۰۰ تومان
دلار آمریکا(سامانه سنا - میانگین بازار ثانویه و بازار آزاد)	۱۱۱۲۰/۱ تومان
دلار آمریکا(نرخ صرافی)	۱۱۲۵۴ تومان
یورو(نرخ سیستم بانکی برای کالاهای اساسی)	۴۶۸۹/۶ تومان
یورو(سامانه سنا - میانگین بازار ثانویه و بازار آزاد)	۱۲۴۳۷/۶ تومان
یورو(نرخ صرافی)	۱۲۵۵۴ تومان
پوند انگلستان(نرخ سیستم بانکی برای کالاهای اساسی)	۵۴۳۳ تومان
پوند انگلستان(سامانه سنا - میانگین بازار ثانویه و بازار آزاد)	۱۴۰۵۹/۷ تومان
پوند انگلستان(نرخ صرافی)	۱۴۷۰۸ تومان
درهم امارات (نرخ سیستم بانکی برای کالاهای اساسی)	۱۱۴۳/۷ تومان
درهم امارات (سامانه سنا - میانگین بازار ثانویه و بازار آزاد)	۳۰۳۷/۹ تومان
درهم امارات (نرخ صرافی)	۳۱۱۷ تومان

اخبار کوتاه

تغییر قوانین مالیاتی در بازار سرمایه حقیقت ندارد

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار زمزمه‌های مطرح شده در فضای مجازی در خصوص وضع مالیات جدید بر سود سهام شرکت‌های بورسی و فرابورسی را تکذیب کرد.

به گزارش مهر به نقل از سازمان بورس و اوراق بهادار، شاپور محمدی گفت: بنابر مذاکرات صورت گرفته با وزیر اقتصاد، هیچگونه تغییری در مالیات سود سهام شرکت های بورسی و فرابورسی صورت نخواهد گرفت؛ ضمن اینکه اگر مقررات مالیاتی جدیدی وضع شود، بنا به اعلام وزیر، این مالیات باید در راستای حمایت از شرکت های بورسی کاهش یابد تا شفافیت مورد تشویق قرار گرفته و تولید و صادرات کشور تقویت شود.

وی اطمینان داد: جای هیچگونه نگرانی درخصوص تغییر مقررات مالیاتی مرتبط با بازار سرمایه نیست و در صورت تغییر، به گونه ای خواهد بود که بازار سرمایه بیش از پیش مورد حمایت قرار گیرد.

تحریم ۴ محصول فولادی توسط آمریکا بی‌تأثیر است

دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با اعلام اینکه در دهه گذشته واردات فولاد ۱۰ تا ۱۱ میلیون تن بوده که این رقم در حال حاضر به یک تا دو میلیون تن کاهش یافته است، گفت: ۴ ماده فولادی در تحریم‌های جدید ادعایی آمریکا اهمیت خاصی در بخش عمرانی ندارند.

رسول خلیفه سلطان در گفتگو با تسنیم در خصوص تحریم‌های جدید ادعایی آمریکا علیه بخش عمرانی کشور که در آن به تحریم ۴ ماده فولادی اشاره شده است، اظهار داشت: این مواد به هیچ عنوان فلزات اصلی در بخش عمرانی کشور نبوده و تأثیرات خاصی را در این حوزه نخواهد داشت.

وی با اعلام اینکه در دهه گذشته واردات فولاد ۱۰ تا ۱۱ میلیون تن بود، افزود: در حال حاضر این رقم به یک تا ۲ میلیون تن رسیده است و البته درصددیم با افزایش داخلی سازی، این میزان وابستگی را هم کاهش دهیم.

دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تصریح کرد: ما از صادرات ۵۰۰ هزار تنی فولاد به صادرات ۸ میلیون تنی رسیده‌ایم که این موضوع نشان از توانمندی تولیدکنندگان ایرانی برای تأمین بازار داخلی و خارجی دارد.

رشد ۲۰درصدی سود "همراه اول"

"همراه اول" از ابتدای سال جاری تاکنون بازدهی ۵۲درصدی را نصیب سهامداران خود کرده است.

به گزارش گروه تحقیق و مطالعات بورس‌نیوز، شرکت همراه اول بر اساس گزارش عملکرد مهرماه موفق به کسب درآمد عملیاتی ۱۵هزار و ۵۳۸ میلیارد ریالی شده که این درآمد در مقایسه با شهریورماه افزایش ۸.۵درصدی را نشان می‌دهد.

جمع درآمدهای عملیاتی تجمیعی شرکت طی ۷ماه گذشته به ۱۰۰هزار و ۳۶۸ میلیارد ریال رسیده و این درآمد در مقایسه با مدت مشابه سال قبل بیش از ۲۶درصد افزایش را نشان می‌دهد.

این موضوع نشان از ادامه روند رو به رشد کسب درآمدهای عملیاتی شرکت در این بازه زمانی است.

با توجه به روند کسب درآمد شرکت انتظار می‌رود که درآمدهای عملیاتی شرکت امسال با بیش از ۲۰درصد رشد نسبت به سال گذشته به بیش از ۱۷۰هزار میلیارد ریال برسد. همچنین انتظار رشد حداقل ۲۰درصدی سودآوری شرکت را خواهیم داشت.

لازم به ذکر است که سود هر سهم محقق شده شرکت در سال مالی منتهی به پایان اسفند ۱۳۹۷ معادل ۱.۷۸۲ ریال بوده است.

از ابتدای سال جاری تاکنون سهام این شرکت بازدهی ۵۲درصدی را نصیب سهامداران خود کرده است.

این بازدهی شامل رشد قیمت سهام شرکت و همچنین تقسیم سود در مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت بوده است.

ارتقای سطح سلامت کودکان ایرانی

بیماری‌های شایع کودکان یکی از مهم‌ترین دلایل مراجعات خانواده‌ها و کودکانشان به مطب‌ها و مراکز درمانی است. این در حالی است که تشخیص به موقع این بیماری‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است زیرا غفلت ازدرمان ممکن است به قیمت جان کودک تمام شود. خوشبختانه در سال‌های اخیر بروز بسیاری از بیماری‌های عفونی در جهان رو به کاهش گذاشته است و توزیع واکسن‌های ضد بیماری‌های عفونی خطرناک باعث شده از مرگ‌ومیر تعداد زیادی ازکودکان پیشگیری شود.

کارشناسان معتقدند، کودکان گروه حساس و آسیب پذیری هستند که نیاز به خدمات با کیفیت سلامت دارند این در حالی است که بیماری‌های زیادی سلامت آنان را تهدید می‌کند.

آنان می‌گویند، شایع‌ترین دلیل مراجعه خانواده‌ها به پزشکان کودکان مشکلات قلبی و عروقی، بیماری‌های گوارش، توقف صفرا، بیماری‌های قلبی و عروقی کودکان، و بیماری‌های سیستم ادراری است.

برگزاری پانزدهمین کنگره اورژانس‌ها و بیماری‌های شایع طب کودکان ما را بر آن داشت تا گفتگویی داشته باشیم با پزشکان و کارشناسان که در پی می‌آید.

پیشرفته‌ترین واکسن دنیا در ایران

دکتر علی اکبر سیاری، رئیس پانزدهمین کنگره اورژانس‌ها و بیماری‌های شایع طب کودکان می‌گوید: حدود ۲۰۰ ویروس باعث سرماخوردگی می‌شوند که در دنیا برای ٤ ویروس عامل آنفلوآنزا، واکسن ساخته شده است و پیشرفته‌ترین واکسن ساخته شده در دنیا، واکسن چهار ظرفیتی است که در ایران نیز وجود دارد.

وی در مورد اهمیت تزریق واکسن آنفلوآنزا توضیح می‌دهد: کودکان، بیماران پیوندی، افرادی که آسم دارند، بیماران CF (فیبرو سیستیک)، کودکان دچار سوءتغذیه، سالمندانی که بیماری زمینه‌ای دارند و مادران باردار، از جمله افرادی هستند که لازم است این واکسن را بزنند و برای سایر افراد واجب نیست، اما منعی هم ندارد که واکسن بزنند.

رئیس پانزدهمین کنگره اورژانس‌ها و بیماری‌های شایع طب کودکان با بیان این مطلب که در حال حاضر دو نوع واکسن آنفلوآنزا از کشورهای هلند و فرانسه در کشور موجود است تأکید می‌کند: این دو واکسن، استانداردهای لازم را دارند.

وی با انتقاد از تبلیغاتی که علیه داروهای ایرانی صورت می‌گیرد یادآوری می‌کند: در زمینه مصرف مکمل‌ها برای کودکان، اعتقاد ما این است که مکمل‌های ایرانی، استاندارد بهتری نسبت به نوع خارجی دارند و ما این موضوع را بر اساس مطالعه‌ای که صورت گرفته است، عنوان می‌کنیم.

دکتر سیاری درباره مصرف مکمل و ویتامین‌ها در کودکان می‌گوید: در حال حاضر با توجه به افزایش کمبود ویتامین D در افراد، ما این ویتامین را از ۳ تا ۵ روزگی برای نوزاد شروع می‌کنیم که می‌بایست قطره ویتامین را مصرف کند.

اکثر مکمل‌های ایرانی، استاندارد هستند و مشکل قطره آهن ایرانی که قبلاً باعث سیاه شدن دندان‌های کودکان می‌شد، با استفاده از تکنولوژی داخلی، حل شده است و دیگر، قطره آهن ایرانی، دندان‌ها را سیاه نمی‌کند.

وی با اشاره به تجویز ۱۵۰۰ واحد ویتامین A و ٤۰۰ واحد ویتامین D برای نوزادان تا دو سالگی که هر روز باید مصرف شود، تأکید می‌کند: بعد از دو سالگی تا ۱۲ سالگی، روزانه فقط ۸۰۰ واحد ویتامین D نیاز است که مصرف شود و از ۱۲ سالگی تا ٦٥ سالگی نیز، هر فرد ایرانی می‌بایست هر ماه این همین مقدار ویتامین D استفاده کنند.

این متخصص کودکان می‌افزاید: بیماری‌های گوارش، توقف صفرا، بیماری‌های قلبی و عروقی کودکان، بیماری‌های سیستم ادراری و بیماری‌های خون دلایل مراجعه خانواده‌ها به پزشک کودکان هستند و دلیل برگزاری این همایش این است که هر سال نیاز به برنامه‌های جدید در حوزه اطفال داریم و هر سال از افراد نظرسنجی می‌شود و مشکلات جدیدی که کودکان با آن درگیر هستند شناسایی و مورد بحث قرار می‌گیرند.

زردی و عوارض آن در کودکان

دکتر سیاری درباره موضوع زردی در نوزادان توضیح می‌دهد: ٦۰ درصد نوزادان متولد شده و ۸۰ درصد نوزادان نارس مبتلا به زردی هستند. اگر این مشکل پس از پایان یافتن هفته دوم و سوم تولد بهبود نیافت نیاز به بررسی ویژه دارد چرا که زردی دو نوع مستقیم و غیر مستقیم دارد و خطر زردی غیرمستقیم بیشتر است به‌طوری که اگر میزان زردی بیش از ۲۰ درصد باشد بر روی مغز نوزاد اثر می‌گذارد و سبب تشنج، عقب‌ماندگی و ناشنوایی آنان خواهد شد. رئیس پانزدهمین کنگره اورژانس‌ها و بیماری‌های شایع طب کودکان با اشاره به این مطلب که نوع مستقیم زردی مرتبط با بیماری‌ها و مشکلات مختلف همچون تشکیل نشدن مجاری صفراوی است می‌افزاید: این مسأله سبب باقی ماندن صفرا در کبد و آسیب به کبد می‌شود و با نارسایی کبد، خطر مرگ کودک را تهدید می‌کند.

بیماری‌های متابولیک، عفونت شیرخواران از جمله عفونت‌های خون، کم کاری تیروئید و... می‌توانند سبب این نوع زردی نوزاد و نارسایی کبد شوند.

دکتر سیاری می‌گوید: موضوع درد و تورم مفاصل در کودکان نیز در کنگره مطرح خواهد شد زیرا که این مشکل در کودکان می‌تواند به علت عفونت یا آرتریت روماتوئید باشد در بخش دیگری از کنگره نیز مسأله پرکاری و کم کاری تیروئید به بحث گذاشته می‌شود، البته در کشور ما اقدامات مؤثری برای پیشگیری و درمان به موقع این بیماری‌ها انجام شده است به طوری که بر اساس برنامه کشوری سالانه یک میلیون و ۵۷۰ هزار نوزاد به لحاظ بیماری‌های تیروئید غربالگری می‌شوند.

شایع‌ترین بیماری‌های کودکان

دکتر رضا شیاری، دبیر اجرایی پانزدهمین کنگره اورژانس‌ها و بیماری‌های شایع طب کودکان می‌گوید: در کنگره امسال مشکلات تنفسی، استفاده از فست‌فودها و عفونت‌ها مورد بحث قرار می‌گیرند و در واقع بر اساس نیاز جامعه و مشکلاتی که در کودکان کشور ما وجود دارد، حرکت می‌کنیم و به دنبال ارتقای سلامت ایرانیان هستیم.

وی می‌افزاید: شایع‌ترین دلیل مراجعه خانواده‌ها به پزشک کودکان مشکلات قلبی و عروقی، بیماری‌های گوارشی، توقف صفرا، بیماری‌های قلبی و عروقی کودکان و بیماری‌های سیستم ادراری است.

این فوق تخصص روماتولوژی کودکان با تأکید بر اینکه در کشور ما طب کودکان تا ١٤ سال را شامل می‌شود توضیح می‌دهد: اگر کودکی بالای ١٤ سال باشد و به پزشک کودکان مراجعه کند بیمه خدمات درمانی او را پوشش نمی‌دهد این در حالی است که در بسیاری از کشورهای جهان این سن به ۱۸ سال می‌رسد و در واقع چهار سال را به عنوان مرحله انتقال در نظر می‌گیرند و حدود ۸۰ تا ۸۵ درصد بیماران ناگزیر برای ادامه درمان نزد پزشک متخصص و فوق تخصص کودکان باز می‌گردند. بیمه‌ها، ویزیت و خدماتی که ما در نسخه بیمار تجویز می‌کنیم را قبول ندارند و در نتیجه بیمار مجبور است از جیب هزینه کند. ما بیمارانی داریم که در یک دوره ٤ ساله تحت درمان قرار می‌گیرند و لازم است که بیمه در مورد سن کودکان تجدید نظر کند.

شیاری می‌گوید: اگر یک پزشک عمومی نسخه‌ای برای بیمار بنویسد، بیمه آن را می‌پذیرد اما اگر یک متخصص و فوق تخصص کودکان برای بیماری که بالای ١٤ سال سن دارد و نیاز به خدمات تخصصی دارد، نسخه‌ای تجویز کند، بیمه آن را قبول نمی‌کند و می‌بایست متخصص یا فوق تخصص بزرگسالان آن را تجویز کند. در حالی که این بیمار، به تخصص پزشک کودکان نیاز دارد.

وی یادآوری می‌کند: در کنگره امسال همچون کنگره‌های قبلی، چالش‌های اورژانس‌های کودکان و بیماری‌های شایع اطفال، مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند، و در مدت برگزاری کنگره، بیماری‌های دستگاه گوارش کودکان، بیماری‌های قلبی مادرزادی در کودکان، آسم، موضوع انتقال خون، تشنج در دوره نوزادی، احیای کودکان در اورژانس‌ها، بیماری‌های ریوی و همچنین موضوع استفاده از مکمل‌ها، مورد توجه هستند.

مصرف ویتامین و مکمل‌ها

دکتر فرید ایمان زاده، دبیر علمی پانزدهمین کنگره اورژانس و بیماری‌های کودکان اعلام می‌کند: میزان ویتامین D برخی مکمل‌ها و مولتی ویتامین‌ها کم است ضمن اینکه بسیاری از کودکان زیر ۲ سال به آهن، ویتامین D، روی و زینک نیاز دارند. البته برخی کودکان نیاز ندارند اما برای آنان تجویز می‌شود.

وی با بیان این مطلب که مصرف ویتامین‌ها و مکمل‌ها در کشور زیاد است، حتی برخی پزشکان به اجزای ساختاری مکمل‌ها توجه نمی‌کنند اما آن را تجویز می‌کنند می‌افزاید: استاندارد مصرف ویتامین‌ها در ایران ویتامین‌های A و D است که از هر ۱۰ کودک ایرانی ۸ کودک به دلیل کمبود ویتامین D دچار کجی پا هستند.

دکتر ایمان‌زاده تأکید می‌کند: بیش از ۱۷ درصد کودکان در سیستان و بلوچستان کمبود آهن دارند، همچنین اسهال، یبوست، استفراغ و درد شکم شایع‌ترین بیماری‌های گوارشی کودکان است. بیماری‌های ویروسی از جمله سرماخوردگی نیز در مدارس شایع‌تر هستند به طوری که گاهی یک سرماخوردگی شایع ممکن است به قلب آسیب زده و حتی باعث مرگ شود.

روماتیسم مفصلی کودکان

دکتر اکبر کوشانفر، متخصص بیماری‌های کودکان در مورد ابتلای آنان به روماتیسم، به گزارشگر روزنامه اطلاعات می‌گوید: روماتیسم مفصلی کودکان، یک بیماری عفونی است که عامل آن میکروب استرپتوکوک هومولیتیک است که معمولاً بر اثر آنژین که اغلب در ٤ تا ٦ سالگی اتفاق می‌افتد، به‌وجود می‌آید. وی با اشاره به این مطلب که در بیماری آنژین چرکی، گلو درد با ترشحات چرکی سفید رنگ به‌وجود می‌آید، می‌افزاید: معمولاً بعد از عفونت گلو درد چرکی، مفاصل زانو و مچ پا هم مشکل پیدا می‌کنند، به طوری که کودک برای راه رفتن دچار مشکل می‌شود.

این استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی یادآوری می‌کند: در پاره‌ای از موارد بعد از یک ماه، کودک دچار بیماری‌های قلبی عروقی می‌شود و تغییراتی در صدای قلب او به‌وجود می‌آید که گاهی باعث التهاب و تنگی دریچه قلب کودک می‌شود.

در بسیاری از موارد این مشکل از میان می‌رود، ولی گاهی باعث ایجاد بیماری‌های قلبی در کودک می‌شود و از این رو باید تحت کنترل و درمان قرار بگیرند. وی در مورد پیشگیری از ابتلا به روماتیسم کودکان می‌گوید: این بیماری حاد مفصلی توأم با عوارض قلبی است و از این رو والدین باید کودکان خود را که دچار آنژین شده‌اند، نزد پزشک ببرند و در صورتی که آنژین سفید استرپتوکوکی تشخیص داده شود، پزشک پنی سیلین تجویز می‌کند تا عوارض قلبی کمتری به وجود آید.

دکتر کوشانفر می‌افزاید: بیماری روماتیسم مفصلی کودکان در گذشته خیلی شایع بود، ولی امروزه به دلیل کنترل خانواده‌ها، آمار این بیماری کمتر شده است و در عین حال همچنان در میان کودکان دیده می‌شود. غیر از بیماری‌های مفصلی کودکان، بعضی از بیماری‌های کودکان به صورت آرتریت است که فقط یک مفصل، عفونی ودچار تورم و آسیب می‌شود که این بیماری با تشخیص به موقع و درمان با آنتی بیوتیک، درمان قطعی دارد و معمولا از میان می‌رود.

بیتا مهدوی

*دکتر علی اکبر سیاری ـ رئیس پانزدهمین کنگره اورژانس‌ها و بیماری‌های شایع طب کودکان: حدود ۲۰۰ ویروس باعث سرماخوردگی می‌شوند که در دنیا برای ۴ ویروس عامل آنفلوآنزا، واکسن ساخته شده است و پیشرفته‌ترین واکسن ساخته شده در دنیا، واکسن چهار ظرفیتی است که در ایران نیز وجود دارد

* دکتر رضا شیاری ـ دبیر اجرایی پانزدهمین کنگره اورژانس‌ها وبیماری‌های شایع طب کودکان: شایع‌ترین دلیل مراجعه خانواده‌ها به پزشک کودکان مشکلات قلبی و عروقی، بیماری‌های گوارشی، توقف صفرا، بیماری‌های قلبی و عروقی کودکان، بیماری‌های سیستم ادراری است

* دکتر فرید ایمان زاده ـ دبیر علمی پانزدهمین کنگره اورژانس‌ها و بیماری‌های شایع طب کودکان: بیش از ۱۷ درصد کودکان در سیستان و بلوچستان کمبود آهن دارند. همچنین اسهال، یبوست، استفراغ و دردشکم شایع‌ترین بیماری‌های گوارشی کودکان است. بیماری‌های ویروسی از جمله سرماخوردگی نیز در مدارس شایع هستند به طوری که گاهی یک سرماخوردگی شایع ممکن است به قلب آسیب زده و حتی باعث مرگ شود

اولین بیمارستان کودکان در ایران

بیمارستان مرکز طبی کودکان، اولین بیمارستان فوق تخصصی کودکان در ایران به سبک جدید است. ساخت بیمارستان مرکز طبی کودکان در سال ۱۳۳۷ آغاز شد. پیشنهاد دهنده ساخت آن مرحوم دکتر حسن اهری بوده است.

او تفکر ساخت این مرکز را ره‌آورد بازدیدی که به همراه مرحوم دکتر محمد قریب بنیانگذار طب نوین اطفال ایران از بیمارستان‌های کودکان شهر تورنتو و چند مرکز علمی ویژه کودکان در آمریکا داشتند ذکر کرد.

منبع مالی ساخت این بیمارستان همچون سایر مراکز طبی کودکان نیکوکاران پیش‌بینی شد و دکتر حسن اهری در تحقق این هدف به کمک افراد و سازمان‌های نیکوکار اعتقاد داشت و خود نیز به عنوان اولین نفر اندوخته خود را در فروردین سال ۱۳٤۰ برای این منظور اهدا کرد.

وی در مراجعه به افراد نیکوکار با ارائه شواهد و آمار موجود درباره مرگ و میر و شیوع بیماری‌های کودکان نظر آنان را برای ساخت این مرکز جلب می‌کرد. ولی از آنجایی که این مبالغ نمی‌توانست پاسخگوی هزینه‌های ساخت و تجهیز این بیمارستان باشد به ناچار دست استمداد به سوی سازمان‌های ملی و دولتی دراز کرد و سرانجام موضوع ساخت این مرکز در برنامه سوم دولت ایران قرار گرفت و مسؤولیت اجرای این طرح در دی ماه ۱۳٤۰ به خود دکتر اهری واگذار شد.

طرح ساختمانی این بیمارستان از نقشه بیمارستان‌های اطفال کانادا، آمریکا و سوئیس الگو گرفته شده و نمای هوایی آن طرح حرف H انگلیسی (ابتدای کلمه Hospital) است که در طراحی برخی بیمارستان‌ها بکار گرفته شده می‌شود. هرچند این طرح طی سالیان بعد با تغییرات ساختمانی بیمارستان تاحدی تغییر کرد. عملیات ساختمانی بیمارستان در مهرماه سال ۱۳٤۲ شروع شد. در هنگام ساخت بیمارستان دکتر حسن اهری همواره از نزدیک بر امور طراحی، ساخت و تجهیز بیمارستان نظارت دقیق و مستمر می‌کرد.

همزمان با تصویب طرح ساخت این مرکز جمعیتی به نام جمعیت طرفداران مرکز طبی کودکان تشکیل شد که در سال ۱۳٤٤ به ثبت رسیده و شخصیت حقوقی داشت. این جمعیت هزینه بستری بیماران بی‌بضاعت و برگشت آنان به شهرهای خود را تقبل می‌کرد و بیماران بستری شده در این مرکز هیچگونه هزینه‌ای برای بستری، درمان و دارو پرداخت نمی‌کردند.

در آبان ماه سال ۱۳٤٦ با جلب نظر مسؤولان دانشگاه تهران و تصویب آئین‌نامه‌های مربوطه، اداره مرکز به جمعیت طرفداران مرکز طبی کودکان واگذار شد و جمعیت نیز مسؤولیت آماده سازی و افتتاح مرکز را برعهده گرفت.

سه ماه پس از این واقعه یعنی در ۲۸ اسفندماه ۱۳٤٦ مصادف با عید سعید غدیر دو واحد درمانگاهی فیزیوتراپی و دندانپزشکی مرکز افتتاح شد. به دنبال آن در اردیبهشت سال ۱۳٤۷ درمانگاه بهداشت کودکان و در شهریورماه همان سال درمانگاه بیماری‌های کودکان و بخش یک بستری بیماران آماده شد. سرانجام در آبانماه سال ۱۳٤۷ سایر بخش‌های بیمارستان آماده و بیمارستان رسماً افتتاح شدند.

این مرکز از ابتدای تأسیس از جنبه آموزشی به دانشگاه تهران وابسته بود ولی از جنبه اداری مستقل و زیر نظر جمعیت اداره می‌شد. بسیاری از بخش‌های فوق تخصصی کودکان از ابتدای تأسیس پیش‌بینی و راه‌اندازی شد و آموزش رده تخصصی بیماری‌های کودکان که تا قبل از این به صورت آسیستانی و بدون صدور مدرک آکادمیک پزشکی بود، به شکل پیشرفته و امروزی با شروع به کار این بیمارستان آغاز شد و طی سال‌های بعد نیز آموزش رده فوق تخصصی پزشکی به آن اضافه شد.

ویژگی‌های آموزشی، تحقیقاتی و درمان این بیمارستان سبب شد این بیمارستان، مرکز ریفرال بیمارهای کودکان ایران به ویژه بیماران صعب العلاج شده و تاکنون نیز (با وجود تأسیس بیمارستان‌های دیگر کودکان) باقی مانده است. اداره این مرکز پس از انقلاب ایران (۱۳۵۷) به وزارت بهداری و از سال ۱۳٦٤ با انحلال وزارت بهداری به دانشگاه علوم پزشکی تهران واگذار شد.

جدول ۲۳۸۰۸

طراح: غلامحسین باغبان

افقی:
۱ ـ ضامن بقای حیات است ـ احساس غرور
۲ ـ نوعی کباب برگ ـ خارج ـ نفوذ
۳ ـ فدراسیون جهانی والیبال ـ مقدار مجاز مصرف دارو ـ ریاضیدان آمریکایی که زندگیش دست مایه فیلم معروف «ذهن زیبا» گردید
۴ ـ ضمیر جمع ـ نام گلی است ـ بی موقع
۵ ـ بلند پایگی ـ اسم ـ کجاست؟ ـ دانشمند
۶ ـ رنگی از خانواده سبز ـ شاه شاهان مغول ـ الفبای خوراکی
۷ ـ شاعر نابینای ایرانی ـ از پیشگامان اختراع ترانزیستور ـ دختر
۸ ـ ایران شناس انگلیسی مولف تاریخ ادبیات ایران
۹ ـ دریا ـ قرینه هم ـ کرایه دهنده چهار پایان بار کش
۱۰ ـ رود مرزی ـ نوعی پژو ـ بی آبرو
۱۱ ـ مقابل مذکر ـ امر آوردن ـ قرن ـ نارس
۱۲ ـ بخت برگشتگی ـ اوباش ـ پیشوند نفی
۱۳ ـ آفرین فرنگی ـ نیمه دیوانه ـ طلق نسوز
۱۴ ـ نهاد و فطرت ـ معیار ـ گوشه نشینی
۱۵ ـ دستی ـ برای برقراری تماس خطوط داخلی با تلفن های دیگر به کار می رود

عمودی:
۱ ـ ریاضیدان، منجم و شاعر نیشابوری ـ آهسته و کند
۲ ـ نت چهارم ـ زبانه آتش ـ داستان جان اشتاین بک
۳ ـ آوند ـ شدید، سخت ـ استخوانی در گوش
۴ ـ رییس مدرسه ـ یک لحظه ـ ثابت شدن امری به حجت
۵ ـ جانور ـ ایالتی در آمریکا ـ ضمیر غیر حضوری
۶ ـ اذیت ـ اعتراف کردن ـ صابون خیاطی
۷ ـ پزشکی ـ استان زیارتی ـ ای.... توهمه اندیشه‌ای ـ فرزند صالح
۸ ـ یرقان ـ کارگردان فیلم شبکه ـ حالا
۹ ـ از درندگان ـ کاغذ کپی ـ حرف ناگفتنی ـ شخص
۱۰ ـ صحنه نمایش ـ افراد کم همانند ـ همواره
۱۱ ـ مکان ـ غلاف شمشیر ـ سخنان بی معنی بیمار
۱۲ ـ چهارم ـ خدمتکار مرد ـ گرفتگی زبان
۱۳ ـ خورشی ترش یا شیرین با مغز گردو ـ پارسا ـ عموی حضرت ابراهیم (ع)
۱۴ ـ آغشته به خون ـ جاری ـ تعجب خانم ها
۱۵ ـ اسب رستم ـ کتابی در تاریخ پیامبر اکرم (ص) و خاندان او به قلم «حاج شیخ عباس قمی»

حل جدول ۲۳۸۰۷

دغدغه‌های پیامبر (ص)

دکتر محمد مسجدجامعی

بخش پنجم

نهادسازی اسلام

۱۵ـ گسترش سریع اسلام در جزیرةالعرب دو عامل اساسی داشت: نخست به اسلام و قرآن بازمی‌گردد و دیگری چنان‌که گذشت، به پیامبر(ص) و اخلاق و مدیریت و کیفیت تعامل ایشان با طبقات، گروه‌ها و افراد مختلف. اسلام در محیطی که فاقد بسیاری از ساختارهای تمدنی بود، ظهور کرد و این واقعیت در چگونگی انتشار و تحولات بعدی آن بسیار تأثیرگذار بود. اگر این دین در سرزمین دیگری پدیدار می‌شد، تحولات بعدی آن شکل دیگری می‌یافت. برخی از اینها به‌طور مستقیم و یا غیر مستقیم به موضوع دلالت دارد که به لحاظ اهمیت نکته اخیر در دریافت نقشی که پیامبر(ص) در گسترش اسلام ایفا کرد، اجمالا بدان می‌پردازیم.

برای نمونه مسیحیت در قلمرو امپراتوری روم متولد شد و رشد یافت. اگرچه زادگاه اولیه آن فلسطین بود، اما این منطقه در آن زمان بخشی از امپراتوری روم به شمار می‌رفت و این دولت در آن روزگار در اوج قدرت و شکوه نظامی، حقوقی، هنری و تمدنی خویش بود و لذا مسیحیت عملا «رومیزه» شد. البته این رومیزه و یا رومی‌شدن بیشتر به خصوصیات خود این دین مربوط می‌شد که به عکس یهودیت، فاقد نظام فقهی و حقوقی بود. چنانچه یهودیت موجود در درون این امپراتوری به همین دلایل، هیچ‌گاه «رومیزه» نشد و این یکی از مهمترین دلایلی بود که آنان پیوسته در حاشیه جامعه روم و به اصطلاح در «گتو»ها زندگی می‌کردند و نه در متن آن. تنها در دوران جدید بود که آنان از محله‌های خاص و منزوی خود خارج و به متن جامعه وارد شدند.

اصولا مسیحیت آیینی تشکیلاتی است و این تشکیلات اعم از سلسله مراتب دینی و تقسیم‌بندی‌های جغرافیایی که از ویژگی‌های این آیین است، عمیقا تحت تأثیر نظام اداری و حقوقی رومی‌ها قرار گرفت. این جریان حتی قبل از رسمیت یافتن مسیحیت آغاز شد؛ چرا که فضای فکری و ذهنی و تجربی آنها کلا رومی بود و پس از رسمیّت یافتنش، شدت و عمق یافت تا آنجا که مسیحیت و پاپ عملا میراث‌دار فرهنگ و تمدن امپراتوری و شخص امپراتور شدند.

در مورد اسلام داستان به‌کلی متفاوت بود. اسلام در سرزمینی متولد شد که تقریبا فاقد هر نوع نهاد و سازمانی بود که قابل مقایسه باشد با آنچه در امپراتوری روم وجود داشت. البته این جریانی طبیعی بود. محیط‌زیست و تاریخ و جغرافیای این دو دین، دو گونه بسیار متفاوت بود. در این خلأ اسلام به‌سادگی سازمان‌ها و نهادهای خود را که در عین حال هماهنگ با نیازهای روزمره و اخلاق و فرهنگ مردم بود، ایجاد کرد که به‌سرعت جذب شد و رشد یافت. از نظام عبادی گرفته تا نظام‌های قضایی و اداری و معاملاتی و تا تأسیس نهادهایی همچون مسجد و بیت‌المال و بیت‌القضا. بدین ترتیب در اینجا جزیره‌العرب «اسلامیزه» شد، دقیقا عکس آنچه در مسیحیت اتفاق افتاد.

البته این بدین معنا نیست که اسلام در کلیّت و خلوصش حاکم شد، بدین معناست که آن سلسله نظام‌ها و نهادهایی که اسلام به همراه آورده بود، بدون برخورد با مقاومت خاصی جایگیر شد. سرعت و شدت این جریان چنان‌که گفتیم، به سبب عدم وجود نظام‌ها و نهادهای رقیب بود و لذا مقاومت خاصی که ناشی از قدرت آن نهادها و مؤسسات باشد، در برابرش وجود نداشت. اگرچه بعضا مقاومت سرسختانه افراد و گروه‌ها و قبایل وجود داشت، اما این ناشی از تعصب‌های شخصی و موردی بود و نه مقاومت آن نظام و یا نهاد. در برابر نظام حقوقی و قضائی و اداری اسلام و یا نهادهای دیگری که ایجاد کرد، مقاومت خاصی وجود نداشت. مطمئنا اگر آنان نظام حقوقی و یا اداری و مدیریتی توسعه‌یافته‌ای همچون نظام حقوقی روم می‌داشتند، در برابر نظام حقوقی جدید می‌ایستادند.

ادامه دارد

فریاد!

دکتر محمدعلی سلطانی

زندگی ما روزی به پایان می‌رسد که درباره چیزهایی که مهم هستند، سکوت کنیم. (مارتین لوترکینگ)

دوست ارجمند جناب دکتر روح‌الله بهرامی، مدیر گروه تاریخ دانشگاه رازی که در امر تاریخ و تاریخ‌نگاری و تدریس و تحصیل آن و نیز مکان‌های تاریخی دغدغه و شفقت دارند، اصرار ورزیدند که برای نجات چغاگاوانه در اسلام‌آباد غرب، صاحب این قلم مطلبی بنویسد. هرچند خدمتشان گفتم که «چغاگاوانه» در حوزه باستان‌شناسی است و مرا با راز و رمزهای آن وادی آشنایی نیست، نپذیرفتند و چون تأکید و تکرار ایشان افتاد، نگارش این نفثه مصدور را بر عهده گرفتم و در آغاز به یاد مطلع قصیدهٔ معروف امیرمعزی افتادم که گفت:

ای ساربان منزل مکن جز در دیار یار من
تا یک زمان زاری کنم بر رَبع و اطلال و دمن
رَبع از دلم پرخون کنم خاک دمن گلگون کنم
اطلال را جیحون کنم از آب چشم خویشتن

زیرا شوربختانه استان کرمانشاه چه در شهر کرمانشاه که مرکز استان است و چه در شهرستان‌های تابعه، هیچ‌گاه پاسدار و نگهدار خوبی برای آثار باستانی و تاریخی نبوده است؛ بحث امروز و دیروز و پیش و پس از انقلاب هم نیست. کتیبهٔ فرسودهٔ بیستون و طاق خمیده بستان هم اگر بر جای مانده است، از عاقبت‌اندیشی پیشینیان و صاحبان آفرینش اولیه بوده است! اینکه شوربختانه می‌گویم، برای آن است که در استان‌های همجوار مانند همدان، سنندج و لرستان (خرم‌آباد) اولا اکثر قریب به اتفاق آثار تاریخی آجری بعد از اسلام هنوز پابرجا و با مرمت و نگهداری به بهترین وجه ممکن از تخریب و نابودی آنها جلوگیری شده است که نقش مهمی در هویت شهر و استان و جذب گردشگر و ایجاد اشتغال برای آن مناطق داشته که همدان با فاصله زیاد از همسایگان، حرف اول را در این زمینه برای گفتن دارد هم در جذب توریست و هم در زمینه اشتغال‌زایی و درصد پایین آمار بیکاری؛ اما در کرمانشاه حکایت به گونه‌ای دیگر است.

مدنیت شهر کنونی کرمانشاه که از سیمای یک قلعه محصور و کوتوال‌نشین مرزی خارج شده و حیات اجتماعی و فرهنگی در آن موجب حضور و سکونت مهاجران و اقامت زائران و رفاه حاضران شده است، از زمان انتصاب محمدعلی میرزای دولتشاه فرزند فتحعلیشاه به عنوان حکمران کرمانشاهان و لرستان و خوزستان و سرحددار عراقین (۱۲۲۱ـ ۱۲۲۷ق) آغاز شد، هرچند پیش از آن از دوره صفویه تا آغاز قاجاریه، به موازات اردلان‌ها در سنندج، بزرگان زنگنه در کرمانشاهان حکمرانی داشتند و مسجد و بازار و محلات مختصری بنا نهادند؛ اما محمدعلی میرزا در رقابت با عباس‌میرزای ولیعهد در تبریز، در بنای عمارات متعدد حکومتی و نظامی و اداری و دیوانخانه و ساخت کلاه‌فرنگی و مسجد شخصی داخل عمارت و توسعه مسجد حاج‌علی‌خان زنگنه که به مسجد جمعه معروف بود، اهتمام تمام نمود و بدین ترتیب در دوران کوتاه زمامداری خود و با اینکه نظارت و سرپرستی حکام بابان در سلیمانیه و نیز مقابله با کهیاپاشا را در بغداد با جنگهای دیگر در کارنامهٔ خود دارد، در همین ایام اندک با وجود مشکلات متعدد، بناهایی تاریخی در کرمانشاه بنا نهاد که امروز جز مسجد شازده و مسجد حاج‌آقا تراب که اولی برای اهالی و دومی را برای خانوادهٔ خود ساخت و سپس شیخ احمد احسایی هم مدتی در آن مسجد امام جماعت و مدرس بود و در دورانی به انبار بازار جنب آن تبدیل تا توسط اهالی با پیگیری‌ها تخلیه و مجدداً به مسجدی فعال تبدیل شد؛ جز این دو مورد، آنچه مربوط به ابنیه و عمارت احداث شده به امر محمدعلی میرزاست، حتی یک آجر را نمی‌توان دید!

بعد از او فرزندش امامقلی میرزا عمادالدوله که در ۱۲۶۷ق به حکومت کرمانشاهان و سرحدداری عراقین منصوب شد، در ایام حکمرانی بیست و چند سالهٔ خود تأثیری بسزا در جمیع ابعاد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کرمانشاهان داشت و در واقع با ایجاد عمارت و بازار و مساجد و دکاکین، سیمایی برتر و بهتر به این شهر بخشید. از جمله اقدامات ارزشمند عمادالدوله توجه به آثار باستانی به‌ویژه طاق‌بستان بود که با ایجاد تأسیساتی در کنار این اثر، آن را زبانزد همگان کرد و در کتیبهٔ سنگی کنار طاق که به دستور وی نقر شده چنین آمده است: «هو العلی الاعلی. در عهد دولت ابدمدت اعلیحضرت قدرقدرت شاهنشاه جهاندار نامدار فیروزگار زیب دیهیم، السلطان بن السلطان بن السلطان، مظهر لطف و قهر کردگار، ابوالنصر والاعلی السلطان ناصرالدین‌شاه قاجار خلدالله ملکه و سلطانه که ایالت ولایت کرمانشاهان و لرستان و نهاوند و سنقر و مضافات و سرحدداری عراقین عرب و عجم مفوض به نوّاب مستطاب اشرف امجد والا شاهزاده عمادالدوله امامقلی‌میرزا ابن شاهزاده دولتشاه المغفور محمدعلی‌میرزا ابن سلطان پیروز فتحعلیشاه قاجار نوّرالله ضریحه همآل ساحات این ولایات که از نضارت عمارت، رشک روضه مینو و روضه جنان شد، از آن جمله این مقام معروف به طاق‌بستان که به واسطهٔ تماثیل و صور سلاطین ساسانی و کیان و زردشت پیشوای فرقهٔ آپادیان، سالها مقصد راستان و مطاف زمرهٔ باستان بود، احداث ابنیهٔ لایقه و استخر و بساطین را در سال ۱۲۸۰ هجری رشک ارم ذات العماد شد. امید که سایهٔ این... محمد و آله الاجماد».

عمارت دوطبقه‌ای که عمادالدوله در کنار طاق بر سرچشمهٔ طاق بستان به نام فرزندش مسعودمیرزا صارم‌الدوله بنا نهاد و به «مسعودیه» اشتهار داشت، پیش از انقلاب به بهانه‌ای واهی به طور کلی تخریب گردید و پس از انقلاب نیز حصارهٔ استخر و کانال‌کشی‌ها به حمایت یکی از والیان استان به صورتی تخریب و ویران گردید که صدای تمام کارشناسان دلسوز میراث فرهنگی ایران در رسانه‌ها بلند شد؛ اما او کار خود را کرد ـ مجموعه ارزشمند دیگری که اگر نگاهداری می‌شد و به امروز می‌رسید، بزرگترین سرمایهٔ جذب گردشگر از سراسر جهان و به جرأت یکی از عوامل اصلی اشتغال در تمام زمینه‌های اقتصادی چون مهمان‌پذیری، خدمات، مدیریت، کارشناسی، حفظ و نگهداری، بازارچه‌های هنری، مکان‌های تفریحی، تالارهای سنتی، رواج نقالی و شاهنامه‌خوانی و... می‌شد، مجتمع عمارات و کاخ عمادیه بود.

شادروان سیدعبدالکریم غیرت جامع‌ترین گزارش را از این مجتمع داده است و می‌نویسد: «امامقلی میرزا عمادالدوله در کرمانشاهان در دوران ممتد ایالت و فرمانفرمایی خود ابنیه بسیاری به وجود آورد. مسجد بزرگ عالی، بازارها و سراهای تاجرنشین و ابنیهٔ ممتاز دیگر او معروف و هنوز هم استخوان‌بندی شهر کرمانشاه را تشکیل داده است؛ ولی بنای قصر عظیم و شاهانهٔ عمادیه در کنار رود قراسو، بازوی چپ رودخانه، میان پل قدیم شیخ‌علی‌خان و پل جدید، سرآمد تمام ابنیهٔ آن مرحوم و اگر حمل بر مبالغه نشود، به گواهی کسانی که آن را دیده‌اند، سرآمد ابنیهٔ سلسلهٔ قاجاریه در طول یکصدوسی سال دوران سلطنت [آنها] بوده است؛ زیرا در هیچ یک از اقطار کشور حتی در تهران که بعدها من عمارات سلطنتی قاجاریه را دیده‌ام؛ بنایی به عظمت و وسعت و زیبایی عمادیه ساخته نشده است... ابنیه و باغات و تأسیسات حیرت‌انگیز این عمارت از ساحل رودخانه قراسو تا نزدیکی‌های کوه طاق‌بستان قریب سه کیلومتر امتداد داشت. عمارت دوطبقه و سه طبقه مشتمل بر قریب ۲۰۰ اتاق و تالار و حیاط‌های مختلف و استخر و آب‌نما و باغ و اشجار و تأسیسات گوناگون از جمله مسجد و حمام و زورخانه و حتی نانوایی و غیره بود. عمادیه به وسیله معماران سلطنتی به عالی‌ترین و زیباترین وجهی که مقتضای عصر بود، ساخته شده بود. تالارها و اتاق‌ها از طرف جنوب مشرف به رودخانه نشاط‌انگیز و زیبای قراسو و از طرف شمال ناظر باغات وسیع و مناظر دلکش جلگه ممتاز و فرح‌زای طاق‌بستان و کوه خوش‌اندام و قشنگ «پراو» و آب چشمهٔ بزرگ طاق‌بستان به وسیلهٔ تمبوشه‌های بزرگ زیرزمینی با همان سردی و صفا در حوضها و استخرهای عمادیه جریان داشت.

بنا بسیار محکم و زیبا، درها و پنجره‌ها چوب گردو و اغلب خاتم‌کاری، بعضی از اتاق‌ها آینه‌کاری و کتیبه در تمام تالارها گچبری و نقاشی و مقرنس‌کاری‌های بدیع و بی‌سابقه به کار رفته بود. آنها که عمارت عمادیه را دیده و اقلا شبی را در آن به صبح آورده‌اند، می‌دانند که زیبایی و عظمت و جلال در عین نشاط و فرح این قصر خسروانه به وصف درنمی‌آید و بیان از ایجاد اندیشه و تصور آن در ذهن خواننده عاجز است. غریب‌تر از همه اینکه جلگهٔ محل ساختمان این عمارت همان است که قرنها پیش نزهتگاه و محل خرگاه و سراپرده سلاطین باعظمت ساسانی بود.این قصر با همه جلال و شکوه وقف خاص و عام و بی‌دریغ محل تفریح و تفنن تمام طبقات مختلف مردم بود. هر کس در هر لباس و وضعی در هر یک از اتاق‌ها یا صحنهٔ از باغات این عمارت خسروانه، بساط تفریح بگسترد و روزها و شبها بگذراند، نه کسی را یارای ممانعت و نه جرأت مزاحمت بود و در دوران شدت و اوج استبداد، خوان عطوفت و رعیت‌نوازی بدین وسایل گسترده بود. مکرر به یاد دارم نوادگان عمادالدوله که شبها و روزها در این قصر به تفریح مشغول بودند، عامهٔ مردم نیز در جوار آنها به تفریح سرگرم و حتی طبقات نازله از ریخت و پاش آنها متنعم بودند و فی‌الواقع قصر عمادیه به منزلهٔ باغ ملی بود که وصف آن را از اروپارفته‌ها شنیده‌ام؛ ولی نمونه آن را در دوران مشروطیت در هیچ یک از نقاط کشور ندیده‌ام.» (تاریخ ۱۳۸۱: ۱۳۵۹ـ ۱۳۶۱)

آیا نباید از خود پرسید این مجتمع عظیم که گزارش آن را از قول شخصیتی ثقه خواندیم و تا دورهٔ مشروطیت نیز برقرار و مورد استفاده بوده است، چرا از آغاز حکومت پهلوی اول تا امروز حتی یک خشت آن برپا نیست و اصلا هیچ نشان مشخص و پیدایی ندارد. چنان محو شده است که گویی در واقعه‌ای طبیعی در گسلی به وسعت مجموعه فرورفته است! اما این مجموعه در زلزله‌های فرهنگی این سرزمین نابود شده است و آیا این شوربختی این شهر مظلوم نیست؟ آن استخوان‌بندی که شادروان غیرت از آن سخن گفته است که شامل بازار و دکاکین و مسجد و تیمچه و سرا و مدرسه و... که بانی‌اش عمادالدوله بوده است، اگر موقوفاتی عظیم از مزارع و املاک و ۱۶۳ باب مغازه، بزازخانه، صندوق‌سازها، قیصریه و ۲۱ قریه در ناحیه چمچمال کرمانشاه نمی‌بود (۱۳۸۱: ۱۳۶۱) شاید امروز نشانی هم از این استخوان‌بندی شهر دیده نمی‌شد.

یک مقایسه ساده

حدیث مفصل سایر آثار باستانی و تاریخی استان کرمانشاه را از این مجمل باید خواند و این در حالی است که در همسایگان کرمانشاه یعنی همدان و سنندج حکایت به اشاره چنین است: در همدان ساختمان آجری بنای تاریخی «گنبد علویان» مربوط به قرن ششم هجری و اواخر دورهٔ سلجوقیان و همچنین بنای تاریخی آجری «برج قربان» از قرون هفتم یا هشتم در کمال سلامت هر روزه مورد بازدید خواستاران است. از «آرامگاه استر و مردخای» و «حیقوق نبی» (حبقوق) نمی‌گویم که به شش تا هفت قرن پیش از میلاد برمی‌گردد؛ اما در کرمانشاه مزار محمدعلی میرزا دولتشاه که مورد بحث و نظرات متفاوت اهل قلم است، مفقود و قبر فاضل تونی که اخیراً پیدا کرده‌اند، مشکوک است! ابنیه مربوط به خاندان زنگنه را محو کرده‌اند و از مسجد امیری (از امیرنظام زنگنه) جز نامی نمانده و مسجد جامع تخریب و گسترش یافت!

در عوض در تویسرکان هنوز «مدرسه علمیهٔ شیخ‌علی خان زنگنه» از دورهٔ صفویه به‌رغم بمباران هوایی عراق و بازسازی نامناسب، هنوز در نهایت استحکام پابرجاست. در سنندج «مسجد دارالاحسان» همزمان با مسجد شازده در کرمانشاه بنیاد نهاده شد، یعنی دوره فتحعلیشاه (۱۲۱۲ ـ ۱۲۵۰ق). به گزارش پروفسور محمدابراهیم زارعی دانشیار دانشگاه بوعلی همدان و فرماندار دانشمند کنونی سنندج و مؤلف تحقیقات ارزشمند دربارهٔ آثار تاریخی و باستانی کردستان به‌ویژه شهر سنندج که کتاب «مسجد و مدرسه دارالاحسان» را پژوهیده و منتشر کرده‌اند، علاوه بر اینکه مسجد برقرار و سالم است، در کتاب «خانه‌های قدیمی سنندج»، از ۵۵ خانهٔ قاجاری بر جای مانده با شرح و توضیح و تصویر و تفصیل نام می‌برند از جمله «عمارت خسروآباد» مربوط به دوران حکمرانی امان‌الله خان اردلان که به موازات محمدعلی میرزا دولتشاه در کرمانشاه حکمران کردستان بود و «خانهٔ آصف» و... در حالی که تعداد خانه‌های باقیمانده دورهٔ قاجاریه در کرمانشاه که اکثر مربوط به اواسط یا اواخر آن عصر یعنی بعد از دورهٔ عمادالدوله می‌باشند، ۲۳ باب است! آتش‌سوزی بازار زرگرها و خانه فیض مهدوی (خانه مشروطیت کرمانشاه) و تخریب کلی سکوی حشمت‌السلطنه که آن نیز مجموعه‌ای به جای مانده از عهد عمادالدوله و مربوط به فرزندش حشمت‌السلطنه بود و... شرح این ویرانی است که مفصل آن را در «تاریخ اجتماعی کرمانشاهان» آورده‌ام.

نمی‌توان نادیده گرفت که میراث فرهنگی در سالهای اخیر، در تعمیر و ترمیم و نگهداری خانه‌های ثبت ملی شده و کاروانسراهای شاه‌عباسی و شیخ‌علی خانی و تکایا و مساجد قدیمی شهر اهتمام داشته است، از جمله مرمت مسجد و حمام حاج شهبازخان، تکیه معاون‌الملک (هرچند زورخانه و حمام و بعضی ملحقاتش به‌کلی از بین رفته و چون در کنار آبشوران است، سخت در معرض خطر است)؛ با این‌همه باید گفت آثار باستانی کرمانشاه وضع بهتری از آثار تاریخی آجری ندارد. در چند دهه اخیر داعشیان آثار باستانی سر «تندیس هرکول» در کنار جاده بیستون را بریدند و بردند و آوردند، «نقش‌برجستهٔ آنوبانی‌نی» و چند نقش دیگر مربوط به دورهٔ لولوبی‌ها در سرپل‌ذهاب وضعیت مناسبی ندارند. دردآورتر از همه نقش‌برجسته کشف شده اخیر در ثلاث باباجانی که بی‌ارتباط با تمدن‌های اولیهٔ آشور و بابل نیست، نقش برجسته‌ای که هزاران سال در دل طبیعت باقی ماند و به محض کشف شدن در همان روزهای اول که رسانه‌ها خبرش را اعلام کردند، به فاصلهٔ یکی دو روز عمداً تخریبش کردند و سرش را شکستند!

حکایت چغاگاوانه

و اما حکایت چغاگاوانه در اسلام‌آباد غرب در این سه‌راهی بسیار مهم برخورد تمدن‌ها، سخن دیگری است. این تپهٔ تاریخی در محلی واقع شده که به سبب جنگ تحمیلی، مهاجرانی از مناطق گوناگون و ایلات و طوایف مختلف کلهر و گوران و زنگنه و لر را پذیرا شد و به موازات آن، بافت تاریخی اسلام‌آباد غرب نیز دگرگون گشت و در پی بی‌توجهی مسئولان فرهنگی و بی‌خردی سوداگران سیمان و آجر، اثری از قلعهٔ کهنه و کاروانسرای شاه‌عباسی و آسیاب‌هایش نماند. پس از تأسیس میدانی در کنار تپهٔ چغاگاوانه، طراحان شهری به فکر توسعه شهر و رفع ترافیک تردد صادرات و واردات مرزی و غیره افتادند و بدون مطالعات زیربنایی، به منظور احداث تقاطع غیرهمسطح، قرار است به جان تپه چغاگاوانه بیفتند که مهمترین سند جهانی نخستین جامعهٔ یکجانشین است و می‌بایست حریمش تا کیلومترها تخلیه و حصاری شود و مهمترین پایگاه باستان‌شناسی متخصصان این رشته در ایران و جهان باشد؛ در حالی که به ماشین‌های غول‌پیکر شهرداری و پیمانکاران سپرده می‌شود!

با تصویب ۱۹میلیارد تومان حکم تخریب و تأسیس تقاطع غیرهمسطح در دست اجرا قرار گرفته. اعتراض‌نامهٔ قریب ۱۶۰ تن از فرهیختگان منطقه و نامهٔ کتبی استادان دکتر محمدی و دکتر خضری (رؤسای هیأت مدیره «انجمن ایرانی تاریخ» و «انجمن ایرانی تاریخ اسلام») به وزیر محترم میراث فرهنگی با پیگیری دکتر روح‌الله بهرامی و نیز برگزاری «نشست تخصصی انجمن ایرانی تاریخ مرکز کرمانشاه» با همکاری دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه رازی با سخنان استاد کامیار عبدی از پژوهشکده باستان‌شناسی میراث فرهنگی در ۱۴ مهر ۱۳۹۸ و حضور سخنران محترم در جمع شورای شهر اسلام‌آباد و شهرداری شهر مذکور و... فعلا اجرای طرح را متوقف ساخته و مسئولان ارشد استان به مسأله ورود کرده‌اند.

این نخستین بار نیست که تپه‌های تاریخی اسلام‌آباد غرب تخریب می‌شود. در پاییز ۱۳۰۸ که پهلوی اول برای سرکشی به منطقه آمد، به محض دیدن تپه داخل شهر به سرهنگ دنبلی فرمانده عشایری دستور می‌دهد تا بازگشت از منطقه، این یک مشت خاک را از وسط این شهر بردارد که اطاعت امر نمود و این بار دوم است که باز به سبب فقدان سواد تاریخی و مطالعات تخصصی برای انجام امور عمرانی و توسعهٔ شهری، دیگربار به تخریب مواریث خود دست می‌زنیم، در حالی که به گفته کارشناسان و مدیریت اسبق میراث فرهنگی، در سراسر جهان اقدام به جمع‌آوری تقاطع‌های غیرهمسطح می‌کنند، در اسلام‌آباد غرب برای رهایی از ترافیک چنین تصمیمی می‌گیرند. غافل از اینکه چنانچه تپهٔ چغاگاوانه شناخته شود، تمامی این خواسته‌ها را جبران خواهد کرد. زیرا دست‌یافته‌های به خط میخی اکدی تپه نشان از وجود تمدن هفت ـ هشت‌هزار ساله دارد. «اکد» در قسمت شمالی بابل در بین‌النهرین (قرینهٔ سومر در جنوب) موقعیت تجاری مهمی داشت و چادرنشینان سامی که در هزاره چهارم و سوم قبل از میلاد به این ناحیه آمدند، از راه تجارت رونق یافتند. اکد در دوره سارگون (اواسط هزاره سوم ق.م) به اوج خود رسید. سارگون چند کشورشهر را متحد ساخت، سومری‌ها را مطیع کرد و قدرت خود را از کوههای ایلام تا دریای مدیترانه و در آسیای صغیر بسط داد و قدیمی‌ترین امپراتوری را به وجود آورد. شاید این تپه اسلام‌آباد غرب را با تمدن کشورشهر سیرتاو و کتیبه تنگی‌ور هورامان در نزدیکی پلنگان از توابع کامیاران پیوند دهد.

در پایان باید بگویم «چیا» (و نه «چغا») و «گاوانه» حکایت از آیین مهر و میترائیسم در غرب ایران دارد. در آخرین لحظه نگارش این مطلب خبر مسرت‌بخش توقف تخریب و تثبیت تأمین حفظ و حراست تپه چغاگاوانه از سوی معاون اول محترم ریاست‌جمهور صادر شد.

منابع:

زارعی، ابراهیم. خانه‌های قدیمی سنندج، دانشگاه کردستان، ۱۳۹۳

ـــ . مسجد و مدرسه دارالاحسان، اداره کل میراث فرهنگی کردستان، ۱۳۸۵

سلطانی، محمدعلی. جغرافیای تاریخی و تاریخ مفصل کرمانشاهان، ج۴ـ ۵، انتشارات سها، ۱۳۸۱

فاطمی، ابوالحسن. سیمای گردشگری استان همدان، سازمان ایرانگردی و جهانگردی، ۱۳۸۰

گلزاری، مسعود. کرمانشاهان باستان، استانداری کرمانشاه، ۱۳۵۵

مصاحب، غلامحسین. دایره‌المعارف فارسی، ج۱، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۳

اتحادیه اورآسیا کلید عبور از تنگناهای اقتصادی

با توجه به تنوع بازار و تنوع منابع موجود، پیوستن به کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اورآسیا می تواند فرصت قابل توجهی را برای اقتصاد ایران ایجاد می کند و می توان از این طریق بخشی از اثر تحریم ها را جبران کرد؛ قطعا ورود به این اتحادیه می‌تواند دروازه جدیدی برای اقتصاد ایران باشد که بتواند با سایر اعضا به راحتی روابط اقتصادی برقرار کند و روابط خود را توسعه دهد.

قرارداد تشکیل اولیه اتحادیه اقتصادی اورآسیا در ۲۹مه ۲۰۱۴میان کشورهای روسیه، بلاروس و قزاقستان منعقد و جایگزین اتحادیه گمرکی اوراسیا شد و سپس کشورهای ارمنستان و قرقیزستان هم به عضویت آن در آمدند.

این اتحادیه کار خود را به طور رسمی از اول ژانویه ۲۰۱۵آغاز کرد. کشورهای عضو اورآسیا هم اکنون ۲۰میلیون کیلومترمربع مساحت و بیش از ۱۸۳میلیون نفر جمعیت دارند که ۵/۲ درصد جمعیت جهان است. در روز اجرای این توافق‌نامه ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه اعلام کرد: امروز ما یک مرکز رشد اقتصادی قدرتمند و جذاب ایجاد کرده‌ایم، یک بازار منطقه‌ای که بیش از ۱۸۰میلیون نفر را به هم مرتبط می‌کند.

درباره اهداف این اتحادیه اقتصادی می‌توان به تسهیل تجارت، ایجاد بازار مشترک در حوزه کشورهای مستقل هم سود عضو، حذف تدریجی قوانین گمرکی در داخل اتحادیه، برقراری تعرفه خارجی مشترک در میان کشورهای عضو و هماهنگ سازی تشریفات گمرکی اشاره کرد.

هم‌اکنون کشورهای بلاروس، قزاقستان، روسیه، ارمنستان و قرقیزستان از اعضای آن هستند و افزایش رقابت‌پذیری و همکاری بین اقتصادهای عضو و همچنین توسعه پایدار و افزایش سطح استانداردهای زندگی در کشورهای عضو از اهداف کلیدی این اتحادیه هستند

اتحادیه اقتصادی اورآسیا از نظر کارکرد مشابه اتحادیه اقتصادی اروپاست. یعنی امکان تحرک آزاد کالا، سرمایه، نیروی کار و خدمات بین کشورهای این اتحادیه وجود دارد و کشورها، سیاست‌گذاری های مشترکی در زمینه اقتصاد کلان، حمل‌ونقل، صنعت، کشاورزی، انرژی، تجارت خارجی و جذب سرمایه خواهند داشت، اما این اتحادیه برخلاف اتحادیه اقتصادی اروپا که یک واحد پولی مشترک یعنی یورو را به رسمیت شناخته، هنوز درباره پول مشترک بین کشورهای عضو تصمیم‌گیری نکرده است.

پیوستن به این اتحادیه، مزیت‌های اقتصادی بسیاری برای ایران به دنبال دارد از جمله آن می‌توان به تخفیف‌های تعرفه‌ای برای صادرکنندگان ایرانی به کشورهای اتحادیه اقتصادی اورآسیا اشاره کرد. همچنین از آنجا که این اتحادیه با کاهش استفاده از دلار، سهم پرداخت‌های تجاری با ارز ملی را به ۷۰درصد افزایش داده، می‌توان به کاهش استفاده از دلار در مبادلات تجاری خوشبین بود که این اتفاق در شرایط کنونی تحریم برای تجار ایرانی امیدوارکننده است.

باید گفت، همکاری با EAEU، امکان ارتباط تجاری با جمعیتی حدود ۱۸۴میلیون نفری را فراهم می‌کند. جمعیت فعال اقتصادی در منطقه این اتحادیه ۹۴/۳ میلیون نفر هستند و تولید ناخالص داخلی منطقه در مجموع ۱۹۰۰ میلیارد دلار است که ۳/۲درصد GDPجهان را تشکیل می‌دهد.

همچنین دسترسی به بازار ۱۸۴میلیون نفری با استفاده از تعرفه‌های ترجیحی یکی ازمزیت‌های عضویت در این اتحادیه بوده و فرصت‌های جذب سرمایه‌گذاری و مشارکت در بخش‌های مختلف تولیدی از دیگر مزایای حضور ایران در اتحادیه اورآسیا است.

مجموع تولید نفت کشورهای عضو حدود ۶۳۴میلیون تن است. در تولید گاز هم مجموع کشورهای عضو با تولید حدود ۷۴۵میلیون مترمکعب رتبه دوم تولید گاز جهان را به خود اختصاص داده‌اند. ارزش تولیدات کشاورزی اتحادیه ۵/۵درصد کل تولیدات کشاورزی جهان و معادل ۱۲۳/۹ میلیارد دلار است.

این کشورها در زمینه تولید استیل، کودهای معدنی و چدن هم از پنج تولیدکننده برتر جهان هستند. اتحادیه از نظر امور زیربنایی و زیرساختی به شبکه ریلی بیش از ۱۰۹هزار کیلومتری و ۱۷۱۲هزار کیلومتر جاده دسترسی دارد. همچنین قزاقستان به‌عنوان هاب صادرات مجدد چین در آسیای میانه، نقش مهمی در شبکه توزیع و لجستیک اتحادیه دارد.

از اواخر سال ۱۳۹۴مذاکرات فشرده‌ای بین دولت‌های ایران با پنج کشور عضو اتحادیه اقتصادی اورآسیا برای ایجاد منطقه موقت آزاد تجاری در خصوص یک دوره سه ساله آزمایشی صورت گرفت که سرانجام موافقت‌نامه مذکور در ماه می ۲۰۱۸میلادی (اردیبهشت ماه ۱۳۹۷) در شهر آستانه پایتخت قزاقستان توسط وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت ایران امضا و هیات وزیران هم در تاریخ ۱۸آذر ۱۳۹۷لایحه مربوطه را به تصویب رساند.

این توافق که بعد از دو سال مذاکره به نتیجه رسیده، از هفته اول آبان اجرایی و موافقتنامه تمام عیار تجارت آزاد با اوراسیا امضا شد و از سه سال دیگر تقریبا تمام کالاها مشمول کاهش تعرفه خواهند شد.

براساس این موافقتنامه، ایران از اتحادیه اقتصادی اورآسیا امتیازات گمرکی خاصی دریافت کرده و کشورهای این اتحادیه هم این امکان را خواهند داشت تا حجم صادرات خود را به ایران تا ۷۵درصد افزایش دهند. ایران هم می‌تواند با امتیازاتی که دریافت می‌کند، صادرات کالاهای خود به مقصد پنج کشور اورآسیایی را تا چند برابر افزایش دهد.

این امتیازات ۵۰۲قلم کالای مختلف در حوزه‌های مواد غذایی، مواد مصرفی شیمیایی، محصولات ساختمانی، صدور خدمات فنی و مهندسی، محصولات صنعتی و محصولات کشاورزی از سوی اتحادیه اورآسیا و ۳۶۰قلم کالا در همان موارد مشابه را از سوی ایران شامل می‌شود که در مجموع کل اقلام مشمول در موافقتنامه به ۸۶۲مورد می‌رسد.در این میان باید گفت، تنها روسیه یعنی بزرگ‌ترین کشور اتحادیه اورآسیا بازاری ۱۴۰میلیون نفری را پیش روی تجار ایرانی قرار می دهد.

اگرچه هم اکنون تنها پنج کشور عضو این اتحادیه هستند، اما بیش از ۴۰کشور و سازمان بین المللی از جمله چین، اندونزی، کره جنوبی، هند، مصر، صربستان و حتی برخی کشورهای حوزه آمریکای لاتین برای فعالیت در چارچوب این اتحادیه اعلام آمادگی کرده اند.

ناگفته نماند:دکتر روحانی رئیس‌جمهوری اخیرا به دعوت "نیکول پاشینیان" نخست‌وزیر ارمنستان و برای شرکت در اجلاس سران اتحادیه اقتصادی اورآسیا همراه با یک هیات سیاسی و اقتصادی به ایروان رفت. ارمنستان تا پایان سال میلادی جاری ریاست دوره‌ای اتحادیه را برعهده دارد. به‌علاوه، اهمیت ارمنستان در بین کشورهای عضو اتحادیه از آنجایی برای ایران بیشتر می‌شود که تنها کشور عضو اورآسیاست که با ایران مرز خاکی دارد.

باید اشاره داشت: پیوستن ایران به اتحادیه اقتصادی اورآسیا منجر به جهش بزرگی در صادرات نفتی و غیرنفتی ایران خواهد شد.

عضویت در این اتحادیه که چشم انداز روشنی پیش روی آن قرار دارد، می تواند نقش موثری در عبور ایران از تنگناهای اقتصادی ایفا کند. با توجه به پتانسیل تجاری موجود بین ایران و اتحادیه اقتصادی اورآسیا باید به این مسئله اشاره شود که این اتحادیه قابلیت تبدیل شدن به بازاری بزرگ و مطمئن برای کالاهای صادراتی ایران را دارد.

توافق با این اتحادیه که در حال تبدیل شدن به یکی از قطب‌های مهم اقتصادی و سیاسی جهان است، علاوه بر اهمیت اقتصادی و تجاری، منافع سیاسی برای طرفین به همراه دارد. همگرایی منطقه‌ای تاثیر قابل ملاحظه‌ای بر ثبات و امنیت اقتصادی دارد و به دلیل نزدیکی و دسترسی کشورمان به اتحادیه اقتصادی اورآسیا، امکان گسترش همکاری‌ها در بخش های مختلف اقتصادی، سیاسی، بانکی، حمل و نقل و خدمات فنی و مهندسی فراهم است.

ادامه دارد

***عضویت در اتحادیه اقتصادی اورآسیا می‌تواند نقش موثری در عبور ایران از تنگناهای اقتصادی ایفا کند و در عین حال با توجه به پتانسیل تجاری موجود، این اتحادیه قابلیت تبدیل شدن به بازاری بزرگ و مطمئن برای کالاهای صادراتی ایران را دارد**

آخرین تغییرات قیمت سهام دربورس تهران

نام شرکت	آخرین قیمت (ریال)	میزان تغییرات
مس‌شهیدباهنر	۱۷۱۹۱	۱۵۹۷
سرمایه‌گذاری‌نیرو	۶۰۵	۵۵
لامیران	۲۵۱۳۷	۱۱۹۷
گروه‌صنعتی‌ملی(هلدینگ)	۶۱۶۱۰	۲۹۳۳
کاشی‌وسرامیک‌حافظ	۲۲۰۸۹	۱۰۵۱
سرمایه گذاری ساختمان ایران	۱۱۹۲۰	۵۶۷
بهنوش‌ایران	۲۱۷۷۹	۱۰۳۷
ایران‌ترانسفو	۷۸۸۴	۳۷۵
شیمی‌داروئی‌داروپخش	۱۸۳۹۷	۸۷۶
نیروترانس	۱۷۶۱۴	۸۳۸
سالمین	۳۲۳۹۰	۱۵۴۲
گروه دارویی برکت	۴۵۰۷	۲۱۴
سیمان‌خزر	۵۲۸۰	۲۵۱
کربن‌ایران	۲۹۹۳۰	۱۴۲۵
فرآورده‌های‌نسوزپارس	۳۳۴۷۴	۱۵۹۴
پشم‌شیشه‌ایران	۲۳۹۴۹	۱۱۴۰
صنایع‌شیمیایی‌سینا	۶۱۸۸۹	۲۹۴۷
کاشی‌الوند	۸۱۵۸	۳۸۸
فرآورده‌های‌تزریقی‌ایران	۱۲۷۵۸	۶۰۷
نیرومحرکه	۵۶۵۳	۲۶۹
کاشی‌پارس	۱۸۵۵۲	۷۳۵
شیشه‌وگاز	۱۸۴۵۶	۸۷۸
سرمایه‌گذاری‌البرز(هلدینگ)	۵۶۰۳	۲۶۶
مهندسی‌نصیرماشین	۶۲۸۶	۲۹۹
موتورسازان‌تراکتورسازی‌ایران	۵۷۸۴	۲۷۵
پارس‌الکتریک	۲۰۳۸۸	۹۷۰
تولیدی فولادسپیدفرابکویر	۹۷۲۹	۴۶۳
سبحان دارو	۹۸۷۹	۴۷۰
نوردوقطعات‌فولادی	۲۳۰۵۰	۱۰۹۷
جام‌دارو	۱۶۷۷۵	۷۹۸
لیزینگ رایان‌سایپا	۲۱۳۸	۹۹
گروه دارویی سبحان	۶۸۴۴	۳۲۵
سرمایه‌گذاری‌نیرو	۱۹۸۵	۹۴
لیزینگ‌خودروغدیر	۳۸۲۰	۱۶۵
حمل‌ونقل‌توکا	۱۰۰۶۳	۴۷۹
قندهکمتان	۲۳۶۹۳	۱۱۲۸
موتورسازان‌تراکتورسازی‌ایران	۳۱۸۷	۱۵۶
خوراک‌دام‌پارس	۳۵۲۰۵	۱۶۷۶
دارویی‌رازک	۲۶۰۹۲	۱۲۴۲
سیمان‌قائن	۲۳۵۵۳	۱۱۲۱
ایران‌دارو	۶۵۹۶	۳۱۴
سرماآفرین	۷۳۵۴	۳۵۰
داروسازی‌روزدارو	۸۰۵۷	۳۸۳
سیمان‌ایلام	۷۶۰۴	۳۶۲
داروسازی‌سینا	۱۶۱۸۴	۷۷۰
پارس‌خزر	۴۱۶۶۴	۱۹۸۴
پارس‌سرام	۲۷۹۰۰	۱۱۶۴
کنترل‌خوردگی‌تکین‌کو	۱۷۳۲۵	۸۲۵
داروسازی زاگرس فارمدپارس	۱۰۱۸۷	۴۸۵
ایرکاپارت صنعت	۳۸۴۰	۱۸۲
داروسازی‌ابوریحان	۲۸۰۲۱	۱۳۳۴
لنت‌ترمزایران	۳۸۸۴۲	۱۸۴۹
صنایع‌لاستیکی‌سهند	۷۶۲۳	۳۶۳
فروسلیس‌ایران	۱۲۱۳۳	۵۷۷
لامپ‌پارس‌شهاب	۲۱۴۰۱	۷۶۷
تولیدموادا‌ولیه‌داروپخش	۲۱۶۵۹	۱۰۳۱
البرزدارو	۱۲۲۵۳	۵۸۳
سیمان‌تهران	۱۴۶۲۰	۶۹۶
سیمان‌اصفهان	۲۴۹۴۶	۱۱۸۷
سیمان‌هگمتان	۸۳۶۷	۳۹۸
بیسکویت‌گرجی	۲۹۷۹۹	۱۳۹۷
ریخته‌گری‌تراکتورسازی‌ایران	۹۱۹۹	۴۳۸
گروه‌صنایع‌بهشهرایران	۲۸۳۲	۱۳۴
آسان پرداخت پرشین	۱۴۸۵۹	۷۰۷
داروسازی‌اسوه	۱۴۴۹۹	۶۹۰
تولیدی‌مهرام	۳۶۴۹۰	۱۷۳۷
آبسال	۲۰۱۹۰	۹۶۱
سامان‌گستراصفهان	۷۶۱۹	۳۶۲
ذغال‌سنگ‌نگین‌طبس	۱۴۵۷۸	۶۹۴
تکنوتار	۶۲۰۹	۲۹۵
تولیدی چدن سازان	۱۲۰۶۴	۵۷۴
سیمان‌دورود	۲۵۰۶	۱۱۹
سیمان‌سپاهان	۲۲۸۷	۱۰۸
فنرسازی‌خاور	۱۱۳۵۷	۵۴۰
نوسازی‌وساختمان‌تهران	۲۹۷۳	۱۴۱
داروسازی‌زهراوی	۷۶۳۴	۳۶۳
افست	۱۲۰۰۰	۴۳۷
پرداخت الکترونیک سامان کیش	۱۱۹۴۴	۵۶۸
پلاسکوکار	۳۰۴۷	۱۴۵
سیمان‌بهبهان	۲۱۱۱۵	۴۴۸
سرامیک‌های‌صنعتی‌اردکان	۱۷۶۲۳	۸۳۲
س.صنایع‌شیمیایی‌ایران	۱۴۱۱۰	۶۲۹
حفاری شمال	۵۴۷۴	۲۶۰
آلومینیوم‌ایران	۶۹۴۸	۳۳۰
سیمان کردستان	۲۵۴۹	۱۰۲
گلوکوزان	۴۲۴۸۰	۲۰۲۲
بیمه ملت	۵۹۲۶	۱۹۹
قندلرستان	۱۱۶۰۰	۵۵۲
فرآورده‌های‌نسوزایران	۲۰۱۰۰	۶۴۰
نوردآلومینیوم	۴۳۹۷	۱۹۳
داروسازی‌کوثر	۸۳۹۸	۳۹۹
حمل ونقل پتروشیمی(سهامی عام)	۲۵۹۰۱	۱۲۳۲
سیمان‌فارس‌وخوزستان	۴۴۶۰	۱۰۶
پست بانک ایران	۴۳۷۰	۱۴۳
فنرسازی‌زر	۳۲۸۰	۱۰۳
سایپاآذین	۲۴۹۱	۱۰۹
لعابیران	۱۱۷۴۲	۵۵۹
لیزینگ‌ایران	۴۵۲۳	۲۱۵
کارت اعتباری ایران کیش	۳۹۸۳	۶۲
سرمایه‌گذاری صنعت‌نفت	۶۱۳۰	۲۹۱
واسپاری ملت	۳۴۸۰	۱۴۱
کارخانجات‌قندقزوین	۱۴۷۷۲	۴۴۷
سرمایه‌گذاری‌توسعه‌آذربایجان	۹۸۰۰	۳۶
فرآورده‌های‌نسوزآذر	۹۱۷۹	۲۶۴
شهد	۱۴۱۸۰	۶۷۵
سرمایه‌گذاری‌مسکن	۱۷۲۰	۳۱
گروه صنعتی پاکشو	۷۳۹۷۹	۱۸۵۱
تولیدی‌کاشی‌تکسرام	۷۱۳۴	۱۷۹
رینگ‌سازی‌مشهد	۴۹۲۰	۱۳۲

نام شرکت	آخرین قیمت (ریال)	میزان تغییرات
سیمان‌داراب	۴۰۰۰	۷۵
فولادآلیاژی ایران	۶۰۳۰	۱۳۴
کارخانجات تولیدی شهیدقندی	۱۶۴۴۹	۸۰
کاشی‌سعدی	۸۲۷۴	۴۰
ماشین‌سازی‌نیرومحرکه	۵۷۴۹	۵۴
داروپخش(هلدینگ)	۴۰۵۰۰	۱۱۵۰
لبنیات‌کالبر	۱۱۱۵۰	۱۰۵
کیمیدارو	۱۱۷۵۰	۹۳
سرمایه‌گذاری‌آتیه‌دماوند	۳۷۵۴	۱۲۷
ریخته‌گری‌تراکتورسازی‌ایران	۶۲۸۸	۲۰۸
گسترش نفت وگازپارسیان	۶۲۹۷	۹۵
سرمایه گذاری شفادارو	۱۰۳۹۷	۱۰۳
توسعه معدنی وصنعتی صبانور	۷۵۴۱	۸۳
بورس اوراق بهادارتهران	۱۰۹۹۰	۲۰۶
شکرشاهرود	۱۷۸۲۰	۳۳۱
ملی‌سرب‌وروی‌ایران	۲۶۴۹۹	۴۳۶
سیمان‌سفیدنی‌ریز	۲۰۴۰۰	۱۸۸
کویرتایر	۷۱۶۵	۲۹۰
سرمایه‌گذاری‌سپه	۳۶۱۱	۱۲۱
شیشه‌همدان	۸۱۸۰	۴۵
صنایع‌کاغذسازی‌کاوه	۱۱۶۶۷	۳۷۵
لبنیات‌پاک	۳۸۹۰	۱۳۱
سیمان‌مازندران	۳۵۲۹	۸۴
پگاه‌آذربایجان‌غربی	۵۹۹۹	۱۲۹
محورسازان‌ایران‌خودرو	۳۷۱۸	۱۱۱
غلتک سازان سپاهان	۱۶۳۲۸	۲۰۹
کشاورزی‌ودامپروری‌مگسال	۱۱۷۵۵	۱۷۷
فیبرایران	۳۲۶۰	–۳۴
بانک‌کارآفرین	۳۳۵۰	۲۱
دشت‌مرغاب	۷۸۱۷۳	۳۷۲۲
گروه‌صنعتی‌بوتان	۲۲۰۰۰	۱۵۶
سیمان‌هرمزگان	۷۱۵۹	–۵۸
سیمان‌ارومیه	۷۲۸۶	۲۷۹
کمباین‌سازی‌ایران	۲۷۲۹	۸۴
سرمایه گذاری توسعه صنعت وتجارت	۳۱۸۷	–۲
کارخانجات‌داروپخش	۲۴۰۰۰	۲۴۱
لیزینگ‌صنعت‌ومعدن	۲۱۵۰	۵۱
توسعه‌شهری‌توس‌گستر	۲۵۵۰	–۲۰
الکتریک‌خودروشرق	۴۰۵۷	۳۱
شیرپاستوریزه‌پگاه‌اصفهان	۳۱۰۳۰	۲۹۷
کشت‌وصنعت‌چین‌چین	۳۵۷۰۰	–۲۶۷
بورس کالای ایران	۱۲۸۰۰	۴۰۱
تولیدمحورخودرو	۹۵۸۰	۱۲۲
بیمه پارسیان	۳۱۱۳	۳
ملی کشت وصنعت ودامپروری پارس	۲۸۴۹۰	۱۰۶
صنایع پتروشیمی خلیج فارس	۶۸۴۷	–۱۸
سیمان‌غرب	۸۰۹۹	۱۹۱
داروسازی‌جابرابن‌حیان	۸۷۹۳	۱۶
دوده‌صنعتی‌پارس	۸۲۳۰	–۹۹
تامین سرمایه لوتوسپارسیان	۲۹۹۵	–۲
کارخانجات‌تولیدی‌شیشه‌رازی	۷۹۰۰	–۱۴۶
سرمایه‌گذاری‌توسعه‌ملی	۳۷۲۲	۹۴
سیمان فارس نو	۱۲۶۱۰	–۱۴
آهنگری‌تراکتورسازی‌ایران	۵۲۶۷	۸۳
سیمان آرتاادبیل	۱۳۸۹۰	–۱۹
سرمایه گذاری توسعه صنایع سیمان	۳۰۱۴	۳
مخابرات ایران	۳۹۰۳	–۷
پتروشیمی مبین	۹۵۵۷	–۳۴
پتروشیمی خراسان	۱۸۹۶۰	–۲۱۴
تامین سرمایه امید	۱۹۰۰	–۱۶
صنایع‌خاک‌چینی‌ایران	۲۵۲۶۶	۳۳۱
تایدواترخاورمیانه	۱۵۸۱۰	–۶۵
صنایع پتروشیمی کرمانشاه	۹۵۹۰	–۴۸
فولادخوزستان	۸۸۲۹	–۸
پارس‌دارو	۳۲۳۰۱	–۴۴۴
سیمان‌فارس	۲۲۲۹۰	۱۰۶۱
تجارت الکترونیک پارسیان	۴۰۵۰	۵۱
کالسیمین	۱۴۰۲۲	۲۵
نیروکلر	۱۴۵۰۰	–۳۷۳
سرمایه‌گذاری‌ملی‌ایران	۶۱۷۷	۵۷
خدمات‌انفورماتیک	۱۵۹۹۰	–۷۵
گروه‌صنعتی‌سپاهان	۱۱۴۱۴	–۳
سرمایه‌گذاری‌غدیر(هلدینگ)	۳۱۰۰	–۷
فولادامیرکبیرکاشان	۱۳۳۵۵	–۱۶۲
دارویی‌لقمان	۷۲۰۰	–۴۷
بانک‌پارسیان	۳۱۴۵	۵۷
شرکت ارتباطات سیارایران	۱۳۷۱۵	۰
گسترش‌صنایع‌وخدمات‌کشاورزی	۱۲۶۹۰	–۱۵۳
معدنی وصنعتی گلگهر	۶۸۳۰	–۷۳
پتروشیمی جم	۱۳۲۹۹	–۲۱
سرمایه گذاری صندوق بازنشستگی	۳۹۱۰	۲۰
توریستی ورفاهی آبادگران ایران	۴۶۰۰	۶۴
بانک سینا	۲۳۷۸	۲۰
ایران‌یاساتایروارابر	۷۵۴۰	–۸۷
گروه مپنا(سهامی عام)	۸۷۹۷	–۵۳
سرمایه گذاری دارویی تامین	۲۰۵۳۱	–۲۲۸
پلی پروپیل نجم–جم پیلن	۲۷۴۰۹	۱۱۹
همکاران سیستم	۸۶۵۰	–۲۵۰
پارس‌سویچ	۱۹۳۵۰	–۱۰۱۸
سیمرغ	۱۰۸۶۰	–۱۵۳
بهپرداخت ملت	۱۷۱۶۵	–۳۴۲
نفت‌بهران	۲۲۱۵۰	۲۱۵
داروسازی‌اکسیر	۳۶۲۵۰	–۷۰۶
پالایش نفت تبریز	۳۲۸۰۱	–۵۷۶
سازه‌پویش	۴۹۰۰۰	–۹۲۵
صنایع‌خاک‌چینی‌ایران	۲۷۸۵۰	–۶۱
پالایش نفت اصفهان	۵۵۶۶	–۴۲
معادن‌بافق	۸۱۹۸۹	–۵۲۱
پتروشیمی فناوران	۷۶۰۰۰	–۳۹۰
ملی‌صنایع‌مس‌ایران	۵۳۶۰	–۳۰
داروسازی‌فارابی	۳۰۶۰۰	–۵۶۶
معادن‌منگنزایران	۲۴۹۹۹	–۴۱۰
لیزینگ ایرانیان	۲۲۸۳	–۹
سرمایه گذاری گروه توسعه ملی	۴۱۲۰	۲۰
پتروشیمی پارس	۵۵۲۰۰	–۴۵۷
تامین سرمایه نوین	۳۲۴۰	–۶
قطعات‌اتومبیل‌ایران	۵۰۷۱	–۲۹
فرآورده‌های‌غذایی‌وقندپیرانشهر	۳۴۹۹۹	–۴۴۵
فولادکاوه جنوب کیش	۵۶۹۹	–۱۲۸

نام شرکت	آخرین قیمت (ریال)	میزان تغییرات
فولادخراسان	۱۵۴۳۵	–۶۰۷
نفت‌پارس	۱۵۸۹۱	–۲۲۸
سرمایه‌گذاری‌صنعت‌بیمه	۶۲۱۰	۳۵
قندمرودشت	۱۸۷۰۰	–۲۴۳
تراکتورسازی‌ایران	۱۱۱۷۷	–۶۵
بانک خاورمیانه	۳۸۲۱	–۶۰
سرمایه گذاری پردیس	۲۴۹۷	–۲۱
پتروشیمی پردیس	۲۳۹۹۹	–۱۹۷
سرمایه‌گذاری‌توکافولاد(هلدینگ)	۴۸۶۵	–۴۱
معدنی‌وصنعتی‌چادرملو	۵۰۹۶	–۵۶
پالایش نفت تهران	۵۵۹۹	–۱۱۶
توسعه‌معادن‌وفلزات	۴۵۶۷	–۵۲
فولادمبارکه اصفهان	۴۵۵۵	–۵۷
معدنی‌املاح‌ایران	۳۵۰۰۰	–۱۴۶۱
سیمان خوزستان	۴۷۲۰	–۳۹
فجرانرژی خلیج فارس	۹۶۰۰	–۱۸۳
بین‌المللی‌محصولات‌پارس	۷۵۵۰	–۳۵۷
قندنیشابور	۱۳۹۴۱	–۱۲۶
گروه‌بهمن	۲۰۳۰	۲۲
سیمان‌خاش	۱۹۷۵۳	–۷۱۱
صنعتی‌بهشهر	۷۲۰۰	–۱۲۷
بیمه ما	۴۵۰۹	–۱۱۵
بین‌المللی‌توسعه‌ساختمان	۲۰۸۰	–۵۳
صنایع‌شیمیایی‌فارس	۷۱۱۰	۱۲۶
پالایش نفت بندرعباس	۱۸۲۴۹	–۲۵۱
فروشگاه های زنجیره ای افق کوروش	۶۳۰۱۰	–۱۳۸۸
بانک تجارت	۴۶۷	–۴
پتروشیمی شازند	۷۹۵۹	–۱۴۰
گروه پتروشیمی س.ایرانیان	۲۳۵۰	–۶۴
سیمان‌کرمان	۴۵۳۹	–۱۵
توسعه‌معادن‌روی‌ایران	۷۶۶۸	–۹۴
لابراتوارداروسازی‌دکترعبیدی	۳۵۳۰۰	–۸۸۸
بیمه دانا	۵۶۹۰	–۱۸۰
گلتاش	۱۵۷۳۹	–۳۲۱
سرمایه‌گذاری‌سایپا	۱۵۱۲	–۱۱
پتروشیمی‌شیراز	۹۴۸۸	–۱۵۵
گروه‌صنعتی‌بارز	۶۲۴۰	–۱۸۶
سرمایه‌گذاری‌غدیر(هلدینگ)	۳۰۶۰	–۴۷
شهدایران	۱۶۱۵۰	–۱۵۵
سرمایه گذاری صدرتامین	۲۹۹۰	–۸۴
سرمایه‌گذاری‌رنا(هلدینگ)	۱۴۷۰	–۳۱
توسعه‌صنایع‌بهشهر(هلدینگ)	۳۸۷۰	–۷۱
سرمایه‌گذاری‌بهمن	۴۲۵۰	–۶
نفت سپاهان	۹۰۵۸	–۱۸۲
صنعتی‌آما	۷۳۰۳	–۱۴۰
بانک صادرات ایران	۵۳۹	–۱۲
س.نفت وگازوپتروشیمی تأمین	۳۱۰۱	–۳۸
فرآوری‌موادمعدنی‌ایران	۵۲۵۶۰	–۱۲۱۸
مهرکام‌پارس	۱۹۴۰	–۳۷
سرمایه‌گذاری‌شاهد	۲۲۰۰	–۶۴
سرمایه گذاری پارس‌توشه	۷۰۴۷	–۱۶۵
پتروشیمی‌خارک	۲۱۰۰۰	–۴۸۷
تامین سرمایه لوتوس پارسیان	۱۸۹۹	–۲۳
سرمایه‌گذاری صنایع پتروشیمی	۶۵۶۱	–۴۲
سیمان‌شمال	۳۴۴۹	–۷۱
بانک‌اقتصادنوین	۳۰۳۸	–۱۰۱
صنایع‌کاشی‌وسرامیک‌سینا	۹۱۶۰	–۲۶۸
کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران	۵۶۰۹	–۱۴۵
زامیاد	۱۶۰۰	–۳۵
پتروشیمی نوری	۳۴۳۷۹	–۹۳۲
چرخشگر	۳۱۰۰	–۳۷
ایران‌تایر	۱۶۰۰۰	–۶۴۶
بانک ملت	۵۶۹۹	–۱۲۶
بانک پاسارگاد	۲۱۹۰	–۳۹
قنداصفهان	۳۳۰۰۰	۸۶
مارگارین	۸۶۰۳	–۲۲۸
حمل ونقل بین المللی خلیج فارس	۲۸۸۲	–۱۰۷
کارتن‌ایران	۵۴۴۸۵	–۱۵۰۷
گروه مدیریت سرمایه گذاری امید	۶۴۶۰	–۲۰۶
ایران‌خودرو	۷۱۸۰	–۲۴۱
س.ص.بازنشستگی کارکنان بانک ها	۲۱۳۳	–۵۵
داده گسترعصرنوین–هایوب	۸۲۴۴	–۲۲۴
سرمایه گذاری مسکن شمال شرق	۲۱۹۱	–۷۲
سایپا	۱۹۲۶	–۷۷
ماشین‌سازی‌اراک	۲۰۶۶	–۶۲
سپنتا	۶۴۹۹۹	–۴۴۶
باما	۱۴۹۷۱	–۱۲
ایران‌مرینوس	۲۴۲۰۲	–۱۲۷۳
صنایع‌جوشکاب‌یزد	۳۲۷۲۰	–۱۵۲۵
بیمه البرز	۳۰۴۸	–۶۰
سرمایه‌گذاری‌بوعلی	۲۹۳۸	–۵۳
معدنی‌دماوند	۵۷۰۰۰	–۲۳۵۹
موتوژن	۱۷۹۸۰	–۶۳۶
سیمان‌صوفیان	۳۳۳۴	–۱۶۸
سایپاشیشه	۵۰۳۰	–۲۳۳
عمران‌وتوسعه‌فارس	۲۳۵۵	–۱۰۰
کابل‌البرز	۱۰۶۸۳	–۵۶۲
صنایع آذرآب	۵۳۸۰	–۱۱۵
داروسازی‌امین	۱۲۹۸۷	–۵۵۴
تامین‌ماسه‌ریخته‌گری	۱۷۹۸۷	–۹۴۶
پمپ‌سازی‌ایران	۹۷۴۹	–۴۰۰
سیمان‌شاهرود	۵۶۲۰	–۲۱۲
پارس‌خودرو	۱۳۸۳	–۵۸
صنایع‌ریخته‌گری‌ایران	۱۶۵۰	–۷۱
پارس‌مینو	۱۲۶۳۹	–۴۶۳
گروه توسعه صنعتی ایران	۴۶۲۹	–۲۴۰
گسترش‌سرمایه‌گذاری‌ایران‌خودرو	۸۷۷۰	–۴۴۹
قندثابت‌خراسان	۲۲۰۰۰	–۹۷۰
پاکسان	۱۲۲۴۹	–۶۴۴
مدیریت صنعت شوینده ت.ص.بهشهر	۱۱۸۰۰	–۵۸۱
کشت‌وصنعت‌پیاذر	۱۵۵۸۸	–۵۹۲
شیرپاستوریزه‌پگاه‌خراسان	۲۰۵۱۶	–۱۰۷۹
سیمان‌بجنورد	۱۰۹۱۸	–۵۷۴
کمک‌فنرایندامین	۴۸۱۹	–۲۵۳
بیمه آسیا	۶۵۱۵	–۲۱۴
رادیاتورایران	۸۵۲۸	–۴۴۸
صنایع سیمان دشتستان	۹۳۸۶	–۴۹۴
سیمان‌صوفیان	۲۰۷۰	–۲۳۰

سرمایه‌گذاری خارجی در کرمان افزایش می یابد

کرمان – خبرنگار اطلاعات:معاون اقتصادی وزارت خارجه گفت: این وزارتخانه توسعه اقتصادی کشور را به عنوان یکی از رویکردهای خود با جدیت پیگیری می‌کند که معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان کرمان به دنیا از جمله این برنامه هاست.

علی انصاری در جشنواره گلیم و پسته که با حضور ۲۷سفیر و رایزن اقتصادی از ۱۵کشور آسیایی و اروپایی برگزار شد، از پسته به عنوان نخستین محصول کشاورزی در ایران یاد کرد که دارای سازمانی از کاشت و تولید تا بازاریابی و صادرات است.

وی با بیان این که کشاورزان رفسنجان و استان کرمان با تلاش و پشتکار فرآورده بسیار مرغوب پسته را به مردم کشور و دنیا عرضه می کنند، تاکید کرد: امیدواریم بتوانیم برای همه محصولات کشاورزی در کشور مانند پسته سازمانی کاری از تولید تا بازاریابی در جهان را داشته باشیم .

انصاری افزود: رفسنجان یادآور مرحوم آیت الله هاشمی رفسنجانی است که عمر خود را برای پیروزی و سربلندی انقلاب اسلامی و همچنین آبادانی ایران گذاشت و ملت ایران هم قدردان تلاش های این عالم ربانی است.همچنین در این مراسم نماینده مردم رفسنجان وانار در مجلس شورای اسلامی گفت: ۴۷میلیارد دلار از فروش وصادرات محصولات غیرنفتی ارز وارد کشور می شود که ۴میلیارد دلار از این رقم مربوط به صادرات محصولات کشاورزی است.احمد انارکی محمدی تاکید کرد: نیمی از ارز حاصل از صادرات محصولات کشاورزی مربوط به صادرات پسته است.ایران از دیرباز از ظرفیت های مهمی برخوردار بوده و هست و در گذشته با وجود جاده ابریشم تجار ایرانی از این مسیر ارتباطات و تجارت با کشورهای خارجی را برقرار می کردند .وی گفت: رفسنجان در بحث گردشگری بزرگترین خانه خشتی جهان را دارد، همچنین دره بسیار زیبای منحصر به فرد راگه با ارتفاع بیش از ۹۰متر در این شهرستان وجود دارد که هر ساله گردشگران داخلی و خارجی بسیاری از این آثار و ابنیه های رفسنجان بازدید می کنند.

حضور سفرا در کرمان بازخوردهای خوبی دارد

نشست بررسی ظرفیت های توسعه روابط اقتصادی فرامرزی با حضور سفرا و رایزن های اقتصادی ۱۵کشور جهان، معاون اقتصادی وزیر امور خارجه، جمعی از نمایندگان مردم کرمان در مجلس شورای اسلامی، مسئولان و فعالان اقتصادی در هتل پارس کرمان برگزار شد.استاندار کرمان در این نشست با تاکید بر این که حضور سفرا و رایزنان اقتصادی ۱۵کشور در این استان بازخوردهای خوبی داشته است و دفتر پیگیری‌های اقتصادی استانداری کرمان در تهران مصوبات نشست‌ها را پیگیری خواهد کرد تا به نتیجه مطلوب برسد،افزود: اکنون دید خوبی نسبت به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های استان کرمان به وجود آمده است که می‌توانیم مذاکرات و تعاملات خوبی در این باره با کشورهای مختلف داشته باشیم.

محمدجواد فدایی تاکید کرد: گردشگری یکی از ظرفیت ها و پتانسیل های کرمان است . یک سوم آثار ثبت جهانی کشور در کرمان قرار دارد و حتی برخی از کشورها تعداد آثار ثبت جهانی آنها کمتر از این استان است که این موضوع نشان دهنده ظرفیت گردشگری این نقطه از کشور است.استاندار کرمان افزود: استان کرمان ظرفیت های صادراتی بسیار خوبی دارد به طوری که در بخش های کشاورزی، صنایع دستی و صنایع معدنی ظرفیت های خوبی برای برقراری مراودات اقتصادی با کشورهای مختلف دارد و در مقابل هم نیازهایی دارد که می‌توانیم با صادرات و واردات تعاملات خوبی با کشورهای مختلف داشته باشیم.

فدایی گفت: خوشبختانه اکنون هم سرمایه‌گذاری مستقیم کشورهای خارجی در استان کرمان را داریم که نمونه آنها را می توان در کارخانه فروکروم رفسنجان و مجموعه خودروسازی ارگ جدید بم مشاهده کرد و منطقه اقتصادی کرمان هم در آینده تاسیس می شود.

وی تاکید کرد: برخی از سفرا و میهمانان احساسات و نظرات خود را بعد دیدن شهرستان های سیرجان و رفسنجان توییت و از میزبانی استان کرمان تشکر کرده بودند که من هم به نوبه خود از آنها تشکر کنم.

سخنرانی نمایندگان کشورها

رایزن اقتصادی سفارت اتریش در ایران در این نشست تاکید کرد: تحریم های آمریکا برای ما ارزش قانونی ندارد و مسیر در نظر گرفته شده در برجام را باید ادامه بدهیم.

کریستوف گراب مایر افزود: برای بهتر شدن مراودات اقتصادی ایران و اتریش باید ابتدا مشکلات را شناسایی کنیم و آنها را بدانیم و درک کنیم .معتقدم این اصلی ترین کار پیش رو ما است و تا این موضوع از سوی طرفین درک نشود، حل مشکلات هم انجام نخواهد شد.

رایزن اقتصادی سفارت اتریش در ایران با اشاره به سفر و بازدید از استان کرمان اظهار داشت: پتانسیل‌های داخلی استان کرمان و همچنین مشکلات توسعه اقتصادی این استان را از گذشته شنیده بودیم اما امیدواریم هرچه زودتر این موانع رفع و راه حل های افزایش مراودات ایران و اتریش به ویژه با کرمان باز شود.

ویکامازوری کومالو سفیر آفریقای جنوبی در ایران هم در این نشست گفت: پیشینه رابطه ایران و آفریقا به قبل از جنگ جهانی دوم برمی گردد و استان کرمان به استان معادن معروف است و آفریقای جنوبی هم معدن خیز است و می توانیم یک رابطه خوبی در معدن و اقتصاد داشته باشیم.

وی اظهار داشت: کشاورزی و گردشگری از موضوعات مشترک بین استان کرمان و آفریقای جنوبی است و می‌توان این ارتباطات را افزایش داد و سبب رونق گردشگری و اقتصادی دوکشور شد.همچنین عبدالغفور ولیوالی سفیر افغانستان در ایران گفت: استان کرمان با همه جاذبه های صنعتی، تجارتی، فرهنگی و تاریخی یکی از بخش های هویت مشترک دو کشور ایران و افغانستان است. معادن استخراج نشده زیادی در افغانستان وجود دارد که می توانیم برای استخراج این معادن با استان کرمان همکاری نزدیک داشته باشیم و از تجارب این استان بیاموزیم.

نظام الدین زاهدی سفیر تاجیکستان در ایران ، مایا مورتنسن نفر دوم سفارت دانمارک در ایران، کیم چول نفر دوم سفارت کره شمالی در تهران ونوشین رهگذار رایزن اقتصادی بلژیک در ایران از دیگر میهمانان این نشست بودند که در سخنانی، بر افزایش تعاملات اقتصادی و گردشگری با کرمان تاکید کردند.

مهندس رزم حسینی: «اقتصاد فرهنگ» باید در جامعه بسط یابد

مشهد – خبرنگار اطلاعات: استاندار خراسان رضوی استقبال ناشران از نمایشگاه امسال کتاب مشهد را بهتر از سال های گذشته دانست و گفت: این نمایشگاه در مجموع در شرایط بهتری نسبت به سال های قبل برپا شده است.

علیرضا رزم حسینی در جریان بازدید از نمایشگاه کتاب مشهد با بیان این که یکی از ویژگی های مثبت نمایشگاه کتاب امسال مشهد ، حضور ناشران خارجی است ،افزود: این موضوع به غنای این رخداد فرهنگی افزوده است .مشهد از ظرفیت های بالای فرهنگی برخوردار است و شایستگی لازم را دارد که در حوزه کتاب، فرهنگ و ادب سرآمد کشور باشد، همانطور که از تاریخ خراسان هویدا است این خطه از ایران محل پرورش ادیبان و شاعران بسیار بزرگی بوده است.

استاندار خراسان رضوی به موضوع گرانی کاغذ برای ناشران هم اشاره کرد افزود: مشکل گرانی کاغذ تا حدی رفع شده است و اکنون از این بابت مشکلی برای ناشران کتاب وجود ندارد .

وی در ادامه به شعار امسال نمایشگاه کتاب مشهد مبنی بر « کتاب،پیشران مثلث توسعه اقتصادی » اشاره کرد و گفت: اکنون یکی از بزرگترین مشکلات اقتصادی در سطح کشور «اقتصاد فرهنگ» است، لذا علمای دین باید آن را در جامعه بسط و گسترش دهند تا همه ایرانیان به ویژه جوانان از محل کارآفرینی قادر به درآمدزایی باشند.رزم حسینی ادامه داد: باید فضایی در کشور پدید آید که بر اثر آن مردم دیگر یارانه بگیر نباشند بلکه توانایی این را داشته باشند که به دیگران هم یارانه بدهند و این مهم نیاز به همکاری اصحاب فرهنگ و هنر دارند.وی به وضع انتشارات در ایران هم اشاره کرد و گفت: مراکز انتشاراتی و تعداد دانشگاه ها نسبت به پیش از پیروزی انقلاب اسلامی افزایش یافته است و اکنون در تمامی مراکز استان ها واحدهای انتشاراتی قوی و خوبی وجود دارند.

بنا به این گزارش بیست و یکمین دوره نمایشگاه کتاب مشهد با حضور ۷۳۰ناشر از سراسر کشور و ۲۵ناشر و ۸۰نمایندگی از ناشران بین‌المللی برپا شده است.

در بخش داخلی این رویداد فرهنگی ۲۰۰هزار عنوان کتاب و در بخش بین‌الملل آن ۲۰هزار عنوان کتاب در معرض دید عموم قرار دارد .نمایشگاه بین‌المللی کتاب مشهد تا پانزدهم آبان ماه از ساعت ۱۵تا ۲۱ پذیرای علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی است.

حاجی میرزایی: توسعه کشور در گرو تحول در آموزش و پرورش است

مشهد – خبرنگار اطلاعات: وزیر آموزش و پرورش گفت: توسعه همه جانبه و پایدار کشور در گرو ایجاد تحول در آموزش و پرورش و یادگیری است.

محسن حاجی میرزایی در جلسه شورای آموزش و پرورش خراسان رضوی که ساختمان استانداری استان برگزار شد، افزود: اگر در جامعه ای یادگیری و آموزش اصلاح نشود ثمرات توسعه را تخریب می‌کند و اکنون بخش زیادی از قشرهای مختلف جامعه فاقد مهارت های مشارکتی برای نیل به توسعه هستند

این که در بخش هایی از حاشیه شهر مشهد سرانه فضای آموزشی ۲ /۱متر مربع است فوق العاده نگران کننده است، البته با توجه به شرایط ویژه شهر مقدس مشهد و مهاجر پذیری این شهر تبعیض مثبت ویژه‌ای برای اختصاص اعتبارات به این شهر قایل هستیم

وزیر آموزش و پرورش گفت: باید بتوانیم سرانه فضای آموزشی در مناطق حاشیه ای شهر مشهد را به حد متوسط کشوری برای هر دانش آموز نزدیک کنیم.

حاجی میرزایی افزود: باید از مکان هایی که بلا استفاده است برای رفع این مشکل استفاده شود و در جذب اعتبارات یک سوم از منابع آموزش و پرورش، یک سوم از منابع ملی و یک سوم از ظرفیت خیرین مورد نظر قرار بگیرد.

وی ادامه داد: برای حل عاجل این مشکل در حاشیه شهر مشهد الزام داریم که با همکاری استانداری از ظرفیت های شرکت های بزرگ اقتصادی منطقه استفاده شود و این شرکت ها هزینه های اجتماعی خود را به بخش آموزش اختصاص دهند.

علیرضا رزم حسینی استاندار خراسان رضوی هم در این نشست بر ضرورت حل فوری مشکلات کمبود فضای آموزشی مناطق حاشیه ای شهر مشهد تاکید کرد و افزود: استان خراسان رضوی به دلیل شرایط ویژه فرهنگی – مذهبی از مهمترین مناطق مهاجر پذیر کشور است و این که در مناطق حاشیه ای شهر سرانه فضای آموزشی یک و دو دهم متر مربع است، یک فاجعه است. مسئولان آموزش پرورش اماکن راکد را شناسایی و معرفی کنند تا ما با سرمایه گذار و شهرداری ها تهاتر کنیم. رفع این مشکل به مشارکت جمعی نیاز دارد و اعتبارات دولتی کفاف رفع فوری این مشکل را نمی دهد .

استاندار خراسان رضوی گفت: در حاشیه شهر مشهد هشت محله را هدف قرار داده ایم و دنبال این هستیم با اختصاص زمین ها و امکانات راکد، سرانه متوسط فضای آموزشی این مناطق را افزایش دهیم و آمادگی داریم به هر میزان که آموزش و پرورش برای رفع مشکلات آموزشی حاشیه شهر مشهد اختصاص دهند معادل آن را از اعتبارات استانی اختصاص دهیم.

مدیرکل تجهیز و نوسازی مدارس خراسان رضوی هم در این نشست گفت: اکنون سرانه متوسط فضای آموزشی در مناطق حاشیه ای شهر مشهد به ازای هر دانش آموز ۲/۲متر مربع است که این میزان حد متوسط در استان ۲ / ۴متر مربع و در کشور ۲ / ۵متر مربع است.

جاسم حسین پور افزود : این شاخص در مناطق محروم جاده قوچان ۲ /۱، گلشهر ۴ / ۱و خواجه ربیع ۸ / ۱متر مربع به ازای هر دانش آموز است . برای رفع این مشکل نیازمند ۲۵۶هزار متر مربع فضای آموزشی با ۱۰هزار میلیارد ریال اعتبار هستیم تا به سطح متوسط استانی فضای آموزشی برسیم.

رمضانعلی نیری رئیس دانشگاه فرهنگیان خراسان رضوی هم در این نشست گفت: این دانشگاه با بیش از شش هزار دانشجو در بخش پسران و دختران، از کمبود امکانات در بخش خوابگاهی در رنج است. اکثر ساختمان های موجود فرسوده است.

پرداخت ۲۳۴ میلیارد تومان به موسسه‌های طرف قرارداد بیمه سلامت خوزستان

رامهرمز ـ خبرنگار اطلاعات: عامل ذیحساب و رئیس اداره امور مالی بیمه سلامت استان خوزستان از پرداخت بیش از ۲۳۴ میلیارد تومان به موسسات طرف قرارداد، خبر داد.

مهدی دستی اظهارداشت: با توجه به مدیریت هدفمند منابع و تخصیص‌های به موقع سازمان بیمه سلامت ایران و اختصاص این منابع به ادارات کل در سراسر کشور،اداره امور مالی بیمه سلامت استان خوزستان نیز پرداخت به موسسات طرف قرارداد را به کوتاهترین زمان ممکن کاهش داد.

وی گفت: رقم پرداختی به مراکز دولتی دانشگاهی بالغ بر ۱۴۸ میلیارد تومان است که از فروردین لغایت تیرماه ۹۸ به صورت قطعی و بخشی از اسناد مردادماه ۹۸ این موسسات را نیز پوشش داده است،رقم پرداختی به مراکز خصوصی طرف قرارداد نیز معادل ۵۴ میلیارد تومان بابت اسناد فروردین تا تیرماه ۹۸ است.

وی افزود: پرداختی به مراکز سطح ۱ (روستائیان) و تیم سلامت رقمی بالغ بر ۳۲ میلیارد تومان و به صورت علی‌الحساب تا مرحله پنجم یا اسناد مردادماه ۱۳۹۸ به دانشگاه و دانشکده‌های سطح استان خوزستان پرداخت شده است.

وی به پرداختی‌های نسخ الکترونیک موسسات طرف قرارداد که از فرآیندهای جدید و بروز سازمان بیمه سلامت ایران است و به صورت پایلوت در ۸ شهر استان خوزستان عملیاتی شده است، اشاره کرد و افزود: پرداخت نسخ الکترونیک در سطح این شهرها بالغ بر ۳۷ میلیون تومان است.

هر ۱۲ روز یک وقف در یزد ثبت می شود

یزد ـ خبرنگار اطلاعات:مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان یزد گفت: در طول یک سال گذشته هر ۱۲ روز یکبار یک وقف جدید در استان یزد به ثبت رسیده است.

حجت الاسلام حسین زارع زاده در جمع خبرنگاران به مناسبت فرا رسیدن دهه وقف با بیان این مطلب، افزود: تمامی وقف‌های ثبت شده، ملک بوده که بیشترین آن مربوط به شهرستان تفت با ۱۰ وقف و پس از آن شهرستان یزد با ۹ وقف بوده است.

وی با اشاره به درآمدهای موقوفات و هزینه‌کرد آنها عنوان کرد: طی یک سال گذشته برای نیات مذهبی یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان، خیریه ۸۴۵ میلیون تومان، نیات اجتماعی نظیر مسکن محرومان یا زوج‌های جوان و... ۲۳۹ میلیون تومان، مدارس علوم دینی ۶۰ میلیون تومان هزینه شده است.

زارع‌زاده در مورد درآمد امامزادگان نیز عنوان کرد: درآمد امامزادگان در سه بخش عمرانی، جاری و فرهنگی هزینه می‌شود و برخی امامزاده‌ها حتی امامزاده‌های شاخص، حتی برای پرداخت حق الزحمه خادمان خود با مشکلات مالی مواجه هستند. وی ادامه داد: تقریبا هیچ یک از امامزاده‌های یزد از محل نذورات مردمی درآمد مازاد ندارند. او گفت:اخذ سند مالکیت برای رقبات یکی از مهمترین برنامه‌های اوقاف استان یزد بوده و در این راستا ۸۵۶ سند مالکیت طی یک سال گذشته صادر شده است.

وی با اشاره به سنددار شدن هزار و ۱۶۳ رقبه وقفی در استان یزد افزود: این تعداد رقبه شامل ۲۳۰ هکتار از اراضی استان بوده که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته از افزایش ۲۳ درصدی برخوردار بوده است.

زارع زاده گفت: در حال حاضر بیش از ۳۹۰ پرونده در دستگاه قضایی استان یزد داریم که از سال گذشته تاکنون ۳۰۵ پرونده تعیین تکلیف شده و ۸۵ درصد آرا نیز به نفع موقوفات بوده است.او افزود: در استان یزد در مجموع ۱۴ هزار موقوفه ثبت شده اما هنوز تعداد زیادی از موقوفات نیز شناسایی نشدند.

وی از کشف ۳۴۵ موقوفه با هزار و ۱۴۱ رقبه در استان یزد خبر داد و افزود: بسیاری از موقوفات در روستاها شناسایی شده و به دنبال اسناد معتبر هستیم.زارع زاده همچنین از ثبت پرونده موقوفات در سامانه الکترونیکی خبر داد و عنوان کرد: ۷۰۰ هزار برگ از اوراق پرونده‌ها تاکنون وارد سامانه شده است.وی، درآمد رقبات موقوفات استان یزد طی یک سال گذشته را بیش از ۱۱۶ میلیارد ریال اعلام کرد.

مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان یزد نقش رسانه‌ها را در زمینه ترویج وقف بسیار موثر خواند و بیان کرد: تمایلی که احساس می‌شود نسبت به گذشته در مردم برای انجام وقف ایجاد شده، حاصل تلاش رسانه‌هاست که امیدواریم این شیوه تداوم یابد و حتی وقف‌هایی در حوزه تبلیغ دین در فضای مجازی توسط رسانه‌ها داشته باشیم. مرضیه فیصل رئیس بیمارستان گودرز نیز با اشاره به طلب ۱۷ میلیارد تومانی بیمارستان گودرز از بیمه‌ها و سازمان‌های طرف قرارداد گفت: تعویق در این پرداخت‌ها، حیات این بیمارستان خیریه را تهدید می‌کند.

وی گفت: بیمارستان گودرز ۷۰ سال قدمت دارد و توسط خیران زرتشتی وقف شده است.اوبا اشاره به اینکه این بیمارستان یک بیمارستان جنرال و دارای بخش‌های مختلف است، افزود: بیمارستان گودرز اولین بیمارستان غیردولتی است که بخش اعصاب و روان همچنین بخش دیالیز دارد زیرا بخش دیالیز از بخش‌های زیانده است و بیمارستانهای خصوصی فاقد این بخش هستند اما در بیمارستان گودرز پا به پای بیمارستانهای دولتی کار دیالیز انجام داده به نحوی که ماهانه ۶۰۰ دیالیز در این بیمارستان انجام می‌شود.

فیصل با اشاره به تجهیزات خوب این بیمارستان که اغلب توسط خیران تامین شده است، عنوان کرد: بخش‌های NICU و ICU تجهیزات به روز دارند و خدماتی با کیفیت بالا ارائه می‌دهند. وی با اشاره به مشکلات این بیمارستان بیان کرد: بیمارستان گودرز به دلیل شرایط خاص اقتصادی با کمبود نقدینگی مواجه است که به همین منظور ناچار به توقف پروژه‌های عمرانی بیمارستان شدیم.

رئیس بیمارستان خیریه گودرز ادامه داد: پزشکان این بیمارستان ۱۴ ماه است که حقوق خود را دریافت نکرده‌اند و میزان طلب آنها بالغ بر ۱۰ میلیارد تومان است اما با علاقه در حال مداوای بیماران هستند.

وی با اشاره به اینکه این بیمارستان اعتبار دولتی ندارد و خیران آن را اداره می‌کنند، افزود: این بیمارستان اکنون ۱۷ میلیارد تومان از بیمه‌ها و سازمانهای طرف قرارداد با بیمارستان مطالبه دارد که تعویق در پرداخت این بدهی، حیات بیمارستان را تهدید می‌کند. امسال از ۴ تا ۱۳ آبان مصادف با هفته پایانی ماه صفر به عنوان هفته وقف تعیین و نامگذاری شده است.

بهره برداری از برج فن آوری هرمز با حضور معاون علمی رئیس جمهوری

بندر عباس ـ خبرنگار اطلاعات: معاون علمی و فن آوری رئیس جمهوری درجریان دومین بازدید خود از مراکز علمی و پژوهشی هرمزگان، در نشست با مسؤولان بندر و گمرک شهید رجایی آخرین شرایط شرکت‌های دانش بنیان مرتبط با گمرک را مورد بررسی قرارداد.

سورنا ستاری در این نشست به بررسی روند و نتیجه پروژه‌ها و سامانه‌های دانش بنیانی که در گمرک شهید رجایی درحال ساخت واجراست، پرداخت و برحمایت از شرکت‌های دانش بنیان در حوزه گمرک و تکمیل سامانه‌های دانش بنیانی در این حوزه تأکیدکرد.وی همچنین به همراه استاندار هرمزگان وجمعی از مسؤولان استانی از سیستم هوشمند نظارت بر تجارت، سامانه رهگیری پلمب و سامانه جامع گمرکی بندر وگمرک شهید رجایی بندرعباس دیدن کرد. در جریان سفر ستاری، برج فن آوری هرمز متعلق به پارک علم و فن آوری استان هرمزگان با حضور ستاری با اعتبار ۷۰میلیارد ریال افتتاح و به بهره برداری رسید.

رئیس دیوان عالی کشور: کاهش اطاله دادرسی ، اولویت دستگاه قضاست

سرویس خبر: رئیس دیوان عالی کشور تأکید کرد: کاهش اطاله دادرسی و رعایت اخلاق در دادگاه ها ؛ اولویت دستگاه قضاست.

حجت الاسلام و المسلمین سید احمد مرتضوی مقدم در نشست هم اندیشی با قضات اصفهانی با بیان این که اصفهان از استان های با حجم پرونده بسیار زیاد است، افزود: اولویت قوه قضائیه رسیدگی سریع تر به پرونده ها است.باید به سمتی برویم که اطاله دادرسی کاهش پیدا کند.

وی رعایت اخلاق در دادگاه را از اولویت های دیگر بیان کرد و گفت: قاضی باید خود را جای مردم بگذارد و مشکلات آنها را ببیند تا ارباب رجوع دادگاه راضی بیرون برود. قضات همچنین باید هوای نفس خود را کنترل کنند . خیلی ها دنبال لکه دار کردن اسم قضات هستند ، قاضی باید قدرتمند و مستقل باشد و نباید اسیر پول و ثروت شود .مرتضوی مقدم گفت : احکام صادره در شعبه ها باید همراه با تقوا باشند و نباید جانبدارانه باشند. قضات حق را در نظر بگیرند ،سپس رأی صادر کنند.

اخذ آخرین دفاع از متهمان پرونده فعالان محیط زیستی

سرویس خبر: وکیل مدافع متهمان پرونده معروف به فعالان محیط زیستی، از اخذ آخرین دفاعیات و پایان محاکمه متهمان این پرونده خبر داد و گفت: منتظر صدور رأی دادگاه هستیم.سیدکاظم حسینی وکیل مدافع شماری از متهمان این پرونده در گفتگو با ایرنا، افزود: دادگاه هنگام اخذ آخرین دفاع، به همه متهمان ماده ۵۰۸قانون مجازات اسلامی را تفهیم کرده است که این ماده مقرر می‌دارد: «هر کس یا گروهی با دول خارجی متخاصم به نحوی علیه جمهوری اسلامی ایران همکاری نماید، در صورتی که محارب شناخته نشود به یک تا ۱۰سال حبس محکوم می‌شود.»

رئیس قوه قضائیه: علت بسیاری از دین گریزی‌ها بی‌عدالتی است

بقیه از صفحه اول

نباید خوش بینی ، بدبینی ، افراط و تفریط داشت،بلکه باید واقعیات را دید و آسیب شناسانه عمل کرد، ما سخن از بحران نداریم و سخن از یک آسیب داریم.

رئیسی ادامه داد: حتی کسی که آسیب او تبدیل به جرم می‌شود و ناگزیر باید در دادگاه محاکمه و به عنوان مجرم در زندان نگهداری شود، از این به بعد به عنوان یک آسیب دیده اجتماعی با او برخورد می‌شود، باز اجتماعی کردن این فرد مهم است، لذا نگاه ما در این حوزه نگاه کاملا اسلامی و ترمیمی خواهد بود، زندان محل بازاجتماعی کردن و بازسازی کردن افراد است و زندان‌های ما باید اینگونه باشد.

رئیس قوه قضائیه تأکید کرد: در یک بحث آکادمیک و علمی باید علل وجودی آسیب‌های اجتماعی مورد بررسی قرار گیرند. فقر، بیکاری، مسائل اخلاقی و دوری از معنویت و اخلاق باید مورد توجه باشند. همچنین علل تشدید آسیب‌های اجتماعی از جمله عدم مدیریت بر فضای مجازی، ناهنجاری‌های موجود، مسؤولیت ناپذیری و قانون گریزی باید در جایگاه خود توسط جامعه شناسان و دانشمندان علوم اجتماعی مورد مطالعه و بررسی قرار گیرند به طور حتم مفید خواهد بود.

پایان نامه‌های دانشگاهی به حوزه عمل بیایند

وی در ادامه اظهار کرد: پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری نباید فقط کتابخانه‌ای باشند و در بایگانی دانشگاه نگهداری شوند، این پایان نامه‌ها باید به حوزه عمل بیایند و به دست مجریان و کسانی که نیازمند آن هستند، برسند .

رئیسی در بخش دیگری از سخنانش با بیان این که هیچ دستگاهی را در کشور نمی‌شناسم مگر این که وظیفه پیشگیری از وقوع جرم و آسیب را در جامعه عهده دار باشد، در بیان مصداقی افزود: اگر دستگاه‌های اقتصادی، تصمیم سازی و تصمیم گیری درستی در حوزه مسائل اقتصادی نداشته باشند به میلیون‌ها چک بلامحل تبدیل می‌شوند که یک بخش آن به دستگاه قضایی وارد و بخشی دیگر به بحران اجتماعی، اقتصادی و مشکل در بازار تبدیل می‌شود.

وی با اشاره به دستگاه‌هایی که نقش فرهنگسازی و الگوسازی را در جامعه برعهده دارند، به اهمیت بحث تربیت اشاره کرد و گفت: آموزش و پرورش، صدا و سیما و دستگاه‌های فرهنگساز و تبلیغی از جمله نهادهای مؤثر در این حوزه هستند. دستگاه‌های مجری و سیاستگذاران باید توجه کنند که همه سیاستگذاری‌ها و اقدامات با نگاه کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی در جامعه باشند .او ادامه داد: قوه قضائیه در حوزه پیشگیری باید جلسات و نشست‌هایی را با همه کسانی که در این زمینه نقش دارند برگزار کند و نسبت به آنچه باید انجام شود، پیگیری و مطالباتی داشته باشد. طبیعی است در این صورت پرونده در دستگاه قضایی کاهش پیدا می‌کند.

رئیس قوه قضائیه همچنین با تأکید بر این که پرونده‌های طلاق باید کاهش پیدا کنند، افزود: نهاد خانواده هرچه مستحکم‌تر باشد پرونده های طلاق کاهش می‌یابد و اینجاست که دیدگاه‌های صاحب نظران بسیار مهم است.

وی با یادآوری این نکته که باید میزان تأثیر هر تصمیم سازی و تصمیم گیری در کاهش ناهنجاری‌ها بررسی شود، افزود: موضوعاتی از قبیل طلاق، حاشیه نشینی شهرها، اعتیاد و مسائل دیگری که به عنوان آسیب از آن‌ها یاد می‌شود در همین رابطه هستند.

رئیسی با تأکید براین که نظریه اسلامی و ایرانی در حوزه آسیب‌های اجتماعی بسیار اهمیت دارد، ادامه داد: اقدامات بسیاری انجام گرفته است و کارهای بسیاری باید در این باره انجام شود.

وی در ادامه با بیان این که به هیچ عنوان این میزان از آسیب‌های اجتماعی زیبنده نظام اسلامی نیست، اعلام کرد: مجموعه دانشگاه و دستگاه‌های اجرایی باید دست به دست هم دهند تا آسیب‌های اجتماعی را به کمترین میزان برسانیم و همگان در این رابطه مسؤولیت دارند.

رئیس قوه قضائیه خطاب به حاضران در جلسه تأکید کرد: در حوزه‌های اجتماعی آمارهای مختلفی نسبت به آسیب‌ها داده می‌شود این که بگویم آمار متقنی در این رابطه وجود دارد من نمی‌خواهم بگویم، ولی کسی منکر این واقعیت نیست.

رئیسی گفت: باید تلاش کنیم آسیب‌ها در جامعه به حداقل ممکن برسند و در این باره نگاه به یک سازمان خاص، یک دستگاه خاص و به یک مجموعه خاص طبیعتا نگاه دقیقی نیست، بلکه باید به مجموعه دست اندرکاران در این باره پرداخت.علی القاعده آنجایی که قدرت و امکانات در دست دارد مسؤولیت بیشتری را عهده دار است، این که به دولت، دستگاه قضایی و مسؤولان در حوزه‌های مختلف اشاره شد نگاه درستی است، کسانی که قدرت و توانایی بیشتری دارند باید نسبت به میزان تمکن و اختیاراتی که دارند در این باره کاملا پاسخگو باشند .

وی با بیان این که ناهنجاری‌های اجتماعی چه درحوزه کودکان، چه در حوزه نوجوانان و چه در رابطه با زنان تفاوتی نمی‌کنند، ادامه داد: در باره وظیفه مهم پیشگیری از وقوع جرم وبرای کاهش آسیب‌های اجتماعی، رهبر معظم انقلاب اسلامی چند جلسه خودشان تشکیل دادند و همه مسؤولان را بر این داشتند که باید در این رابطه حضور فعالی داشته باشند؛ دلیل این موضوع آن است که آسیب‌های اجتماعی امروز و گزارشات مختلفی که از بخش‌های مختلف می‌رسد به هیچ عنوان زیبنده نظام اسلامی نیستند .

رئیسی در ادامه تأکید کرد: در این باره ابتدا باید شاخص تعریف کنیم و شاخص، فرهنگ اسلامی، آموزه‌های اسلامی، فرهنگ ملی و تمدنی ماست همه این شاخص‌ها که مورد تائید همه هستند و خیلی روی این بحث‌ها جای بحث نیست، اما ببینیم که چه شده است که از این شاخص‌ها فاصله گرفتیم؟ و این‌ها به عنوان همان انحراف، کجی و آسیب تلقی شوند.

رئیس قوه قضائیه ادامه داد: این که با این آسیب‌ها چگونه باید مواجه شد حتما می‌تواند نقش داشته باشد، در یک بخشی دیدم چند جوان گفتند از وقتی فلان اقدام شده ما شروع به نماز خواندن کردیم؛ اما این پرونده و کار چه ربطی به نماز خواندن دارد، خیلی ربط دارد؛ چرا که بسیاری از علت های گریز از دین و ارزش‌ها می‌تواند بعضی از ناهنجاری‌های اجتماعی و بی عدالتی‌ها باشد.

وی با اشاره به تأکید دین بر عدالت اجتماعی، گفت: فقر را خداوند متعال نمی‌دهد و فقر محصول بی عدالتی‌های اجتماعی و اقتصادی است، هر گونه بی عدالتی اجتماعی و اقتصادی ممکن است موجب بسیاری از آسیب‌های اجتماعی شود و هر چه به قانون و بر اساس موازین شرعی و فرهنگ اسلامی عمل شود طبیعتا گرایش مردم به ارزش ها، دین و نظام بیشتر است و این کاملا مساله روشنی است.

رئیس قوه قضائیه همچنین از استادان و فرهیختگان خواست که با نگاه به این که رفع نیازهای دستگاه‌ها را مورد توجه قرار دهند، نظریات و بحث‌های علمی داشته باشند.

رئیسی افزود: بحث آسیب‌های اجتماعی یک ضرورت اجتناب ناپذیر است حتما باید این بحث‌ها استمرار و رفت و برگشت داشته باشند و ما شما را در جریان موضوعات قرار دهیم و متناسب با موضوعات بحث کنیم و پیشنهادهای عملیاتی و اجرایی ارائه کنید تا مجموعا برون رفتی از شرایط و وضع موجود ایجاد شود.

بنا به این گزارش در ابتدای این جلسه ، حاضران به مدت دو ساعت به بیان دیدگاه های خود در حوزه آسیب های اجتماعی پرداختند.

اخطار پلیس نسبت به تداوم اجرای طرح ترافیک ناکارآمد در تهران

سرویس خبر: رئیس پلیس تهران گفت: اگر شهرداری درباره موارد ذکر شده درباره طرح ترافیک پاسخ ندهد، پلیس خودش یک طرفه تصمیم خواهد گرفت.

سردار حسین رحیمی درباره آخرین نتایج شکایت پلیس از شهرداری در موضوع پرونده طرح ترافیک پایتخت توضیح داد: پلیس نظرات کارشناسی خود را ارائه داده است و باید به این موارد توجه شود.

وی با تأکید بر این که نظرات پلیس به منظور مراعات حال شهروندان است، ادامه داد: متاسفانه تا این لحظه شهرداری به پلیس پاسخی نداده است. او با بیان این که پلیس در نامه خود به شهرداری ۷تا ۸ مورد را لحاظ کرده که تاکنون شهرداری هیچ اقدامی نکرده است، در پاسخ به این سؤال که اگر شهرداری موارد اعلامی پلیس در نامه را قبول نکند تکلیف چه می‌شود، تأکید کرد: اگر شهرداری به این موارد توجهی نکند پلیس یک طرفه تصمیم می گیرد و به مرحله اجرا خواهد گذاشت.رئیس پلیس تهران در ادامه از آغاز طرح ساماندهی رانندگی با موتورسیکلت از پس فردا در معابر سطح پایتخت خبر داد.

رحیمی با بیان این که قانون‌گریزی توسط موتورسیکلت‌سواران روزبه‌روز در حال افزایش است و شاهد گسترش درخواست های مردم و مسؤولان برای برخورد با تخلفات آنان هستیم، افزود: دراین طرح بدون اغماض برخورد با موتورسیکلت سواران متخلف را انجام می‌دهیم که در هشت مورد شامل حرکت در خلاف جهت، حرکت در خطوط ویژه، حرکت در پیاده‌رو، عبور از چراغ قرمز، همراه نداشتن مدار ک، نداشتن پلاک، مخدوش بودن پلاک و حرکات مخاطره‌آمیز، موتورسیکلت توقیف و به پارکینگ هدایت و جریمه هم درنظر گرفته می شود.به گفته وی در مواردی مانند پوشاندن پلاک با قفل، حمل بارهای نامتعارف ، عدم استفاده از کلاه ایمنی استاندارد ، ایستادن روی خط عابرپیاده هم اعمال قانون انجام می‌گیرد اما وسیله نقلیه به پارکینگ هدایت نمی‌شود.

رحیمی با بیان این که پلیس مخالف استفاده از موتورسیکلت نیست، افزود : بیش از ۴۵ درصد کشته‌شدگان سوانح رانندگی را موتورسواران شامل می شوند.وی با اشاره به حادثه مرگبار برای مدیر بیمارستان لقمان که هنگام رانندگی با موتورسیکلت در تونل توحید روی زمین افتاده و جان باخته بود ، تأکید کرد : تحقیقات برای کشف علت پرتاب شدن این مدیر از روی موتورسیکلت به روی زمین ادامه دارد اما برای چندمین بار از موتورسواران درخواست می کنیم که داخل تونل نروند.

رئیس پلیس تهران با بیان این که استفاده از کلاه ایمنی هم برای راکب و هم برای ترک‌نشین الزامی است، ادامه داد: این طرح به طور مشترک توسط مأموران راهنمایی و رانندگی و انتظامی به اجرا درمی‌آید.

انهدام چند شبکه آدم ربایی

رحیمی همچنین در بخش دیگری از سخنانش در جمع خبرنگاران با اشاره به انهدام چند شبکه آدم ربایی گفت: کارآگاهان پلیس آگاهی تهران دریکی از پیچیده ترین عملیات ردیابی ، فرد سابقه داری را که هدایت چند شبکه آدم ربایی رادر تهران برعهده داشت ، در آخرین مورد آدم ربایی شناسایی وهمراه همدستانش دستگیر کردند.

اخبار کوتاه

کشور آماده برگزاری انتخابات پرشور می شود

سرویس خبر: معاون رئیس جمهوری در امور مجلس گفت: دولت به عنوان مجری بی طرف،برای برگزاری انتخابات قانونی وپرشور با مشارکت همه سلایق تلاش می کند.

حسینعلی امیری در زنجان درباره طرح های نیمه تمام هم توضیح داد: منابع کشور منابع محدودی است وتحریم های ظالمانه آمریکا در این درآمد بی تأثیر نبوده است ،منابع باید به گونه ای برنامه ریزی شود تا طرح های مهم و با پیشرفت بیشتر دراولویت نخست قرارگیرند ، بنابراین طرح های اقتصادی نیمه تمام در اولویت تخصیص بودجه قرار دارد.وی درباره تعطیلی پنجشنبه ها درکشور هم گفت : این طرح به تصویب نرسید چرا که فقط یک موافق در دولت داشت.

راز تصادف‌های عجیب و غریب جاده چالوس فاش شد

سرویس خبر: دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان البرز از احضار پیمانکار جاده چالوس خبر داد و گفت: علت بیشتر تصادفات در این محور، ناشی از نامناسب بودن آسفالت موجود با شرایط جاده است.به گزارش ایسنا، حاجی رضا شاکرمی افزود: با توجه به افزایش آمار تصادفات در جاده چالوس، دادستانی برای بررسی موضوع و از حیث احقاق حقوق عامه به موضوع ورود کرد که پس از بررسی‌های کارشناسی مشخص شد بیشتر این تصادفات به دلیل نامناسب بودن آسفالت اتفاق افتاده است.طی سال‌های اخیر بحث تصادفات غیرعادی جاده چالوس با انتشار فیلم‌هایی مطرح شده بود که در این میان مواردی مانند ریختن عمدی گازوئیل و نوع آسفالت جاده از مهمترین دلایل آن عنوان می شد که در آخرین اظهار نظرها موضوع ریختن عمدی گازوئیل برای ایجاد تصادف توسط یدک‌کش‌ها رد شد.

مرگ ۱۳ نفر بر اثر گازگرفتگی طی یک هفته

سرویس خبر: سخنگوی سازمان اورژانس کشور از مرگ ۱۳نفر و مسمومیت ۱۷۹نفر بر اثر گاز گرفتگی در هفته گذشته (چهارم تا دهم آبان جاری) خبر داد.

مجتبی خالدی گفت: از ۱۷۹نفری که دچار مسمومیت با گاز منوکسید کربن شدند ، ۳۲نفر توسط نیروهای اورژانس در محل درمان و ۱۴۷نفر به مراکز درمانی منتقل شدند.وی با بیان این که استان زنجان با چهارکشته، بیشترین آمار قربانیان را به خود اختصاص داد ، تأکید کرد: هموطنان در صورت برخورد با مصدومان دچار گاز گرفتگی ابتدا باید دستمال مرطوبی را مقابل دهان فرد مصدوم نگه دارند و در ادامه منبع نشت گاز را شناسایی و قطع کنند و سپس با شماره تلفن ۱۱۵تماس بگیرند.

صدور کیفرخواست کلاهبردار ۱۰۰میلیارد تومانی در فردیس

سرویس خبر: دادستان عمومی و انقلاب شهرستان فردیس گفت: کیفرخواست متهمی که به بهانه فروش خودرو،۱۰۰میلیارد تومان از مردم گرفته بود،صادر شد.حسن جهانشاهلو افزود: این متهم در قالب پیش فروش خودرو بیش از ۱۰۰میلیارد تومان از متقاضیان دریافت کرده بود.به گفته وی این پرونده بیش از ۱۰۰شاکی دارد و متهم آن هم متواری است.

خط ارتباطی مردم با اطلاعات

تلفن ۲۲۲۲۶۰۹۰

ایمیل خط ارتباطی : ertebat@ettelaat.com

چند نکته درخور توجه خوانندگان گرامی

توجه خوانندگان محترم را در ارتباط با پیام‌های تلفنی به نکات زیر جلب می کنیم:
* موضوع پیام‌ها جنبه‌های خصوصی، حقوقی و یا قضایی نداشته باشد.
* پیام‌ها مختصر و دقیق باشد و از تکرار آن‌ها خودداری شود.
* خوانندگان محترم شهرستانی در پیام‌هایشان، نام شهرستان مربوطه را بیان فرمایند .
* چاپ پیام‌ها براساس نوبت است.

با تشکر ـ سرویس ارتباطات مردمی

مجتمع سروستان به تلفن همگانی نیاز دارد

با توجه به واحدهای مجتمع مسکونی سروستان واقع در خیابان ارغوان غربی و نزدیکی بیمارستان آتیه به مجتمع مزبور، از شرکت مخابرات تهران تقاضا می‌شود نسبت به نصب کیوسک تلفن همگانی در مجتمع سروستان اقدام کند.

تلفن به خط ارتباطی از مجتمع سروستان

سؤال درباره ازدواج آریایی!

خبری درباره برخورد مسؤولان قضایی با برپا کنندگان به اصطلاح «ازدواج آریایی» چاپ کرده بودید، لطفاً در این‌باره توضیح دهید؟

خواننده روزنامه اطلاعات

خط ارتباطی: ازدواج آریایی شیوه‌ای انحرافی و جعلی در ازدواج با خواندن خطبه‌ها و سؤال و جواب‌هایی به سبک دوران ایران باستان است که جنبه‌های شرعی و قانونی ندارد و به دلیل پیامدهای منفی آن، مسؤولان قضایی اجرای آن را ممنوع اعلام کرده‌اند.

گلایه از کمبود اتوبوس در مسیر چزابه ـ تهران

ضمن آن که مرز چزابه با کمبودها و مشکلات جدی بسیاری برای پذیرایی از زائران عتبات عالیات مواجه است، در بازگشت از راه‌پیمایی عظیم اربعین حسینی برای عزیمت از این محل تا تهران با کمبود شدید اتوبوس‌های مسافربری مواجه شدم و در نتیجه به ناچار این مسیر را در چند نوبت و هربار با پرداخت ۱۰۰ هزار تومان کرایه به رانندگان اتوبوس‌های عبوری طی کردم، که در این میان امدادرسانی مددکاران جمعیت هلال‌احمر به زائران و مداوای اولیه و سرپایی آنان توسط این عزیزان، به راستی تحسین برانگیز بود.

فیاض ـ مداح اهل بیت(ع)

تقاضای کمک از رئیس محترم قوه‌قضائیه

پرونده‌ام در دادسرای اسلامشهر متاسفانه به خوبی پیش نمی‌رود و این درحالی است که به دلیل سالمندی، اصول استفاده از دستگاه‌های دیجیتالی را نمی‌دانم و کسی را هم ندارم به این وسیله پرونده‌ام را پیگیری کند که در این زمینه چشم به راه مساعدت رئیس محترم قوه قضائیه هستم.

هموطن سالمند

تقاضاهایی از شرکت پست

بیشتر صندوق‌های پست در خیابان‌های تهران خراب و فرسوده شده‌اند و کارایی‌های لازم را ندارند، در دفاتر پست هم تمبربه متقاضیان فروخته و نامه‌های عادی پذیرفته نمی‌شود و در نتیجه مراجعان ناچارند با پرداخت هزینه‌های قابل توجه نامه‌هایشان را به وسیله پست سفارشی و یا پیشتاز بفرستند که ضرورت دارد شرکت پست ضمن بازسازی صندوق‌ها، دفاتر پست را به قبول مرسولات عادی هم ملزم کند.

شهروندی از سمنان

برنامه‌های لیگ برتر فوتبال در صفحه ورزشی چاپ شود

برنامه‌های مسابقات جام برتر فوتبال باشگاه‌ها به گونه‌ای در شبکه‌های سیما زیرنویس می‌شود که به دلیل سرعت پخش آن‌ها، برای بیشتر بینندگان تلویزیون قابل استفاده نیست، از اینرو جا دارد برنامه این مسابقه‌ها در صفحه ورزشی روزنامه اطلاعات چاپ شود تا دوستداران آن‌ها از شب قبل در جریان روز و ساعت برگزاری مسابقه‌ها قرار گیرند.

رحیم شاکر، بازنشسته آموزش و پرورش ـ رشت

اخذ مالیات‌های سنگین از بخش خصوصی‌سازی

از سال گذشته تعداد بسیاری از شرکت‌های بزرگ دولتی نظیر شرکت هپکو، صنایع آذرآب و فروش املاک، مستغلات و بانک‌ها به بخش خصوصی واگذار شده است. مسلماً افراد عادی توان خرید چند صد میلیاردی این کارخانجات و ساختمان‌ها را ندارند. لذا بنیادها و سرمایه‌داران بزرگ وارد معامله می‌شوند. از اینرو پیشنهاد می‌شود اولاً تمامی بنیادها، زیر پوشش هیأت دولت قرار گیرد و ثانیاً اگر دولت با بخش خصوصی وارد معامله می‌شود، مالیات‌های سنگین از آن‌ها وصول کند تا ثروت ملی و انفال در حالت تعادل قرار گیرد.

استاد دانشگاه

خواهان بازدید از آرشیو روزنامه اطلاعات

با توجه به اینکه تعداد بسیاری از خوانندگان قدیمی و افرادی که در گذشته مقاله یا مطالبی از آن‌ها در روزنامه اطلاعات چاپ شده است، علاقه به مطالعه و تورق روزنامه را دارند، از مسؤولان روزنامه درخواست دارم که ترتیبی اتخاذ کنند تا در روزهای تعطیل و ساعاتی مشخص این افراد از آرشیو روزنامه دیدن و استفاده کنند.

عباس توکلی ـ قائم‌شهر

خط ارتباطی: بخشی از صفحات روزنامه به صورت رایگان روی سایت اینترنتی روزنامه قرار دارد و CD سال‌های گذشته نیز برای علاقه‌مندان عرضه شده است. آرشیو روزنامه اطلاعات نیز با ضوابطی معین برای پژوهشگران و دانشجویان قابل دستیابی است.

حقوق رزیدنت‌ها از قانون کار کمتر است

حقوق دریافتی اندک رزیدنت‌ها بابت حق‌الزحمه آنان در بیمارستان‌ها با وجود ۱۵ شب شیفت کاریشان در قبال سختی کار آن‌ها بسیار ناچیز است. حال آنکه این دانشجویان وقت و امکان داشتن شغل دیگری را در دوران آموزش ندارند، آیا دولت محترم و مسؤولان وزارت بهداشت و درمان و سازمان نظام پزشکی برای رسیدگی به وضعیت حقوق دریافتی دستیاران پزشکی که از قانون کار هم کمتر است چاره‌ای کرده‌اند؟

رزیدنت بیمارستانی در تهران

ضرورت تصحیح کتاب نگارش (۱) پایه دهم

در تألیف کتاب نگارش (۱) پایه دهم متوسطه دوم در صفحه ۱۱ کتاب با عنوان ستایش متنی برگرفته از الهی‌نامه خواجه‌عبدالله انصاری است. متأسفانه در سطری از آن به جای «الهی عمر خود بر باد کردم» به اشتباه «خاک بر باد کردم و بر تن خود بیداد کردم» نوشته شده است. سال گذشته این مساله را به دفتر تألیف و چاپ کتب درسی یادآوری کردم اما در چاپ جدید کتب درسی تصحیح نشده است. از مصححان و ناظران چاپ کتب آموزش و پرورش انتظار دقت بیشتری داریم.

علی‌پور از مجتمع نابینایان شهید محبی

ایران کشوری متعلق به همه ادیان

با توجه به اینکه ایران کشوری متعلق به همه ادیان، طوایف، قومیت‌ها و زبان‌ها است، جا دارد با برپایی مراسم باشکوه و فاخری روز کوروش کبیر را گرامی بداریم. از سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری انتظار می‌رود برای ثبت روز «کوروش» یا «تخت جمشید» در تقویم ملی ایران اقدام کنند تا با اجرای برنامه‌های رسمی و مورد تأیید این سازمان دیگر شاهد رفتارها و برخوردهای ناشایست افرادی سودجو و علاقه‌مندنما به کوروش کبیر نباشیم.

استاد تاریخ ایران

پاسخ مسؤولان

پاسخ شرکت مترو دربارهٔ مشکل رفت‌وآمد معلولان از پله‌های مترو ایستگاه دروازه دولت

خواهشمند است در خصوص مطلب مندرج در روزنامه اطلاعات پنجشنبه مورخه ۱۳۹۸/۸/۲ با عنوان: مشکل رفت‌وآمد معلولان و سالمندان از پله‌های مترو، پاسخ زیر در همان صفحه به چاپ برسد، احتراماً ضمن تشکر از مسافران گرامی و همچنین سپاس از روزنامه وزین اطلاعات به خاطر انعکاس دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات خوانندگان و ظرفیت ایجاد شده جهت تعامل و پاسخگویی به شهروندان و مسافران محترم، به اطلاع می‌رساند ایستگاه تقاطعی متروی دروازه‌دولت در خطوط یک و چهار، دارای ۱۶ دستگاه پله‌برقی فعال و سالم است و پله‌برقی ابتدای ورودی ایستگاه نیز در دستور کار مطالعاتی شرکت قرار دارد که در صورت اجرایی‌شدن و پس از طی مراحل اداری، نسبت به طراحی و نصب آن اقدام خواهد شد.

پیرامون رفع خرابی پله برقی ایستگاه متروی فرهنگسرا

خواهشمند است در خصوص مطلب مندرج در روزنامه اطلاعات، چهارشنبه مورخه ۱۳۹۸/۸/۱ با عنوان: ضرورت رفع خرابی پله برقی ایستگاه متروی فرهنگسرا، پاسخ زیر در همان صفحه به چاپ برسد، احتراما ضمن عذرخواهی از مسافران گرامی و همچنین سپاس از آن روزنامه وزین به‌خاطر انعکاس دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات خوانندگان و ظرفیت ایجاد شده جهت تعامل و پاسخگویی به شهروندان و مسافران محترم، به اطلاع می‌رساند در حال حاضر یک دستگاه پله برقی در ایستگاه متروی فرهنگسرا به دلیل ملاحظات ایمنی و فنی متوقف شده است که ان‌شاءالله در حداقل زمان ممکن مشکل برطرف و پله‌برقی راه‌اندازی خواهد گردید.

محسن محمدیان ـ مدیرعامل و مدیر ارتباطات و امور بین‌الملل

تداوم ابهام در میزبانی عراق از تیم ملی ایران

بخش‌های مختلفی از عراق از دو ماه پیش تاکنون دستخوش اعتراضات مردمی است که این اعتراضات تاکنون یک بازی بین‌المللی را لغو کرده است تا شائبه لغو بازی ایران و عراق هم قوت بگیرد.

به گزارش ایسنا، از دو ماه پیش تاکنون، تظاهرات اعتراضی در عراق جریان دارد و مردم شهرهای مرکزی و جنوبی این کشور خواستار اصلاحات اساسی در وضع سیاسی و اقتصادی کشور شده‌اند. این اتفاقات بخش‌های عمده عراق را مختل کرده و به علت نبود امنیت کامل در شهرها و برای جلوگیری از ورود معترضان به استادیوم‌ها، برخی از مسابقات ورزشی نیز لغو شده است.

شدت گرفتن ناآرامی‌ها در عراق در حالی است که این کشور بعد از سال‌ها ممنوعیت در برگزاری رویدادهای بین‌المللی، توانسته است مجوز فیفا برای برگزاری مسابقات خانگی خود در انتخابی جام‌جهانی را به دست آورد و ماه گذشته میزبان هنگ کنگ در این رقابت‌ها بود که با استقبال بسیار خوب هواداران همراه شد.

آنها برای بازی با ایران هم حساب ویژه‌ای روی میزبانی در خانه باز کرده‌اند تا از گروه مرگ صعود کنند و بتوانند برای دومین بار مجوز جام جهانی را به دست آورند اما اتفاقات اخیر کار مسئولان این کشور را دشوار کرده چرا که اخیرا یک مسابقه بین المللی در خاک این کشور لغو شده است و این اتفاق می‌تواند تبعات بعدی را هم برای میزبانی عراقی‌ها به دنبال داشته باشد.

در حالی که قرار بود مسابقه تیم‌های نیروی هوایی عراق و مولودیه الجزایر در چارچوب مرحله یک هشتم نهایی جام باشگاه‌های کشورهای عربی در بصره برگزار شود، با خودداری تیم الجزایری برای حضور در عراق، این بازی لغو شده است. مخالفت اتحادیه کشورهای عربی با برگزاری این بازی می‌تواند زمینه ساز لغو بازی عراق با ایران یا برگزاری بازی در زمین بی‌طرف باشد که این موضوع رشته‌های عراق را برای میزبانی در خاک این کشور و بهره‌برداری از مزیت میزبانی پنبه می‌کند.

از سوی دیگر کنفدراسیون فوتبال آسیا در آستانه مسابقات مقدماتی قهرمانی آسیا، با میزبانی عراق با توجه به اتفاقات اخیر مخالفت کرده است. قرار بود تیم‌های ملی جوانان عراق، عمان، فلسطین، کویت و پاکستان از تاریخ ۲ تا ۱۰ نوامبر در شهر کربلا به رقابت با یکدیگر بپردازند.

در نتیجه عراقی‌ها در پی انجام برخی اقدامات برای جلوگیری از اعتراض فدراسیون فوتبال ایران به نهادهای بین المللی از جمله FIFAهستند تا فدراسیون جهانی فوتبال حکم به تغییر مکان بازی یا لغو این دیدار ندهد.

در همین راستا رئیس فدراسیون فوتبال این کشور به ایران آمده و چند تن از مدیران فدراسیون فوتبال با سفر به عراق در پی بررسی شرایط امنیتی و نحوه برگزاری بازی هستند و گزارشی را به فدراسیون فوتبال ارائه خواهند کرد تا در صورت برگزاری بازی، مشکلی برای کاروان تیم ملی ایران پیش نیاید.

باید دید اقدامات عراق برای منصرف کردن ایران از اعتراض به امنیت این کشور در FIFA یا برگزاری بازی در شهر دیگری به جز بصره که احتمالا اربیل خواهد بود، به کجا ختم می‌شود و در نهایت تیم ملی ایران به عراق می‌رود یا نه؟

میل به حمله استقلال و ۲۰ گل زده در ۶ بازی

تیم فوتبال استقلال در ادامه پیروزی‌های متوالی‌اش موفق شد تیم پر قدرت و مدعی تراکتور را در تبریز شکست دهد تا همچنان روی نوار پیروزی گام بردارد.

به گزارش خبرنگار مهر، تیم فوتبال استقلال تهران که فصل جاری را چندان خوب آغاز نکرد و تا رده‌های پایینی جدول هم پیش رفت، در ادامه کار روند رو به جلویی در پیش گرفت و با چند پیروزی متوالی در لیگ برتر و جام حذفی شرایطش بهبود پیدا کرد.

آبی پوشان آخرین بار در هفته چهارم رقابتهای لیگ برتر و مقابل پرسپولیس طعم شکست را چشیدند و بعد از آن در ۷ بازی متوالی در لیگ و جام حذفی بازنده نبوده‌اند. آنها بعد از شکست در هفته چهارم، در هفته پنجم مقابل تیم ذوب آهن با نتیجه ۲-۲ مساوی شدند و بعد از آن در ۶ بازی متوالی برنده از زمین خارج شدند. گل ریحان و فجرسپاسی دو تیمی بودند که در جام حذفی مغلوب آبی پوشان شدند و گل گهر، سایپا پارس جنوبی و سرانجام تراکتور چهار تیمی بودند که در لیگ مقابل این تیم تن به شکست دادند.

استقلال در شش بازی اخیرش که منجر به شش پیروزی متوالی شد جمعا ۲۰ گل به ثمر رساند که این نشان از میل بالای این تیم در حمله است. آنها در این بازیها ۴ بار هم دروازه شان باز شده است.

شاگردان استراماچونی ۳ بازی از این ۶ بازی را خارج از خانه به میدان رفته‌اند که نتایج خارج از خانه این تیم به مراتب بهتر از نتایج خانگی شان است.آنها خارج از خانه یک پیروزی ۳ بر یک مقابل گل ریحان در کرج، یک پیروزی ۴ بر صفر مقابل سایپا در شهر قدس و یک پیروزی ۴ بر ۲ مقابل تراکتور در تبریز به دست آورده‌اند. آبی پوشان در خانه ۳ گل به فجر، ۲ گل به گل گهر و ۲ گل هم به پارس جنوبی جم زده‌اند.

برانکو: پرسپولیس منتظر نامه فیفا باشد

سرمربی سابق تیم فوتبال پرسپولیس به اظهارات مدیرعامل این باشگاه در یک برنامه تلویزیونی واکنش نشان داد.

به گزارش خبرگزاری فارس محمدحسن انصاری‌فرد مدیرعامل باشگاه پرسپولیس با حضور در یک برنامه تلویزیونی در خصوص مطالبات برانکو اعلام کرد که علاقه‌ای ندارد وضعیت باشگاه پرسپولیس و برانکو با شکایت پیگیری شود و به دنبال این هستند تا رضایت برانکو را جلب کنند.انصاری‌فرد همچنین اعلام کرد که اگر برانکو از پرسپولیس به فیفا شکایت کند، آن وقت این باشگاه هم از سرمربی سابق خود شکایت خواهد کرد، هر چند که علاقه‌ای به شکایت از برانکو ندارد.

در همین رابطه برانکو ایوانکوویچ در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس در خصوص اظهارات انصاری‌فرد گفت: اگر او این صحبت‌ها را انجام داده حتما دلایلی برای شکایت از من دارد. همان‌طور که خودتان می‌دانید وضعیت پرداخت دستمزد به من اصلا عادی نبود و کاری که با من انجام شد، قانونی نبوده و نیست.عدم پرداخت به‌موقع دستمزد من و مسائلی که در این زمینه رخ داده، به هر حال این شرایط را رقم زده است و فکر می‌کنم فیفا دلایل من را بپذیرد.

سرمربی سابق پرسپولیس در پاسخ به این سوال که آیا در روند مذاکرات تغییری رخ داده و به نتیجه‌ای رسیده‌اند یا نه، افزود: هیچ خبری در این زمینه وجود ندارد و هیچ اتفاقی هم رخ نداده است.

برانکو در مورد اینکه در نهایت چه اتفاقاتی در شکایت او از پرسپولیس رخ خواهد داد، خاطرنشان کرد: تا این لحظه هیچ نتیجه‌ای نگرفته‌ایم و توافقی هم حاصل نشده است.

وی در مورد اینکه روی شکایت خودتان از پرسپولیس همچنان مُصر هستید اظهار داشت: در این باره باشگاه پرسپولیس می‌تواند منتظر نامه از سوی فیفا باشد.

سرمربی سابق تیم پرسپولیس در خصوص اینکه احتمال توافق او با این باشگاه وجود دارد یا نه گفت: همه چیز خیلی ساده است. آنها مطالبات من را بپردازند تا با هم توافق کنیم.

گفتنی است که وکیل برانکو چند هفته قبل به تهران آمد و مذاکراتی را با مسئولان پرسپولیس انجام داد. قرار است وکیل برانکو پاسخ موکلش را به صورت مکتوب اعلام کند و به همین خاطر مسئولان این باشگاه همچنان منتظر پاسخ سرمربی سابق خود هستند.

پیکان میزبان مدافع عنوان قهرمانی در لیگ برتر والیبال

در حساس‌ترین بازی هفته دوم رقابت‌های لیگ برتر والیبال دو تیم پیکان و شهرداری ورامین رو در روی هم قرار خواهند گرفت.

به گزارش خبرنگار مهر، هفته دوم از سی و سومین دوره رقابت‌های لیگ برتر والیبال امروز از ساعت ۱۷ با برگزاری ۶ دیدار پیگیری خواهد شد. حساس‌ترین بازی این هفته به میزبانی خانه والیبال تهران بین دو تیم پیکان و شهرداری ورامین برگزار می شود؛ دو تیمی که سال گذشته در مرحله گروهی مسابقات رده های اول و دوم جدول رده بندی را به خود اختصاص دادند و در پایان رقابت‌ها نیز ورامینی‌ها در فینال با شکست سایپا، جام قهرمانی را بالای سر بردند. شاگردان جوان محمد ترکاشوند در پیکان کار سختی مقابل شهرداری ورامین در پیش دارند چرا که این تیم برخلاف فصل گذشته تمرینات خود را به دلیل پرونده جواد کریمی بسیار دیر آغاز کرد. دو تیم پیکان و شهرداری ورامین هفته گذشته از سد حریفان خود گذشتند و امروز برای کسب دومین برد خود تلاش خواهند کرد.

در دیگر بازی هفته، شهرداری ارومیه میزبان نارنجی پوشان سایپا خواهد بود. شهرداری ارومیه این فصل بازیکنانی مانند علی شفیعی، فرهاد سال افزون، فرهاد قائمی و علی اصغر مجرد را در اختیار دارد و مصطفی کارخانه سرمربی این تیم است. شهرداری ارومیه در هفته نخست مسابقات، نتیجه را مقابل شهرداری گنبد واگذار کرد و سایپا نیز در یک بازی سخت مقابل تیم تازه وارد مریوان موفق به پیروزی شد. جدال شاگردان شهنازی در سایپا و شاگردان کارخانه در ارومیه از دیگر بازی‌های حساس هفته به شمار می‌رود.

رحمان محمدی راد که فصل گذشته به همراه تیم شهرداری ورامین جام قهرمانی را به خانه برد در این فصل هدایت تیم فولاد سپاهان اصفهان را در دست گرفته که به تازگی وارد لیگ برتر شده است. محمدی راد در هفته اول رقابت‌ها در تقابل با دامغانی در فولاد سیرجان پیروز شد و امروز به مصاف بهروز عطایی در کاله می رود. تیم کاله نیز در بازی نخست خود از سد تیم تازه وارد شهداب یزد گذشته بود.برنامه سایر مسابقات هفته دوم لیگ برتر والیبال به شرح زیر است:

راهیاب ملل مریوان ـ خاتم اردکان (میزبان: اردکان)

فولاد سیرجان ایرانیان ـ شهروند اراک (میزبان: سیرجان)

شهداب یزد ـ شهرداری گنبد (میزبان: یزد)

ضمنا پیام خراسان این هفته استراحت دارد.

اخبار کوتاه داخلی

نمره عالی تور دوچرخه سواری ایران - آذربایجان در UCI

سرداور و نماینده اتحادیه جهانی دوچرخه سواری به برگزاری سی و چهارمین دوره تور ایران - آذربایجان نمره عالی داد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از سایت فدراسیون دوچرخه سواری ، طی نامه ای رسمی از سوی اتحادیه جهانی دوچرخه سواری گزارش نهایی سر داور مسابقات سی و چهارمین دوره تور بین المللی ایران - آذربایجان به کشورمان ارسال شد که حاکی از عملکرد قابل تحسین برگزار کنندگان این دوره از تور دوچرخه سواری در کشورمان است.در گزارش لنارد نسلوند اوکراینی به عنوان نماینده اتحادیه جهانی دوچرخه سواری آمده است که همه مواردی را که میزبان برگزاری مسابقات باید در اختیار داشته باشد ،برگزار کننده تور ایران - آذربایجان به نحو عالی داشته است و از این نظر نمره عالی دریافت می کند.

این برای اولین بار است که تور ایران - آذربایجان در گزارش ارسالی نماینده اتحادیه جهانی در همه موارد نمره عالی دریافت کرده و نشان از سطح بالای تور بین المللی کشورمان دارد.

بسکتبال ۳ نفره بانوان در جمع ۸ تیم لیگ جهانی

تیم بسکتبال سه نفره بانوان ایران با پیروزی برابر تیم شیلی به جمع ۸ تیم برتر لیگ جهانی بسکتبال دانشجویان راه یافت.

به گزارش خبرگزاری فارس و به نقل از روابط عمومی فدراسیون ملی ورزش های دانشگاهی، تیم بسکتبال سه نفره بانوان دانشگاه آزاد ، در اولین دیدار خود با نتیجه ۱۱ بر ۶ برابر تیمی از سنگال شکست خورد اما در دیدار دوم خود موفق شد در دومین دیدار خود با نتیجه ۱۵ بر ۴ تیم دانشگاه اوگاندا را شکست دهد.این تیم در سومین دیدار خود در رقابتهای لیگ جهانی با نتیجه ۱۴ بر ۶ شیلی را شکست داد و به جمع ۸ تیم پایانی مسابقات راه یافت.نماینده کشورمان در مرحله یک چهارم نهایی امروز برابر اوکراین قرار می گیرد.شیدا شجاعی فائزه شهریاری، کیمیا یزدیان، زهرا عدالت‌کار تیم بسکتبال ۳ نفره دانشگاه آزاد اسلامی را تشکیل می‌دهند.

گفتنی است که پنجمین دوره لیگ جهانی بسکتبال ۳ نفره دانشجویان با حضور ۱۶ تیم به میزبانی شهر شیامن کشور چین برگزار می‌شود.

تغییر مدیریت در ژیمناستیک منوط به نظر وزیر است

عضو هیات رییسه فدراسیون ژیمناستیک گفت: در جریان آنچه تخلفات فدراسیون گفته می شود نیستم، اما اطلاع دارم که سازمان بازرسی کل کشور در این زمینه گزارشی تهیه کرده است.

مصطفی هاشمی طبا در گفت وگو با ایسنا در واکنش به حرف‌و حدیث‌های اخیر پیرامون مشکلات مالی فدراسیون ژیمناستیک افزود: به عنوان عضو هیات رییسه فدراسیون ژیمناستیک در جریان ریز اتفاقات مالی این فدراسیون نیستم اما تا جایی که اطلاع دارم سازمان بازرسی کل کشور در این خصوص گزارشی تهیه کرده که البته من متن کامل گزارش را ندیده‌ام و به صورت دقیق در جریان جزییات آن نیستم. هاشمی طبا افزود: گزارش سازمان بازرسی کل کشور به وزیر ورزش و جوانان نیز ارجاع شده و اگر قرار به تغییرات در مدیریت فدراسیون ژیمناستیک باشد، وزیر ورزش و جوانان باید تصمیم نهایی را بگیرد نه هیات رییسه فدراسیون.

روسیه جدی‌ترین رقیب فوتبال ساحلی ایران است

بازیکن تیم ملی فوتبال ساحلی، گفت: روسیه جدی ترین رقیب ایران در جام بین قاره‌ای است و بی‌تردید سخت‌ترین بازی خود را مقابل این تیم برگزار خواهیم کرد.به گزارش ایرنا محمدعلی مختاری پیش از اعزام به رقابت‌های جام بین قاره‌ای، گفت: در طول ماه های گذشته درگیر مسابقات زیادی بودیم و به همین دلیل کمی خسته هستیم.اما امیدوارم بتوانیم مانند گذشته در این رقابت‌ها افتخارآفرینی کنیم و نتایج خوبی بدست آوریم. این رقابت ها بعد از جام جهانی معتبرترین مسابقات فوتبال ساحلی به حساب می‌آید و بی تردید تیم ایران برای موفقیت پا به این مسابقات خواهد گذاشت.مختاری در مورد رقبای ایران در جام بین قاره‌ای گفت: روسیه از نظر فنی تیم بسیار خوبی است و بازی سختی مقابل این تیم خواهیم داشت. گفتنی است که نهمین دوره از مسابقات جام بین قاره‌ای فوتبال ساحلی از ۱۴ تا ۱۸ آبان در امارات برگزار می‌شود .

اخبار کوتاه خارجی

رویای حضور آزمون در رئال‌مادرید

یک سایت روسی از قیمت گذاری باشگاه زنیت روی سردار آزمون خبر داد و اعلام کرد این بازیکن در رویای حضور در رئال است.به گزارش ایسنا و به نقل از versiya، مشکلات رئال مادرید در خط حمله ممکن است باعث شود تا این تیم اسپانیایی به سراغ سردار آزمون بازیکن ایرانی زنیت برود. زنیت روی این بازیکن ۳۵ میلیون یورو قیمت گذاشته و حاضر نیست در زمستان او را بفروشد ولی در تابستان ممکن است پیشنهادات برای او را بررسی کند.

پیش‌تر تیم‌هایی نظیر لاتزیو، اورتون و کریستال پالاس برای جذب این بازیکن ایرانی تمایل خودشان را نشان داده بودند. سردار از کودکی علاقه زیادی به حضور در تیم رئال مادرید داشت و اکنون می‌تواند این رویای بازیکن ایرانی به حقیقت بپیوندد و او به آرزوی کودکی خود برسد.با این حال پیوستن آزمون به رئال مادرید فقط در علاقه این بازیکن خلاصه نمی‌شود و زین الدین زیدان و پرس نیز باید خواستار این انتقال باشند. سردار آزمون در این فصل لیگ روسیه ۸ گل به ثمر رسانده و ۶ پاس گل نیز ثبت کرده است.

انصراف بارسلونا از جذب ام باپه

باشگاه‌بارسلونا‌از جذب‌ستاره‌فرانسوی پاری سن ژرمن منصرف شد.به گزارش خبرگزاری فارس، سایت «Le۱۰sport» فرانسه خبر داد که باشگاه بارسلونا از جذب کیلیان ام باپه، ستاره فرانسوی پاری سن ژرمن منصرف شد.

بارسلونا یکی از مشتریان ام باپه بود اما با توجه به قیمت بسیار بالای این ستاره ۲۰ ساله، آبی-اناری‌ها از جذب او منصرف شده اند.بدون شک قیمت ام باپه از مبلغی که بارسلونا برای تقویت خط حمله اش درنظر گرفته بالاتر است چون آبی-اناری ها برای تقویت خط حمله خود به دنبال جذب مارتینز، مهاجم اینتر با مبلغ ۱۰۰ میلیون یورو هستند و نمی توانند رقم سرسام آوری برای جذب ام باپه پرداخت کنند.به نظر می رسد تنها باشگاهی که می تواند ام باپه را با این رقم بالا جذب کند، رئال مادرید است. پرس برای پر کردن جای خالی رونالدو به دنبال جذب این ستاره جوان است.

والورده: گریزمان مادامی که بدرخشد، فیکس است

سرمربی باشگاه بارسلونا به آنتوان گریزمان اطمینان داد که مرد فرانسوی مادامی که در زمین بدرخشد هرگز نیمکت‌نشین نخواهد بود.به گزارش ایرنا گریزمان ۲۸ ساله تابستان سال جاری با قراردادی به ارزش ۱۲۰ میلیون یورو از اتلتیکو مادرید راهی نیوکمپ شد اما در ۲ بازی از سه دیدار اخیر آبی اناری‌ها نیمکت‌نشین بوده است.گریزمان تا اینجای کار ۴ گل برای آبی اناری‌ها به ثمر رسانده و ۳ پاس گل نیز به نام خود ثبت کرده است .در این بین والورده در پاسخ به این پرسش که از نیمکت‌نشینی گریزمان در دیدار مقابل سویا و وایادولید می‌توان چه برداشتی کرد، گفت: او پیش از این به طور مداوم بازی می‌کرد و تنها در چند بازی معدود مورد استفاده قرار نگرفت؛ چند روز پیش تغییراتی در تیم دادم اما نمی‌خواهم در این مورد حرف بزنم که آیا بازیکنان بدون چون و چرا در ترکیب اصلی قرار دارند یا خیر؛ گریزمان هم تقریبا به طور مداوم بازی کرده و در صورتی که انتظارات را برآورده کند همچنان در ترکیب اصلی از او استفاده می‌شود.

شکست پاری سن ژرمن صدر جدولی برابر تیم قعرنشین

تیم پاری سن ژرمن در آغاز هفته دوازدهم رقابت‌های لیگ فوتبال فرانسه نتیجه‌ای ناامیدکننده به دست آورد و برابر تیم قعرنشین تن به شکست داد. به گزارش ایسنا، هفته دوازدهم رقابت‌های لیگ فرانسه با انجام یک دیدار آغاز شد که تقابل صدرنشین با تیم قعرنشین بود و دیژون که در قعر جدول رده‌بندی جای دارد در ورزشگاه خانگی خود از پاری سن ژرمن یکه‌تاز جدول رده‌بندی پذیرایی کرد.در این دیدار دیژون قعرنشین توانست با نتیجه دو بر یک برابر پاری سن ژرمن صدرنشین و پرستاره به پیروزی دست پیدا کند.کیلیان امباپه در دقیقه ۱۹ گل نخست بازی را برای پاری سن ژرمن به ثمر رساند اما دیژون در ادامه ۲ گل به ثمر رساند تا علاوه بر کسب ۳امتیاز بطور موقت قعر جدول رده‌بندی را هم ترک کند.پاری سن ژرمن هم با وجود آنکه در این دیدار تن به شکست داد اما با ۲۷ امتیاز و اختلاف ۸ امتیازی با تیم دوم در صدر جدول باقی ماند.

ایجاد مرکز جدید دفن زباله های بیمارستانی در تهران

استاندار تهران از ایجاد مرکز جدید دفن زباله های ویژه در استان خبر داد و گفت: این مرکز به وسعت ۷۰ هکتار در محیطی دور از زندگی مردم است.

انوشیروانی محسنی بندپی با بیان این که دفن پسماند صنعتی و بیمارستانی در مرکز مجزایی در استان تهران صورت می گیرد به فارس گفت: با توجه به این که تاکنون برای پسماندهای صنعتی و ویژه در استان محل مناسبی نداشتیم، مقرر شد محلی مخصوص این زباله‌ها ساخته شود. وی افزود: اکنون مکانی که باید این سایت دفن و تفکیک زباله‌های بیمارستانی ایجاد شود، مشخص شده که در دورترین نقطه از محل سکونت مردم است و از نظر زیست‌محیطی بررسی و مطالعات لازم صورت گرفته است و تا ۴۵ روز آینده این مرکز افتتاح خواهد شد.

به گفته محسنی بندپی در این سایت، پسماندهای ویژه اعم از پزشکی، صنعتی و معدنی بی‌خطرسازی و برای دفن بهداشتی آن اقدام می‌شود.

ترحیم

یَا أَیَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِی إِلَی رَبِّکِ رَاضِیَةً مَرْضِیَّةً

اینک که نفس آرام و مطمئن بانوی نستوه در جوار رحمت حق آسود، با قدردانی و سپاس از حضور و همراهی همه کسانی که در مراسم تشییع در کنار ما بودند، به استحضار می‌رساند مراسم بزرگداشت فقید زنده‌یاد سرکار خانم

«اعظم علایی طالقانی»

روز دوشنبه ۱۳ آبان از ساعت ۱۵ الی ۱۷ در "کانون توحید" به آدرس میدان توحید، خیابان پرچم برگزار می‌گردد.

از تمامی علاقمندان و دوستداران در رابطه با ارسال تاج گل تشکر و تقاضا می‌گردد به نحو دیگری در مسیر رضای حق منظور فرمایید.

خانواده آیت الله طالقانی

به نام خدا

یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیه مرضیه فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی

بانواعظم طالقانی زنی آزاده و عدالتجو ایستاده بر بلندای اراده و عزم سترگ خویش با کوله باری از عشق و ایمان و خیرخواهی چشم بر این جهان فرو بست و راهی دیار باقی شد و در صفحات تاریخ درخشان نام آوران ایران زمین و بهشت خدا آرام و قرار گرفت.

اعظم طالقانی پیرو صدیق الهیات رهایی‌بخش بود و ایمانی از جنس عدالت داشت. آرامش خاطر و صفای باطن **خانم طالقانی** در زندگی و در جریان مبارزه گویای باور عمیق او به آموزه های قرانی بود که تمام عمر در پرتو آنها زیست و در نهایت به‌سویشان پر کشید.

در گذشت **بانو اعظم طالقانی** را به ملت ایران، به خاندان سرفراز طالقانی و به فرزندان ایشان تسلیت عرض می کنیم.

مراسم بزگداشت **زنده یاد بانو اعظم طالقانی** روز دوشنبه ۱۳ ابان ساعت ۱۵ الی ۱۷ در کانون توحید واقع در خیابان پرچم برگزار می شود.

رضا آقا خانی، حمید احراری، عباس پوراظهری، حبیب الله پیمان، مسعود پدرام، سعید درودی، علیرضا رجایی، رضا رییس طوسی، حسین رفیعی، بهمن رضاخانی، احمد زیدآبادی، زرین دخت عطایی (سحابی)، فریدون سحابی، حامد سحابی، فیروزه صابر، کیوان صمیمی، امیر طیرانی، امیر نظام الدین قهاری، محمود عمرانی، فاطمه گوارایی، مینو مرتاضی لنگرودی، محمد محمدی اردهالی، سعید مدنی، محمود نکوروح، ناصر هاشمی

بسمه تعالی

مِنَ الْمُؤْمِنِینَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَیْهِ ...

در میان مومنان، انسان‌هایی (زنان و مردان) هستند که بر سر عهدی که با خدا بستند، صادقانه وفادار ماندند... (احزاب - ۲۳)

زنده یاد **خانم اعظم علایی طالقانی**، «فرزند» و «وارث فکری و مبارزاتی» **آیت‌الله سید محمود طالقانی** از جمله بنیان گذاران نهضت‌ملی ایران، مفسر آزادی‌خواه، مجاهد نستوه، معلم اخلاق سیاسی و الگوی «مدارا» بود و خود در زمره زنان فرهیخته و مسئول در عرصه‌های سیاسی و روشنفکری دینی قرار داشت که در شمار پرچم‌داران «حقوق و حاکمیت ملت» و مصداق بارز «رجل ملی و اسلامی» قلمداد می‌شد. این بانوی دردآشنا، پس از عمری ایستادگی بی‌وقفه و خستگی‌ناپذیر در راه دشوار آگاهی، آزادی، عدالت اجتماعی و حاکمیت ملی ایران، سرانجام در جوار رحمت حق به آرامش ابدی و شادی جاودانه دست یافت.

شادروان **اعظم طالقانی** رنج سال‌ها زندان و سابقه شکنجه‌های ساواک را در کارنامه مبارزات ضداستبدادی خویش داشته و پس از انقلاب نیز با حضور در مجلس اول شورای اسلامی، جامعه زنان انقلاب اسلامی، شورای فعالان ملی مذهبی، نهادهای خیریه مدنی و نشریات وزینی مانند «پیام هاجر» و «پیام ابراهیم» اصلاح گری بود در عرصه عمومی که هرگز از مبارزه علیه «استبداد سیاسی» و «خرافات دینی» باز نایستاد و به رغم بیماری و محدودیت‌های جسمانی، با اخلاص و صمیمیتی کم‌نظیر و با باوری سرشار از وفاق و تساهل و نوع‌دوستی، تا واپسین دم حیات، پیگیر حقوق بنیادین زنان در راستای استقرار دمکراسی در ایران بود.

زنده یاد **اعظم طالقانی** با پرداخت هزینه‌های سنگین پس از انقلاب، در عمل ثابت کرد که قرائت تنگ‌نظرانه از مفهوم «رجل سیاسی» متکی به مبانی قرآنی و سازگار با عقل بشری و ضرورت‌های سیاسی نیست و زنان ایران، هم‌پای مردان از شایستگی پذیرش مسئولیت‌های اساسی اجتماعی برخوردارند.

نهضت ملی ایران، ضمن عرض تسلیت فقدان آن زنده‌یاد به ملت ایران، خانواده محترم و یاران و همراهان، از مردم دعوت می کند که به پاس بیش از پنج دهه تلاش و مبارزات آگاهی بخش، در مراسم نکوداشت آن مرحوم روز دوشنبه ۱۳ آبان از ساعت ۱۵ تا ۱۷ در کانون توحید واقع در خیابان پرچم، حضور یابند.

نامش مانا و راهش پررهرو باد.

نهضت ملی ایران

هوالباقی

اعظم بودن دشوار و اعظم طالقانی ماندن، صبری عظیم و دلی به وسعت و عمق دریا را می طلبد.

خانواده محترم طالقانی

ما را در غم خود شریک بدانید.

خداوند به همگی ما صبر عنایت فرماید.

بدین وسیله به اطلاع عموم می رساند به همین مناسبت مراسم بزرگداشتی از ساعت ۱۵ الی ۱۷ روز ۱۳ آبان در کانون توحید برگزار خواهد شد.

فرزندان حسین شاه حسینی.

حامده و محمود رضا

انا لله وانا الیه راجعون

اعظم طالقانی، فرزند و وارث فکری و مبارزاتی آیت الله سید محمود طالقانی و از رجال سیاسی برجسته ایران، پس از عمری مبارزه در راه آزادی همه مردمان ایران از جمله احقاق حقوق زنان ایران به دیار حق شتافت.

جهت بزرگداشت نام و یاد ایشان، در کنار خانواده و دیگر یاران و دوستداران ایشان شرکت خواهیم کرد.

مکان: کانون توحید –میدان توحید –خیابان پرچم

زمان: دوشنبه ۱۳ آبان از ساعت ۱۵ ال ۱۷

ابوطالب آدینه‌وند، مرضیه آذرافزا، ناصر آذر افروز، اشکان آذرکیش، محسن آرمین، اسماعیل آزادی، محمد آزادی، منوچهر آزمون، حمید آصفی، زهره اقاجری، هاشم آقاجری، رضا آقاخانی، زهرا آقاخانی، بهروز آقا محمدی، مجتبی آقا محمدی، سعید آل آقا، پروانه آل بویه، سید یعقوب آل شفیعی فومنی، ناصر آملی، محمدرضا آهنی، حمید آیتی، رضا آیلور، شعله ابراهیمی، سید صابر ابطحی، دکتر ابراهیم احدی، محمد حسین ابوعلیزاده، حمیده ابراهیمی، حمید احراری، حسن احمدی، هادی احتظاظی، حمید احمدزاده، مهرداد احمدزاده، مهدی احمدی آزاد، نوشین احمدی خراسانی، بهمن احمدی امویی، حسین اخوان، بهمن ارجمند، بامداد ارفع زاده، عبدالله ازدجینی، کمال ارس، حسن اسدی زیدآبادی، فرید اسدی دهدزی، شهباز اسکندری فر، ناصر اشجاری، زینب اصغر پور، ابراهیم اصغری منیر، وحید احمدی، محمود احمدیان، احمدرضا اخوت، حسن اسکندری، یدالله اسلامی، ابراهیم اصغرزاده، سمانه احمدی، محمدعلی اکبری، محسن امین زاده، اشکان اشعریون، زهرا اشراقی، معصومه اشرفی، دکتر حسین اعرابی، سهیل اعرابی، مهدی اعرابی، محمد اعرابی، هاله اعرابی، پیام اغصانی، مرتضی افشار، جلال اقتداری، گودرز اقتداری، رضا اکبرزاده، شهناز اکملی، طاهر اکوانیان، سید عبدالمجید الهامی، آرمان امیری، علیرضا اکبرزادگان، اعظم اکبرزاده، جواد اکبرزاده، زهرا اکبرزاده، جواد امام، سارا امانی، شهربانو امانی، محبوبه امانی همدانی، علی اکبر امانی همدانی، علی امانی همدانی، مسعود امانی همدانی، الهه امیر انتظام، فرهاد امیر ابراهیمی، بابک امیری، رحمت الله امیری باتمانقلیچ، غلامرضا انصاری، شهلا انتصاری، کیمیا انصاری، لیلا ایپکچی، مرتضی ایزدی، رضا بابائی، ابوالفضل بازرگان، عبدالعلی بازرگان، مسعود باستانی، هاشم باروتی، مرضیه باروتی، مختار باطولی، علی باقری، مهدی باقری، نسیم باقری، تیمور باقری کودکانی، موریس باقری، عمادالدین باقی، آسیه باکری، رضا باوفا، آرزو باهر، حسین بحیرایی، فهیمه بخشی پور، رسول بداقی، مهران براتی، رضا بخشی، اکبر بدیع زادگان، مهندس مرتضی بدیعی، فرهاد بیشه ای، منصور بذرپور، بهروز برومند، پوراندخت برومند، دکتر جهانشاه برومند، محسن بسطام خانی،، مهدی بلخاری، رویا بلوری، محمد حسین بنی‌اسدی، ژیلا بنی یعقوب، باربد بهروان، قربان بهزادیان نژاد، سید علی رضا بهشتی، عماد بهاور، فرهاد بهبهانی، حمید بهشتی، جلال بهرامی، محبوبه بهمنی، بهنام بیات، صفا بیطرف، حمیده بیطرف، جلال بیگدلی، مهدی بیگدلی، صادق بندی زاده، جواد پارسا، بهرام پاکزاد، هوشنگ پاکزاد، حسین پایا، علی پایا، مسعود پدرام، فاطمه پزشک، مهدی پناهی، مریم پورعینی، پارسا پورغفار، احسان پویافر، حبیب الله پیمان، عباس پوراظهری، سعید پورسینا، محمود پویانفر، عاطفه پهلوان، مجید پیمان، مصطفی تاجزاده، امیر هادی تاج بخش، علی تاجرنیا، شکوفه تاجیک، محمدرضا تحویل داری، سونیا ترکمن، محمد ترکمان، محمدرضا تقی پور رینه، طلعت تقی نیا، ناصر تکمیل همایون، مسعود توانگر، فرهاد توانایی نیا، بهروز توکلی، زهرا توحیدی، مجید تولایی، سارا توسلی، غلامعباس توسلی، لیلا توسلی، محمد توسلی، آرش توفیقی، رضا توفیقی، مرتضی توکل، خسرو تهرانی، رضا تهرانی، وحید تیزفهم، فرزیا ثابتی، برهان ثقفیان، مجید جابری، روزبه جامه شورابی، علی رضا جباری، رضا جزایری، خجسته جعفری، حمیدرضا جلایی پور، محمدرضا جلایی پور، جلال جلالی زاده، محمد جمادی، امیر جمشیدی، فرشته جمشیدی، جعفر جودکی، امیرحسین جهانی، فرزانه جلیل زاده خیابانی، حسین جزایری، محمد امین چاردولی، فرانک چالاک، محمد چاوشیان تبریزی، سجاد چوپانی، سیاوش حاتم، دکتر علی حاج قاسمعلی، رضا حاجی، یونس حاجی‌زاده، نادر حاجی محسن، احترام حبیبی، سکینه حبیبی، غلامحسین حبیبی، سعید حجاریان، مهرداد حجتی، غلامرضا حجتی، حمید حدیثی، علی حدیثی، زهره حری، فاران حسامی، مسلم حسین دخت، نرگس حسینی، سیدرضا حسینی امین، مهدی حسینی، محمد حسینی نیا، داود حشمتی، پژمان حقیقی، رضا حضرتی، ولی حق شناس، زینب حقی، علی حکمت، مسعود حکمت، یونس حکمت دوست، مهدی حیدری، ابوالفضل حکیمی، عبدالکریم حکیمی، فخرالدین حکیمی، مجید حکیمی، محمدرضا حمسی، محمد مهدی حمسی، بهزاد حق‌پناه، جمشید حقگو، غلامرضا حیدری، ولی الله خانبابایی، محمدرضا خاتمی، حوریه خانپور، هادی خانیکی، جانبخش خانجانی، رضا خرازیان، احسان خدیوی، سید امیر خرم، فاطمه خرمی دوست، مازیار خسروی، حسین خدایاری، محمد خطیبی، محمد خلیلی، علی خواجوی، ابراهیم خوش سیرت، واحده خوش سیرت، محمد خیرالدین، حسین خرسندی، مجتبی خندان، محمد خطیبی، علی رضا خوشبخت، دکتر منوچهر خلیل زاده مقدم، مهندس هوشنگ خیراندیش، محمد خلیل نیا، محمد مهدی دانشیان، محمود داوران، محمد حسن داوودی، امیر حسین داوودآبادی فراهانی، ایمان داوطلب، محمد دادی زاده، شهریار دبیرزاده، محمود دردکشان، پیام درفشان، مرضیه درود، عارف درویش، علی درویش، مصطفی درایتی، مهدی دریس پور، حامد دریاباری، امیر حسین دریاباری، لیلی دکتران، سعید درودی، عسکر دشتی، محمد مهدی دشتی، محمد هادی دشتی، اکبر دلداده، امیر خسرو دلیر ثانی، احمد دل آسایی، نازیلا دلیرنیا، اکبر دوستدار، سعید دهقان، مهندس هوتن دولتی، محسن دینی، عاطفه ذاکری، رضا رئیس طوسی، مهرنوش راد، فاطمه راکعی، مژگان رافت، نیلوفر رافتیان، زهرا ربانی املشی،، علی رضا رجبیان، علی رضا رجایی، محمد جواد رجاییان، قاسم رحمانی، جواد رحیم پور، علی رحیمی مقدم، کیوان رحیمیان، کامران رحیمیان، مهدی رحمانیان، روح الله رحیم پور، مجتبی رحمتی، یونس رستمی، مصطفی رسته مقدم، الهام رسولی، حمیدرضا رسولیان، پارسا رشید نوراللهی، علی رحیمی مقدم، محمد صادق رسولی، آرمان رضاپور، سعید رضوی فقیه، مجتبی رحمتی، بهمن رضاخانی، احد رضایی، احسان رضایی، عبدالعلی رضایی، صادق رضایی، آمنه رضایی، سعید رضایی، شهین رضایی، محسن رضایی، مسعود رضاییان، محمد رضایی، حسین رفیعی، فائزه رفیعی، جواد روح، عبدالله رمضان زاده، حسین روشن، علی روشنی، فرهاد روحی، زینب روئینه، حسین ریاحی، رقیه زارع پورحیدری، وحید زارع زاده، محسن زال، فیاض زاهد، رضا زعفرانی، حسین زمان، شمیلا زمانی، احمد زمانی، علی رضا زمانی، مسلم زمانی، هرمز زمانی، محسن زمانی، حمید زنگنه، ملیحه زهتاب، مریم زیاری، مرضیه زیاری، محسن زینعلی زاده، پرویز زندی‌نیا، احمد زیدآبادی، اعظم زارعیان، فرزاد ساجد اردبیلی، علی رضا ساریخانی، علی رضا ساکی، مصطفی سبطی، عیسی سحرخیز، سمیه سرداری، محمد سلامتی، داود سلیمانی، هاشم سلطانی، پروانه سلحشوری، میثم سعادت، شمس الدین سیاسی راد، حامد سیاسی راد، آذرمیدخت سپهرخوی، رضا سپهری، حامد سحابی، فریدون سحابی، نشاط سحابی، منصور سحرخیز، حسام سلامت، صدیقه سراییان، طاهره سراییان، حبیب سرابی، حسین سربندی، محمد سرچمی، بیوک سعیدی، عبدالفتاح سلطانی، علی سلطانی، مرتضی سلطانیه، احمد سلطانیه، مائده سلطانی، بهرام سمیع، پانته آ سهیلی بابکی، رضا سیدزاده، سید محمد سیف‌زاده، خسرو سیف، فخری شادفر، لاله شاکری، تقی شامخی، احمد شامخی، ابراهیم شاکری، بهروز شاهرخ نیا، اصلان شاملو، علی شاملو، حسین شاه اویسی، حامده شاه حسینی، محمودرضا شاه حسینی، عباس شایسته مهر، منصوره شایسته، حامد شجاعی، زهرا شجاعی، احسان شریعتی، خدیجه شریعتی، سعید شریعتی، هرمز شریفیان، جواد شرف الدین، حسین شریف زادگان، احسان شریف ثانوی، مریم شفیعی، مطهره شفیعی، الهه شعبانی، علی شکوری راد، مهدی شعبانی خلج، جمشید شفیعی، محمدرضا شفیع زاده، حکیمه شکری، کاظم شکری، محمد حسین شمسایی، الله‌وردی شمبوری، ماشاالله شمس الواعظین، گوهر شمیرانی، پرویز شهپر، پوران شهپر، مهوش شهریاری، محسن شهریاری، شایا شهوق، سیدعلی شیخ الاسلامی، صادقه شیردل، سعید شهرتاش، مجید شیعه‌علی، فیروزه صابر، محمد صابر، محمود صادقپور، ماندانا صادقی، اصغر صالحی، سید علی صالحی، مهندس مسعود صالحی، محمد صحفی، علی رضا صداقت، فاطمه صدقی زاده، ملیحه صندوق داران، علی رضا صرافیان، یاسر صفرزاده، فاطمه صادقی، مطهره صالحی، هاشم صباغیان، وحید صباغیان، سعید صحبتی، نادر صدیقی، فضل الله صلواتی، سعید صحبتی، رضا صدر، باقر صدری نیا، محسن صفایی فراهانی، زهرا صدراعظم نوری، مسعود صفاریان،، پیام صفی پور شاه منصوری، کیوان صمیمی، جلیل ضرابی، اکرم ضیائی نصیری، مهندس مجید ضیایی، ناصر طالبی، حسین طاهریان، روح الله طایفی، حسام طالقانی، علی اکبر طاهری قزوینی، محمد فرید طاهری، یوسف طاهری قزوینی، ریحانه طباطبایی، عذرا طبری، محسن طبسی، سوران طلیعه، علی طهماسبی، امیر طیرانی، محمدرضا ظفرقندی، غلامرضا ظریفیان، رحیم عابدان زاده، حمید رضا عابدیان، وحید عابدینی، احمد عالی نژاد، سعید عباد، بهرام عباسی، احد عبدالحسین وند، صدرا عبداللهی، طهماسب عبداللهی، محسن عبدالله پور، احترام عبدوست، بهزاد عرب گل، اسماء عرفانی فر، علی رضا عرفانی فر، احسان عزت پورقدیم، رویین عطوفت، حسین علایی، سید ابوذر علوی، سیده سمیه علوی، سیده مینا علوی، سیده لیلا علوی، سید محمد علوی، نسرین علوی، افسون علیمرادیان، محمدعلی عمویی، محمد عاملی، ساجده عرب سرخی، کریم عابدی، مهدی عبایی، عباس عبدی، فیض الله عرب سرخی، زرین دخت عطایی (سحابی)، محمد باقر علوی، لادن علوی، علی رضا علوی تبار، مهین علی نژاد، توران علی‌رضایی، رحیم عبادی، علی رضا عبداللهی، طاهره علیزاده، حسین علیزاده توفیقی، محمود عمرانی، علی اصغر غروی، علیرضا غروی، ماجد غروی، مسیح غروی، سعید غفارزاده، علی غفرانی، مسعود غفاری، رضا غفوری، عباس غفوری، علی اصغر غلامی، محمد حسین غفارزاده، فریده غیرت، عباسعلی فاتح، فرشید فاریابی، لیدا فاضلی، محمد فاضلی کیا، منیژه فتحی، مهدی فخرزاده، فلورا فرجاد آزاد، احمد فخیم، داود فرهادپور، بانو فرشید افشار، فرشید فرشباف فاخر علی رضا فرهانی، منصور فرهنگ، احمد فشخفورانی، مهدی فقیه، حسین فلاح، علی فرخی، کیومرث فرجاد، سید محسن فتاحی، باقر فتحعلی بیگی، پویان فخرایی، شهناز فخریان، فریدون فتوحی، حسن فرح آبادی، غفار فرزدی، ابوالقاسم فروزان، فاطمه فرهنگ خواه، حسین فرهودی نیا، مسعود فرهودی نیا، سمیه فرید، علی فرید یحیایی، رضا فرید یحیایی، مصطفی فرهودی، اصغر فنی پور، دکتر محسن فرشاد یکتا، پروین فهیمی، مهین فهیمی، اکبر فهیمی، محبوبه فیاض، جابر فیروزی، فیروزه فیروز، حرمت الله فلاح، هادی قابل جامی، عزیز قاسم زاده محمدرضا قاسمی، دکتر باقر قدیری اصلی، مهدی قدیمی، میترا قربانی فر، رحمانقلی قلی زاده، امین قلعه‌ای، حجت قیاسی، رحمان قلی زاده، احسان قلمچی، مصطفی قهرمانی، امیرنظام الدین قهاری، مریم قدس، ابوالفضل قدیانی، محمدرضا کارخانه چی، دکتر رحمان کارگشا، ناصر کلاری، جواد کاشی، امیر حسین کاظمی، بهزاد کاظمی، کیارش کاظمی، حسین کربلایی، احمد کلهری، مهدی کلهری، محمود کرد، حسین کرمانپور، آرمان کرم بخش، ژیلا کرم زاده مکوندی، ایرج کرمی، رضا کاظمی، فاطمه کمالی سرایی، مرضیه کرباسی‌زاده، محمدحسین کروبی، ملیحه کریم الدینی، محمد کریم بیگی، مریم کریم بیگی، محمد کریمی، اقدس کشوری، حسین کشور دوست کلتی، اکرم کوچک نژاد، فریبا کمال آبادی، جمیله کریمی، علی کمالی، نورا کنعانی، الهه کولایی، علی کیشی، محمد کیانوش راد، ساجده کیانوش راد، حسام کول آبادی، جعفر کیوان چهر، آساره کیانی، بهناز کیانی، حسین کیانی، شهمرد کنعانی مقدم، آرش کیخسروی، رضا کیانی، علی گرجی، مجتبی گل سرخ، آریانا گلرخ، کتایون گلرخ، دکتر رضا گل نراقی، جعفر گنجی، فاطمه گوارایی، علی اصغر گواهی، محسن گودرزی، بیژن گل افرا، ابوالقاسم گلباف، منیژه گودرزی، عبدالله گودرزی، قاسم لواسانی، فرهاد لقایی، جمشید لطفی، حمیده لامعی، جواد لعل محمدی، داریوش لطیف پور، لیلا لیاقت، مسعود مانیان، علی رضا مافی، سید حیدر مجتهد موسوی، شهناز مجرب، مرتضی مبلغ، حسین مجاهد، الهه مجردی، میثم مشایخ، محمد محمدی اردهالی، فخرالسادات محتشمی پور، فرزانه محجوب، جواد محسنی، امید محسنی فر، علی رضا محسنی فر، زهرا محمد زالی، سیران محمد حسینی، رضا محمدی، محمد محمدی، سعید محمدی، مصطفی محب کیا، عطا محمدی، عمادالدین محمودی، حمید مختاری، احمد مدادی، حسین مدنی، مهرداد مرادخانی، محسن محققی، سعید محمدی، سعید مدنی، ماشاالله مدیحی، عبدالله مرادی، امیرعلی مرادی، محمد مرادی، فرید مرجایی، توفیق مرتضی پور، مینو مرتاضی لنگرودی، مصطفی مسکین، متین مسکین، مسعود مسکین، رضا مسموعیمحمد مصلحی، لیلی مصطفوی، اکرم مصوری منش، حسین معصومی، اروجعلی محمدی، جلال محمدلو، مهدی محمودیان، بدرالسادات مفیدی، علی مزروعی، ابوذر معتمدی، ضحی معتمدی، محمد جواد مظفر، پژمان مظفری، مهدی مظفری، هادی مظفری، زهرا مظفری، حسین مظفری، مهدی معتمدی‌مهر، فریبا معظمی، ثابت مقدم، محمد ملک خانی، منوچهر ملک قاسمی، جمشید میرعمادی، دکتر پژمان میرکریمی زراسوند، پرفسور صادق مسرت، دکتر حسین مجتهدی، دکتر آذین موحد، پریچهر مبشری، مهندس علی محمدی، اکرم مغرب زمینی، زهرا مشتاق، اکرم مصباح، عالیه مطلب زاده، دکتر حسین موسویان، ابراهیم منتصری، علی ملک پور، محمدرضا مقیسه، محمد مقیمی، علی ملک پور، محمدرضا ملکیان، علی ملیحی، کاظم ملکی، نسرین ملکی، دکتر بیژن ملک احمدی، ضیا مصباح، محمد حسین ملک ختایی، مهدی ممکن، احمد منتظری، آذر منصوری، قدرت منصوری، خسرو منصوریان، شهیندخت مولاوردی، عبدالله مومنی، سید سلمان موسوی، آرش موسوی، یوسف مولایی، حسن موسوی نژاد، فهیمه ملتی، علی اصغر ممبینی، منصور میرزا کوچکی بروجنی، محسن میناپور، آرش میلانی، میراسد مومنی، علی مومنی، محمد ملکی، علی مهرداد، امیر میرخانی، محسن میردامادی، سعید منتظری، هادی موتمنی، ایمان میرزازاده، قاسم میرزایی، حمید میرزایی، امیر سهیل میرزایی، حسین میرزانیا، لطف الله میثمی، عبدالله ناصری، حسن نافعی، ضیا نبوی، ابوذر نصر اللهی، شبنم نظامی، حسن نباتچیان، بهزاد نبوی، محمد نخعی، محمد نعیمی پور، محمد حسن نعیمی پور، علی نیکجو، حسین نصیری، حسین نورانی نژاد، الهه نوری، سارا نوری، سارا نیک بنیاد، صادق نوروزی، کامبیز نوروزی، آرش نجابی، ابوالفضل نجفی،، علی نظری، احمد نعمت‌زاده، حسین نقاشی، فریده نقشینه، محمود نکوروح، شهناز نکومنش، محمدرضا نوروزی، فرشاد نوروزیان، حسن نورزاد، مرتضی نورمحمدی، محمد نوری خالی چی، صالح نیک بخت، روح‌الله نوآبادی، مهدی نوربخش، حسین نوری زاده، حمید نوحی، ابوالفضل نیماوری، دکتر مجتبی نیک نژاد، مصطفی نیلی، بهنام نیک زاد، محمد نیستانی، حسین واقفی فرد، حسین واله، رسول ورپایی، دکتر جمشید وحیدا، طهماسب وزیری، صدیقه وسمقی، اکبر ولایی، جلیل ولی بیک، محمدحسن واصفی، عارف هاتفی، محمدامین هادوی، احمد هادوی، محمدهادی هادی‌زاده یزدی، سید احمد هاشمی، ناصر هاشمی، علیرضا هندی، حسین هوشمند، پیشگاه هادیان، بهاره هدایت، علی رضا همتی، محمود هیدجی، مصطفی یار احمدی، یاسمین یامینی، رحیم یاوری، اسماعیل یزدانی، مینا یزدی، یوسف یزدی، زهره یوسفی، ناهید یوسفی، رضا یوسفیان، سیاوش یونسی

تنها اوست که باقی است

با نهایت تأسف و تأثر درگذشت مرحوم سرهنگ بازنشسته **جناب آقای محمد ستوده** را به اطلاع کلیه اقوام، دوستان و آشنایان می‌رساند. به همین مناسبت مجلس ختمی روز چهارشنبه مورخ ۹۸/۸/۱۵ از ساعت ۱۶:۰۰ الی ۱۷:۳۰ در مسجد جامع شهرک غرب واقع در خیابان حسن سیف برگزار می‌گردد.

از طرف خانواده‌های: ستوده ـ دهگان ـ سعیدی ـ میرخائف و سایر خانواده‌های وابسته

تسلیت

همشهری گرامی

جناب آقای «دکتر ابراهیم مجیدی»

با کمال تأسف درگذشت خواهر گرامی‌تان را به جنابعالی و وابستگان محترم صمیمانه تسلیت عرض می‌نماییم.

از طرف بهشهری‌های مقیم تهران

«علی راشدی اشرفی»

همکاران گرامی آقایان

محمد فضلی و مهدی مروی

با کمال تأسف و تأثر مصیبت‌های وارده را تسلیت عرض نموده و از درگاه ایزدمنان برای آن مرحومان علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت می‌نمائیم.

ساخت و تولید

همکار گرامی و دوست عزیز

جناب آقای دکتر سجاد ترجمان

بدینوسیله مصیبت وارده را تسلیت عرض نموده، از درگاه ایزدمنان برای آن مرحومه رحمت و غفران الهی و برای جنابعالی و خانواده محترم صبر جمیل مسئلت می‌نماییم.

دکتر روح‌اله نجفی‌زاده ـ دکتر علیرضا طبیبی

سرکرده به جیب عزت نفس

پابرده به دامن قناعت

بشکسته ز رنج و خم نکرده

هرگز قد و قامت مناعت

سرکار خانم دکتر امیربانو امیری فیروزکوهی، خانواده گرانقدر مصفا

با دریغ و درد درگذشت استاد سخن، شاعر آزاده و گرانمایه، **زنده یاد دکتر مظاهر مصفا** را به شما، مردم ایران و دوستداران ادب و فرهنگ این مرز و بوم تسلیت می گوییم.

پوراندخت، دکتر جهانشاه، شهریار برومند

محمدحسین نصیری

همکار گرامی

جناب آقای دکتر سیروس تابش

درگذشت عموی گرامی‌تان را به جنابعالی و خانواده محترم‌تان صمیمانه تسلیت می گوییم. ما را در غم خود شریک بدانید.

دکتر سیدمحمود طباطبایی و خانواده

همکار ارجمند، جناب آقای دکتر سیروس تابش

مدیرعامل محترم بیمارستان نیکان

بانهایت تأسف مصیبت وارده را به جنابعالی و خانواده محترم‌تان تسلیت عرض نموده، برایتان آرزوی تندرستی و شکیبایی می‌نماییم.

انجمن صنفی کارفرمایی

بیمارستان‌های خصوصی درجه یک ایران

جناب آقای دکتر بهروز یزدانی

بانهایت تأسف و تأثر مصیبت وارده را صمیمانه تسلیت عرض نموده، برای شما و خانواده محترم صبر و بردباری آرزو می‌نماییم.

«دکتر بیژن صدرعضدی و هیأت مدیره بیمارستان تهران کلینیک»

بدینوسیله با نهایت تأسف و تأثر فراوان درگذشت **جناب آقای مهندس منوچهر اسعدی بیگی** را به خانواده‌های محترم اسعدی بیگی و ناصری تسلیت عرض نموده و برای آن مرحوم مغفور رحمت واسعه الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت می‌نماییم.

از طرف اتابکی ـ صبوریان

خانواده محترم خرم و محمد باقری

درگذشت عزیزتان و عزیزمان ما را هم در سوگ نشاند، هم‌دردی و تسلیت ما را بپذیرید.

خانواده عکاشه

مهین تاج و مریم عکاشه

استاد گرامی و ارجمند جناب آقای دکتر حاجتی

درگذشت پدر گرامی‌تان را به شما و خانواده محترمتان تسلیت عرض نموده و آرزوی صبر و سلامتی برای شما و بازماندگان آن عزیز از دست رفته داریم.

بیمارستان کیان

صاحب امتیاز: شرکت ایرانچاپ (مؤسسه اطلاعات)
مدیر مسئول: سیدمحمود دعائی
سر دبیر: علیرضا خانی
نشانی: تهران- بلوار میرداماد- خیابان مصدق جنوبی (نفت سابق)
ساختمان اطلاعات- کدپستی ۱۵۴۹۹۵۳۱۱۱ (تهران)
پست تصویری تحریریه ۲۲۲۵۸۰۲۲
تلفن: ۲۹۹۹۹
نمابر آگهی‌ها ۲۱ و ۲۲۲۵۸۰۱۹
تلفن پذیرش آگهی‌ها ۱۸-۲۲۲۵۸۰۱۴
نشانی اینترنت: http://www.ettelaat.com
پست الکترونیکی: ettelaat@ettelaat.com
منشور اخلاقی: http://www.ettelaat.com/ftp/manshoor.pdf

اطلاعات

سال نود و چهارم

تقویم اطلاعات
یکشنبه ۱۲ آبان ۱۳۹۸
۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۱- ۳ نوامبر ۲۰۱۹

ظهر شرعی	۱۱ و ۴۸ دقیقه
غروب آفتاب	۱۷ و ۰۸ دقیقه
اذان مغرب	۱۷ و ۲۶ دقیقه
نیمه شب شرعی (پایان وقت ادای نماز عشا)	۲۳ و ۰۶ دقیقه
اذان صبح (فردا)	۵ و ۰۳ دقیقه
طلوع آفتاب (فردا)	۶ و ۲۹ دقیقه

۱۰۰ هزار کشته؛ حاصل ۴ سال تجاوز آل‌سعود به یمن

سرویس خارجی: گزارش جدیدی از تلفات جنگ یمن از سال ۲۰۱۵ تاکنون منتشر شده که نشان می‌دهد در این بازه زمانی چهار ساله، ۱۰۰ هزار نفر در این کشور در پی جنگ عربستان علیه یمن کشته شده‌اند.

مرکز پژوهشی (Acled) که درباره «داده‌های مربوط به مکان‌ها و رخدادهای درگیری‌های مسلحانه» تحقیق و آمار و ارقام تأیید شده در درگیری‌ها را دنبال می‌کند، در جدیدترین گزارش خود اعلام کرد: آمار تلفات جنگ یمن از سال ۲۰۱۵ تاکنون به ۱۰۰ هزار نفر رسیده است.

بنا به گزارش روزنامه انگلیسی «گاردین»، آمار و ارقام جدید حاکی از آن است که ۱۲ هزار غیرنظامی در حملات مستقیم ائتلاف سعودی جان خود را از دست داده‌اند و ۲۰ هزار نفر در سال جاری میلادی در یمن کشته شده‌اند و امسال را به دومین سال مرگبار جنگ یمن بعد از سال ۲۰۱۸ تبدیل کرده‌اند.

طبق این گزارش، آوریل، مرگبارترین ماه در سال جاری میلادی در یمن بود به طوری که بیش از دو هزار و ۵۰۰ نفر جان خود را در جنگ از دست دادند و این در حالی است که این آمار در ماه سپتامبر معادل ۱۷۰۰ نفر بوده است.سومین سه ماهه سال ۲۰۱۹، کمترین میزان تلفات را از پایان ۲۰۱۷ تا کنون در یمن داشت اما با این حال، شمار تلفات غیرنظامیان در این بازه زمانی در مقایسه با سه ماهه قبل افزایش داشته است.

براساس این گزارش، بیشترین درگیری‌ها مربوط به استان‌های «تعز»، «الحدیده» و «الجوف» بوده است که بیش از ۱۰ هزار نفر در هریک از این مناطق از سال ۲۰۱۵ تاکنون جان خود را از دست دادند.بنا به گزارش Acledکه بودجه آن از طریق وزارت خارجه آمریکا و هلند تأمین می‌شود، این آمار و ارقام، تمامی موارد از جمله حملات هوایی، خمپاره‌ای و درگیری در میدان‌های نبرد و دیگر موارد را شامل می‌شود.همزمان با ارائه این آمار، حملات هوایی و زمینی عربستان به مناطق مختلف یمن نیز همچنان ادامه داشت. در این راستا، مقامات یمنی از کشته وزخمی شدن شماری از غیرنظامیان در۵۲ حمله هوایی ائتلاف سعودی به استان‌های شمالی این کشور تنها طی ۲۴ ساعت گذشته خبر دادند.سرتیپ «یحیی سریع» سخنگوی نیروهای مسلح یمن اعلام کرد: ائتلاف متجاوز سعودی-آمریکایی همچنان به تشدید حملات خود در جبهه‌های مرزی ادامه می‌دهد و نیروها و مزدوران آن تحت پشتیبانی هوایی گسترده سعی می‌کنند به سمت استان‌های «صعده» و «حجه» پیشروی کنند.

وی تاکید کرد: با وجود اینکه دشمن سعودی با بیش از ۵۲نوبت حمله هوایی به استان‌های «صعده» و «حجه» و برجا گذاشتن شماری شهید و مجروح از بین غیرنظامیان سعی در پیشروی در این جبهه‌ها را داشت، اما به فضل الهی ناکام ماند.جنگنده های رژیم سعودی همچنین منطقه «أرحب» واقع در «صنعا» پایتخت یمن را بمباران کردند.رسانه های عربی اعلام کردند که مناطق مسکونی در شهر «صنعا» هدف حملات گسترده جنگنده های سعودی قرار گرفته است.متجاوزان رژیم سعودی همچنین مناطقی در استان «الحدیده» یمن را هدف حملات توپخانه ای گسترده قرار دادند.

طبق اعلام رسانه‌ها، منطقه «الدریهمی» هدف بیشترین حملات سعودی‌ها قرار گرفته است. در همین حال، سخنگوی نیروهای مسلح یمن ضمن ارائه آماری از نظامیان کشته شده سودانی در جنگ یمن اعلام کرد: این کشور با جان سربازانش تجارت می‌کند.«یحیی سریع» افزود: از ابتدای جنگ یمن تاکنون هشت هزار نظامی سودانی کشته، زخمی یا مفقود شده‌اند.

«حلیمه» ، نوزاد ۹ ماهه یمنی تازه‌ترین قربانی جنایات عربستان

حمله هوایی ددمنشانه عربستان به منطقه‌ای مسکونی در شهر «باقم»، واقع در استان «صعده» یمن به کشته و زخمی شدن پنج عضو یک خانواده از جمله «حلیمه»، دختر ۹ ماهه آنها انجامید. به گزارش منابع خبری، از جمله مجروحان این حمله ، «حلیمه» نوزاد ۹ ماهه این خانواده است که در این حمله زخمی شد. این کودک در این جنایت وحشیانه ، مادر و خواهرش را از دست داد و پدر و برادرش نیز زخمی شدند. در پی این حمله، تصاویر «حلیمه» در شبکه‌های اجتماعی به سرعت دست به دست شد و حالا او به نماد جدید قربانیان حملات وحشیانه سعودی تبدیل شده است.

حزب‌الله: پهپادهای اسرائیلی را در حریم لبنان سرنگون خواهیم کرد

سرویس خارجی: حزب‌الله با انتشار ویدئویی با زیرنویس عبری، به رژیم صهیونیستی هشدار داد هر پهپاد این رژیم که به حریم هوایی لبنان تجاوز کند، سرنگون خواهد شد.

گروه اطلاع‌رسانی «الاعلام الحربی» لبنان نزدیک به حزب‌الله ویدئویی کوتاه برای هشدار به رژیم صهیونیستی و تجاوز پهپادی آن منتشر کرد که در این ویدئوی کوتاه برخی سلاح‌های مقاومت و عملیات‌های آن نشان داده می‌شود و سید حسن نصرالله در آن می‌گوید: ما با پهپادهای اسرائیلی در آسمان لبنان مقابله خواهیم کرد و زمانی که این پهپادها وارد لبنان شوند برای ساقط کردن آنها وارد عمل می‌شویم. این ویدئو زیرنویس عبری دارد و با کلمه «بالمرصاد» (در کمین) به پایان می‌رسد. شبکه «المیادین» نوشت، رسانه‌های صهیونیستی این ویدئو را پیامی واضح به اسرائیل می‌دانند مبنی بر اینکه پهپادهایش به هدف تبدیل شده‌اند همانگونه که حزب‌الله وعده داده است.«کارمیلا مناشیه» تحلیلگر صهیونیست هم در این زمینه اعلام کرد: همانگونه که شنیدیم نصرالله تهدید کرد و تهدیداتش را عملی کرد. این تحلیلگر گفت، وضع در شمال (مرز لبنان با فلسطین اشغالی) هر لحظه قابل انفجار است و تیراندازی به سمت پهپاد اسرائیلی در «النبطیه» برای اولین بار تیراندازی از لبنان به سمت یک پهپاد اسرائیلی را عینیت بخشید. گفتنی است پس از آنکه یک پهپاد صهیونیستی پنجشنبه هفته گذشته وارد حریم هوایی لبنان شد حزب‌الله به سمت این پهپاد تیراندازی و آن را مجبور کرد حریم هوایی لبنان را ترک کند.خبر دیگر اینکه رایزنی‌های سیاسی در لبنان به‌منظور تشکیل کابینه جدید در جریان است و منابع وزارتی گزارش دادند که ماهیت اساسی در رایزنی‌های سیاسی ، تشکیل دولت در اسرع وقت است. این منابع خاطرنشان کردند که این عجله برای تشکیل کابینه جدید ، نشان‌دهنده نگرانی مقامات سیاسی از گسترش بحران اقتصادی و مالی و نیز بحران سیاسی است. طبق گزارش‌های منابع وزارتی ، این امر به‌معنای آن است که هر نقشه و برنامه‌ای که در صدد آسیب زدن به تشکیل کابینه یک‌دست باشد ، از پیش شکست خورده است؛ چرا که چنین نقشه‌هایی موجب می‌شود کشور از همه جهات سیاسی و اقتصادی و مالی و حتی امنیتی ، وارد یک وضعیت بحرانی شود. منابع مذکور همچنین اعلام کردند که این رایزنی‌ها به‌شکل مستمر در جریان است و در ساعات آینده ، مواضع به‌صورت روشن و علنی اعلام خواهد شد. این منابع همچنین اشاره کردند که علی‌حسن خلیل وزیر دارایی و عضو حزب الله با هیاتی از سوی نبیه بری رئیس پارلمان به کاخ بیت‌الوسط (مقر اقامت سعد حریری) رفتند و رایزنی هایی انجام دادند. همچنین منابع لبنانی پیش‌بینی کردند که مجدداً سعد حریری به تشکیل دولت مکلف شود.منابع لبنانی اعلام کردند تماس هایی که میشل عون، رئیس‌جمهور لبنان درباره تشکیل دولت گرفته است ادامه دارد. به گفته منابع لبنانی، دولت آتی لبنان احتمالا یک دولت کوچک باشد البته هنوز با تعداد نهایی وزرا موافقت نشده است. به نوشته روزنامه النهار، احتمالا سعد حریری که هیچ رقیبی ندارد مجدداً به تشکیل دولت مکلف شود اما این مسئله همچنان با پیچیدگی‌هایی در رابطه با شکل دولت و اولویت‌ها و برنامه آن روبروست. لازم به ذکر است به دنبال اعتراضات گسترده اخیر در لبنان سعد حریری چند روز قبل از سمت نخست‌وزیری استعفا کرد.

کاهش محبوبیت ترامپ در میان جمهوریخواهان پس از رسوایی «اوکراین گیت»

سرویس خارجی: نتایج نظرسنجی مشترک واشنگتن پست و«ای بی سی نیوز»حاکی از این است که محبوبیت ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا پس از رسوایی وی در پرونده موسوم به «اوکراین گیت»، در بین جمهوریخواهان در قیاس با نظرسنجی‌های قبلی هشت درصد کاهش یافته است. نظرسنجی «واشنگتن پست» و شبکه «ای‌بی‌سی نیوز» نشان می‌دهد که محبوبیت ترامپ در بین جمهوریخواهان به پایین‌ترین سطح خود رسیده است.طبق این نظرسنجی، محبوبیت رئیس‌جمهور آمریکا در حزب جمهوری‌خواه به ۷۴ درصد کاهش یافته و در قیاس با نظرسنجی ماه سپتامبر، هشت درصد کاهش را نشان می‌دهد.طبق این نظر سنجی همچنان ۶۴ درصد جمهوریخواهان «قویاً» حامی ترامپ و ریاست جمهوری او هستند اما عدم محبوبیت ترامپ در میان حزب دموکرات ۹۱ درصد است.

روسیه خواستار پیوستن ایران به مذاکرات صلح افغانستان شد

سرویس خارجی: وزیر خارجه روسیه خواستار پیوستن ایران به گفتگوهای سه‌جانبه صلح افغانستان شد که مسکو ، پکن و واشنگتن در آن حضور دارند.«سرگئی لاوروف» وزیر خارجه روسیه اعلام کرد: ما با واشنگتن در رابطه با افغانستان گفتگو می کنیم، این مذاکرات در چارچوب مواضع روسیه، چین و آمریکا برگزار می‌شود که پاکستان نیز به آن پیوسته است.وی افزود: برای پیوستن ایران به این چارچوب نیز تمایل وجود دارد و این اقدام می‌تواند امیدوار کننده باشد.

ازسویی،«زلمای خلیل زاد» نماینده ویژه آمریکا درامورصلح افغانستان اظهارداشت: دولت واشنگتن از یک توافق سیاسی برای پایان جنگ در افغانستان حمایت خواهد کرد.در همین حال منابع آگاه اعلام کردند: خلیل زاد درسفربه افغانستان مذاکراتی جدید را با رهبران افغان درباره سرنوشت دو گروگان غربی که اسیر طالبان هستند، انجام داده است.

«هادی العامری»: خواهان ایجاد نظام ریاست جمهوری در عراق هستیم

سرویس خارجی :رئیس ائتلاف «الفتح» عراق، نظام پارلمانی در این کشور را ناکارآمد و شکست‌خورده دانست و خواستار تغییرات در قانون اساسی عراق با هدف ایجاد نظام ریاست جمهوری شد.

«هادی العامری» در سخنانی اعلام کرد: نظام پارلمانی در این کشور شکست خورده و باید به دنبال نظام دیگری بود.او در بیانیه‌ای کوتاه، راه حل برون‌رفت از بحران کنونی عراق را اصلاح فرآیند سیاسی زیر نظر قانون اساسی این کشور دانست. «هادی العامری» با بیان اینکه کشور عراق به اصلاحات و تغییرات ریشه‌ای در قانون اساسی نیاز دارد، گفت: شکست سیستم پارلمانی در عراق محرز شده است، به همین دلیل چاره‌ای جز تبدیل آن به نظامی ریاست جمهوری وجود ندارد. رئیس ائتلاف «الفتح» عراق همچنین گفت : شوراهای شهر و استانداری‌ها نیز از جمله سازمان‌هایی هستند که شکستشان ثابت شده و باید این شوراها نیز منحل شوند و مردم بتوانند استاندار را مستقیما انتخاب کنند.همزمان، ائتلاف «النصر» به رهبری « حیدر العبادی»، نخست وزیر سابق عراق نیز حمایت این ائتلاف از تغییر نظام سیاسی کشور از پارلمانی به ریاست جمهوری را اعلام کرد و آن را مطابق با خواسته ملت و معترضان خواند. از طرفی، « لیث کبه» ، مشاور «عبدالمهدی»، نخست‌وزیر عراق نیز با تاکید بر شکست تلاش‌ها برای مهار تظاهرات و اعتراضات ضد دولتی در این کشور ، از احتمال تشکیل «دولت انتقالی» خبر داد و گفت : در سایه تشدید اعتراضات مردمی در کشور و شکست تمامی تلاش‌ها برای مهار آن، این احتمال وجود دارد که «عبدالمهدی» مسئولیت ریاست «دولت انتقالی» را بر عهده بگیرد.

در همین حال، «محمد الحلبوسی»، رئیس پارلمان عراق با صدور بیانیه‌ای از تلاش شبانه‌روزی پارلمان برای اجرای برنامه تدوین شده توسط مرجعیت دینی عراق در راستای ایجاد اصلاحات و تحقق خواسته‌های معترضان خبر داد.وی تاکید کرد که به برنامه تدوین شده توسط آیت الله العظمی سیستانی متعهد است و نشست‌های پارلمان به طور دائم و یکسره برای اجرای برنامه مذکور برگزار خواهد شد.سید «عمار حکیم»، رهبر «جریان حکمت ملی» عراق نیز در سخنانی بر پایبندی به رهنمودهای مرجعیت عالی دینی تاکید کرد. وی گفت که از تمامی آنچه مرجعیت عالی دینی در خطبه نماز جمعه درباره اوضاع کنونی کشور مطرح کردند، حمایت می‌کند.

همچنین، سازمان الحشد الشعبی عراق در بیانیه‌ای ضمن استقبال و حمایت دوباره از تظاهرات مسالمت‌آمیز در این کشور، از معترضان خواست اجازه تعرض به نیروهای امنیتی و تخریب مرجعیت شیعیان و الحشد الشعبی عراق را ندهند.الحشدالشعبی خطاب به معترضان افزود: با کمک هم « داعشی‌های فساد» را هم شکست خواهیم داد.این سازمان همچنین درباره سوء استفاده از نام این ارگان در اعتراضات عراق نیز هشدار داد.

آنکارا: داعشی‌های اروپایی را بر می گردانیم

سرویس خارجی: وزیر کشور ترکیه از تصمیم آنکارا برای بازگرداندن داعشی های اروپایی به کشورهایشان خبرداد.«سلیمان سویلو» وزیر کشورترکیه اعلام کرد: ما برای داعشی‌های هیچ کسی هتل نیستیم، عناصری که شهروندان کشورهای دیگر هستند. وی افزود: آنکارا تمامی زندانیان داعش که اتباع اروپایی هستند را به کشورهایشان بازمی گرداند.سویلو افزود: اروپا به نام انسانیت هیچ پناهجویی را نپذیرفته است.

درخواست دولت لیبی برای محاکمه حامیان ژنرال « حفتر»

سرویس خارجی: شورای ریاستی دولت وفاق ملی لیبی پس از حملات هوایی ارتش «حفتر» به مقر وزارت کشور این دولت در «طرابلس»، از شورای امنیت خواست تا کشورهای حامی ژنرال «خلیفه حفتر» را که مسئول کامل تجاوزات در لیبی هستند، محاکمه کند.

شورای ریاستی دولت وفاق ملی در بیانیه‌ای بمباران مقر وزارت کشور در طرابلس توسط جنگنده های ارتش ژنرال «حفتر» را محکوم کرد و هیأت سازمان ملل در لیبی را مسئول این تجاوزات خواند و از شورای امنیت خواست تا کشورهای حامی «حفتر» را محاکمه کند. دولت لیبی همچنین از شورای امنیت خواست تا تنها به صدور بیانیه‌های محکومیت اکتفا نکند.

یک شهید و چندین زخمی در حمله هوایی رژیم صهیونیستی به غزه

سرویس خارجی: منابع فلسطینی از شهادت یک غیرنظامی و زخمی شدن چند نفر دیگر در حمله هوایی رژیم صهیونیستی به غزه خبر دادند.

وزارت بهداشت فلسطین از شهادت یک جوان ۲۷ ساله و زخمی شدن سه نفر دیگر در تجاوز جدید هوایی رژیم صهیونیستی به نوار غزه خبر داد. بر اساس این گزارش، هواپیماهای ارتش رژیم صهیونیستی چندین موضع وابسته به مقاومت فلسطین در نوار غزه را به شدت بمباران کردند. سخنگوی ارتش رژیم صهیونیستی مدعی شد که این حملات در واکنش به شلیک چندین موشک از سمت نوار غزه صورت گرفت. هواپیماهای رژیم صهیونیستی پنج موشک به سمت مرکز عسقلان وابسته به گردان‌های قسام شاخه نظامی حماس در شمال نوار غزه شلیک کردند و همچنین یک مرکز وابسته به مقاومت در شمال غزه و مقر القسطل در غرب دیرالبلح هدف حملات ارتش رژیم اسرائیل قرار گرفت. رژیم صهیونیستی همچنین مراکز گروه‌های مقاومت در شهر خان یونس را هم هدف حملات خود قرار داد. این در حالی است که رسانه‌های رژیم صهیونیستی از به صدا درآمدن آژیر خطر در شهرک‌های صهیونیست‌نشین در پی شلیک چند موشک از سمت غزه خبر دادند.

در این حال «بنیامین نتانیاهو» نخست وزیر رژیم صهیونیستی درباره اوضاع امنیتی غزه نشست فوق العاده برگزار کرد. این نشست به بررسی آخرین اوضاع امنیتی در غزه پرداخت. در این نشست، فرماندهان ارشد رژیم صهیونیستی مشارکت داشتند. گفتنی است، این نشست پس از آن صورت گرفت که صهیونیستها روز گذشته نوار غزه را چندین بار مورد تجاوز قرار دادند. همزمان با این تجاوز هوایی، هشتاد و یکمین جمعه تظاهرات بزرگ بازگشت در مرزهای غزه با مشارکت هزاران نفر برگزار شد و در جریان این تظاهرات حدود ۱۰۰فلسطینی مجروح شدند.

نظامیان ارتش رژیم صهیونیستی با شلیک گسترده گلوله و گاز اشک‌آور اقدام به سرکوب این تظاهرات مسالمت آمیز کردند. وزارت بهداشت فلسطین اعلام کرد، ۹۶زخمی و مصدوم را پذیرش کرده که ۵۷تن به ضرب گلوله واقعی در جریان حمله نیروهای اشغالگر به موانع آهنی در مرزهای شرقی غزه زخمی شده بودند. گفتنی است هزاران فلسطینی روز جمعه در تظاهرات موسوم به "حذف وعده بالفور" حضور یافتند. خبر دیگر اینکه "جیسون گرینبلات" فرستاده رئیس جمهور آمریکا در روند سازش در خاورمیانه اعلام کرد که برای همیشه کاخ سفید را ترک کرده و دیگر هیچ وقت بازنخواهد گشت.

نارضایتی مردم عربستان از اقدامات «بن سلمان»

سرویس خارجی: دستگاه های امنیتی سعودی اخیراً گزارشی به دیوان پادشاهی ارسال کردند که نشان از نگرانی و التهاب جامعه عربستان از اقدامات غیر اسلامی «محمد بن سلمان» دارد.

حساب کاربری «العهد الجدید» در توئیتر که به افشاگری از خاندان سعودی می‌پردازد مدعی شد که به یک گزارش امنیتی که اخیراً به دیوان پادشاهی ارسال شده، دست یافته است.العهد الجدید نوشت : جامعه عربستان در حال حاضر در مخالفت با فعالیت‌های نهاد موسوم به «هیأت سرگرمی» در التهاب بی‌سابقه‌ای به سر می‌برد.

درخواست پمپئو از کره‌شمالی برای پیشبرد روند مذاکرات اتمی

سرویس خارجی: وزیر خارجه آمریکا ضمن کم اهمیت شمردن آزمایش موشکی اخیر کره شمالی ، از پیونگ یانگ خواست در راستای پیشبرد روند مذاکرات هسته‌ای تلاش کند.

«مایک پمپئو»وزیر خارجه آمریکا آزمایش موشکی چند روز پیش کره شمالی را کم اهمیت شمرد و گفت: کره شمالی قبلا هم چنین آزمایش هایی را انجام داده بود اما از این کشور می‌خواهیم تا تلاش‌های بیشتری در راستای مذاکرات اتمی انجام دهد.وی اظهارداشت: روند پیشرفت در راستای مذاکرات اتمی با پیونگ یانگ بسیار کند و آهسته است.

ضرب الاجل رهبر مخالفان پاکستان برای کناره گیری عمران خان از قدرت

سرویس خارجی: مولانا «فضل الرحمان» رهبر حزب جمعیت علمای اسلام پاکستان که رهبری تحصن چند هزار نفری از مخالفان دولت در اسلام‌آباد را برعهده دارد،به عمران خان نخست وزیر کشورش برای کناره‌گیری از قدرت تا امروز یکشنبه مهلت داد.

«فضل الرحمان» با سخنرانی در جمع بیش از ۱۰ هزار نفر در اسلام‌آباد، برای عمران‌خان نخست وزیر پاکستان ضرب الاجل تعیین کرد و گفت: مردم حرف آخر را زدند و عمران‌خان باید از مقام نخست وزیری استعفا کند. وی گفت:عمران خان، نخست وزیر پاکستان تا یکشنبه شب باید سمتش را ترک کند و استعفا دهد.در چنین شرایطی،نخست وزیر پاکستان اعلام کرد: اعتصاب شماری مخالف مانع فعالیت دولت نخواهد شد و تا زمانی که قانون اساسی را زیر پا نگذارند مانع اعتصاب آنها نمی‌شویم.

روسیه: آمریکا ماهانه ۳۰ میلیون دلار نفت از سوریه قاچاق می کند

سرویس خارجی: سخنگوی وزارت خارجه روسیه اعلام کرد، آمریکا ماهانه با قاچاق ۳۰ میلیون دلار نفت خام از میادین نفتی سوریه تحریم‌های خود علیه این کشور جنگ‌زده را نقض کرده است.

ماریا زاخاروا گفت، هر ماه آمریکا این مقدار نفت را به ارزش ۳۰میلیون دلار از میادین نفتی اشغال شده در سوریه قاچاق می‌کند و این مقدار نفت خام از میادین نفتی شمال شرق این کشور که آمریکا هنوز در آن حضور نظامی دارد، تامین می‌شود.وی افزود: کشوری که خود را عامل اجرای قوانین و ارزش‌های دموکراتیک در روابط بین‌المللی می‌داند، در حال قاچاق نفت تحت پوشش مبارزه با داعش است. سخنگوی وزارت‌خارجه روسیه گفت: آمریکا، دولت دمشق را نامشروع می‌داند و از راه‌های مختلف به دنبال براندازی آن است اما حقیقت است که دولت آمریکا تجارت نفت سوریه را منع کرده و حالا آن را قاچاق می‌کند. همزمان رئیس‌جمهوری آمریکا ضمن تاکید بر تمایلش به بازگشت سربازان آمریکایی از سوریه به خاک کشورش افزود: ما چاه‌های نفت سوریه را امن کردیم، من نفت را دوست دارم، ما با کردها همکاری می‌کنیم. در چنین شرایطی وزیر خارجه روسیه گفت که داعش پس از حمله غیر قانونی آمریکا به عراق و از هم‌پاشیدگی این کشور و آزادی تروریست‌ها از زندان‌ها، اعلام موجودیت کرد و اگر واقعا ابوبکر البغدادی کشته شده باشد، به خوبی می‌دانیم که آمریکا در حقیقت ساخته دست خود را از میان برده است. سرگئی لاوروف تاکید کرد البغدادی سرکرده سابق داعش، ساخته آمریکا بود.لاوروف گفت: ما می‌خواهیم اطلاعات بیشتری درباره مرگ البغدادی کسب کنیم و نظامیان ما درحال بررسی واقعیتهای بیشتری هستند و تا این لحظه نمی‌توانیم بیشتر از آنچه را که آمریکا گفته است تایید کنیم. در این حال ترامپ اعلام کرد آمریکا از هویت سرکرده جدید داعش که جانشین البغدادی شده است، اطلاع دارد.در خبری دیگر از سوریه، «گیر پدرسون» نماینده ویژه سازمان‌ملل در امور سوریه از تشکیل هیات تدوین قانون‌اساسی سوریه و توافق بر سر دستور کار آن خبر داد. در این حال «احمد الکزبری» رئیس هیات دمشق در ژنو نشست مقدماتی کمیته بررسی قانون اساسی در سوریه و مصوبات آن را خوب توصیف کرد.در رویدادی دیگر بر اثر انفجار خودروی بمبگذاری شده در شهر "تل ابیض" در شمال شرقی سوریه، ۲۰ تن کشته و دهها تن دیگر زخمی شدند.

کوتاه از سراسر جهان

معترضان جلیقه زرد در فرانسه، «مجلس ملی» تشکیل دادند

مهر: رهبران جلیقه زردهای فرانسه با برگزاری تجمعی در شهر مون پلیه و تشکیل «مجلس ملی»، در مورد آینده این جنبش رایزنی کردند. در آستانه یک سالگی جنبش جلیقه زردهای فرانسه، حدود ۶۰۰ نفر از رهبران این جنبش با برپایی نوعی مجلس ملی در شهر مون پلیه واقع در جنوب این کشور، به بررسی وضعیت آتی این جنبش پرداختند. جنبش جلیقه زردهای فرانسه از آبان ماه سال گذشته و در اعتراض به سیاست های اقتصادی دولت «امانوئل مکرون» اعلام موجودیت کرد.

ترامپ: اوباما داعش را به وجود آورد

فارس: دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا در جمع حامیانش در ایالت «می‌سی‌سی‌پی» اذعان کرد که باراک اوباما رئیس‌جمهوری سابق این کشور داعش را ساخت. ترامپ با اشاره به ادعای مرگ «ابوبکر البغدادی» در حمله نیروهای آمریکایی، باز هم اذعان کرد که که اوباما گروه تروریستی داعش را به وجود آورد. وی با متهم کردن رسانه‌های مخالف در آمریکا به دروغگویی، فساد و وابستگی‌شان به خانواده‌های کلینتون، بوش و اوباما، گفت: ما به صداقت در رسانه‌هایمان نیاز داریم.

قتل عام ۵۴ سرباز ارتش مالی در حمله تروریستی

فارس: حمله تروریست‌ها به یک پایگاه نظامی در شمال مالی به کشته شدن ۵۳ نظامی و یک غیرنظامی منجر شد. وزیر ارتباطات مالی اعلام کرد این حمله تروریستی به پایگاه نظامی در اندیلیمن در شمال این کشور انجام شد و نیروهای امنیتی اجساد ۵۴ نفر را یافتند که یکی از آنها غیرنظامی بود. دولت مالی این حمله را محکوم کرد و گفت: نیرو و تجهیزات برای تامین امنیت منطقه و تعقیب مهاجمان فرستاده شده است.

گشت و گذار جورج بوش در بازارهای عمان

ایسنا: رئیس‌جمهوری اسبق آمریکا در سفری محرمانه به مدت سه روز به عمان رفت. به نوشته روزنامه "تایمز آو عمان"، جورج بوش پسر، یکشنبه هفته گذشته وارد مسقط پایتخت عمان شد و روز سه‌شنبه هم این کشور را ترک کرد. بوش در جریان این سفر از اماکن گردشگری عمان از جمله بازار تجاری «نزوی» دیدن کرد.بوش همچنین از بازار خرمافروشان عمانی بازدید کرد و با بسیاری در آنجا عکس یادگاری گرفت.

بدهی آمریکا از مرز ۲۳ تریلیون دلار گذشت

ایرنا: وزارت خزانه داری آمریکا گزارش داد که بدهی عمومی دولت فدرال آمریکا برای اولین بار در طول تاریخ از مرز ۲۳ تریلیون دلار عبور کرد. به گزارش پایگاه خبری هیل، از زمان روی کار آمدن دونالد ترامپ رئیس جمهوری آمریکا، کسری فزاینده بودجه، به سرعت افزایش بدهی عمومی در این کشور افزوده است. از زمان مراسم سوگند ترامپ، بدهی این کشور افزایش ۱۶ درصدی را به ثبت رسانده است. در زمان سوگند ترامپ بدهی آمریکا ۱۹.۹ تریلیون دلار بود و حال، این رقم برای اولین بار از ۲۳ تریلیون دلار گذشت.

افشای طرح آمریکا و اسرائیل برای کودتا علیه رئیس جمهوری اریتره

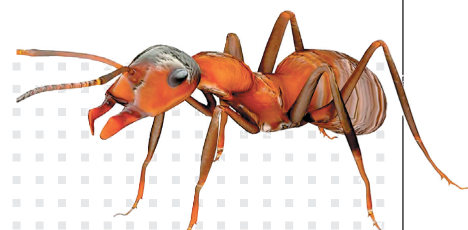
ایرنا: دولت اریتره با صدور بیانیه ای اعلام کرد که دولت آمریکا با کمک رژیم صهیونیستی مدت‌ها است قصد دارند در این کشور برای سرنگونی دولت«ایسایاس آفورکی» رئیس جمهوری این کشور یک کودتا راه‌اندازی کنند. وزارت اطلاع رسانی اریتره اعلام کرد به تازگی اسنادی را کشف کرده که نشان می دهد دولت آمریکا از سال ۲۰۱۱ قصد دارد در یک توطئه آشکار برای سرنگونی دولت اریتره، یک کودتای نظامی راه بیاندازد. این بیانیه همچنین رژیم صهیونیستی را متهم کرد که قصد دارد با همکاری با آمریکا در این زمینه، چهره اریتره در سراسر جهان را مخدوش کند.

لغو میزبانی ۲ اجلاس بین‌المللی در شیلی به دلیل ناآرامی های داخلی

ایرنا: «سباستین پینه‌را» رئیس جمهوری شیلی در پی تداوم تظاهرات ضددولتی، میزبانی دو اجلاس بزرگ بین‌المللی را لغو کرد. پینه‌را گفت: عقل سلیم حکم می‌کند که اجلاس «همکاری اقتصادی آسیا پاسیفیک» (اپک) و کنفرانس تغییرات اقلیمی لغو شوند. قرار بود اجلاس اپک در روزهای ۱۶ و ۱۷ نوامبر (۲۵ و ۲۶ آبان) و کنفرانس تغییرات اقلیمی از دوم تا ۱۳ دسامبر (یازدهم آذر تا ۲۲ آذر) در شیلی برگزار شوند.

هوشمندی های رفتاری حشرات

۲
ساختار مغز زن و مرد

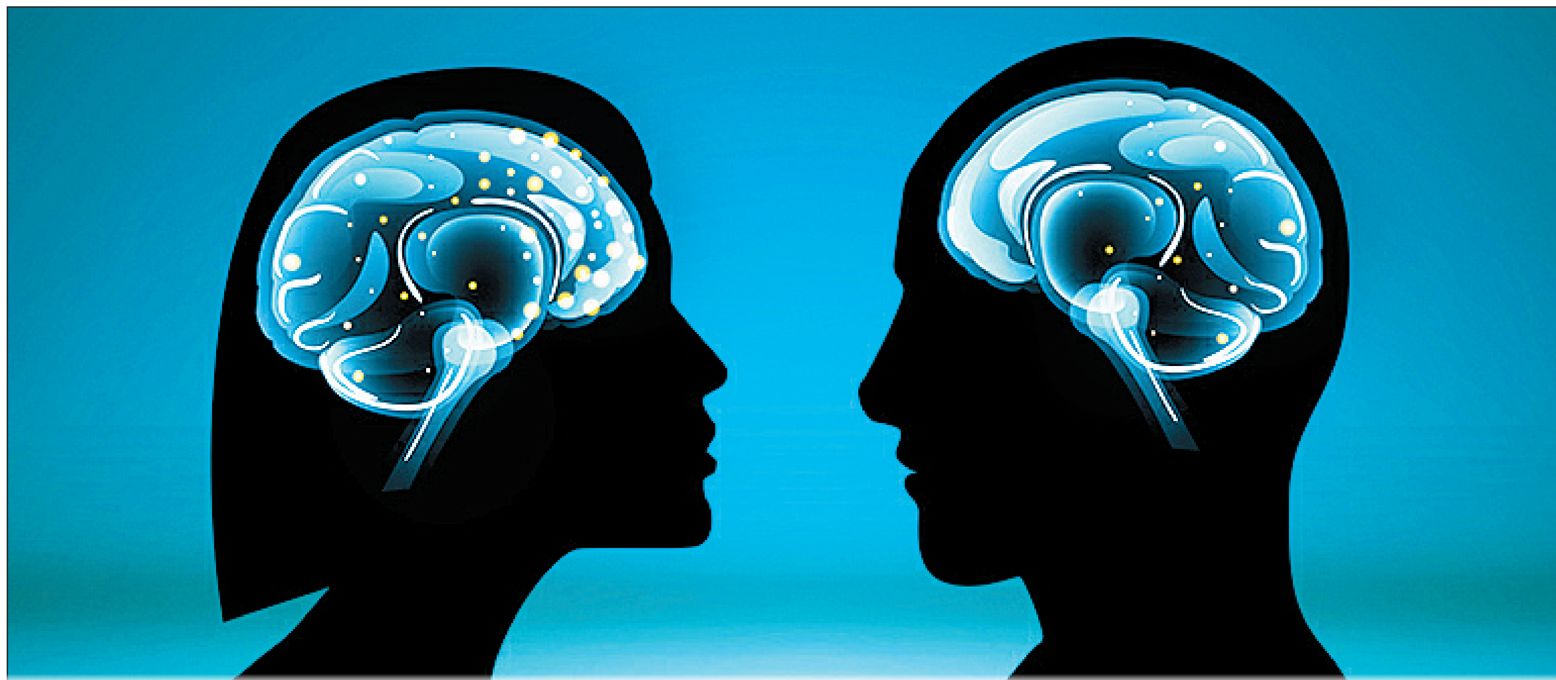
۶
زدودن کربن دی اکسید از هوا

۴۸۱

ضمیمه علمی روزنامه اطلاعات یکشنبه ۱۲ آبان ۱۳۹۸- سال نودوچهارم - شماره۲۷۴۱۶

آیا سیارات فراخورشیدی بهتر از زمین هم وجود دارند؟

ساختار مغز زن و مرد

این مقاله به بهانه انتشـــار کتاب «ســـاختار مغز زن و مرد» تألیف دکتر «مونیکا ارفع» و دکتر «سید مجتبی جزایری» نوشته شده و در آن کوشیده‌ام به زبان و بیانی موجز و بر اساس اطلاعات این اثر و مطالعات دیگر در باب فرایند شگفت انگیز، کارکردها، ساختار مغز و تمایز و تفاوت زنان و مردان در مغز آنها نکاتی مطرح کنم. ســـاختار مغز زن و مرد به تازگی از سوی نشر ذهن آویز به چاپ رسیده است .

امروزه به لطف پیشرفت علم و تکنولوژی می‌توانیم به تفاوت‌های بنیادیـــن افکار، احساســـات، هیجانات و تمامی‌نقـــاط افتراق میان زن و مرد دســـت یابیم و با چشـــمان باز، رفتارهای آنان را مورد واکاوی قرار دهیـــم.در حقیقـــت، تغییر دیدگاه ما درباره تفاوت مغز زن و مرد، بیشـــتر مدیون تصویربرداری از فعالیت شیمیایی مغز(PET) و تصویربرداری به کمک تشـــدید مغناطیسی کارکرد مغز(FMRI) است. بدین ترتیب دانسته‌ایم با وجود آن که بیش از ۹۹ درصد رمزگذاری ژنتیکی مغز زن و مرد یکســـان اســـت، همان یک درصد تفاوت در آنان چنان تأثیرگذار و پراهمیت اســـت که مســـیر زندگی آنها را به کلی از هم جدا می‌کند. جالب آن که بخش عمدهٔ این تفاوت از کنش‌ها و واکنش‌های شیمیایی هورمون‌ها ناشی می‌شود.

هورمون‌های زنانه، وضع عصب شـــناختی او را شکل می‌دهند که نتیجهٔ آن شکل گیری و بروز تمایلات و ادراکات خاص در خانم‌هاست. از همین رو سیســـتم عصب شناســـی در مردها ثابت تر است و الگوهای رفتاری زنان در روزهای عادت ماهانه یا در دوران بارداری و یائســـگی با دیگر ایام زندگی او یکسان نیست.

اکنـــون دانشـــمندان علم اعصاب معتقدند کـــه اندازه مغز مردها ۹ درصد بزرگ تر از مغز زن‌هاست اما تعداد سلول‌های مغزی آنها یکسان اســـت. به عبارت دیگر، ســـلول‌های مغزی زنان فشـــرده تر و متراکم تر از مردان اســـت. از ســـوی دیگر، مداربندی مغز زن و مرد نیز با یکدیگر متفاوت اســـت و از این زاویه، مغز آنها وظایف یکســـان را با اســـتفاده از مدارهای مختلف به انجام می‌رساند.

در بیشتر جوامع انسانی، با تکیه بر باورها و الگوهای کهن رفتاری، مـــردان را قویتـــر از زنـــان می‌دانند و به همیـــن دلیل با تکیه بر باورهای کلامـــی‌و رفتـــاریِ خاص و متفاوت، بر این الگوهای کهن تاکید کرده و به اصطلاح «مردانگی» را به پسران تلقین می کنند،حال آن که دخترها حتی در مرحلهٔ جنینی و در ســـن برابر دســـت کم دو تا ســـه هفته جلوتر از پسران هستند.

ایـــن پیشـــتازیِ نه فقط در عضـــلات و ماهیچه‌ها، بلکه در تکامل سیســـتم عصبی کاملاً به اثبات رســـیده است. در دختران بالغ این فاصله بیشـــتر می‌شـــود. به طوری که در فاز اول چرخه ماهانه (که اســـتروژن در خونشـــان به بالاترین میزان خود می‌رســـد) آنها قادرند بســـیار بیش از پســـران (که هورمون تستوســـترون تقریباً همیشـــه در خون آنها ثابت است) به تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌ها بپردازند، اما در فاز دوم که تخمک گذاری انجام می‌شـــود و متعاقب آن، پروژســـترون بالا می‌رود رخوت و سستی، بی حوصلگی و کج خلقی، بی قراری و حتی افسردگی پدیدار می‌شوند.

احتمالاً به همین دلیل است که میزان افسردگی در زنان و مردان تا سن ۱۳ سالگی برابر است، اما پس از آن و پس از شروع چرخهٔ ماهانه در زنان، این میزان به نسبت دو به یک در خانم‌ها افزایش می‌یابد. این تغییرات که گاه تا ۲۵ درصد بر سیستم عصبی زنان تأثیر می گذارند، در دوران یائسگی بیشتر شده و خلق و خوی آنها را به کلی دگرگون می کند. تا جایی که عده زیادی از زنان یائسه در اثر تغییرات شیمیایی مغز و بدن به سندرم افسردگیِ مرتبط با این دوران دچار می‌شوند.

اما این همهٔ دااَســـتانِ نیســـت. بخش مربوط به توانایی شـــنیداری، مدارهـــای مربـــوط به تکلّم و مرکز شـــکل گیری حافظه و عاطفه که به آن «هیپوکامپـــوس» می گوینـــد؛ یا بزرگ تر از مردان اســـت یا با اندازه مساوی، از تعداد نورون‌های بیشتری برخوردار است.

این تفاوت‌های ســـاختاری، بالطبع تفاوت در ادراک و جالبتر از آن تفاوت در رفتار و حتی جســـم ظاهری را به دنبال دارد. به گونه ای که هورمون تستوســـترون در مردان باعث حجیم شـــدن عضلات و افزایش پروتئین به نسبت چربی شده و کشش جنسی را بیشتر می کند. به اقدام عملی ســـرعت می‌بخشـــد و پرخاشگری را دامن می‌زند. اما پروژسترون و اســـتروژن و انـــدازه یا نوع کنـــش و واکنش آنها باعث تجمع چربی در بدن زن‌ها شـــده و حساســـیت آنها را به تمام محرک‌ها از جمله بو و مزه افزایش می‌دهد. توجه به احساسات دیگران را بیشتر کرده و نوع تعامل اجتماعی را تعیین می کند.

از نظر ســـاختار فیزیکی مغز نیز نیمکره چپ و نیمکره راســـت در زن و مرد دارای تفاوتهایی اســـت و از این گذشـــته، غالبا نیمکره راســـت در آنان فعالتر و کارآمدتر اســـت. آن گونه که مرکز تحقیقات اوتیســـم در دانشـــگاه کمبریج حاصل پژوهش‌های خود را منتشـــر کرده است؛ با وجود آن که تعداد سلول‌های مغزی در مردان ۴ درصد بیشتر از زنان و بافت مغز آنان حدود ۱۰۰ گرم از زنان سنگین تر است، تعداد سیناپس‌ها یعنی ارتباطات عصبی در مغز زنان بیشـــتر از مردان اســـت. جســـم پینه ای که رابط بین دو نیمکره راســـت و چپ محســـوب می‌شـــود در زنان بزرگ‌تـــر اســـت؛ بـــه همین دلیـــل اطلاعات بین دو نیمکـــره را بهتر و سریع‌تر منتقل می‌شود.

زنـــان همـــان گونه کـــه پیش تر گفتیم، از هر دو نیمکره اســـتفاده می کنند. به بیان دیگر، دسترسی بهتری به هر دو نیمکره مغز خود دارند و به همین علت، همواره تصویر بزرگ تر را می‌بینند. علاوه بر آن، دارای سیستم لیمبیک حجیم تری هم هستند. به همین دلیل هم با احساس‌ترند و هم بیشتر مستعد ابتلا به افسردگی می‌شوند.

شاید سه برابر شدن میزان اقدام به خود کشی در زنان و در دوران تغییرات هورمونی مثل عادت ماهانه، پس از زایمان و یائســـگی همین باشد. در واقع اتصال بین آمیگدال چپ و راست در زنان ۱۸ درصد بیشتر از مردان اســـت که خود موجبات تقویت ادراک حســـی و حتی ادراکات نهفته حسی را فراهم می‌آورد.

از بُعـــد تاریخـــی و از منظر علم تکامل، بخشـــهایی از مغز زنان که مناسب با دنیای وحش شکل گرفته یا حتی در مغز خزندگان وجود دارد، همچنان و در دنیای مدرن همراه او و در او باقی مانده و همین امر باعث بروز اضطراب‌ها و نگرانی‌هایی شـــده اســـت که از نظر مردان و در غالب موارد بی معنی و بی مورد هستند.

زنان و مادران هر گونه کژی و کاستی در زندگی را خطری قریب الوقوع برای زندگی و فرزندان قلمداد می کنند. به گونه ای که مســـائلی همچنان به تعویق افتادن اقساط خانه، قطعی برق به علت عدم پرداخت قبوض و حتی بیماری‌های جزئی پدرخانواده را حمل بر تهدید کرده و به همین علت مخلصانه و جانانه کمر همت می‌بندند تا مشـــکلات را حل کنند.علاوه بر اینها، احتمالاً علت بالاتر بودن برخی مشکلات و عوارض نظیر اختلالات اضطرابی، وسواس، دردهای روان ـ فیزیکی، «خود بیمار انگاری» (Hypochondriasis)، انواع فوبیا و «PTSD»در زنان هم همین اســـت. به همین نســـبت، اختلال درخود ماندگی یا اوتیســـم، اختلال کم توجهی ـ بیش فعالی، ســـوء مصرف الکل و مواد افیونی نیز در مردان بیشتر از زنان است.

از همـــه اینهـــا که بگذریم، نمی‌توان نقش عوامل دیگر در شـــکل گیری افکار و احساسات، کنش و واکنشهای مغزی، یا کم و زیاد شدن هورمون‌هـــا را نادیـــده گرفت. بحث فرهنگ و فرهنگ ســـازی که خود مجالی دیگر می‌طلبد. مسألهٔ تربیت که آن هم با مقوله فرهنگ در ارتباط است و سرانجام تغذیه که اگر بگوییم آن هم به نوبه خود، متأثر و ملهم از فرهنگ جوامع است، سخنی نابجا نگفته ایم.

امروزه روز به دلیل فراگیر شـــدن تکنولوژی و اســـتفاده عموم از شـــبکه‌های رنگارنگ مجازی، هر کســـی از ظن خود و به فراخور حال خود دستی در علم تغذیه دارد. در اینجا بر اساس مطالعه و پژوهش‌ها و نیز تجربهٔ شخصی خود در سالیان اخیر، فقط به چند نکته اساسی برای بهبود عملکرد مغز اشاره می کنم:

آب به اندازه کافی بنوشید. غذاهایی میل کنید که با مغزتان دوست هســـتند: چای ســـبز، شـــکلات تلخ، انواع توت، ماهی‌های تازه و سالم و چرب، ســـیب، قهوه، آواکادو، روغن زیتون، ســـبزیجات دارای برگ‌های سبز و بالاخره باید خوب و به اندازه کافی خوابید. هم جسمی‌و هم ذهنی ورزش کنید و از ذهن خود کار بکشید. جدول حل کنید، کتاب بخوانید، شـــطرنج بازی کرده و ســـودوکو حل کنید. همچنین یک مهارت جدید بیاموزید و نواختن یک ساز را شروع کنید.

از همه مهمتر از موسیقی غافل نشوید. گوش سپردن به موسیقی آرام و کلاسیک هورمون کورتیزول را که مسئول ایجاد استرس است، کاهش می‌دهد. امواج آلفا را که موجب آرامش است، افزایش می‌دهد. به بهبود حافظه کمک و به ترشـــح دوپامین می‌انجامد و فشـــار خون را تنظیم می کند.

***مرضیه سلیمانی**

شیوه جدید یادگیری فعال روبات‌ها

یاد گرفتن مهارت‌های تازه توسط روبات‌ها همواره یکی از اهداف پژوهشگران حوزه روباتیک بوده است. یک گزینه برای این که روباتی مهارت جدیدی را کسب کند این است که از انسان‌ها یاد بگیرد و هر وقت که درباره نحوه رفتار خود اطمینان ندارد پرسش کند و از پاسخ‌های کاربر انسانی خود مطالبی بیاموزد.

برای رسیدن به این هدف، گروهی از پژوهشگران دانشگاه استنفورد رویکردی کاربردوستانه در زمینه یادگیری فعال ابداع کرده‌اند که می‌تواند روبات‌ها را برای یادگیری آموزش دهد. روبات‌ها در تعامل با انسان‌ها آنها را وادار می کنند تا به پرسش‌هایشان پاسخ دهند. این رویکرد به روبات‌ها می‌آموزد پرسش‌هایی را مطرح کنند که پاسخ دادن به آنها برای یک کاربر آسان باشد، پرسش‌هایی که نه زائد و بیهوده هستند و نه غیر ضروری.

آن چه برای این پژوهشگران جالب توجه است این است که روبات‌ها چگونه در می‌یابند انسان‌ها چه چیزی از آنها می‌خواهند. یک روش ادراکی مستقیم برای یادگیری، «سؤال پرسیدن» است.

این مطالعه بر این اساس استوار است که روبات‌ها در ایده آل ترین حالت باید پرسش‌های حاوی اطلاعات مفید بپرسند، پرسش‌هایی که به بیشترین میزان از کاربرهای انسانی اطلاعات استخراج می کنند. به عبارتی دیگر، یک روبات باید بتواند با مطرح کردن کمترین تعداد پرسش‌ها بفهمد کاربر چه درخواستی از آن دارد یا به چه چیزی نیاز دارد.

اما در واقعیت مهیج ترین رویکردهایی که بر پایه پاسخ دادن به پرسش‌های روبات‌ها هستند این را در نظر نمی‌گیرند که برای یک انسان چقدر پاسخ دادن به پرسش‌های مشخصی که این ماشین‌ها مطرح می کند آسان خواهد بود. این امر در بیشتر موارد موجب می‌شود که وقت کاربرها با پاسخ دادن به انبوهی پرسش بی اهمیت یا نداشتن توانایی در دادن پاسخ قطعی به هدر برود.

به عقیده این پژوهشگران بیشتر الگوریتم‌های پیشرفته ابهام ایجاد می کنند و مانع از این می‌شوند که کاربر به درستی به پرسش‌های روبات پاسخ دهد. برای مثال، پرسشی درباره اتومبیل خودران پرسیده می‌شود که آیا مایل هستید با سرعت ۲۹ مایل در ساعت در جلوی خودرویی که راننده آن یک انسان است برانید یا با سرعت ۳۱ مایل در ساعت؟

این برای روبات یک پرسش اطلاع رسان و مفید قلمداد می‌شود زیرا برایش تفهیم خواهد شد که آیا آن راننده قصد دارد سریع تر از ۳۰ مایل در ساعت حرکت کند یا خیر. اما پاسخ‌هایی که کاربرها می‌دهند آن قدر نزدیک به هم هستند که نمی‌توانند دقیق باشند.

برای غلبه بر محدودیت‌های روش‌های یادگیری فعال کنونی، پژوهشگران الگوریتمی ساختند که می‌تواند پرسش‌های مفیدتر را گزینش کند. این الگوریتم پرسش‌هایی را شناسایی می کند که تردید روبات را در مقابل عملکردهای کاربر به کمترین میزان ممکن می‌رساند؛ برای مثال الگوریتمی که اطلاع رسانی به روبات را به بالاترین حد می‌برد. مزیت دیگر چنین الگوریتمی این است که در عین حال در نظر می‌گیرد پاسخ دادن به پرسش‌ها چقدر برای یک کاربر انسانی آسان است.

هنگامی که آنها این الگوریتم را با درس گرفتن از اشکالات کارهای پیشین ساختند، روی توانایی انسان در پاسخ دادن به پرسش‌هایی که روبات مطرح می کند تمرکز کردند. الگوریتم آنها مبتنی بر این ایده است که فقط روبات‌هایی که از توانایی انسان در پاسخ دادن آگاه هستند می‌توانند به طور دقیق بفهمند انسان‌ها چه چیزی از آنها می‌خواهند.

تیم پژوهشی میزان کسب اطلاعات توسط روبات را با اندازه گیری مقدار کاهش عدم قطعیت (انتروپی) روبات از اولویت‌های کاربر محاسبه کردند. به عبارتی دیگر، پرسشی که میزان کسب اطلاعات را به حداکثر می‌رساند تردید و عدم اطمینان روبات از اولویت‌های کاربر را به کمترین میزان ممکن کاهش می‌دهد. بدین ترتیب کار روبات‌ها هدفمند می‌شود؛ چرا که با در نظر گرفتن اولویت‌های طرف انسانی خود، پرسش‌هایی را انتخاب می کنند که بیشترین اطلاعات را به آنها می‌دهند.

با افزایش اطلاعات روبات درباره پرسشی که مطرح می کند، پاسخ دادن برای کاربر آسان می‌شود و عدم اطمینان و سردرگمی‌او کاهش می‌یابد. ساختن پرسش با استفاده از روش کسب اطلاعات کیفیت یادگیری فعال را ارتقاء می‌دهد؛ نه فقط به این دلیل که پرسش‌ها تا حد ممکن مفید و آموزنده هستند بلکه به این خاطر که پاسخ‌های اشتباه کاربر کمتر می‌شود.

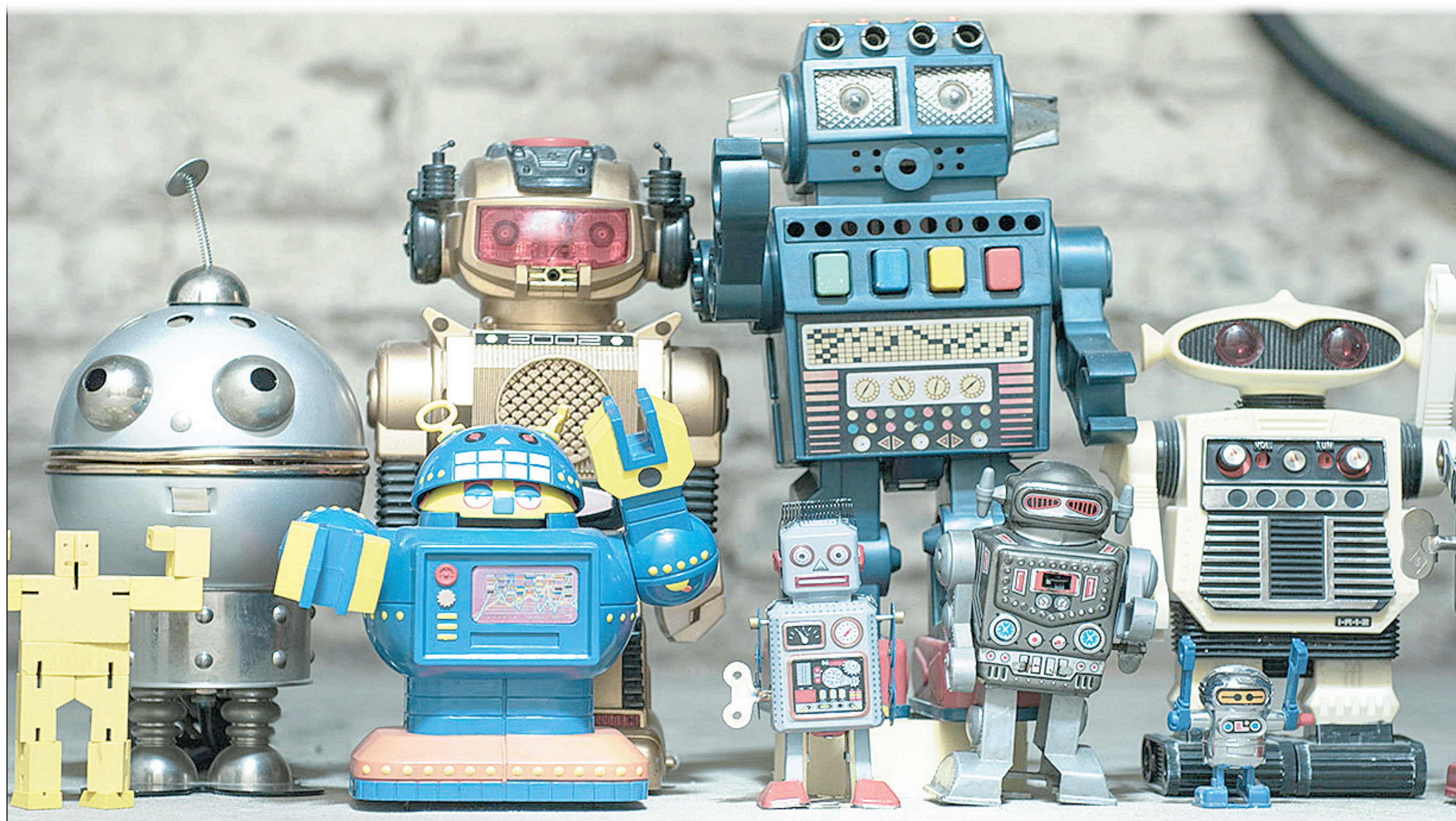
با استفاده از این رویکرد ابداعی به طور موکد پرسش‌هایی گزینش می‌شوند که میزان کسب اطلاعات در هر برهه زمانی به حداکثر می‌رسد. در اصل، روبات نسبت به اولویت‌های کاربری که با او در تعامل است از یک باور برخوردار می‌شود؛ برای مثال توزیع احتمالی (probability distribution) که از این باور و نیز دامنه پرسش‌های احتمالی سرمشق می گیرد. متعاقب آن، باورهای خود درباره آن چه مورد نیاز کاربر است را طبق پاسخ‌هایی که از او می گیرد به‌روزرسانی می کند. این روند به طور مداوم ادامه پیدا می کند تا روبات بتواند با مطلع شدن از اموری که برای کاربر اهمیت بیشتری دارند به مرور زمان بهتر عمل کند.

این یک روش محاسباتی قابل کنترل است که به پژوهشگران کمک می کند به سرعت دریابند کدام وظایف روبات‌ها برای انسان‌ها در اولویت هستند. آنها نشان داده اند که آموزش دادن به یک روبات برای مطرح کردن پرسش‌هایی که میزان کسب اطلاعات را در آن به حداکثر برساند به اندازه روش‌های پیشرفته با دشواری همراه است. آنها رویکرد یادگیری فعال خود را به دنبال یک سری شبیه سازی ارزیابی کردند و دریافتند که این روش به روبات‌ها این توانایی را می‌دهد که سریع تر و دقیق تر از روش‌های دیگر به اولویت‌های مورد نظر انسان مقابل خود پی ببرند.

پژوهشگران علاوه بر پرداختن به خود روبات‌ها، مطالعه ای هم روی کاربرها انجام دادند و در این مطالعه از افراد شرکت کننده خواستند تا به پرسش‌هایی که با روش آنها و روش‌های دیگران طراحی شده بود با استفاده از رویکردهای نوین پاسخ دهند. نتیجه به دست آمده این بود که برای افراد شرکت کننده پاسخ دادن به پرسش‌های طراحی شده با این رویکرد بسیار راحت تر بود. به علاوه، کاربرها احساس می کردند روبات‌هایی که روش جدید روی آنها اعمال شده تصویر واضح تری از اولویت‌ها و خواسته‌های آنها دارند.

روشی که این پژوهشگران ابداع کرده اند در آینده روبات‌ها را با خواسته‌های کاربرها هماهنگ خواهد کرد که این به بهتر تعلیم دادن روبات‌ها کمک می کند. علاوه بر این، با این تکنیک می‌توان به روبات‌ها آموزش داد پرسش‌هایی را بپرسند که انسان‌ها بتوانند به راحتی بفهمند و به آنها پاسخ دهند. یکی دیگر از اهداف این پژوهشگران برای آینده این است که روش‌هایی بیابند تا به روبات‌ها یاد بدهند برای کارهای خود توضیحات مفید ارائه دهند.

وجود روبات‌هایی که علاوه بر سؤال پرسیدن، علت مطرح کردن چنین سؤالی را نیز توضیح دهند گامی‌به جلو خواهد بود. پژوهشگران استنفورد تصویری را در ذهن تجسم می کنند که در آن یک اتومبیل خودران دو انتخاب را برای یک انسان تصور می کند و سپس توضیح می‌دهد که دلیل مطرح کردن سؤال‌هایش قرار گرفتن در ساعات اوج ترافیک است تا بدین ترتیب برای خود تعیین کند آیا باید رفتاری کمابیش مهاجمانه و سریع داشته باشد یا نه.

سیارات فوق قابل سکونت

آیا سیارات فراخورشیدی بهتر از زمین هم وجود دارند؟

آیا زمین فوق قابل سکونت است؟

تردیدی در این نیست که سیاره ما ویژگی‌هایی دارد که در نگاه نخست به نظر می‌رسد ایده آل ترین مکان برای زندگی باشد. زمین به دور ستاره ای بی هیاهو و میان سال می‌چرخد. اقیانوس‌های این گوی رنگین زندگی بخش هستند، به این دلیل که در کمربند حیات یا منطقه قابل سکونت خورشید گردش می کند. یعنی ناحیه باریکی که نور خورشید نه خیلی شدید و نه خیلی ضعیف است. داخل این محدوده آب دریاها و اقیانوس‌ها بخار و خارج از آن تبدیل به یخ می‌شود. علاوه بر این، اندازه سیاره زمین برای حیات مطلوب است. اندازه زمین و ترکیب سنگی آن فراهم کننده ویژگی‌های دیگر سکونت پذیری هستند از جمله تکتونیک صفحه ای تنظیم کننده آب و هوا و میدان مغناطیسی آن که از بیوسفر در مقابل پرتوهای کیهانی محافظت می کند.

با همه اینها هر چه دانشمندان بیشتر سکونت پذیری سیاره ما را مورد مطالعه قرار می‌دهند، بیشتر پی می‌برند که به تمام معنا برای زندگی ایده آل نیست. بخش‌های وسیعی از سطح زمین، برای مثال بیابان‌های بایر و نواحی قطبی عاری از حیات هستند.

همچنین، درصد سکونت پذیری زمین با گذشت زمان تغییر می کند. به عنوان مثال، در بخش زیادی از دوره کربونیفر، از حدود ۳۵۰ تا ۳۰۰ میلیون سال پیش اتمسفر سیاره ما گرم تر، مرطوب تر و بسیار پراکسیژن تر از حالا بود. سخت پوستان، ماهی‌ها و مرجان‌ها در دریاها رشد و نمو پیدا کردند، جنگل‌های انبوه قاره‌ها را پوشاندند و حشرات و دیگر موجودات خشکی زی در اندازه‌های غول پیکری رشد کردند. زمین دوره کربونیفر زیست توده فراوان‌تری نسبت به زمین عصر حاضر داشت. این بدان معنی است که زمین کنونی را می‌توان کمتر از زمین دوران کهن قابل سکونت در نظر گرفت.

کسی ن‌می‌تواند انکار کند که در آینده شرایط زمین برای زندگی بسیار نامساعدتر خواهد شد. پنج میلیارد سال دیگر سوخت هیدروژن خورشید به اتمام خواهد رسید و هلیوم در هسته اش شروع به گرم شدن می کند. در نتیجه این ستاره متورم و تبدیل به غول سرخی می‌شود که زمین را می‌سوزاند و تبدیل به خاکستر می کند. آنچه باعث وخیم تر شدن وضعیت زمین در آینده می‌شود این است که طبق محاسبات اخیر دانشمندان زمین در وسط کمربند حیات یا همان منطقه قابل سکونت اطراف خورشید قرار ندارد، بلکه نزدیک به ناحیه داخلی آن یعنی جایی که آن را بیش از حد گرم می کند جا دارد. به دلیل این که زمین خیلی به خورشید نزدیک است، تا پیش از داغ شدن و تبخیر اقیانوس‌هایش چند میلیون سال یا حداکثر یک میلیارد سال بیشتر فرصت ندارد.

دانش ستاره شناسی با قاطعیت به ما آموخته این است که ما در مرکز منظومه شمسی نیستیم و از لحاظ زمانی و مکانی جایگاه ویژه‌ای در جهان هستی نداریم. بنابراین شاید بتوان این واقعیت را این گونه تعبیر کرد که شاید زمین بهترین جا برای بشر باشد، اما بهترین جا برای در آغوش پذیرفتن حیات نیست. دانشمندان محاسبه کرده‌اند که کمربند حیات اطراف یک ستاره شبیه به خورشید فضایی بین ۰/۹۹ و ۱/۷ برابر فاصله زمین تا خورشید را پوشش می‌دهد.

با این وصف تا نیم میلیون سال دیگر، خورشید به قدری درخشان خواهد شد که آب و هوای زمین را سوزناک و شرایط را برای حیات موجودات چندسلولی تهدیدآمیز خواهد کرد. واقعیت این است که زمین دیگر بهترین دوران میزبانی خود را سپری کرده است و زیست کره به سرعت به پایان عمر خود نزدیک می‌شود.

دانشمندان با آگاهی از این واقعیت در جست و جوی اجرامی‌هستند که برای زندگی مناسب تر از زمین باشند. بنابراین، به ماه‌های فراخورشیدی و سیارات فراخورشیدی فرضی اندیشیده اند که با نام «فوق قابل سکونت» (Superhabitable planet) شناخته می‌شوند و می‌توانند برای پدیدار شدن حیات و تکامل آن از زمین مناسب تر باشند. مفهوم سیاره فوق قابل سکونت را نخستین بار «رنه هلر» و «جان آرمسترانگ» در سال ۲۰۱۴ معرفی کردند. آنها معتقدند دلیل مشخصی وجود ندارد که چرا زمین باید مطلوب‌ترین پارامترهای فیزیکی و شیمیایی را برای موجودات زنده داشته باشد، چون سیارات می‌توانند بی شباهت به زمین باشند و در عین حال شرایط مناسب تری را برای حیات و تکامل در خود داشته باشند. به بیانی دیگر، تعریف آنها از یک سیاره فوق قابل سکونت، سیاره‌ای خاکی و سنگی است که فون و فلور متنوع تری از زمین را دارد؛ زیرا با داشتن تنوع زیستی غنی در عمل ثابت می کند که از زمین مهمان نوازتر است.

این دو دانشمند همچنین بر این باورند که هر سیاره سنگی در کمربند حیات را ن‌می‌توان یک سیاره قابل سکونت در نظر گرفت. گرمایش ناشی از جزر و مد مثل جزر و مد اقیانوس درونی ماه اروپا می‌تواند اجرام خاکی یا یخی خارج از کمربند حیات را قابل سکونت کند. از دید آنها سیاره ای قابل سکونت یا فوق قابل سکونت است که بیشتر از زمین محور بودن یا انسان محور بودن زیست محور باشد.

فرضیه این دو دانشمند این است که سیارات فوق قابل سکونت بزرگ تر، گرم تر و کهن تر از زمین هستند و به دور «ستاره‌های نوع K رشته اصلی» (K-type main-sequence stars)، یعنی ستاره‌های کم جرم تر از خورشید گردش می کنند. طول عمر یک ستاره نوع K می‌تواند ۲۰ تا ۷۰ میلیارد سال باشد.

دانشمندان در جست و جوی سیاره‌های فوق قابل سکونت به قمرهای بزرگی اندیشیده اند که به دور سیاره‌های گازی غول پیکر در گردش هستند. برای مثال قمر «گانیمد» (Ganymede)، بزرگ‌ترین ماه منظومه شمسی که متعلق به مشتری است را مورد بررسی قرار دادند. جرم گانیمد فقط ۲/۵ درصد جرم زمین است، یعنی بسیار کوچک تر از آن که بتواند به راحتی اتمسفری مانند جو زمین را در خود نگه دارد. اما احتمال زیادی وجود دارد که قمرهایی با جرمی‌نزدیک به جرم زمین و اتمسفری مشابه اتمسفر زمین در کمربند حیات سیستم‌های سیاره ای دیگر شکل گرفته باشند.

چنین قمرهای فراخورشیدی بزرگ می‌توانند فوق قابل سکونت باشند، چون تنوع زیادی از منابع انرژی را در خود دارند. همچنین، بر خلاف زیست کره زمین که تنها منبع انرژی اش نور خورشید است زیست کره یک قمر فراخورشیدی فوق قابل سکونت انرژی مورد نیاز خود را از نور و گرمای منعکس شده سیاره غول پیکر مجاور خود یا حتی از میدان گرانشی آن تأمین می کند.

تاکنون هیچ قمر فراخورشیدی قابل سکونت یا غیر قابل سکونتی به طور قطع شناسایی نشده است، اگرچه دیر یا زود داده‌های حاصل از رصد تلسکوپ‌هایی مثل تلسکوپ فضایی کپلر ناسا ممکن است نمونه‌هایی از آنها را شناسایی کنند.

اما از سوی دیگر، سیارات فوق قابل سکونت در کاتالوگ سیارات فراخورشیدی تأیید شده یا کاندیدا شده دانشمندان شناسایی شده اند. نخستین سیارات فراخورشیدی که در اواسط دهه ۱۹۹۰ کشف شدند همگی غول‌های گازی هستند که جرمی‌مشابه جرم مشتری دارند و احتمال این که حیات در آنها شکل بگیرد وجود ندارد؛ چون در فاصله فوق العاده نزدیکی به دور سیاره میزبان خود گردش می کنند. با این حال، چون با گذشت زمان تکنیک‌های جست و جوی سیارات پیشرفته‌تر شده اند، ستاره شناس ها توانسته اند سیاره‌های کوچک تری را در مدارهای وسیع تر کشف کنند. بیشتر سیاراتی که در سال‌های اخیر کشف شده اند از جمله سیارات «ابرزمین» (super-earth) محسوب می‌شوند؛ یعنی اندازه آنها از زمین بزرگ تر و جرم آنها تا ۱۰ برابر بیشتر از جرم زمین و شعاعشان بین شعاع زمین و نپتون است. وجود این گونه سیارات در اطراف ستاره‌های دیگر امری متداول است اما سیاره ابرزمینی که به دور خورشید بچرخد وجود ندارد یا دست کم هنوز کشف نشده است. همین ویژگی باعث متفاوت بودن منظومه شمسی می‌شود.

شاید از خود بپرسیم یک سیاره فوق قابل سکونت چگونه مکانی است؟ جالب است بدانیم که به دلیل سطحی تر بودن نیروی گرانش در یک سیاره ابرزمین، اتمسفر بیشتری در آن وجود دارد و کوه‌هایش با سرعت بیشتری فرسایش می‌یابند. به عبارتی دیگر، غلظت هوای چنین سیاره ای بیشتر و سطح آن هموارتر خواهد بود. اگر اقیانوس‌هایی در آن وجود داشته باشد، چشم انداز مسطح سیاره سبب می‌شود آب آنها به دریاهای زیادی سرریز شود. در این دریاها به جای حوضه‌های آبریز عمیقی که تعداد اندکی قاره بزرگ آنها را از هم جدا کرده زنجیره‌هایی از جزایر پراکنده شکل می گیرند. همان طور که تنوع زیستی در آب‌های سطحی نزدیک به سواحل غنی تر است، سیاره‌های ابرزمین فوق قابل سکونت را می‌توان مشابه مجمع الجزیره‌هایی دانست که برای شکوفا شدن حیات بسیار مساعد هستند. در اکوسیستم‌های جزیره‌ای تکامل سریع تر پیش می‌رود و این شرایطی بالقوه برای افزایش تنوع زیستی است.

قمر یک سیاره غول گازی، یک سیاره دوتایی (binary planet) که به قدر کافی داغ باشد تا بتواند «مگنتوسفر» (منطقه مغناطیسی پیرامون یک جرم آسمانی) را حفظ کند یا سیاره‌ای با مساحت سطحی زیاد را می‌توان فوق قابل سکونت در نظر گرفت. سیاره‌ای که جرمی‌دو برابر جرم زمین دارد کافی است ۴۰ درصد بزرگ‌تر از زمین باشد تا گرانش سطحی برابر با آن داشته باشد. ستاره‌های نوع K بهترین کاندیداها برای برخورداری از سیارات در اطراف خود هستند. این ستاره‌ها نیروهای جزر و مدی را با چندین سیاره پیرامون خود برقرار می کنند.

دانشمندان به منظور یافتن سیاره ای که مشابه زمین باشد، مطالعات خود را روی کمربند حیات اطراف ستارگان متمرکز کرده‌اند. این ناحیه باریک ظرفیت حفظ آب مایع را در خود دارد، چون نور خورشید در آن نه خیلی شدید و نه خیلی ضعیف است. داخل این محدوده آب دریاها و اقیانوس‌ها بخار و خارج از آن تبدیل به یخ می‌شود. بنابراین دانشمندان به دنبال محیط‌هایی با این ویژگی در کیهان هستند. کمربند حیات یک ستاره غول پیکر سوزان نسبت به کمربند حیات یک ستاره کوتوله کم حرارت تر کوچک در فاصله دورتری قرار می‌گیرد. پس می‌توان گفت که اجرام کوچک و سنگی و هم اندازه زمین بهترین گزینه برای یافتن شواهدی از حیات هستند.

همان طور که ترکیب ساختاری و اندازه معیارهایی برای سیاره‌ها و ستاره‌های فوق قابل سکونت هستند، زمان نیز اهمیت خود را دارد. ستاره‌های بزرگ و درخشان بسیار سریع تر از ستاره‌های کم نورتر و کوچک تر می‌سوزند. درخشان ترین ستاره‌ها تنها چند میلیون سال می‌سوزند و سپس خاموش می‌شوند. اما ستاره‌های کوتوله که طول عمر زیادی دارند می‌توانند گزینه بسیار خوبی باشند. حتی آنهایی که کمربند حیاتشان به قدری به سیاره‌های اطرافشان نزدیک است که سیاره‌ها را از یک سو قفل می کنند و باعث می‌شوند که فقط یک طرف سیاره مدام رو به آنها باشند (مانند ماه نسبت به زمین) از این مزیت برخوردارند. دانشمندان زمانی تصور می کردند که یک طرف این سیاره‌ها همواره سوزان و طرف دیگر همواره منجمد است، اما مدل سازی‌ها و رصدهای بیشتر نشان دادند بادهایی که به این سیاره‌ها می‌وزند دمای آنها را تعدیل می کنند.

ستاره‌های مشابه خورشید که سیاره‌هایی در حد و اندازه زمین داشته باشند و مدارهایشان هم قابل مقایسه با مدار زمین باشند ایمن ترین گزینه برای یک مکان فوق قابل سکونت فرازمینی هستند.

دانشمندان دانشگاه شیکاگو برای تعیین بهترین شرایط زیستی در سیاره‌های فراخورشیدی و شبیه سازی اقلیم‌ها و زیستگاه‌های اقیانوسی این سیاره‌ها از ابزاری به نام «۳D-ROCKE» استفاده کردند. زیستگاه‌های اقیانوسی از آن جهت برای این دانشمندان اهمیت دارد که می‌دانند تنوع حیات در زمین به بالا آمدن مواد مختلف از اعماق اقیانوس‌ها بستگی دارد؛ زیرا مواد حیاتی را برای بقای موجودات به سطح زمین می‌رسانند. این مبنای آنها برای یافتن سیاراتی است که می‌توانند بیشترین تنوع زیستی را داشته باشند، یعنی یافتن اجرامی که گردش جریان‌های اقیانوسی در آنها شدید و متناوب است.

نرم افزار ۳D-ROCKE مدلی است که به طور رایگان برای عموم در دسترس است. می‌توان با وارد شدن به وب سایت آن، شرایط حیات در اجرام دیگر از سیاره ونوس کهنسال گرفته تا سیاره‌هایی که به دور ستاره کوتوله سرخ «پروکسیما قنطورس»، نزدیک ترین ستاره به خورشید می گردند را از نظر گذراند. همچنین کاربران می‌توانند دمای هوا، میزان بارش باران، غلظت خاک و دیگر ویژگی‌های آنها را شبیه سازی کنند. مدلی مجازی از سیاره زمین با دمای متغیر بین ۳۵ درجه سانتی گراد در نزدیک استوا و منفی ۶۰ درجه در دو قطب در اختیار کاربر قرار دارد. کاربر می‌تواند ونوس را جایگزین زمین کند و ببیند که این سیاره ۲/۹ میلیارد سال پیش چگونه بوده است، یعنی هنگامی که خورشید ۲۰ درصد از زمان کنونی کم نورتر بود.

گردش جریان‌های اقیانوسی در سیاره‌ای رخ می‌دهد که آهسته‌تر می‌چرخد، غلظت اتمسفر آن بیشتر است و قاره‌هایی در خود دارد. این‌ها مواردی هستند که دانشمندان در مطالعه روی سیاره‌های فراخورشیدی مد نظر می‌گیرند. زمانی که کاوشگرهای LUVOIR یا HabEx متعلق به ناسا در دهه ۲۰۳۰ به فضا فرستاده شوند، از سطح سیاره‌های فراخورشیدی به طور مستقیم تصویربرداری خواهند کرد. آنها این توانایی را خواهند داشت که مواد شیمیایی اتمسفر سیارات فراخورشیدی را شناسایی و اندازه گیری کنند و حتی تعیین کنند که چه کسری از این سیارات متشکل از قاره‌ها هستند. اگر همیشه به یاد داشته باشیم که محل قرارگیری سیاره زمین در راه شیری منحصر به فرد نیست، در صورتی که روزی سیاره‌های فوق قابل سکونت کشف شوند متعجب نخواهیم شد.

تنها به مدت ۲۰ سال مطالعه و کاوش و رصد از زمین و از درون فضا دانشمندان توانسته اند وجود بیش از ۳۲۰۰ سیاره فراخورشیدی را در چند لایه از کهکشان راه شیری تأیید کنند. تعداد سیاره‌های فراخورشیدی تأیید نشده هم بیش از ۵۶۰۰ عدد برآورد شده است.

بسیاری از سیاره‌هایی که تا کنون کشف شده اند غول‌های گازی یا یخی هستند. در عین حال، سیاره‌هایی سنگی در اندازه زمین هم شناسایی شده اند. حتی با پیشرفت‌های قابل پیش بینی که انتظار می‌رود در سال‌های آینده در علم ستاره شناسی به ظهور برسد، احتمال ک‌می‌وجود دارد بتوانیم به ماهیت هر شکلی از حیات که ممکن است کشف کنیم پی ببریم؛ حال چه پوسته‌هایی از جلبک باشند یا زرافه‌های شش پای در حال جست و خیز. اما سرانجام روزی فرا خواهد رسید که شرایط مطلوب برای زندگی را در میان اجرام مشابه زمین پیدا کنیم.

سیارات قابل سکونت در راه شیری

دانشمندان با استفاده از تلسکوپ سیاره یاب کپلر ناسا برآورد کرده اند که از هر چهار ستاره هم اندازه خورشید یکی دارای سیاره ای شبیه به زمین است که به دور آن گردش می کند. این بدان معنا است که حدود ۱۰ میلیارد سیاره در کهکشان ما وجود دارند که دارای آب مایع هستند و می‌توانند برای حیات بیگانه قابل سکونت باشند. پژوهشگران با پی بردن به این که چه تعداد سیاره قابل سکونت در راه شیری وجود دارد می توانند برنامه ریزی کنند تا در آینده نشانه‌هایی از حیات بیگانه را پیدا کنند. درک بهتر از تعداد سیاراتی شبیه به زمین پروژه‌هایی مانند ساخت تلسکوپ «WFIRST» یا «تلسکوپ نقشه‌برداری میدان باز فروسرخ» (Wide-Field Infrared Survey Telescope) را امکان پذیر می کند که در اواسط دهه ۲۰۲۰ به فضا فرستاده خواهد شد تا نشانه‌هایی از وجود اکسیژن و بخار آب را در سیاره‌های دوردست پیدا کند. تلسکوپ کپلر که در سال ۲۰۰۹ به فضا فرستاده شد با استفاده از روش «گذر» حدود ۵۳۰هزار ستاره را رصد کرد. این تلسکوپ توانست تغییر یا کاهش اندکی از میزان درخشندگی ستارگان را که در اثر گذر کردن سیاره ای از مقابلشان ایجاد می شود شناسایی کند. کپلر به دنبال رصدهای خود توانست بیش از ۲۶۰۰ سیاره فراخورشیدی را پیدا کند. همچنین برای دانشمندان روشن کرد که در کهکشان راه شیری تعداد سیارات از ستاره‌ها بیشتر است و اطلاعات تازه ای از تنوع انواع سیارات در اختیار پژوهشگران گذاشت. طبق داده‌های کپلر ۲۰ تا ۵۰ درصد از ستاره‌های قابل رویت در آسمان شب، در کمربند حیات خود دارای سیاراتی مشابه زمین هستند. مرحله بعدی پژوهش‌های دانشمندان مطالعه روی سیاره‌های قابل سکونت است تا دریابند اجزای سازنده این سیارات چه هستند. آنچه به طور خاص مورد توجه دانشمندان است جست و جو برای یافتن نشانگرهای زیستی در اتمسفر سیاراتی تقریباً هم‌اندازه زمین است.

یکشنبه ۱۲آبان ۱۳۹۸- سال نودوسوم - شماره ۲۷۴۱۶

سیارات فوق قابل سکونت

آیا سیارات فراخورشیدی بهتر از زمین هم وجود دارند؟

آیا زمین فوق قابل سکونت است؟

تردیدی در این نیست که سیاره ما ویژگی‌هایی دارد که در نگاه نخست به نظر می‌رسد ایده آل ترین مکان برای زندگی باشد. زمین به دور ستاره ای بی هیاهو و میان سال می‌چرخد. اقیانوس‌های این گوی رنگین زندگی بخش هستند، به این دلیل که در کمربند حیات یا منطقه قابل سکونت خورشید گردش می کند. یعنی ناحیه باریکی که نور خورشید نه خیلی شدید و نه خیلی ضعیف است. داخل این محدوده آب دریاها و اقیانوس‌ها بخار و خارج از آن تبدیل به یخ می‌شود. علاوه بر این، اندازه سیاره زمین برای حیات مطلوب است. اندازه زمین و ترکیب سنگی آن فراهم کننده ویژگی‌های دیگر سکونت پذیری هستند از جمله تکتونیک صفحه ای تنظیم کننده آب و هوا و میدان مغناطیسی آن که از بیوسفر در مقابل پرتوهای کیهانی محافظت می کند.

با همه اینها هر چه دانشمندان بیشتر سکونت پذیری سیاره ما را مورد مطالعه قرار می‌دهند، بیشتر پی می‌برند که به تمام معنا برای زندگی ایده آل نیست. بخش‌های وسیعی از سطح زمین، برای مثال بیابان‌های بایر و نواحی قطبی عاری از حیات هستند.

همچنین، درصد سکونت پذیری زمین با گذشت زمان تغییر می کند. به عنوان مثال، در بخش زیادی از دوره کربونیفر، از حدود ۳۵۰ تا ۳۰۰ میلیون سال پیش اتمسفر سیاره ما گرم تر، مرطوب تر و بسیار پراکسیژن تر از حالا بود. سخت پوستان، ماهی‌ها و مرجان‌ها در دریاها رشد و نمو پیدا کردند، جنگل‌های انبوه قاره‌ها را پوشاندند و حشرات و دیگر موجودات خشکی زی در اندازه‌های غول پیکری رشد کردند. زمین دوره کربونیفر زیست توده فراوان‌تری نسبت به زمین عصر حاضر داشت. این بدان معنی است که زمین کنونی را می‌توان کمتر از زمین دوران کهن قابل سکونت در نظر گرفت.

کسی ن‌می‌تواند انکار کند که در آینده شرایط زمین برای زندگی بسیار نامساعدتر خواهد شد. پنج میلیارد سال دیگر سوخت هیدروژن خورشید به اتمام خواهد رسید و هلیوم در هسته اش شروع به گرم شدن می کند. در نتیجه این ستاره متورم و تبدیل به غول سرخی می‌شود که زمین را می‌سوزاند و تبدیل به خاکستر می کند. آنچه باعث وخیم تر شدن وضعیت زمین در آینده می‌شود این است که طبق محاسبات اخیر دانشمندان زمین در وسط کمربند حیات یا همان منطقه قابل سکونت اطراف خورشید قرار ندارد، بلکه نزدیک به ناحیه داخلی آن یعنی جایی که آن را بیش از حد گرم می کند جا دارد. به دلیل این که زمین خیلی به خورشید نزدیک است، تا پیش از داغ شدن و تبخیر اقیانوس‌هایش چند میلیون سال یا حداکثر یک میلیارد سال بیشتر فرصت ندارد.

دانش ستاره شناسی با قاطعیت به ما آموخته این است که ما در مرکز منظومه شمسی نیستیم و از لحاظ زمانی و مکانی جایگاه ویژه‌ای در جهان هستی نداریم. بنابراین شاید بتوان این واقعیت را این گونه تعبیر کرد که شاید زمین بهترین جا برای بشر باشد، اما بهترین جا برای در آغوش پذیرفتن حیات نیست. دانشمندان محاسبه کرده‌اند که کمربند حیات اطراف یک ستاره شبیه به خورشید فضایی بین ۰/۹۹ و ۱/۷ برابر فاصله زمین تا خورشید را پوشش می‌دهد.

با این وصف تا نیم میلیون سال دیگر، خورشید به قدری درخشان خواهد شد که آب و هوای زمین را سوزناک و شرایط را برای حیات موجودات چندسلولی تهدیدآمیز خواهد کرد. واقعیت این است که زمین دیگر بهترین دوران میزبانی خود را سپری کرده است و زیست کره به سرعت به پایان عمر خود نزدیک می‌شود.

دانشمندان با آگاهی از این واقعیت در جست و جوی اجرامی‌هستند که برای زندگی مناسب تر از زمین باشند. بنابراین، به ماه‌های فراخورشیدی و سیارات فراخورشیدی فرضی اندیشیده اند که با نام «فوق قابل سکونت» (Superhabitable planet) شناخته می‌شوند و می‌توانند برای پدیدار شدن حیات و تکامل آن از زمین مناسب تر باشند. مفهوم سیاره فوق قابل سکونت را نخستین بار «رنه هلر» و «جان آرمسترانگ» در سال ۲۰۱۴ معرفی کردند. آنها معتقدند دلیل مشخصی وجود ندارد که چرا زمین باید مطلوب‌ترین پارامترهای فیزیکی و شیمیایی را برای موجودات زنده داشته باشد، چون سیارات می‌توانند بی شباهت به زمین باشند و در عین حال شرایط مناسب تری را برای حیات و تکامل در خود داشته باشند. به بیانی دیگر، تعریف آنها از یک سیاره فوق قابل سکونت، سیاره‌ای خاکی و سنگی است که فون و فلور متنوع تری از زمین را دارد؛ زیرا با داشتن تنوع زیستی غنی در عمل ثابت می کند که از زمین مهمان نوازتر است.

این دو دانشمند همچنین بر این باورند که هر سیاره سنگی در کمربند حیات را ن‌می‌توان یک سیاره قابل سکونت در نظر گرفت. گرمایش ناشی از جزر و مد مثل جزر و مد اقیانوس درونی ماه اروپا می‌تواند اجرام خاکی یا یخی خارج از کمربند حیات را قابل سکونت کند. از دید آنها سیاره ای قابل سکونت یا فوق قابل سکونت است که بیشتر از زمین محور بودن یا انسان محور بودن زیست محور باشد.

فرضیه این دو دانشمند این است که سیارات فوق قابل سکونت بزرگ تر، گرم تر و کهن تر از زمین هستند و به دور «ستاره‌های نوع K رشته اصلی» (K-type main-sequence stars)، یعنی ستاره‌های کم جرم تر از خورشید گردش می کنند. طول عمر یک ستاره نوع K می‌تواند ۲۰ تا ۷۰ میلیارد سال باشد.

دانشمندان در جست و جوی سیاره‌های فوق قابل سکونت به قمرهای بزرگی اندیشیده اند که به دور سیاره‌های گازی غول پیکر در گردش هستند. برای مثال قمر «گانیمد» (Ganymede)، بزرگ‌ترین ماه منظومه شمسی که متعلق به مشتری است را مورد بررسی قرار دادند. جرم گانیمد فقط ۲/۵ درصد جرم زمین است، یعنی بسیار کوچک تر از آن که بتواند به راحتی اتمسفری مانند جو زمین را در خود نگه دارد. اما احتمال زیادی وجود دارد که قمرهایی با جرمی‌نزدیک به جرم زمین و اتمسفری مشابه اتمسفر زمین در کمربند حیات سیستم‌های سیاره ای دیگر شکل گرفته باشند.

چنین قمرهای فراخورشیدی بزرگ می‌توانند فوق قابل سکونت باشند، چون تنوع زیادی از منابع انرژی را در خود دارند. همچنین، بر خلاف زیست کره زمین که تنها منبع انرژی اش نور خورشید است زیست کره یک قمر فراخورشیدی فوق قابل سکونت انرژی مورد نیاز خود را از نور و گرمای منعکس شده سیاره غول پیکر مجاور خود یا حتی از میدان گرانشی آن تأمین می کند.

تاکنون هیچ قمر فراخورشیدی قابل سکونت یا غیر قابل سکونتی به طور قطع شناسایی نشده است، اگرچه دیر یا زود داده‌های حاصل از رصد تلسکوپ‌هایی مثل تلسکوپ فضایی کپلر ناسا ممکن است نمونه‌هایی از آنها را شناسایی کنند.

اما از سوی دیگر، سیارات فوق قابل سکونت در کاتالوگ سیارات فراخورشیدی تأیید شده یا کاندیدا شده دانشمندان شناسایی شده اند. نخستین سیارات فراخورشیدی که در اواسط دهه ۱۹۹۰ کشف شدند همگی غول‌های گازی هستند که جرمی‌مشابه جرم مشتری دارند و احتمال این که حیات در آنها شکل بگیرد وجود ندارد؛ چون در فاصله فوق العاده نزدیکی به دور سیاره میزبان خود گردش می کنند. با این حال، چون با گذشت زمان تکنیک‌های جست و جوی سیارات پیشرفته‌تر شده اند، ستاره شناس‌ها توانسته اند سیاره‌های کوچک تری را در مدارهای وسیع تر کشف کنند. بیشتر سیاراتی که در سال‌های اخیر کشف شده اند از جمله سیارات «ابرزمین» (super-earth) محسوب می‌شوند؛ یعنی اندازه آنها از زمین بزرگ تر و جرم آنها تا ۱۰ برابر بیشتر از جرم زمین و شعاعشان بین شعاع زمین و نپتون است. وجود این گونه سیارات در اطراف ستاره‌های دیگر امری متداول است اما سیاره ابرزمینی که به دور خورشید بچرخد وجود ندارد یا دست کم هنوز کشف نشده است. همین ویژگی باعث متفاوت بودن منظومه شمسی می‌شود.

شاید از خود بپرسیم یک سیاره فوق قابل سکونت چگونه مکانی است؟ جالب است بدانیم که به دلیل سطحی تر بودن نیروی گرانش در یک سیاره ابرزمین، اتمسفر بیشتری در آن وجود دارد و کوه‌هایش با سرعت بیشتری فرسایش می‌یابند. به عبارتی دیگر، غلظت هوای چنین سیاره ای بیشتر و سطح آن هموارتر خواهد بود. اگر اقیانوس‌هایی در آن وجود داشته باشد، چشم انداز مسطح سیاره سبب می‌شود آب آنها به دریاهای زیادی سرریز شود. در این دریاها به جای حوضه‌های آبریز عمیقی که تعداد اندکی قاره بزرگ آنها را از هم جدا کرده زنجیره‌هایی از جزایر پراکنده شکل می گیرند. همان طور که تنوع زیستی در آب‌های سطحی نزدیک به سواحل غنی تر است، سیاره‌های ابرزمین فوق قابل سکونت را می‌توان مشابه مجمع الجزیره‌هایی دانست که برای شکوفا شدن حیات بسیار مساعد هستند. در اکوسیستم‌های جزیره‌ای تکامل سریع تر پیش می‌رود و این شرایطی بالقوه برای افزایش تنوع زیستی است.

قمر یک سیاره غول گازی، یک سیاره دوتایی (binary planet) که به قدر کافی داغ باشد تا بتواند «مگنتوسفر» (منطقه مغناطیسی پیرامون یک جرم آسمانی) را حفظ کند یا سیاره‌ای با مساحت سطحی زیاد را می‌توان فوق قابل سکونت در نظر گرفت. سیاره‌ای که جرمی‌دو برابر جرم زمین دارد کافی است ۴۰ درصد بزرگ‌تر از زمین باشد تا گرانش سطحی برابر با آن داشته باشد. ستاره‌های نوع K بهترین کاندیداها برای برخورداری از سیارات در اطراف خود هستند. این ستاره‌ها نیروهای جزر و مدی را با چندین سیاره پیرامون خود برقرار می کنند.

دانشمندان به منظور یافتن سیاره ای که مشابه زمین باشد، مطالعات خود را روی کمربند حیات اطراف ستارگان متمرکز کرده‌اند. این ناحیه باریک ظرفیت حفظ آب مایع را در خود دارد، چون نور خورشید در آن نه خیلی شدید و نه خیلی ضعیف است. داخل این محدوده آب دریاها و اقیانوس‌ها بخار و خارج از آن تبدیل به یخ می‌شود. بنابراین دانشمندان به دنبال محیط‌هایی با این ویژگی در کیهان هستند. کمربند حیات یک ستاره غول پیکر سوزان نسبت به کمربند حیات یک ستاره کوتوله کم حرارت تر کوچک در فاصله دورتری قرار می گیرد. پس می‌توان گفت که اجرام کوچک و سنگی و هم اندازه زمین بهترین گزینه برای یافتن شواهدی از حیات هستند.

همان طور که ترکیب ساختاری و اندازه معیارهایی برای سیاره‌ها و ستاره‌های فوق قابل سکونت هستند، زمان نیز اهمیت خود را دارد. ستاره‌های بزرگ و درخشان بسیار سریع تر از ستاره‌های کم نورتر و کوچک تر می‌سوزند. درخشان ترین ستاره‌ها تنها چند میلیون سال می‌سوزند و سپس خاموش می‌شوند. اما ستاره‌های کوتوله که طول عمر زیادی دارند می‌توانند گزینه بسیار خوبی باشند. حتی آنهایی که کمربند حیاتشان به قدری به سیاره‌های اطرافشان نزدیک است که سیاره‌ها را از یک سو قفل می کنند و باعث می‌شوند که فقط یک طرف سیاره مدام رو به آنها باشند (مانند ماه نسبت به زمین) از این مزیت برخوردارند. دانشمندان زمانی تصور می کردند که یک طرف این سیاره‌ها همواره سوزان و طرف دیگر همواره منجمد است، اما مدل سازی‌ها و رصدهای بیشتر نشان دادند بادهایی که به این سیاره‌ها می‌وزند دمای آنها را تعدیل می کنند.

ستاره‌های مشابه خورشید که سیاره‌هایی در حد و اندازه زمین داشته باشند و مدارهایشان هم قابل مقایسه با مدار زمین باشند ایمن ترین گزینه برای یک مکان فوق قابل سکونت فرازمینی هستند.

دانشمندان دانشگاه شیکاگو برای تعیین بهترین شرایط زیستی در سیاره‌های فراخورشیدی و شبیه سازی اقلیم‌ها و زیستگاه‌های اقیانوسی این سیاره‌ها از ابزاری به نام «3D-ROCKE» استفاده کردند. زیستگاه‌های اقیانوسی از آن جهت برای این دانشمندان اهمیت دارد که می‌دانند تنوع حیات در زمین به بالا آمدن مواد مختلف از اعماق اقیانوس‌ها بستگی دارد؛ زیرا مواد حیاتی را برای بقای موجودات به سطح زمین می‌رسانند. این مبنای آنها برای یافتن سیاراتی است که می‌توانند بیشترین تنوع زیستی را داشته باشند، یعنی یافتن اجرامی که گردش جریان‌های اقیانوسی در آنها شدید و متناوب است.

نرم افزار 3D-ROCKE مدلی است که به طور رایگان برای عموم در دسترس است. می‌توان با وارد شدن به وب سایت آن، شرایط حیات در اجرام دیگر از سیاره ونوس کهنسال گرفته تا سیاره‌هایی که به دور ستاره کوتوله سرخ «پروکسیما قنطورس»، نزدیک ترین ستاره به خورشید می گردند را از نظر گذراند. همچنین کاربران می‌توانند دمای هوا، میزان بارش باران، غلظت خاک و دیگر ویژگی‌های آنها را شبیه سازی کنند. مدلی مجازی از سیاره زمین با دمای متغیر بین ۳۵ درجه سانتی گراد در نزدیک استوا و منفی ۶۰ درجه در دو قطب در اختیار کاربر قرار دارد. کاربر می‌تواند ونوس را جایگزین زمین کند و ببیند که این سیاره ۲/۹ میلیارد سال پیش چگونه بوده است، یعنی هنگامی که خورشید ۲۰ درصد از زمان کنونی کم نورتر بود.

گردش جریان‌های اقیانوسی در سیاره ای رخ می‌دهد که آهسته‌تر می‌چرخد، غلظت اتمسفر آن بیشتر است و قاره‌هایی در خود دارد. این‌ها مواردی هستند که دانشمندان در مطالعه روی سیاره‌های فراخورشیدی مد نظر می‌گیرند. زمانی که کاوشگرهای LUVOIR یا HabEx متعلق به ناسا در دهه ۲۰۳۰ به فضا فرستاده شوند، از سطح سیاره‌های فراخورشیدی به طور مستقیم تصویربرداری خواهند کرد. آنها این توانایی را خواهند داشت که مواد شیمیایی اتمسفر سیارات فراخورشیدی را شناسایی و اندازه گیری کنند و حتی تعیین کنند که چه کسری از این سیارات متشکل از قاره‌ها هستند. اگر همیشه به یاد داشته باشیم که محل قرارگیری سیاره زمین در راه شیری منحصر به فرد نیست، در صورتی که روزی سیاره‌های فوق قابل سکونت کشف شوند متعجب نخواهیم شد.

تنها به مدت ۲۰ سال مطالعه و کاوش و رصد از زمین و از درون فضا دانشمندان توانسته اند وجود بیش از ۳۲۰۰ سیاره فراخورشیدی را در چند لایه از کهکشان راه شیری تأیید کنند. تعداد سیاره‌های فراخورشیدی تأیید نشده هم بیش از ۵۶۰۰ عدد برآورد شده است.

بسیاری از سیاره‌هایی که تا کنون کشف شده اند غول‌های گازی یا یخی هستند. در عین حال، سیاره‌هایی سنگی در اندازه زمین هم شناسایی شده اند. حتی با پیشرفت‌های قابل پیش بینی که انتظار می‌رود در سال‌های آینده در علم ستاره شناسی به ظهور برسد، احتمال ک‌می‌وجود دارد بتوانیم به ماهیت هر شکلی از حیات که ممکن است کشف کنیم پی ببریم؛ حال چه پوسته‌هایی از جلبک باشند یا زرافه‌های شش پای در حال جست و خیز. اما سرانجام روزی فرا خواهد رسید که شرایط مطلوب برای زندگی را در میان اجرام مشابه زمین پیدا کنیم.

سیارات قابل سکونت در راه شیری

دانشمندان با استفاده از تلسکوپ سیاره یاب کپلر ناسا برآورد کرده اند که از هر چهار ستاره هم اندازه خورشید یکی دارای سیاره ای شبیه به زمین است که به دور آن گردش می کند. این بدان معنا است که حدود ۱۰ میلیارد سیاره در کهکشان ما وجود دارند که دارای آب مایع هستند و می‌توانند برای حیات بیگانه قابل سکونت باشند. پژوهشگران با پی بردن به این که چه تعداد سیاره قابل سکونت در راه شیری وجود دارد می توانند برنامه ریزی کنند تا در آینده نشانه‌هایی از حیات بیگانه را پیدا کنند. درک بهتر از تعداد سیاراتی شبیه به زمین پروژه‌هایی مانند ساخت تلسکوپ «WFIRST» یا «تلسکوپ‌نقشه‌برداری‌میدان‌بازفروسرخ» (Wide-Field Infrared Survey Telescope) را امکان پذیر می کند که در اواسط دهه ۲۰۲۰ به فضا فرستاده خواهد شد تا نشانه‌هایی از وجود اکسیژن و بخار آب را در سیاره‌های دوردست پیدا کند. تلسکوپ کپلر که در سال ۲۰۰۹ به فضا فرستاده شد با استفاده از روش «گذر» حدود ۵۳۰هزار ستاره را رصد کرد. این تلسکوپ توانست تغییر یا کاهش اندکی از میزان درخشندگی ستارگان را که در اثر گذر کردن سیاره ای از مقابلشان ایجاد می شود شناسایی کند. کپلر به دنبال رصدهای خود توانست بیش از ۲۶۰۰ سیاره فراخورشیدی را پیدا کند. همچنین برای دانشمندان روشن کرد که در کهکشان راه شیری تعداد سیارات از ستاره‌ها بیشتر است و اطلاعات تازه ای از تنوع انواع سیارات در اختیار پژوهشگران گذاشت. طبق داده‌های کپلر ۲۰ تا ۵۰ درصد از ستاره‌های قابل رویت در آسمان شب، در کمربند حیات خود دارای سیاراتی مشابه زمین هستند. مرحله بعدی پژوهش‌های دانشمندان مطالعه روی سیاره‌های قابل سکونت است تا دریابند اجزای سازنده این سیارات چه هستند. آنچه به طور خاص مورد توجه دانشمندان است جست و جو برای یافتن نشانگرهای زیستی در اتمسفر سیاراتی تقریباً هم‌اندازه زمین است.

زدودن کربن دی اکسید از هوا

بیشتر روش‌هایی که برای پاک کردن کربن دی اکسید از هوا به کار برده می‌شوند مستلزم وجود میزان بالاتری از این گاز آلاینده هستند، مثل مقدار گازی که از لوله‌های خروجی نیروگاه‌های برق اداره شـده با سوخت فسیلی به هوا منتشر می‌شود. اما وجود شیوه ای جدید برای حذف این گاز سـمی از هوا، کمک شـایانی به مقابله با پدیده ناخوشایند تغییرات اقلیمی خواهد کرد.

خوشبختانه پژوهشـگران مؤسسه فناوری ماساچوست (MIT) تکنیکی ابداع کرده اند که با استفاده از آن می‌توان کربن دی اکسید را چه در غلظت و مقدار کم و چه زیاد از هوا زدود. البته تا کنون چند شیوه انگشت شمار که دی اکسید کربن را در مقادیر کم پاک سازی می کنند طراحی و به کار گرفته شـده اند، اما روش جدید مهندس‌های MIT عـلاوه بـر ایـن، مزیت‌های دیگری هم دارد که از آن جمله می‌توان به مصرف کم انرژی برق و هزینه کمتر اشاره کرد.

سیسـتم کربن دی اکسـید زدایی که آنها سـاخته اند در واقع یک باتری بزرگ ویژه است که کربن دی اکسید را از هوا یا دیگر جریان‌های گازی جـذب می کنـد و آن را از الکترودهایی کـه دارای بار الکتریکی هسـتند عبور می‌دهد. سـپس گاز را در حین تخلیه شـارژ آزاد می کند. این وسیله در عمل با شارژ شدن و خالی کردن شارژ کار می کند، بدین ترتیب که هوای اولیه یا همان گاز تصفیه نشـده به دنبال چرخه شـارژ شـدن باتری به درون این سیسـتم رانده می‌شـود و سـپس کربن دی اکسـید غلیظ شـده و خالص به دنبال چرخه خالی شـدن بار یا تخلیه شارژ از سیستم خارج می‌شود.

هنگامی کـه باتـری شـارژ می‌شـود، در سـطح الکترودها یک واکنش الکتروشـیمیایی رخ می‌دهد. الکترودها از ترکیبی به نام «پلی آنتراکینون» پوشـیده شـده اند که متشکل از نانولوله‌های کربنی است. الکترودها به طور طبیعی به کربن دی اکسید وابستگی نشان می‌دهند و بـه راحتـی بـا مولکول‌های آن که در جریان هوا یا گاز وارد شـده به سیسـتم هسـتند وارد واکنش می‌شـوند، حتی اگر مقدار آن بسیار کم باشـد. واکنـش برعکس زمانـی اتفاق می‌افتد که شـارژ باتری تخلیه می‌شـود. در طول مرحله تخلیه بار، این وسـیله می‌تواند بخشی از برق مورد نیاز خود را تأمین کرده و در این حین کربن دی اکسید خالص را خارج کند. عملکرد کل این سیسـتم در دمای محیط و در فشـار هوای معمولی صورت می گیرد.

بزرگ ترین امتیاز این فناوری نسبت به دیگر فناوری‌های جذب کربن ماهیت دوگانه آن در جذب کربن دی اکسـید اسـت. به عبارتی دیگر، ماده ای که الکترود از آن ساخته شده است به طور ذاتی یا تمایل زیـادی بـه کربن دی اکسـید دارد یا اصلاً تمایلی به جذب آن نشـان نمی‌دهد. این امر بستگی به وضعیت باتری دارد؛ این که در حال شارژ شدن باشـد یـا در حال تخلیه کردن شـارژ. در روش‌هـای دیگری که برای جذب کربن به کار می‌روند یا باید مراحل شـیمیایی واسـطه ای دخالت داشته باشند یا این که باید نوعی انرژی قابل توجه مثل گرما یا تفاوت در فشار وارد عمل شود.

این که الکترودها دو ویژگی متضاد نسـبت به جذب کربن از خود نشان می‌دهند سبب می‌شود که بتوانند کربن دی اکسید را در هر میزان و غلظتی که باشـد به سـوی خود بکشند. همچنین، رهاسازی آن را در هر میزان خلوصی امکان پذیر می کنند.

بـه بیانـی دیگـر، هـر نـوع گازی که به سـوی ایـن پیل‌های الکتروشـیمیایی مسـطح روانه شـود، در مرحله رهاسـازی کربن دی اکسـید جذب شـده با آن همراه خواهد شـد. برای مثال، اگر قرار است محصـول نهایـی مورد نظر کربن دی اکسـید خالصی باشـد که برای گازدار کردن نوشابه‌ها استفاده می‌شود، جریانی از گاز خالص به درون این صفحه‌های دارای بار الکتروشـیمیایی عبور داده می‌شـود. سپس، گاز جذب شـده توسـط صفحه‌های الکترود از آنها جدا و آزاد می‌شود و به جریان گاز می‌پیوندد.

در برخی از کارخانه‌های تولید نوشـابه و نوشـیدنی‌های گازدار، سوخت فسیلی را می‌سوزانند تا کربن دی اکسید مورد نیاز برای گازدار کردن آنها را تأمین کنند. بعضی کشاورزان نیز گاز طبیعی را می‌سوزانند تـا کربـن دی اکسـید مورد نیاز گیاهان گلخانـه ای خود را تولید کنند. دستگاهی که به تازگی ساخته شده نیاز به سوزاندن سوخت‌های فسیلی را از میـان بـر مـی‌دارد و گاز گلخانه ای به طور مسـتقیم از هوا گرفته می‌شود. همچنین، کربن دی اکسید خالص را می‌توان برای دسترسی دراز مـدت فشـرده و بـه زیـر زمین تزریق کرد یا حتـی می‌توان آن را به دنبال یک سـری فرایندهای شـیمیایی و الکتروشـیمیایی تبدیل به سوخت کرد.

روندی که برای جذب و رهاسازی کربن دی اکسید در این سیستم به کار برده می‌شود متحول کننده است. همه مراحل در شرایط محیطی انجام می‌شود و نیازی به گرما، فشار یا کاربرد ماده ای شیمیایی نیست. ورقه‌های نازک الکترود که هر دو طرفشان در واکنش شرکت می کنند همه کارها را انجام می‌دهند.

کافـی اسـت در یـک محفظـه قرار داده شـوند و بـه یک منبع الکتریسیته متصل شوند. این فناوری جذب کربن دی اکسید به روشنی ثابت می کند که رویکردهای الکتروشیمیایی تا چه حد قدرتمند هستند، چرا که فقط با ایجاد اندک نوسـانی در ولتاژ فرایند جداسـازی به راحتی انجام می‌شود.

در مکان‌هایی مانند نیروگاه‌های برق که بی وقفه گاز آلاینده تولید می‌شود، می‌توان دو گروه از پیل‌های الکتروشیمیایی را پهلو به پهلوی هم تعبیه کرد تا به موازات هم و هماهنگ با هم عمل کنند. بدین طریق که گاز خروجی ابتدا برای جذب کربن از دسته اول الکترودها عبور داده می‌شود، سپس به سوی دسته دوم پیل‌ها هدایت می‌شود.

در این حین، پیل‌های دسته اول وارد چرخه تخلیه شارژ می‌شوند. با عملکرد متناوب این دو دسـته الکترود، سیسـتم پردازش کننده کربن دی اکسید همیشه و به طور مداوم در حال جذب و رهاسازی آن خواهد بود. تیم پژوهشـی در آزمایشـگاه این سیسـتم را آزمایش کرده و ثابت کرده اند که این وسـیله می‌تواند دسـت کم ۷۰۰۰ چرخه شارژ و تخلیه شـارژ را تحمـل کنـد و در طول این مـدت ۳۰ درصد از کارایی آن کم می‌شـود. آنها برآورد کرده اند که می‌توانند به راحتی بازده آن را به ۲۰ تا ۵۰هزار چرخه برسانند.

متخصصین می‌توانند الکترودها را با روش‌های شیمیایی استاندارد بسـازند. اکنون سـاخت آن‌ها در آزمایشگاه انجام می‌شود، اما می‌توان آنهـا را در مقادیر زیاد به شـکل لولـه ای مانند لوله‌های روزنامه که در چاپخانه آماده می‌شوند تولید کرد. این سیستم در مقایسه با فناوری‌های کنونی جذب کربن بسـیار کم مصرف اسـت و تنها حدود یک گیگاژول برای هر تُن کربن دی اکسید برق مصرف می‌شود. در دیگر روش‌های جـذب کربـن برای هر تن کربن دی اکسـید بیـن یک تا ۱۰ گیگاژول برق مصرف می‌شـود که این به مقدار کربن دی اکسـید وارد شـده به سیستم بستگی دارد.

آزمایش نوروتوکسین ها بدون قربانی کردن حیوانات

اگر جانوران مثل ما از قدرت تکلم بهره مند بودند از پژوهشگران دانشگاه کوئینزلند تشکر می کردند، چون به لطف تلاش‌های آنها دیگر نیازی نیست برای آزمایش کردن گروهی از نوروتوکسین‌های مهلک، جانوران سپر بلا شوند.

تکنیک جدیدی که آنها طراحی کرده‌اند می‌تواند جایگزین روش‌های متداول آزمایش نوروتوکسین‌های فلج کننده ای شود که در نتیجه آن دانشمندان ناگزیر هستند جانوران مورد آزمایش را اتانازی کنند.

روش فعلی حین این که بسیار کارآمد است روند کندی دارد و به منظور دست یابی به بافت مورد نیاز چاره ای جز اتانازی کردن جانوران برای پژوهشگران باقی نمی‌ماند. اما خوشبختانه در روش جدید پژوهشگران از سنبه‌هاینوری که درون محلول حاوی سم فرو برده می‌شود استفاده می کنند و تغییراتی را که در نور منعکس شده ایجاد می‌شود را بررسی می کنند.

با کمک این فناوری تعداد جانورانی که برای آزمایش‌های پژوهشی از بین می‌روند کاهش پیدا می کند، علاوه بر این که فواید زیست پزشکی قابل توجهی هم به همراه دارد. آزمایش کردن نوروتوکسین‌های فلج کننده نه تنها در مطالعاتی که روی پادزهرها انجام می‌شوند بسیار مهم است، بلکه برای درمان بیماری‌ها و اختلالات زیادی نقشی تعیین کننده دارد.

این تیم پژوهشی اکنون آماده است تا بدون قربانی کردن جانوران سم‌ها را برای مقاصدی از جمله طراحی و ساخت دارو آزمایش کند که این به درمان همه انواع بیماری‌ها کمک خواهد کرد.

به عنوان مثال، آنها ثابت کرده اند که سم گونه ای افعی حفره دار نسبت به گیرنده عصبی «آلفا ۵» انسانی واکنش پذیری عجیبی از خود نشان می‌دهد. فناوری آنها بر پایه ساخت پپتیدهای مصنوعی است که با گیرنده‌های عصبی مطابقت داشته باشند؛ گیرنده‌هایی که به ماهیچه‌ها فرمان انقباض می‌دهند.

کسی نمی‌داند سم‌های دیگری که در عالم طبیعت وجود دارند از چه قدرت درمانگری برخوردار هستند، اما دانشمندان مصمم هستند این معماها را رمزگشایی کنند.

نوروتوکسین‌هایی که در سم انواع زیادی از مارها موجود است با حمله به گیرنده‌های عصبی ماهیچه‌های فرد را فلج می کنند؛ زیرا از برقراری پیوندهای شیمیایی عادی که برای حرکت کردن به طور طبیعی در بدن ایجاد می‌شوند جلوگیری می کنند. این همان عاملی است که پس از گاز گرفتن موش توسط مار مانع از فرار کردن آن می‌شود.

با توجه به این که سم‌ها با پپتیدهای مصنوعی محکم تر از اعصاب انسانی پیوند برقرار می کنند، دانشمندان از این پپتیدها به عنوان تله استفاده می کنند تا از گزش مار به درمان جدیدی برسند. سم به جای برقراری پیوند با سیستم عصبی اصلی بدن که هدف حمله مار است با این پپتیدها پیوند برقرار می کند.

برای سم بسیاری از گونه‌های مارهای خطرناک پادزهری وجود ندارد، بنابراین کاربردهایی از این دست این نیاز حیاتی را برای انسان‌ها برطرف می کند.

هوشمندی های رفتاری حشرات

بخش هشتم

دکتر محمدحسن ابریشمی

«علی‌بن عبدالواسع کامی‌لاهیجی» در کتابی با عنوان «خواص الحیوان» (تألیف ۱۰۳۳) که ظاهراً به منابع زیادی دسترسی داشته بر اساس نگارش‌ها و نیز باورهای پیشینیان، مطالب زیادی دربارهٔ انواع جانداران فراهم آورده است.

شادروان حسینعلی باستانی راد طی یادداشتی در تاریخ اول دی ماه ۱۳۲۴ به شرحی در معرفی علی کامی‌لاهیجی نوشته و زوایایی از دوران زندگی و چگونگی قتل این نویسندهٔ گمنام را آشکار کرده است.[۱] کامی‌لاهیجی ذیل عنوان «مورچه» مطالب زیادی نقل کرده و برخی را با استدلال رد کرده است: «جمعی از حکما برآنند که مورچه را به علت تنگی حلق و باریکی میان، قدرت خوردن چیزی نیست و آنچه از روی حرص به خانه و لانه خود می‌برد از رایحهٔ آن منتفع و محظوظ می گردد و جماعت دیگر را اعتقاد آن است که فرقهٔ قدما جهت اغراق قِلَّتِ اَکل [کم خوردن] آن گفته‌اند و الا به محض رایحه تعیّش امکان ندارد، و در چیزهایی که مورچه در آن رفته باشد اثر خورده و کم شدن مادهٔ اصل ظاهر می‌شود».[۲]

به نوشتهٔ همو:

«مور، از غایت کیاست، در تمام تابستان خوراک به لانه برده جهت اوقات عسرت و برودت ذخیره می کند. سایر حبوب را که در زیرزمین می‌برد می‌شکند و دو نصف می کند تا از جذب رطوبت زمین سبز نشود و نمو نکند و تخم «گشنیز» را به چاربخش می کند چرا که اگر به دو نصف کند هر نصفش سبز می‌شود...

در باب حدس [ادراک] «مور» سخنان بسیار است. از جمله گویند: حکیمی از روی امتحان، حلقه‌ای آهنی را به آتش گرم کرده بر زمین انداخت و موری را در آن میان افکند. مور، از غایت درک و شعور دانست که ابعد [دورترین] امکنه [جای‌ها] از محیط، مرکز است و در حاق [میان] وسط اقامت کرد... و کم جانوری را قدرت حمل ونقل مساوی [وزن] خود است الا «مورچه» را که به وزن صد چندان جثهٔ خود را از مسافت دور و دراز به خانه می‌برند.

و حکما «جرثقیل» را از حمل‌ونقل مورچه استنباط کرده‌اند و بعضی مبانی بر آن الحاق و اضافه نموده ... اگر مورچه به خوردنی رسد که ابنای جنس او از آن اطلاع ندارند اول رفته یاران خود را خبردار سازد؛ و نوشته‌اند که «مورچه» را «نر»، مادگی نمی‌باشد، و چیزی که مشهور به «بیضهٔ النمل [تخم مورچه]» است، و مورچه از آن برمی‌آید از تعفن خاک وجود می گیرد، و آن بیضهٔ مورچه نیست، و چون تواند بود که هر یکی از آن بیضه‌ها دو چندان و سه چندان مورچه‌ای است... و هرگاه «مور» پر برآرد علامت هلاک آن است، چرا که به طیران درآمده صید گنجشک و عنکبوت و امثال آن خواهد شد، چنان که گفته‌اند: «لم یرد الله بالنملهٔ صلاحاً / حین انبتت له جناحا»؛ شعر: «مور همان به که نباشد پرش / تا ندهد باد پَرِ او سرش».» [۳]

محمود یوسف نوری، در «مفاتیح الارزاق» (تألیف قرن ۱۳) شرح مفصلی دربارهٔ مورچه و حالات و رفتارهای این حشره و نیز باورها دربارهٔ «دفع موران» و «افسون موران» و «تعبیر» دیدن مورچه در خواب، نقل کرده که برخی مبتنی بر مطالب مندرج در منابع و متون کهن فارسی و عربی است. از باب نمونه، نکاتی از یک متن عربی ذیل عنوان «حالات مورچه» نقل کرده که ترجمهٔ فارسی بخش کوتاهی از جملات آن متن است: «مورچه در طلب روزی بسیار حیله‌گر و چاره‌اندیشی است... از شگفتی‌ها این است که مورچه‌دهی در زیرزمین بنا می کند و در آن برای خود خانه‌ها و راهروها می‌سازد و سراسر این طبقات پر از دانه‌های غلات و ذخایر زمستانی است».[۴]

به نوشتهٔ همو: ««مورچه» از «حلتیت» که «انغوزه» است می گریزد.»[۵]

---

[۱]. علی‌بن عبدالواسع کامی‌لاهیجی، خواص الحیوان ، به کوشش میرهاشم محدّث، تهران، انتشارات سفیر اردهال، ۱۳۹۳، ص ۲۰، پیش‌گفتار، ظاهراً مرحوم باستانی‌راد، قصد تصحیح و چاپ این متن را داشته، یا احتمالاً این کار را انجام داده اما اجل مهلت نداده است. چرا که یادداشت موصوف را برای مقدمهٔ آن نوشته، چون یادآور می‌شود که: «... امیدوار چنانم که باز معلومات بیشتری در این باب تحصیل و بر این مقدمه بیفزایم».

[۲]. کامی‌لاهیجی، خواص الحیوان، ص ۲۹۴.

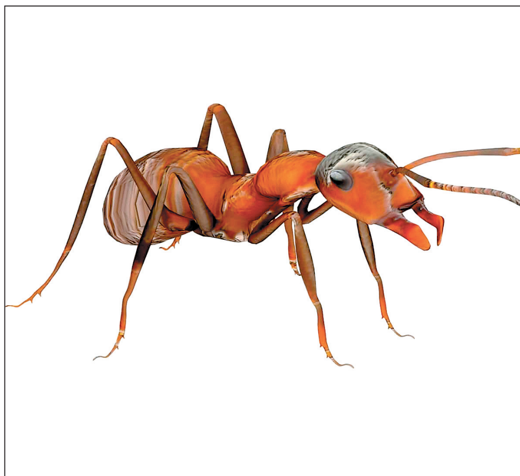
[۳].همو، همان کتاب، ص ۲۹۵-۲۹۷ به اختصار.

[۴]. محمدیوسف نوری، مفاتیح الارزاق، به کوشش هوشنگ ساعدلو، ج ۳، ص ۳۳۶، ۳۳۷، متن و حاشیه.

[۵]. همو، همان کتاب، ص ۳۴۴.

چهل سال پیش در همین روز

تمامی مطالب از روزنامه اطلاعات روز شنبه ۱۲ آبان ماه ۱۳۵۸ (برابر با ۱۲ ذیحجه ۱۳۹۹، ۳ نوامبر ۱۹۷۹) نقل شده است

آیت‌الله قاضی را گروه خرقان ترور کرده است

تبریز ـ خبرنگار اطلاعات: حوالی ساعت ۷ بعدازظهر پریروز آیت‌الله حاج سید محمدعلی قاضی طباطبایی امام جمعه و نماینده امام خمینی در تبریز طبق معمول پس از ادای نماز مغرب و عشاء در حالیکه با اتومبیل سواری بنز شماره ۴۳۱۹۷ تهران ص، عازم منزل خود بود، در خیابان مصدق ـ سه‌راهی بازارچه مقصودیه ـ موتورسواری راه را بر اتومبیل وی بست و به عنوان اینکه سئوال شرعی از آیت‌الله دارد، پس از توقف اتومبیل، هنگامیکه آیت‌الله با قیافه بشاش، قصد روبرو شدن با موتورسواران را داشت موتورسوار بدون اینکه فرصت هیچ عکس‌العملی را به سرنشینان اتومبیل بدهد، با تردستی کامل اسلحه کمری خود را از پشت شیشه بغل اتومبیل به طرف آیت‌الله نشانه گرفت و ۳ گلوله شلیک نمود و آنگاه به سرعت از محل حادثه دور شد و در تاریکی شب ناپدید گردید.سیدحسین قاضی طباطبایی فرزند آیت به خبرنگار ما گفت: ترور پدرم صددرصد از سوی گروه فرقان صورت گرفته است.

فردا عزای عمومی اعلام شد

به دستور مهندس مهدی بازرگان نخست وزیر روز یکشنبه فردا عزای عمومی در سراسر کشور اعلام می گردد و به همین مناسبت پرچم‌های دولتی به حالت عزا نیمه افراشته درخواهد آمد.دکتر صادق طباطبائی معاون نخست وزیر در امور سیاسی و سخنگوی دولت ضمن اعلام این خبر افزود: به یاد بود شهدای ۱۳ آبان ۱۳۵۷ دانشگاه تهران و به پاس احترام و گرامیداشت شهدای فاجعه روز عید قربان سرهنگ اشراف معاون فرمانده پادگان و سربازان رشید ارتش جمهوری اسلامی ایران که به دست مهاجمان چپ و همچنین برای ادای احترام و طلب مغفرت برای شهید آیت‌الله قاضی طباطبائی و اعلام انزجار و ترور ناجوانمردانه این عالم مجاهد دولت موقت جمهوری اسلامی ایران روز یکشنبه ۱۲ آبان را روز عزای عمومی اعلام می‌دارد.

آمریکا باید روش خود را درباره ایران تغییر دهد

هیات سیاسی ایران به ریاست مهندس مهدی بازرگان نخست وزیر که صبح چهارشنبه گذشته برای شرکت در بیست و پنجمین سالگرد انقلاب الجزایر به آن کشور سفر کرده بود ملاقاتها و گفتگوهائی در جنب این مراسم به شخصیت‌ها و هیات‌های نمایندگی دیگر کشورها انجام داد و پیام امام خمینی به مناسبت سالگرد انقلاب الجزایر قرائت شد. مهندس بازرگان خود در این مراسم سخنانی ایراد کرد و قدرت جنگی الجزایر نیز در طول جشن به نمایش گذاشته شد.

ملاقات بازرگان با رئیس جمهورالجزایر، برژینسکی مشاور امینتی کارتر، حافظ اسد و همچنین مصاحبه دکتر یزدی در جمع خبرنگاران مطبوعات بسیاری از نقطه نظرهای ایران را در رابطه با مسایل جهان و منطقه، در رابطه با کشورهای مسلمان و به ویژه در رابطه با ایالات متحده ایران ملاقاتهای دیگری نیز با مقامات و هیات‌های آمریکا روشن ساخت.

دکتر ابراهیم یزدی وزیر امور خارجه ایران دیروز در جمع خبرنگاران خارجی در هتل اوراسی الجزایر تاکید کرد اگر دولت آمریکا طالب دوستی با ایران است بایستی واقعیت ایران را درک کرده و انقلاب ایران را بشناسد و به جمهوری اسلامی احترام بگذارد.

عراق سیاست خود را نسبت به ایران خصمانه کرد

در آستانه آغاز مذاکرات صلح کردستان، و در شرایطی که حتی پاره‌ای از خبرها حاکی از آن است که اعضای حزب دموکرات کردستان عملیات نظامی خود را متوقف کرده‌اند تا به پیشرفت مذاکرات صلح کمک شده باشد، ناگهان مراجع رسمی دولت عراق را علیه یورش وسیع دیپلماسی را علیه دولت موقت انقلابی ایران آغاز می کند و ارگان حزب بعث ـ التوده ـ تحت پوششی دلفریب سیاست‌های دولت ایران را به باد انتقاد می گیرد.

آسوشیتدپرس تهاجم دیپلماسی عراق را چنین گزارش کرده است.بیروت ـ آسوشیتدپرس ـ روزنامه «النهار» چاپ بیروت دیروز نوشت که عراق ایران را متهم به ایراد فشار ظالمانه به اقلیت‌های عرب، کرد و بلوچ کرده و خواستار آن شده است که به این اقلیت‌ها در ایران خود مختاری داده شود.

قاب امروز

روایتی تلخ از پایان سفر در جنگل‌های گلستان /عکس از: محمد قاجار

سرایه

هشیار سری بود ز سودای تو مست
خوش آنکه ز روی تو دلش رفت ز دست
بی‌تو همه هیچ نیست در ملک وجود
ور هیچ نباشد چو تو هستی همه هست

سعدی

پند بزرگان

در زندگی افسوسی وجود ندارد، هر چه هست فقط درس است.

جنیفر آنیستون

بسیاری از ما در رویاهای مان زندگی نمی کنیم و بیشتر با ترس های مان زندگی می کنیم.

لس براون

امروز در تاریخ

ایجاد شهر قزوین به تصمیم شاپور یکم

سوم نوامبر سال ۲۴۵ میلادی شاپور یکم شاه وقت ایران از دودمان ساسانی که در دوران زمامداری خود ایران را ابرقدرت اول جهان کرده بود دستور بنای شهر قزوین را صادر کرد.

کار ایجاد این شهر سه سال طول کشید و در اکتبر سال ۲۴۸ میلادی پایان یافت .

صدور اعلامیه انتخابات مجلس مؤسسان

۱۲ آبان ۱۳۰۴ ، سه روز پس از خلع دودمان قاجار از سلطنت، اعلامیه انتخاب اعضای مجلس مؤسسان برای اصلاح قانون اساسی و تعیین تکلیف نظام حکومتی ایران که جمهوری باشد یا سلطنتی صادر شد.

در این زمان هنوز ژنرال رضاخان پهلوی که از سه روز پیش آن به ریاست موقت کشور تعیین شده بود تمایل خودرا به شاه شدن علنی نساخته بود.

پیوستن ایران به «نظام مِتریک»

در ۱۲ آبان ۱۳۱۱ ایران به نظام «مِتریک» پیوست. ازاین روز جای «مثقال»، «سِیر»، «مَن» و «خَروار» را گرم، کیلو گرم و تُن، و جای « گز ــ ذرع » و «فَرسنگ» را متر و کیلومتر گرفت.

«لوکان» شاعر و نویسنده لاتین در دوران باستان

مارکوس لوکان شاعر و نویسنده بزرگ دنیای لاتین در دوران باستان سوم نوامبر سال ۳۹ میلادی از پدر و مادری رومی در شهر کوردوبا اسپانیا به دنیا آمد.

وی خواهر زاده «سنکا» فیلسوف برجسته آن زمان بود.

لوکان از جوانی ساکن شهر رم شد. ده کتاب نظم و نثر از او به جای مانده است از جمله کتاب «در باره جنگ داخلی» که شرح نزاع سزار و پمپی بر سر امپراتورشدن است.

تجزیه سرزمین کلمبیا و ایجاد کشور پاناما

سوم نوامبر سال ۱۹۰۳ پاناما که قبلا بخشی از کشور کلمبیا بود اعلام استقلال کرد و کشتی های نظامی ایالات متحده که به دستور تئودور روزولت رئیس جمهوری وقت این کشور به آبهای پاناما فرستاده شده بودند مانع از مداخله ارتش کلمبیا برای جلوگیری از تجزیه این کشور شدند.

www.iranianshistoryonthisday.com

جدول شرح در متن ۵۱۱۱

غلامحسین باغبان

اثر شیخ بهایی ـ نوعی شیرینی ـ خشک ـ سوره قرآنی ـ ناشنوا ـ فیلمی از چارلی چاپلین ـ ک
آش زیره ـ بسیار کوچک ـ ر ـ بانگ چوپان ـ صفت پدر رستم ـ بابا ـ م
بندر ایتالیا ـ شب بلند سال ـ ساز ضربی ـ پولک ماهی ـ غلط گیر اداری ـ هر برگ کاغذ ـ مرکز ایالت جورجیا ـ شهری در انگلستان
نوعی متغیر ـ خودرو طفل! ـ جنس مذکر ـ گام ها ـ خیس ـ ممکن ـ قوم غیور ـ پنج ترکی ـ برابر و مقابل ـ لوله تنفسی
همگن و نظیر ـ ورزش آبی ـ خاک سرخ ـ خط کش ـ مهندسی ـ د ـ شبیه دیو ـ بلور

حل جدول ۵۱۱۰

حل جدول ۵۱۱۰				بخش بندر لنگه	بهره پول / ملتزم رکاب	س	سازنده کاخ ورسای فرانسه	رشته شمشیر بازی
				ه	ر	و	ل	ف
				ی	ک	د	و	ک
				ر	ا	مخفف اگر / خدایی	ی	دوران طفولیت
				و	ب	أ	ی	اسب بارکش
مرغ غمخوار	لقب حضرت علی(ع)	ع	رخسار	ن	د	ی	چ	کندن میوه
ب	و	ذ	عمل گداختن / بخشش اسلامی	د	ا	ز	ه	ب
و	ل	ا	ه	ساده لوح / نوعی تلفن	ر	د	ا	نام مردانه / نیشتر
ت	ی	ر	ب	ک	وسیله آتش زنه / سپاسگزار	ی	ر	شهر زیارتی / وحشی
ی	ا	حرف ندا / عیش مطلوب	ه	ا	ش	مهره شطرنج / واحد برقی	د	د
م	ل	ک	سبزی پیچ در پیچ	ر	ا	و	ه	فریاد تظلم
ا	ل	ا	حرف استثناء	ت	ک	ل	م	م
ر	ه	م	ماه محبت	ی	ر	ت	سه انگلیسی	کشور

سودوکو ۲۵۹۸

		۸		۳	۷	۵	۶	
۵		۱				۹	۳	
	۲		۷			۳		
	۹		۸		۶		۱	
		۶			۳		۲	
	۵	۹				۶		۳
	۷	۳	۶	۹		۴		

۵	۴	۸	۷	۱	۶	۲	۹	۳
۲	۹	۳	۵	۴	۸	۷	۱	۶
۷	۱	۶	۲	۹	۳	۵	۴	۸
۸	۵	۴	۶	۳	۷	۱	۲	۹
۱	۷	۲	۸	۵	۹	۶	۳	۴
۶	۳	۹	۴	۲	۱	۸	۵	۷
۹	۸	۵	۱	۶	۴	۳	۷	۲
۴	۲	۷	۳	۸	۵	۹	۶	۱
۳	۶	۱	۹	۷	۲	۴	۸	۵

حل ۲۵۹۷